

BIBLIOTECA NAZIONALE
VITTORIO EMANUELE
8
47MA
21

CONCILIVM Tridentinum,

SVB PAVLO III. IVLIO III. & Pio IIII. Pont. Max. celebratum.

Cui accedunt Pii IV. & V. Summorum Pont. Bullæ aliquot super declaratione Decretorum quorundam eiusdem Concilij emanatæ.

Necnon Citationes marginales ex vtroque Testamento, ac Indice materiarum toto opere memorabilium locupletissimo.

Et denuò Librorum prohibitorum Indice addito.

Omnia nuperrimè diligenti cura castigatoria reddita.

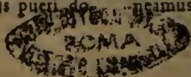
VENETIIS, Apud Minimam Societatem.
M. D. XCIII.

INDEX MATERIARVM ac Rerum toto opere memorabilium.

vsu

Car-

Fa-

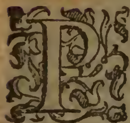
Proto-

FINIS.

BVLLA INDICTIONIS SACRI

œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

Sub Paulo III. Pont. Max.

Aulus Episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram Dei memoriã. INITIO nostri huius Pontificatus, quem non ob merita nostra, sed pp suam magnã bonitatem Dei omnipotentis ꝓuidentia nobis cõmisit, cernentes iam tum in quas perturbationes temporum, quotque incõmoda rerum ferè omniũ nostra Pastoralis solicitudo, & vigilia esset vocata, cupiebamus quidem mederi Christianæ Reipublicæ malis, quibus illa iam dudũ uexata, & propemodum oppressa est: sed ipsi etiam, et homines, circundati infirmitate, ad tantum onus tollendũ impares uires nostras esse sentiebamus. Nam cum pace opus esse intelligeremus ad liberandam, & cõseruandam a plurimis impendentibus periculis Rempu. omnia inuenimus odijs, & dissẽsionibus plena, dissentientibus præsertim Principibus ijs inter se, quibus summa rerum penè omnis à Deo permissa est. Cum unũ ouile, & unum Pastorem Dominici esse gregis, ad integritatem Christianæ religionis, & ad cælestium bono

bonorum ſpem in nobis confirmãdam, neceſſariũ duceremus ſchiſmatibus diſſidijs, hæreſibus erat Chriſtiani nominis diuulſa iam penè, & lacerata vnitas. Cum tutam, atque munitam ab infideliũ armis, atque inſidiis Rempub. optaremus noſtris erratis, noſtraq; cunctorum culpa, Dei videlicet ita peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Hũgaria vexata, conceptum & meditatum contra Italiam, contraq; Auſtriam, & Illyricum terra, mariq; bellum cum impius & immittis hoſtis noſter Turca nullo tẽpore requieſceret, noſtrorumq; interſe odia, & diſſenſiones ſuam bene gerendæ rei occaſionẽ ducere. Igitur, ut dicebamus, in tanta hęreſum, diſſenſionum, bellorumq; tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam, & gubernandã Petri nauiculam uocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus, primum coniecimus in Domino cogitatus noſtros, ut ipſe nos nutriret, animumq; noſtrum firmitate, & robore, mentem cõſilio, ſapientiaq; inſtrueret, deinde animo repeterẽtes maiores noſtros, ſapientia admirabili, & ſanctitate prẹditos ſępe in ſummis chriſtianę Reipub. periculis remedium optimũ, atq; opportuniſſimum, & œcumenica Cõcilia, & epiſcoporum generales cõuentus adhibuiſse ipſi quoq; animum ad generale habendum conciliũ adiecimus, exquiſitiſque Principum ſẽtẽtiis, quorum nobis videbatur vtilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſse conſenſio, cum eos tunc

non

non alienos ab hoc tam sancto opere inuenissemus, œconomicum concilium, & generalem eorum Episcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conuentum in ciuitate Mantuæ indiximus, anno incarnationis Domini, sicut literis, & monumentis nostris testatum est, millesimo quingentesimo trigesimo septimo, Pontificatus nostri tertio, ad x. Calen. Iun. inchoandum: spem prope certam habentes fore, vt cum illic in nomine Domini essemus congregati, ipse sicut promisit, Dominus in medio nostrum affuturus, & bonitate, ac misericordia sua omnes temporum procellas: omniaque pericula Spiritu oris sui facilè depulsurus esset. Sed, vt semper insidiatur pijs actionibus humani generis hostis, primum cótra omnem spem, & expectationem nostram denegata fuit nobis Mantuana ciuitas, nisi aliquas conditiones subiremus ab institutis maiorum nostrorum, & conditione temporum, nostraque, ac huius sanctæ sedis ac nominis Ecclesiastici dignitate libertateque prorsus alienas, quas in alijs nostris literis expressimus. Quapropter alium inuenire locum, aliamque deligere ciuitatem necesse habuimus, quæ cum non statim nobis occurreret idonea, & apta, ad sequentes Cal. No. prorogare concilij celebrationé fuimus coacti. Interim sæuus & perpetuus hostis noster Turca ingenti classe Italiam adortus, aliquot oppida in littoribus Apuliæ cepit, vastauit, diripuit, prædas hominum abegit: nos in maximo timore & peri-

culo omnium muniendis littoribus nostris, finitimisq; auxilio iuuandis fuimus occupati, nec tamen interea destitimus consulere, & hortari christianos Principes, vt de idoneo ad habendũ conciliũ loco quid sentirent, nobis exponerẽt, quorũ cũ essent incertæ, variæq; sententię, tempusq; diutius, quam erat opus, videret extrahi, nos optimo animo, atque vt arbitramur, etiam consilio Vincentiã elegimus vrbem copiosam, & Venetorum, qui eã nobis concedebant, virtute, authoritate, potentia cum aditũ patentem, tum stationem omnibus liberam, atq; tutam, in primis in se habẽtem. sed cũ iam tp̃s longius progressum esset; nouęq; vrbis electionem omnibus significari cõueniret iamq; Calen. Nou. appetentes facultatem huius diuulgationis excluderent, hiemsq; esset propinqua rursus altera prorogatione tempus Concilij differre in ꝓximum sequens Vers. Maij futuras Calen. compulsi fuimus. Qua re firmiter constituta atque decreta: cum & nos ipsos, & cætera omnia ad eũ bene agendũ, Deo iuuante, celebrãdumq; conuentũ pararemus, plurimum reputantes interesse cũ celebrationis Concili, jtum vniuersæ Christianæ Reipu. Christianos Principes, pace inter se, & concordia consentire: carissimos in Christo filios nostros, Carolum Romanorum Imperatorẽ semper Augustum, & Christianissimũ Regem Franciscũ, duo præcipua Christiani, nominis firmamẽta atque subsidia, orare: atque obsecrare instituimus, vt ad colloquiũ inter

se, &

ſe,& nobiſcũ vna cõuenirẽt,quorũ quidẽ apud vtrunq; literis,Nuncijs & à latere noſtro miſſis,ex venerabilium fratrum noſtrorũ numero legatis ſæpiſſimè egeramus:vt ex ſimultate, & diſſidijs ambo in vnũ fœdus & piã amicitiã vellẽt cõuenire, labentibuſq; ſuccurrere Chriſtianis rebus,quarum ſeruandarũ cũ eſſet illis poteſtas à Deo præcipuè tributa,ſi id nõ agerent & ad cõe Chriſtianorũ bonũ ſua cõſilia non dirigerent,acris & ſeuera ratio eidem Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliqñ precibus noſtris annuentes Nicęam ſe contulere,quo nos quoque longum iter,& ſenili ætati noſtra vehementer cõtrarium,Dei & pacis conciliandæ cã ſuſcepimus:neq; prætermiſimus interea, cum tempus concilij præſtitutum,Calen.videlicet Maiæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ virtutis, ac authoritatis, à latere noſtro,de numero eorundem fratrum noſtrorum S R.E Car. Vincentiam mittere,qui initium concilij facerent.Prę latoſque vndique venientes exciperent, & ea, quæ iudicarent eſſe opus,agerent, & tractarẽt, quo ad nos;ab itinere.& negocio pacis reuerſi, oĩa accuratius dirigere poſſemus. Interim vero in illud ſanctum opus,maximèq; neceſſarium, tractationẽ videlicet pacis inter Principes,incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate,ac diligẽtia (Teſtis eſt nobis Deus) cuius freti clementia noſmetipſos itineris,& vitæ periculo expoſuimus.Noſtra teſtis conſcientia. quæ nihil habet in hac re quidem; in quo nos

 arguat,

arguat,aut prætermiſſæ,aut non quæſitæ pacifi candum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos tam ſæpe,tamque vehementer Nuncijs,literis, Legatis,monitis,hortatu, precibuſque omnib. obſecraueramus,vt ſimultates deponerent, vt ſocietatem coirent,vt Chriſtianæ Reipu.in maximum,& propinquũ iam adductæ diſcrimen, cõibus ſtudijs,& ſubſidijs opitularentur. Iam vero teſtes illæ vigiliæ atq; curæ,illi diurni,nocturnique annui noſtri labores,graueſque ſolicitudines, quas ob hanc rem & cauſam plurimas iam ſuſcepimus,nec tamẽ ad optatum exitũ noſtra cõſilia, & acta adhuc perducta ſunt, ita.n.viſum domino Deo eſt, quem tamen non deſperamus aliquãdo optata noſtra benignius reſpecturum, ipſi quidem, quantum in nobis fuit nihil,quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum,in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partẽ,dolemus quidẽ, ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo omnipotẽti agimus, qui ad exemplum,& doctrinam patientiæ noſtræ ſuos voluit Apoſtolos haberi dignos,qui pro nomine Ieſu,qui pax noſtra eſt,contumeliã paterentur. Verũ in illo congreſſu,colloquioq; noſtro, quod Niceæ habitum eſt, et ſi peccatis noſtris impedientib.inter duos Principes vera,& perpetua pax non potuit confici,induciẹ tamen decẽnales factæ ſunt, quarũ opportunitate nos ſperantes,& ſacrũ concilium cõmodius celebratũ iri,& deinde ex cõcilij authoritate perfici poſ-

ſe,

se,pacem,apud Principes,instituimus,vt & ipsi venirent ad concilium,& prælatos suos presentes ducerent,absentesq; accerserent. Qui cũ de vtroq; se excusassent,quod & ipsis redire in regna sua tum necesse esset:& prelatos, quos secũ habuissent itinere,atq; impendiis fessos,atq; exhaustos recreari, & refici oporteret, nos hortati sunt, vt aliam quoq; prorogationem tpis habendi concilii decerneremus. Qua in re concedenda cum essemus aliquantum difficiles,literas interim à Legatis nostris q Vincẽtię erant accepimus,transactio iam,& longius prætcrito concilii ineundi die, vnum vix aut alrerum ex externis nationib.prælatum Vincentiã se contulisse.Quo nũcio accepto cũ videremus eo tempore nulla iã ratione haberi concilium posse,ipsis Principibus concessimus,vt differretur tempus agendi concilii vsq; ad sanctũ Pascha,diéque festũ futuræ Dominicæ resurrectionis. Cuius nostri præcepti, expectationisq; decretæ literæ Genuæ anno incarnationis Dñi 1538. 4. Cal.Iul.factæ, publicatęq; sunt:atq; hãc dilationẽ eo propẽsius fecimus, quod pollicitus est nobis vterq; princeps Legatos suos Romam ad nos se missurum,vt ea,quę ad perfectionem pacis reliqua essent:neq; Niceæ ob breuitatẽ temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur,& tractarentur.Et ob hanc rationem etiam à nobis ambo petierunt, vt hæc pacificationis procuratio concilii celebrationi præponeretũ,cum ipsum cõcilium

pace facta, multo deinde vtilius, & salutarius christianæ Reip. futurum esset: semper. n. hæc pacis spes nobis iniecta Principū nos voluntatibus assentiri hortata est. Quam spem vehemēter auxit post discessum à Nicęa nostrum ipsorū duorum Principum inter se beneuola, amicaq; congressio. quæ maxima nostra cū lætitia à nobis intellecta cōfirmauit nos in bona spe, vt tandē aliqn̄ nostras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta esse crederemus.
Hanc igitur pacis conclusionem cum, & expeteremus, & vrgeremus, nec solū duob. ante dictis Principibus, verum ēt carissimo in Christo filio nostro Ferdinādo Regi Romanorū, videretur, actionē concilii, nisi pace facta, suscipi nō oportere, cunctiq; à nobis per literas, suosque. Oratores contenderent, vt alias rursus temporis prorogationes faceremus: præcipuè aūt instaret Serenissimus Cæsar, promisisse se demonstrans ijs, qui à Catholica vnitate dissentiunt, se operam suam apud nos interpositurum, ut aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante suā in Germaniam professiionē aptè nō posset fieri. Nos eadem semper spe spacis, & tantorū Principum voluntate adducti, cum præsertim cerneremus, ne ad dictum quidem Resurrectionis festum alios Prælatos Vincentiam conuenisse, prorogationis nomen iam fugientes, quod tam sæpe frustra fuerat repetitū celebrationē generalis concilii ad nostrum, & sedis Apostolicæ beneplacitum suspendere maluimus: itaq; fecimus,

mus, & suspensione hmōi literas ad singulos su pradictorū Principum decima die Iun. 1539. dedimus, sicuti ex illis perspicuè potest intelligi. Ea itaq; suspensione necessario per nos facta, dum tempus illud magis idoneum a nobis, pacisque aliqua cōclusio expectatur, qua & dignitatem postea frequentiamque cōcilio, & Christianæ Reipu. præsentiorem salutem erat allatura; Christianæ interea res in deterius quotidie prolapsæ sunt, Hungaris, Rege ipsorū mortuo, Turcā vocantibus. Ferdinando Rege bellum in eos mouére, Belgis ad defectionem à Cęsare ex parte quadam incitatis, cuius defectionis comprimendæ causa per Galliā amicissimè, & cum Rege Christianissimo cōcordissimè, magno beneuolæ inter eos voluntatis indicio, trāsiens in belgas Serenissimus Cæsar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conuentus Germaniæ Principum, & ciuitatum, tractandæ eius, quam dixerat, concordiæ causa habere cępit. Sed cum spe pacis iā deficiente, ille quoq; modus curandæ in conuentib. tractandeq; concordiæ ad maiores potius discordias cōcitandas aptus esse videretur, inducti fuimus ad pristinum concilij generalis remedium reuerti: idq; per Legatos nostros S R. E. Card. ipsi Cæsari obtulimus: qđ ét postremo, & præcipuè in Ratisponensi cōuētu egimus, cum illic dilectus filius noster, Gaspar tit. S. Praxedis Cardinalis Cōtarenus, summa doctrina, & integritate, Legatum nostrum ageret. Nā cū id quod ne accideret, antea veri-

ti eramus, ex eius conuentus sententia peteret a nobis, vt ab ecclesia dissentientium quosdam articulos tolerãdos declaremus, quoad per œcumenicum concilium illi excuterentur, & deciderentur, idq; nobis, vt concederemus, neque Christiana & Catholica veritas neq; nostra, & sedis Apostolicæ dignitas permitteret, palã potius concilium, vt quã primum fieret, proponi mandauimus. Neque vero in alia vnquã senten tia & voluntate fuimus: quam vt primo quoq; tpe cõcilium œcumenicum & generale cõgregaretur: sperabamus. n. ex eo & pacem populo Christiano, & Christianæ religionis integritatẽ posse recuperari: verumtñ id cum bona gratia, & voluntate Christianorũ Principũ habere vo lebamus. Quam voluntatem dum expectamus dum obseruamus tps absconditum tempus beneplaciti tui, ò Deus, aliquãdo tandẽ decernere cõpulsi sumus, omne esse tempus beneplacitum Deo, cum de reb. sanctis & ad christianã pietatẽ pertinentib. consilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidẽ animi nostri cum dolore, rẽ christianam quotidie in peius ruere, Hungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, cęteris omnibus metu, mæroreq; afflictis, nullius iam Principis consensum, expectare sed tantũ Dei omnipotentis volũtatẽ, & christianæ Reipu. vtilitatem attendere constituimus: itaq; cũ Vincentiã amplius non haberemus. cuperemusq; cum vniuersæ christianorum saluti, cum Germanicę nationis incommodis in eligendo

per

per nos noui concilij habendi loco consulere, aliquotque locis propositis, ipsam Tridétinam ciuitatem ab ipsis desiderari videremus, nos etsi in citeriore Italia commodius omnia tractari posse iudicabimus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna caritate deflexímus itaq; Trid. ciuitatem elegimus, qua in ciuitate ecumenicum conciliũ ad proximè venturas Cal. Nou. haberetur, idoneũ locũ illũ statuentes, quo ex Germania quidẽ, alijsq; Germaniæ finitimis nationibus facillimè ex Gallia, Hispania, cæterisq; prouincijs remotiorib. non difficiliter Epi, & prælati cõuenire possent. Dies auté concilij ea à nobis spectata est, quæ spatiũ in se haberet, & publicandi p christianas nationes nostri huius decreti, & facultatis omnibus prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuũ tẽpus præfiniremus. mutando concilij loco, sicut quibusdam constitutionibus aliàs præscriptum est, ea res fuit in causa, quod longius extrahi spem sanandæ aliqua in parte Christianæ Reip. quæ tot detrimẽtis, & calamitatibus affecta est, noluimus, & tñ videmus tempora, agnoscimus difficultates, quid sperari possit ex concilijs nostris, incertũ esse intelligimus: sed quia scriptum est: Reuela dño viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet magis Dei clementiæ, & misericordiæ cõfidere, q̃ nostræ imbecillitati diffidere constituimus. sæpæ.n. fit in bonis operibus incipiendis, vt quod humana consilia non valent, diuina virtus efficiat.

ti eramus, ex eius conuentus sententia peteret a nobis, vt ab ecclesia dissentientium quosdam articulos tolerãdos declaremus, quoad per œcumenicum concilium illi excuterentur, & deciderentur, idq; nobis, vt concederemus, neque Christiana & Catholica veritas neq; nostra, & sedis Apostolicæ dignitas permitteret, palã potius concilium, vt quã primum fieret, proponi mandauimus. Neque vero in alia vnquã sententia & voluntate fuimus: quam vt primo quoq; tpe cõcilium œcumenicum & generale cõgregaretur: sperabamus. n. ex eo & pacem populo Christiano, & Christianæ religionis integritatẽ posse recuperari: verumtñ id cum bona gratia, & voluntate Christianorũ Principũ habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus dum obseruamus tp̃s absconditum tempus beneplaciti tui, ò Deus, aliquãdo tandẽ decernere cõpulsi sumus, omne esse tempus beneplacitum Deo, cum de reb. sanctis & ad christianã pietatẽ pertinentib. consilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidẽ animi nostri cum dolore, rẽ christianam quotidie in peius ruere, Hungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, cęteris omnibus metu, mœroreq; afflictis, nullius iam Principis consensum, expectare sed tantũ Dei omnipotentis volũtatẽ, & christianæ Reipu. vtilitatem attendere constituimus: itaq; cũ Vincentiã amplius non haberemus. cuperemusq; cum vniuersæ christianorum saluti, cum Germanicę nationis incommodis in eligendo

per

per nos noui concilij habendi loco consulere, aliquotque locis propositis, ipsam Tridětinam ciuitatem ab ipsis desiderari videremus, nos etsi in citeriore Italia commodius omnia tractari posse iudicabimus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna caritate deflexímus itaq; Trid. ciuitatem elegimus, qua in ciuitate œcumenicum conciliũ ad proxime venturas Cal. Nou. haberetur, idoneũ locũ illũ statuentes, quo ex Germania quidé, alijsq; Germaniæ finitimis nationibus facillimè ex Gallia, Hispania, cæterisq; prouincijs remotioribus non difficiliter Epi, & prælati cõuenire possent. Dies autẽ concilij ea à nobis spectata est, quæ spatiũ in se haberet, & publicandi p christianas nationes nostri huius decreti, & facultatis omnibus prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuũ tẽpus præfiniremus, mutando concilij loco, sicut quibusdam constitutionibus aliàs præscriptum est, ea res fuit in causa, quod longius extrahi spem sanandæ aliqua in parte Christianæ Reip. quæ tot detrimẽtis, & calamitatibus affecta est, noluimus, & tñ videmus tempora, agnoscimus difficultates, quid sperari possit ex concilijs nostris, incertũ esse intelligimus: sed quia scriptum est: Reuela dño viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet magis Dei clementiæ, & misericordiæ cõfidere, q̃ nostræ imbecillitati diffidere constituimus. sæpæ.n. fit in bonis operibus incipiendis, vt quod humana consilia non valent, diuina virtus efficiat.

ciat. Huius igitur ipsius Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ac beatorum eius Apostolorũ, Petri & Pauli authoritate, qua nos quoq; in terris fungimur, freti, atq; subnixi, de venerabiliũ itẽ fratrũ nostrorum S.R.E. Cardinaliũ cõsilio, & assensu sublata, amotaq; suspẽ sione, de qua supra commemoratum est, quam per præsentes tollimus, & amouemus, sacrum œcumenicum, & generale cõcilium in ciuitate Tridẽtina, loco cõmodo, & libero, omnibusq; nationibus opportuno, ad Cal. proximas Nou. anni præsentis ab incarnatione Dñi 1543. incipiendum, prosequendum, & eodem Dño adiuuante, ad ipsius gloriam, atq; laudem, & Christiani totius populi salutem absoluendũ, perficiendumq; indicimus, annunciamus, conuocamus, statuimus, atq; decernimus, oẽs omnibus ex locis tã venerabiles fratres nostros Patriarchas, Archiepõs, Epõs, & dilectos filios Abbates, q̃ alios quoscunq; quibus iure, aut priuilegio in concilijs generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis in vim iurisiurandi, quod nobis, & huic sanctæ sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, alijsque sub pœnis iure, aut consuetudine in celebrationibus conciliorum aduersus non accedentes ferri, & proponi solitis mandantes, arcteque præcipientes, vt ipsimet, nisi fortè iusto detineantur impedimento, de quo tñ fidem facere cõpellantur, aut certè per suos legitimos p

curatores, & nuncios sacro huic concilio oīno adesse, & interesse debeāt. Supra autem dictos, Imperatorē, Regemq; Christianissimum, necnō ceteros Reges, Duces, Principes, quorū p̄sentia, si alias vnquā, hoc q̄dē t̄pe maximè sanctissimæ Christi fidei & Christianorum omnium futura est salutaris rogantes, atque obsecrantes p̄ viscera misericordiæ Dei, & Dñi nostri Iesu Christi, cuius fidei veritas, & religio, & intus & extra grauiter iā oppugnatur, vt si saluā volūt christianam esse Remp. si se Dño obstrictos, & obligatos pro maximis illius erga se beneficiis intelligunt, ne deserāt ipsius Dei cām, & negocium, ipsimet ad sacri concilij celebrationē veniant, in quo ipsorū pietas, atq; virtus cōi vtilitati salutiq; suæ, ac cæterorum, & t̄eporali, & æternæ, plurimum est pro futura. Sin autē (idq; nollemus) accedere ipsi non poterunt, ac graues saltem viros legatos cū authoritate mittāt, qui personā Principis sui quisq;, & cum prudētia, & cum dignitate possint in concilio referre. In primis vero, vt id curent, quod ipsis facillimū est, vt ex suis cuiusq; Regnis ac prouinciis Episcopi & prælati sine tergiuersatione, & mora ad concilium proficiscantur, quod maximè quidē a prelatis, principibusq; Germaniæ Deū ipsum atque nos impetrare æquum est, ut cum eorum præcipuè causa, ipsisq; cupientibus cōcilium indictum sit, & in ea ciuitate indictū, q̄ ab eis est desiderata, non grauentur ipsi sua cūctorum præsentia, id celebrare, & ornare, quo

melius

melius atq; cõmodius, q̃ ad integritaté & veri tatẽ christianæ religionis, quæ ad bonorũ morum reductionẽ, emendationemq; malorum, quæ ad Christianorũ inter se, tam Principum, quàm populorum pacẽ, vnitatẽ, concordiamq; pertineant, & quæ ad repellendos impetus Barbarorũ & infideliũ, quibus illi vniuersam christianitatem obruere moliuntur, sint necessaria Deo nostris cõsultationibus præeunte, & lumẽ sapientiæ suæ, ac veritatis mentib. nostris prẹfe rente agi in dicto sacro ęcumenico concilio, & cõspirãte omnium charitate cõsuli, tractari, cõ fici, adoptatosq; exitus deduci quam primum, & quã optimè possint. Atq. vt nostræ hę literę, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorũ oportet, perueniãt; nè quis illorũ, ignorantiæ excusationẽ p̃tendat, cum præsertim ẽt non ad oẽs eos, quibus nominatim illæ essent intimandæ, tutus forsitan pateat accessus volumus, & mãdamus, vt in Basilica Vaticana Principis Apostolorũ, & Ecclesia Lateranensi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem diuinam congregari solita est, palam clara voce per curiæ nostræ cursores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectæq; in valuis dictarum Ecclesiarum itemq; Cancellariæ Apostolicæ portis, & cãpi Floræ solito loco affigãtur: vbi ad lectionem, & notitiã cunctorum aliquã diu expositę pendeant. cumq; inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in eisdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem

publi-

publicationē, affixionemq; huiusmodi oēs, & quoscunque quos antedictæ comprehendunt, post spatium duorum mēsium à die literarum publicationis, & affixionis, ita volumus obligatos esse, atq; astrictos, ac si ipsimet illæ coram lectæ, & intimatæ essent, trāsumptis quidē earum quæ manu publici notarij scripta, aut subscripta, & sigillo personę alicuius ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munita fuerint, vt fides certa & indubitata habeatur, mādamus atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ indictionis, annunciationis, cōuocationis, statuti, decreti, mandati, pręcepti, & obsecrationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud S.Petrum, anno Incarnationis Do. MDXLII. xj. Cal. Iun. anno 8.

Blosius. Hier. Dand.

SESSIO

SESSIO PRIMA.

Sacrosancti œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

Celebrata die xiij. Mens. Decemb. Anno Dom. M.D.XLV.

Decretum de inchoando Concilio.

Lacet ne vobis, ad laudem, & gloriam sanctæ & indiuiduæ Trinitatis Patris & filij, & spiritus Sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, ad extirpationem hæresum, ad pacem, & vnionem Ecclesię, ad reformationem cleri, & populi christiani, ad depressionem, & extinctionem hostium christiani nominis decernere, & declarare, sacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & inceptum esse.

Responderunt, Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

ET cum proxima sit celebritas Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi, & subsequantur alię festiuitates labentis, & incipientis anni placet

placet ne vobis primam futuram sessionem habendam esse die Iouis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Ian. anno Dom. 1546.

Responderunt, Placet.

SESSIO SECVNDA.

Celebrata die vij. Mens. Ian. M.D.XLVI.

Decretum de modo viuendi, & aliis in Concilio seruandis.

Acrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ sedis Legatis, agnoscēs cum beato Iacobo Apo- Iac. 1.
stolo, quod omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à patre luminum, qui iis, qui postulant à se sapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & simul sciens, quod initium sapientiæ est timor Domini, statuit, & decreuit, omnes, & singulos Christi fideles, in ciuitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, vt se à malis, & peccatis, hactenus commissis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, & desideria carnis Psal. 118
non perficere, orationibus instare, sæpius con- Eccle. 3
fiteri

Prou. 1. & 9. fiteri, Euchariſtiæ ſacramentum ſumere, Eccleſias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quiſque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principum Chriſtianorum, & vnitate Eccleſiæ priuatim orare velint: Epiſcopos uero, & quoſcunque alios in ordine ſacerdotali conſtitutos œcumenicum concilium in ea ciuitate concelebrantes, vt aſſiduè in Dei laudibus incumbere, hoſtias, laudes, & preces offerre, ſacrificium Miſſæ quolibet ſaltem die Dominico, in quo Deus lu-
Act. 2. cem condidit, & à mortuis reſurrexit, ac Spiritũ Sanctum in diſcipulos infudit, peragere ſatagant, faciente (ſicut idem Spiritus ſanctus per
1. Tim. 2. Apoſtolum præcipit) obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro Sanctiſſimo Domino noſtro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & cęteris, qui in ſublimitate conſtituti ſunt, & pro omnibus hominibus, vt quietam, & tranquillam vitam agamus: pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea
Inf. ſeſſ. 22. in decre. de ſer. in cele. miſ. hortatur, ut ieiunent ſaltem ſingulis ſextis feriis in memoriã Paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent. In eccleſia autem cathedrali ſingulis quintis feriis celebretur miſſa de ſpiritu ſancto, cum lętaniis, & aliis orationibus ad hoc inſtitutis, in aliis vero eccleſiis eadem die dicantur ad minus lętanię, & ora-
Tit. 3. 1. Tim. 3. tiones: tempore autem, quo ſacra peraguntur collocutiones, & confabulationes nõ fiant, ſed ore, & animo, celebranti aſſiſtatur. Et quoniam

opor-

oportet Episcopos esse irreprehẽsibiles sobrios, castos, domui suæ bene præpositos, hortatur etiam, vt ante omnia quilibet in mensa seruet sobrietatem, moderationemque ciborum. Deinde cum eo in loco sæpe otiosi sermones oriri soleant, vt in ipsorum Episcoporum mensis diuinarum scripturarum lectio admisceatur. Familiares vero suos vnusquisq; instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores, vitia domum fugiant, & virtutes amplectentur: & in vestitu, & cultu, & omnibus actibus honestatem præ se ferãt, sicut decet ministros ministeriorũ Dei. Ad hæc cum huius sacrosancti Concilii præcipua cura, solicitudo, & intentio sit, vt propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Iesu Christo, qui vera lux est, annuente, cãdor, puritasq; refulgeat, & ea, quę reformatione egẽt, reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præsertim, qui sacrum litterarum peritiam habent, vt sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent. quib: potissimum viis, & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectũ sortiri possit, quo maturius, & consultius damnari damnanda, & probanda probari queant ut per totũ orbem omnes uno ore, & eadem fidei cõfessionem glorificent Deum, & patrem Domini nostri Iesu Christi.

1. Tim. 3.

Ioan. 1.

In sententiis uero dicendis, iuxta Toletani

Cóc. Tole. 11. c. 2. Con. Cóstan. ses 1. in princ. c. in loco 2. q. 4.

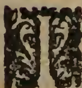
Concilij statutũ, in loco benedictionis confidẽtibus Domini sacerdotibus nullus debeat aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare nullis etiam falsis, vanisue, aut obstinatis disceptationibus cõtẽdere sed quidquid dicatur, sic mitissima verborum ꝓlatione temperet, ut nec audientes offendant, nec recti iudicii acies perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac decreuit, quod, si forte contigerit aliquos debito in loco non sedere, & sententiam, etiam sub uerbo, Placet, proferre, & cõgregationib interesse, & alios quoscunque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præiudicium generetur, nulliq; nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Iouis quartam mensis Febr proximè uenturi.

SESSIO TERTIA Celebrata die iiij. Mensis Febr. M.D. XLVI.

Decretum de Synodo fidei.

N nomine sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

HÆC sacrosancta æcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus

ciusdem

eiusdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum considerans: præsertim earum, quæ duobus illis capitibus de extirpādis heresibus: & morib. reformandis, cō tinentur, quorū causa præcipue est congregata; agnoscēs aūt cum Apostolo: non esse sibi colluctationē aduersus carnē & sanguinē: sed ad versus spirituales nequitias in cœlestibus: cum eodem, oēs, & singulos in primis hortatur: vt confortētur in Domino, & in potentia uirtutibus eius, in omnib. sumētes scutū fidei, in quo possint oīa tela nequissimi ignea extinguere, atq. galeā spei salutis accipiant: cū gladio Spiritus, ꝙ est uerbū Dei. Itaq; ut hæc pia eius solicitudo principiū, & progressum suum per Dei gratiam habeat, ante omnia statuit, & decernit prętermittendam esse confessionem fidei, Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratioribus Concilijs hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum actionum apponere consueuere, quo solo aliquando, & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, necessario conueniunt: ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod portæ Inferi nunquam præualebunt, totidem uerbis, quibus in omnibus ecclesiis legitur exprimendum esse censuit. quod quidem eiusmodi est. Ephes. 6.

CREDO in unum Deum patrem omni-

potentem factorem cœli & terræ,visibiliũ omnium,& inuisibiliũ, & in vnũ Dominũ Iesum Christũ filium Dei unigenitum, & ex patre natum ante omnia sæcula; Deũ de Deo, lumẽ de lumine,Deum verũ de Deo uero:genitum, nõ factum, consubstantialem patri per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines,& propter nostram salutem descendit de cælis & incarnatus est de Spiritu Sãcto ex Maria Virgine, & homo factus est. crucifixus ẽt pro nobis sub Pontio Pilato,passus,& sepultus est; resurrexit tertia die secundũ scripturas; & ascendit in cælũ,sedet ad dexteram patris; & iterũ vẽturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos:cuius regni non erit finis: & in Spiritum Sanctum Dominum,& viuificãtẽ,qui ex Patre, Filioq; procedit qui cum Patre,& Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas; & vnam sanctam Catholicam,& Apostolicam Ecclesiã.Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum: & expecto resurrectionem mortuorum, & uitam uenturus sęculi Amen.

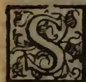
Indictio futuræ Sessionis.

EAdẽ sacrosancta œcumentia, & generalis Tridẽtina Synodus, in Spiritu sancto legitimẽ congregata,in ea præsidentib. eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis,intelligẽs multos prælatos ex diuersis partib. accinctos esse itineri, nonnullos etiam in uiam esse, quo huic ueniant cogitansq; omnia ab ipsa sacra Synodo decernenda, eo maioris apud omnes existimationis,

tionis,& honoris uideri posse quò maiori fuerint, & pleniori patrum cōsilio, & præsentia sancita, & corroborata, statuit, & decreuit, futurã Sessionem post præsentem celebrandã, esse die Iouis, quæ subsequetur Dominicam, Lætare, proximè futurã; interim tñ non differri discussionem, & examinationẽ eorum, quæ ipsi Synodo discutienda & examinanda uidebuntur.

SESSIO QVARTA. Celebrata die viij. Mens. April. M.D.XLVI.

Decretum de canonicis scripturis.

Acrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicę Sedis legatis, hoc sibi perpetuo ante oculos proponens, ut sublatis erroribus puritas ipsa Euangelij in Ecclesia conseruetur: quod promissum ante per Prophetas in scripturis sanctis Dominus noster Iesus Christus Dei filius proprio ore primum promulgauit deinde per suos Apostolos, tanquam fontem omnis, & salutaris ueritatis, & morum disciplinæ, omni creaturæ prædicari iussit; perspiciensque hanc ueritatem, & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ip-

Iere. 51. Psal 109. Mar. vlti. Matt. 29.

sis Apostolis, Spiritusancto dictante, quasi per manus, traditę ad nos vsq. peruenerũt: orthodoxorũ patrum exempla secuta, omnes libros tam veteris, quã noui testaméti, cum vtriusq; vnus
5.Thes.2. Deus sit author; nec nó traditiones ipsas, tũ ad
1.Cor.11. fidé tum ad mores pertinentes; tanquã vel ore-
2.Tim.1. tenus, à Christo, vel a Spiritu sancto dictatas, & continua successione in ecclesia Catholica conseruatas, pari pietatis affectu, ac reuerentia suscipit, & veneratus. Sacrorũ vero librorũ Indicem huic Decreto ascribendum censuit, nè cui dubitatio suboriri possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur. sunt verò infrascripti. Testaméti veteris quinq; Moysi, idest, Genesis. Exodus, Leuiticus Numeri, Deuteronõmiũ, Iosue, Iudicum, Ruth. Quatuor Regũ, duo Paralipomenon. Esdræ primus, & secundus, qui dicitur Neemias, Thobias, Iudith, Hester, Iob, Psalteriũ Dauidicũ centũ quinquaginta psalmorũ, Parabolæ, Ecclesiastes, Cãticũ cãticorũ, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Ieremias cũ Baruch, Ezechiel, Daniel, Duodecim Prophetæ minores, idest Osea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Naũ, Abacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias duo Machabeorũ, primus, & secundus. Testaméti noui, quatuor Euãgelia secũdũ Matthæũ, Marcũ, Lucã, & Ioãné, Actus Apostolorũ à Luca Euãgelista cõscripti. Quatuordecĩ Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos duæ, ad Corinthios, ad Galatas, Ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, duæ ad Thessalonicéses,
duæ

duæ ad Timotheũ,ad Titũ,ad Philemonem,ad Hæbreos. Petri Apostoli duæ, Ioãnis Apostoli tres,Iacobi Apostoli vna,Iudæ Apostoli vna,& Apocalypsis Ioãnis Apostoli. Si quis aũt libros ipsos integros cũ omnibus suis partibus, prout in Ecclesia catholica legi cõsueuerunt, & in veteri vulgata latina editione habentur,pro sacris,& canonicis non susceperit, & traditiones prædictas sciens, & prudens cõtẽpserit:anathema sit.Omnes itaq; intelligant, quo ordine, & via ipsa Synodus post factum fidei confessionis fundamentũ,sit progressura: & quibus potissimũ testimonijs,ac ꝓsidijs in cõfirmãdis dogmatibus,& instaurãdis in Ecclesia morib. sit vsura.

Decretum de editione & vsu sacrorum librorum.

INsuper eadem sacrosancta Synodus cõsiderans nõ parum vtilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei,si ex omnib. latinis editionibus,quæ circunferuntur sacrorum librorum q̃ pro authẽtica habenda sit,innotescat: statuit, & declarat vt hęc ipsa vetus,& vulgata editio,q̃ lõgo toto sæculorũ vsu in ipsa Ecclesia ꝓbata est in publicis lectionib. disputationib. prędicationibus,& expositionib. pro authẽtica habeat:& vt nemo illã reijcere quouis ꝑtextu audeat, vel ꝑsumat.

Pręterea,ad coercẽda petulantiã ingenia,decernit,vt nemo suæ prudentiæ innixus, in reb. fidei,& morum, ad ædificationẽ doctrinę Christianæ pertinentiũ, sacrã Scripturã ad suos sensus cõtorquẽs,contra eum sensum, quẽ tenuit,

& tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de uero sensu, & interpretatione Scripturarum sanctarum aut ét contra unanimen consen sum Patrũ, ipsam Scripturam sacrã interpretari audeat, etsi huiusmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendę forent. Qui contrauenerint per Ordinarios declarentur, & à pęnis iure statutis puniantur.

Sed & impressoribus, modum in hac parte, ut par est, imponere uolés, qui iam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licétia Superiorum Ecclesiasticorũ ipsos sacræ Scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter sępe tacito sæpe ét emétito prælo, & quod grauius est sine nomine authoris imprimũt: alibi ét impressos libros huiusmodi temerè uenales habent; decernit; & statuit, ut post hac sacra Scriptura, potissimũ uerò hęc ipsa uetus, & vulgata editio quã emendatissimam imprimatur: nulliq. liceat imprimere, uel imprimi facere quosuis libros de rebus sacris sine nomine authoris; neque illos in futurum uendere, aut ét apud se retinere nisi primũ examinati, probatiq. fuerint ab Ordinario suo pęna anathematis, & pecuniæ in Canonæ Cócilij nouissimi Lateranensis apposita. Et si regulares fuerint, ultra examinationẽ & probationem hmôi, licétiã quoq; à suis superioribus impetrare teneãtur, recognitis per eos libris iuxta formam suarum ordinationũ. Qui aũt scripto eos cõicant, uel euulgant, nisi antea

Sess. 10. d impres. lib.

examinati probatique fuerint, eisdem pœnis subiaceant, quibus impressores. Et qui eos habuerint vel legerint, nisi prodiderint authores, pro authoribus habeantur. Ipsa vero huiusmodi librorum probatio in scriptis detur atq; ideo in fronte libri, vel scripti vel impressi, authenticè appareat, idq; totum hoc est, & probatio, & examen gratis fiat: vt probanda probentur, & reprobentur improbanda. posthæc temeritatem illā reprimere volens, qua ad prophana quæque conuertuntur, & torquentur uerba & sententiæ sacræ Scripturæ ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones, impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, sortes, libellos etiam famosos, mandat, & præcipit ad tollendam huiusmodi irreuerentiā, & contemptum, ne de cætero quisquam quomodolibet uerba Scripturæ sacræ ad hęc, & similia audeat vsurpare, ut omnes huius generi homines, temeratores, & uiolatores uerbi Dei, iuris & arbitrij pœnis per episcopos coerceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse feria quinta, post sacratissimum festum proximum Pentecostis.

SESSIO QVINTA.
Celebrata die xvij. Mens. Iunij. M.D.XLVI.

Decretum de peccato Originali.

T fides nostra Catholica, sine qua im
Heb. 11. possibile est placere Deo, purgatis er
roribus, in sua sinceritate integra, &
illibata permaneat: & nè populus
Christianus omni vêto doctrinę circunferatur,
cùm serpens ille antiquus, humani generis per-
petuus hostis inter plurima mala quibus Eccle-
sia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiã
Gen. 3. de peccato originali, eiusque remedio non so-
lum noua, sed vetera etiã dissidia excitauerit,
sacrosancta oecumenica, & generalis Tridenti
na Synodus, in Spiritusancto legitimè congre-
gata, præsidêtib. in ea eisdẽ trib. Apostolicæ Se-
dis Legatis, iam ad reuocandos errantes & nu-
tantes confirmandos accedere volens, sacrarũ,
Scripturarũ, & Sanctorum Patrũ, ac probatissi-
morum Côciliorũ testimonia & ipsius Ecclesiæ
iudicium & consensum secuta, hæc de ipso pec
cato originali statuit, fatetur, ac declarat.

Si quis non confitetur, primum hominem
Adam cùm mandatum Dei in Paradiso fuisset
transgressus, statim sanctitatem, & iustitiam, in
qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque
Gen. 9. per offensam præuaricationis huiusmodi iram

& indignationem Dei, atque ideo morte, quã ante illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitatem sub eius potestate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc est Diaboli, totúque Adam per illam prævaricationis offensam secundum corpus, & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit.

Si quis Adæ prævaricationem sibi soli, & nõ eius propagini asserit nocuisse, & acceptam à Deo sanctitatem, & iustitiam, quam perdidit, sibi soli, non nobis etiam cum perdidisse, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum, transfudisse, non autem & peccatum, quod mors est animæ: anathema sit, cum contradicat Apostoli dicẽti, Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors per transiit, in quo omnes peccauerunt. Rom. 5. 1. Co. 15.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine vnum est, & propagatione, non imitatione trãsfusum omnibus, inest vnicuiq. proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quã per meritum vnius mediatoris Domini nostri Iesu Christi, qui nos Deo reconciliauit in sanguine suo, factus nobis iustitia sanctificatio, & redẽptio, aut negat ipsum Christi Iesu meritum per Baptismi sacramentum in forma Ecclesiæ ritè collatum, tã adultis quã paruulis applicari, Anathema sit, q̃a nõ est, aliud nomẽ sub cælo datum hominibus, in quo 2. Tim. 2

opor-

Act. oporteat nos saluos fieri vnde illa vox. Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa. Quicunq; baptizati estis Christum induistis.

Si quis paruulos recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint à baptizatis parentibus orti, aut dicit in remissionem quidē peccatorum eos baptizari sed nihil ex Adā trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro necesse sit expiari ad vitam æternam cōsequendā, vnde fit cōsequēs vt in eis forma Baptismatis in remissionē peccatorū nō vera, sed falsa intelligatur. Anathema sit: qm̄ nō aliter intelligendū est id, quod dixit Apostolus: Per vnū hominē peccatū intrauit in mundū & per peccatum, mors, & ita in oēs homines mors pertrāsit, in quo omnes peccauerunt; nisi quemadmodum Ecclesia Catholica vbiq; diffusa semper intellexit. propter hanc. n. regulam fidei extraditione Apostolorū etiam paruuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere potuerunt: ideo in remissionē peccatorū veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mūdetur, quod generatione contraxerunt. Nisi. n. quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritusancto, non potest introire in regnum Dei.

Ioan 1.
Gala. 3.
Roma. 5.

Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut ēt asserit non tolli totum, id quod uerā, & propriā peccati rationem habet: sed illud dicit tantum radi, aut non imputari; anathema sit: in renatis. n. nihil

Ioan. 9.

odit

odit Deus, quia nihil est dãnationis, ijs qui verè consepulti sunt cnm Christo per Baptisma in mortẽ; qui nõ ꝯm carnẽ ambulant, sed veterem hominẽ exuentes, & nouum, qui ꝯm Deũ creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti sunt, hæredes quidẽ Dei co hæredes autem Christi: ita vt nihil prorsus eos, ab ingressu cęli remoretꝰ. Manere aũt in Baptizatis concupiscentiam vel fomitẽ, hæc sancta Synodus fatetur, & sentit: quę cum ad agonẽ relicta sit, nocere non cõsentientibus, & viriliter per Christi Iesu gratiam pugnantib. non valet: quinimo, qui legitimè certauerit, coronabitur. Hanc concupiscentiã, quã aliquando Apostolus peccatum appellat sancta Synodus declarat Ecclesiam Catholicam nunquam intellexisse peccatum appellari, quod uerè, & propriè in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit anathema sit.

Rom. 1.
Rom. 1.
2. Tim. 2.
Coloss. 3.

Declarat tamen hęc ipsa sancta Synodus, nõ esse suæ intentionis comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatã, & immaculatã Virginem Mariam, Dei genitricẽ: sed obseruãdas esse cõstitutiones felicis recordationis Xysti Papæ Quarti, sub pænis in eis constitutionibus contentis, quas innouat.

In extr. cõ. lib. 3. de reli. & ve. san.

Decretum de reformatione.

Caput. I.

EAdem sacrosancta Synodus, piis summorum Pontificum, & probatorum Cõ-

ciliorum

ciliorum constitutionib. inhærens eaq; amplectens, & illi adijcens, nè cælestis ille sacrorum librorum thesaurus, quē Spiritus sanctus summa liberalitate hoībus tradit, neglectus iaceat, statuit, & decreuit, quod in illis ecclesijs, in quib. præbenda, aut præstimonium, seu aliud quouis noīe nuncupatum stipendium pro lectorib. sacræ Theologię deputatum reperiē, Episcopi, Archiepiscopi, primates, & alii locorum Ordinarii eos, qui prebendam, aut præstimoniū, seu stipendium hmōi obtinent, ad ipsius sacræ scripturę expositionem, & interpretationē, per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, primatib. & aliis locorum Ordinariis eligendū ēt per subtractionem fructuū cogant, & cōpellāt. De cętero verò præbenda præstimoniū, aut stipendium hmōi non nisi personis idoneis, & quæ per seipsos id munus explicare possint, cōferantur, & aliter facta prouisio nulla sit & inualida. In ecclesiis autem. Metropolitanis, vel Cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa ac etiam in collegiatis existentibus in aliquo insigni opido, etiam nullius dięcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, vbi nulla prebenda. aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocunq; præterquam ex causa resignationis primo uacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctum nō sit, ad eum vsum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis

Infra sess. 24. & reform. c. 25.

eccle-

ecclesiis nulla, uel non sufficiens præbenda fo ret, Metropolitanus, uel Episcopus ipse per assi gnationem fructuum, alicuius simplicis benefi-cii, eiusdem tamen debitis supportatis onerib, uel per contributionem beneficiatorum suæ ci uitatis, & diœcesis, uel aliàs, prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita prouideat, ut ipsa Sacræ Scripturæ lectio habeatur, ita ta-men, ut quæcunq; aliæ lectiones, uel consuetu-dines, uel quauis alia ratione institutæ, propter id minimè prætermittantur. Ecclesię uerò, qua rũ annui prouentus tenues fuerint, & ubi tam exigua est Cleri & populi multitudo: ut Theo logiæ lectio in eis cõmodè haberi nõ possit, sal tem magistrũ habeant ab Episcopo cum consi lio Capituli eligendũ qui Clericos, aliosq; scho lares pauperes grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa sacræ scripturæ studia annuen te Deo trãsire possint. ideoq; illi magistro grã-matices uel alicuius simplicis beneficii fructus: quos tãdiu percipiat, quandiu in docendo per-stiterit assignẽtur, dũ tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: uel ex ca-pitulari, uel Episcopali mensa condigna aliqua merces persoluatur, uel alias Episcopus ipse ali quam rationem ineat suæ ecclesiæ & diœcesi accõmodã, nè pia hæc, utilis atq; fructuosa pro uisio quouis quæsito colore negligatur. In mo nasteriis quoque monachorũ, ubi commodè fie ri queat, etiam lectio sacræ scripturæ habeatur, qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episco pi lo-

Infra sess. 24. c. 4. de reform.

Infra sess. 23 de re-for. c. 18.

Abbatis officium in lecto-re eligen do.

pi locorũ, in hoc vt sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant; In conuentibus verò aliorum Regularum, in quibus studia cõmodè vigere possunt, sacrę scripturæ lectio similiter habeatur, quæ lectio à Capitulis generalibus, uel prouincialibus assignetur dignioribus magistris in gymnasiis et publicis, vbi tam honorifica, & cæterarum omnium maximè necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerum publicarum pietate, caritate ad Catholicæ fidei defensionem, & incrementum sanæque doctrinæ cõseruationem, & propagationem instituatur, & vbi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et, ne sub specie pietatis impietas disseminetur: statuit eadem sancta Synodus neminem in huiusmodi lectionis officium tam publicè, quam priuatim admittẽdũ esse, qui prius ab episcopo loci de vita, morib. & scientia examinatus, & approbatus non fuerit. quod tamen de lectoribus in Claustris monachorum non intelligatur. Docentes verò ipsam sacram scripturam, dum publice in scholis docuerint, & scholares, qui in ipsis scholis student, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorũ in absentia a iure communi concessis, plenè gaudeant, & fruantur.

Caput. II.

Inf. sess. 24. c. 4. de reform.

QVia verò Christianæ Reipublicæ non minus necessaria est prędicatio Euãgelij quàm

lectio,

lectio, & hoc est præcipuũ Episcoporũ munus, statuit, & decreuit eadẽ sancta Synodus, oẽs Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & oẽs alios ecclesiarũ prẹlatos teneri per seipsos, si legitimè impediti nõ fuerint, ad prædicandũ Sanctũ Iesu Christi Euangeliũ. Si vero cõtigerit Epos, & alios prædictos legitimo detineri impedimẽto, iuxta formã generalis Cõcilij viros idoneos assumere teneant ad hmõi prædicationis officiũ salubriter exequẽdũ: Si quis aũt hoc adimplere contempserit, districtè subiaceat vltioni. Con. Lat. sub In. 3. ca. 10.
Archipresbyteri quoq;, Plebani, & quicunque Parochiales, vel aliàs curã animarũ habẽtes ecclesias quocunq; mõ obtinent, per se, vel alios idoneos si legitime impediti fuerint, dieb. saltẽ dominicis, festis solennib. plebes sibi cõmissas, pro sua, & earum capacitate pascant salutarib. verbis. docendo ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem: annunciandoq; eis cũ breuitate, & facilitate sermonis vitia, quę eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, vt pęnã eternã euadere, & cęlestem gloriã consequi valeãt: id verò si quis eorũ pręstare negligat, etiã si ab Episcopi iurisdictione quauis ratione exẽptum se esse pretenderet, etiã si ecclesiæ quouis modo exẽptę dicerẽt aut alicui monasterio, ẽt extra diœcesim existenti forsan annexe, vel vnitæ, modo re ipsa in diœcesi sint, prouida pastoralis Episcoporũ solicitudo nõ desit. nè illud impleatur: Paruuli petierũt panẽ, & nõ erat qui frãgeret eis. Itaque vbi ab Episcopo moniti trium Ierem. Thren 4.

mensiũ spatio muneri suo defuerint per censu
ras Ecclesiasticas,seu alias ad ipsius Episcopi a
bitrium cogantur,ita vt ēt si ei sic expedire vi-
sum fuerit,ex beneficiorum fructib.alteri, qui
id præstet, honesta aliqua merces persoluatur
donec principalis rescipiscens officium suum
impleat.Si quæ verò Parochiales ecclesię rep
riantur subiectæ monasterijs in vlla diœcesi ex
stentibus,si Abbates,& regulares Prælati in pr
dictis negligentes,fuerint,à Metropolitanis, i
quorum prouincijs diœceses ipse sitæ sunt,tan
quam quo ad hoc Sedis Apostolicæ delegati
cõpellantur.neq; huius Decreti excusationem
cõsuetudo,vel exemptio, aut appellatio aut re
clamatio siue recursus impedire valeat quousq;
desuper à competenti iudice,qui summariè,&
sola facti veritate inspecta procedat, cognitũ
& decisum fuerit.Regulares vero cuiuscunque
ordinis nisi à suis superiorib.de vita,moribus,&
scientia examinati, & approbati fuerint,ac d
eorum licentia ēt in ecclesijs suorum ordinum
prædicare nõ possint:cũ qua licentia personal
ter se corã Episcopis præsentare,& ab eis bene-
dictionẽ petere teneantur,ante quam prædica-
re incipiant.In ecclesijs verò,quæ suorum ord
num non sunt,vltra licentiã suorum superiorũ
ēt Episcopi licentiã habere teneantur, sine qu
in ipsis ecclesijs non suorum ordinum , null
modo prædicare possint ipsam autem licenti
gratis Episcopi concedant. Si vero(quod absit
prædicator errores,aut scandala disseminauerit

Inf. sess. 24.c.4.de refor.

in

in populum, etiam ſi in monaſterio ſui vel alterius ordinis prædicet, Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quod ſi hæreſes prædicauerit, contra eum ſecundum Iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat, etiam ſi prædicator ipſe generali, vel ſpeciali priuilegio exemptũ ſe eſſe prætenderet, quo caſu Epiſcopus authoritate Apoſtolica, & tanquam ſedis Apoſtolicæ delegatus procedat. Caueant autem Epiſcopi, nè quis prædicator, vel ex falſis informationibus vel aliàs calumniosè vexetur, iuſtamve de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caueant præterea Epiſcopi, nè aliquem vel eorum qui cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedictiam religionum ſuarum viuunt vel Presbyterorum ſęcularium, niſi ipſi noti ſint, & moribus atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextum in ſua ciuitate, vel dięceſi prædicare, permittant: donec ab ipſis epiſcopis ſuper ea re ſancta ſedes Apoſt. conſulatur, à qua priuilegia huiuſmodi niſi tacita veritate, & expreſſo mendacio ab indignis extorqueri veriſimile non eſt. Quæſtores vero eleemoſynarij qui etiam quęſtuarij vulgo dicuntur, cuiuſcunque conditionis exiſtant, nullo modo nec per ſe, nec per aliũ prædicare præſumant, & cõtrafacientes ab Epiſcopis, & ordinarijs locorum priuilegijs quibuſcunque non obſtantibus, oportunis remediis omnino arceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta synodus statuit, & decernit, primam futuram sessionem tenendam & celebrandam esse die Iouis, feria quinta post festum Beati Iacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit sessio ad diem XIII. mensis Ianuarij. M.D.XLVI.

SESSIO SEXTA.

Celebrata die xiij. Mens. Ian. M.D.XLVII.

Decretum de Iustificatione.

PROOEMIVM.

CVM hoc tempore non sine multarum animarum iactura, & graui Ecclesiasticæ vnitatis detrimento erronea quædam disseminata sit de iustificatione doctrina, ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitimè congregata præsidentibus in ea nomine sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, D. Pauli diuina prouidentia Papæ tertij, Reuerend Dominis, Dominis Ioan Maria Epis Prænestino, de Monte, & Marcello tit. S Crucis in Ierusalem Presbytero S.R.E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis, exponere in-

re intendit omnibus Christi fidelibus veram, v-namq; doctrinam ipsius iustificationis, quam sol iustitiæ Christus Iesus fidei nostræ autor, & consummator docuit: Apostoli tradiderunt, & Catholica Ecclesia Spiritu Sancto suggerente perpetuo retinuit, districtius inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare aut docere, quam præsenti Decreto statuitur, ac declaratur.

De natura, & legis ad iustificandos homines imbecillitate. *Cap.* I.

PRimum declarat Sancta Synodus ad iustificationis doctrinam probè, & sincerè intelligendam oportere, vt vnusquisque agnoscat, & fateatur, quod cum omnes homines in præuaricatione Adæ innocentiam perdidissent, facti immundi, & (vt Apostolus inquit) natura filij iræ, & quemadmodum in Decreto de peccato originali exposuit, vsque adeo serui erãt peccati, & sub potestate diaboli, ac mortis, vt non modò gentes per vim naturæ: sed ne Iudæi quidem per ipsam etiam literam legis Moysi, inde liberari, aut surgere possent, tametsi in eis liberum arbitrium minimè extinctum esset, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

1. Cor. 15. Roma. 5. Ephes. 2. sup. Sess. in princ. Rom. 2. & 3. 2. Cor. 1. Gen. 49. Galat. 4. Ps. 108. & 109. Ierem 33

De dispensatione, & ministerio aduentus Christi. *Cap. II.*

QVo factum est, ut cęlestis pater, pater misericordiarum, & Deus totius consolatio

Abac. 3. nis, Christum Iesum filium suum, & ante legé,
Oseæ 6. & legis tempore multis sanctis Patribus decla-
Baruc 3. ratũ: ac promissum: cum venit beata illa pleni-
1. Reg. 3. tudo tẽporis, ad homines miserit: vt & Iudęos
Dan. 9. qui sub lege erant, redimeret; & gentes, quę nõ
Ephes. 1. sectabantur iustitiam, iustitiam apprehenderẽt,
Rom. 3. & 5. atq; omnes adoptioné filiorũ reciperent. Hũc
Colos. 2. propofuit Deus propitiatorem per fidem in san
1. Tim. 1. guine ipsis pro peccatis nostris, non solum autẽ
1. Io. 2. pro nostris, sed etiam pro totius mundi.
Ecc. 17.

Qui per Christum iustificantur. *Cap. III.*

2. Cor. 5. VErum, & si ille pro omnibus mortuus est,
1. Io. 2. non omnes tamen mortis eius beneficiũ
Co'os. 1. recipiunt, sed ii duntaxat, quibus meritum pas-
Inf. cã. 1. sionis eius communicatur. Nam sicut reuera homines nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur iniusti, cum ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriã iustitiam contrahant: ita, nisi in Christo renascerentur: nunquam iustificarentur, cum ea renascentia per meritum passionis eius gratia, qua iusti
Colos. 1. fiunt illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus gratias nos semper agere hortatẽ Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorũ in lumine & eripuit de potestate tenebrarum, trãstulitq; in regnũ filii dilectionis suæ, in quo habemus redemptioné, & remissionem peccatorũ.

Insinuatur descriptio iustificationis impij, & modus eius in statu gratia. *Cap. IIII.*

Galat. 4. QVibus verbis iustificationis impii descri-
Tit. 3. ptio insinuatur, vt sit trãslatio ab eo statu

in

in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Iesum Christum, Saluatorem nostrum, quæ quidem translatio post Euangelium promulgatum sine lauacro regenerationis, aut eius voto fieri nõ potest sicut scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. 1. Co. 15. Ioan. 3.

De necessitate præparationis ad iustificationem in adultis, & vnde sit. Cap. V.

DEclarat preterea, ipsius iustificationis exordium in adultis à Dei per Christum Iesum præueniente gratia sumendum esse, hoc est, ab eius vocatione, qua nullis eorum existentibus meritis vocãtur: vt qui per peccata à Deo auersi erant, per eius excitantem; atque adiuuãtem gratiam ad conuertendum se ad suam ipsorum iustificationem, eidem gratiæ liberè assentiẽdo; Inf. ca. 5 & cooperando, disponãtur, ita vt, tãgente Deo cor hominis per Spiritus Sancti illuminationẽ: neque homo ipse nihilominus, inspirationem illam recipiens, quippe qui illam, & abiicere potest, neque tamen sine gratia Dei mouere se ad iustitiam coram illo libera sua volũtate possit: vnde in sacris literis, cum dicitur. Conuertimini ad me, & ego conuertar ad uos: libertatis nostræ admonemur. Cum respondemus: Conuerte nos domine ad te, & conuertemur Dei, nos gratia præueniri confitemur, Zac. 1. Ioel. 2. Ier. in fi. orationis

DIsponitur auté ad ipsam iustitiá dũ excitã ti diuina gratia,& adiuti,fidem ex auditu concipientes,liberè mouentur in Deum; credentes uera esse,quæ diuinitus reuelata,& promissa sunt:atque illud in primis,à Deo iustificari impium per gratiam eius per redemptionem quæ est in Christo Iesu,& dum peccatores se esse intelligentes, à diuinæ iustitiæ timore, quo utiliter cõcutiuntur,ad cõsiderandum Dei misericordiam se conuertendo,in spem eriguntur fidentes Deum sibi propter Christum propitiũ fore,illumque tanquam omnis iustitiæ fontem
Inf.c.14. diligere incipiunt:ac propterea mouentur ad-
& sess.14. uersus peccata per odium aliquod,& detestatio
cap.4. de nem,hoc est,per eam pœnitentiam, quam ante
Contrit. Baptismum,agi oportet, denique dum propo-
Hæb. 11. nunt suscipere Baptismum,inchoare nouam ui
Matth. 2. & 3. tam,& seruare diuina mandata. De hac dispositione scriptum est: Accedentem ad Deũ oportet credere quia est,& quod inquirentibus se re
Eccl.1. munerator sit.Et confide filij, remittuntur tibi
Act.2. peccata tua.Et timor Domini expellit peccatũ. Et,Pœnitentia agite,& baptizetur vnusquisq; vestrum in nomine Iesu Christi,in remissionẽ peccatorũ uestrorum, & accipiens donũ Spiri-
Matth. tus Sancti.Et,Eũtes docete omnes gentes,bapti
vlti. zantes eos in nomine Patris,& Filij,& Spiritus
Luc.24. Sancti,docentes eos seruare quęcunque mãda-
1. Reg. 7. ui vobis.Denique pręparate corda uestra Dño.

Quid sit iustificatio impij, & quæ eius causæ.
Caput VII.

HAnc dispositionem, seu præparationem iustificatio ipsa consequitur, quæ no est sola peccatarum remissio, sed & sanctificatio, & renouatio, interioris hominis per voluntariã susceptionẽ gratię, & donorũ, vnde homo ex iniusto fit iustus, & ex inimico amicus, ut si hæres secundum spem vitæ æternæ. Huius iustificationis causæ sunt, finalis quidem, gloriæ Dei, & Christi; ac vita æterna: efficiẽs verò misericors Deus qui gratuito abluit, & sanctificat, signans & vngens spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ, meritoria autem dilectissimus vnigenitus suus Dominus noster Iesus Christus, qui cum essemus inimici, propter nimiam caritatem, qua dilexit nos, sua sanctissima passione, in ligno crucis nobis iustificationem meruit, & pro nobis Deo patri satisfecit. instrumentalis item, sacramẽtum baptismi, quod est sacramentum fidei, sine qua nulli unquam contigit iustificatio demũ unica formalis causa est iustitia Dei, non qua ipse iustus est, sed qua nos iustos facit, qua videlicet ab eo donati renouemur spiritu mentis nostræ, & non modo reputamur, sed verè iusti nominamur, & sumus iustitiam in nobis recipientes vnusquisque suã secundum mensuram, quam Spiritus Sanctus partitur singulis, prout vult, & secundum propriam cuiusque dispositionem, & cooperationem. quamquam enim nemo possit esse iustus,

1. Tit. 3.
Ephes. 1.
Ephes. 2.

nisi cui merita passionis Domini Nostri Iesu
Phil. 3. Christi communicantur, id tamen in hac impij
iustificatione fit, dū eiusdem sanctissimę passio
Rom. 5. nis merito per Spiritum Sanctum caritas Dei
Inf. can. 10. diffunditur in cordibus eorum, qui iustificātur,
atque ipsis inhæret, vnde in ipsa iustificatione
cum remissione peccatorum hæc omnia simul
infusa accipit homo per Iesum Christū, cui in-
seritur fidem, spem, & caritaté. Nam fides, nisi
Iacobi 2. ad eam spes accedat, & caritas, neq; vnit per
fectè cum Christo, neque corporis eius viuum
membrum efficit, qua ratione verissimè dicit,
fidem sine operibus mortuam & otiosam esse.
Et in Christo Iesu neq. circuncisionem aliquid
Gala. 5. valere, neq; præputiū, sed fidē, quæ p caritatē
operatur. Hāc fidē ante Baptismi sacramētum
ex Apostolorū traditione Cathecumeni ab Ec-
clesia petunt, cum petunt fidem vitam æternā
præstantem, quam sine spe, & caritate fides prę
stare non pōt, vnde & statim verbū Christi au-
Matt. 19. diūt. Si vis ad vitam ingredi, serua mādata. Ita
Luc. 15. que verā & Christianam iustitiā accipiētes, eā
Rom. 5. seu primā stolā pro illa, quam Adam sua ino-
Sup. sess. 5. de pec. orig. post princ. bedientia sibi, & nobis perdidit per Christū Ie
sum illis donatam, cādidam, & immaculatam
iubentur statim renati conseruare, vt eam perfe
rāt ante tribunal Domini Nostri Iesu Christi,
& habeant vitam æternam.

Quomodo intelligatur: impium per fidem, & gratis iustificari. Cap. VIII.

CVm verò Apostolus dicit, iustificari homine per fidem, & gratis, ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesię Catholicæ consensus tenuit, & expressit, vt scilicet per fidem ideo iustificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentū & radix omnis iustificationis, sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorū eius cōsortium puenire. gratis autē iustificari ideo dicimur qa nihil eorum, quæ iustificationem præcedūt, siue fides siue opera, ipsam iustificationis gratiā promeretur: si enim gratia est, iam nō ex operibus: alioquin, vt idem Apostolus inquit, gratia iam non est gratia. Rom.3. Heb.11. Inf. ca.9. Rom.10. Ephes. 2. Titum 3.

Contra inanem hæreticorum fiduciam. Caput IX.

QVamuis autē necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa vnquā fuisse peccata, nisi gratis diuina misericordia pp Christum, nemini tñ fiduciam, & certitudinē remissionis peccatorum suorum iactanti, & in ea sola quiescēti, peccata dimitti, vel dimissa esse, dicendum est, cum apud hæreticos. & schismaticos possit esse immo nostra tēpestate sit, & magna contra Ecclesiam Catholicā cōtentione prædicetur vana hæc ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserēdum est, oportere eos, q̄ verè iustificati sunt, absq; vlla omnino dubitatione apud semetipsos statuere Titum 3. Inf. Can. 12. & 13.

se

se esse iustificatos, neminemq; à peccatis absolui: ac iustificari, nisi eum, qui certo credat se ab solutum, & iustificatum esse; atq; hæc sola fide absolutionem, & iustificationem perfici, quasi
Inf.c. 14. qui hoc non credit, de Dei promissis, deq; mortis, & resurrectionis Christi efficacia dubitet: nã sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deque sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet, sic quilibet, dum seipsum, suamque propriam infirmitatem, & indispositioné respicit, de sua gratia formidare, & timere potest: cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiã Dei esse consecutum.

De acceptæ iustificationis incremento. *Cap. X.*

Psal 83. Inf.ca. 14. 2.Cor. 4. Coloss. 3. Sic ergo iustificati, & amici Dei: ac domestici facti: euntes de virtute in virtutem renouantur, vt Apostolus inquit, de die in diem: hoc est mortificando membra carnis suæ, & exhibédo ea arma iustitiæ in sanctificationem, per ob
Apo. vlt. seruationem mãdatorum Dei, & Ecclesiæ in ip
Eccl. 18. sa iustitia per Christi gratiam accepta, cooperã-
Iacob. 2. te fide bonis operibus; crescunt, atque magis iustificantur sicut scriptum est: Qui iustus est, iustificetur adhuc. Et iterum. Ne verearis vsque ad mortem iustificari. Et rursus. Videtis qm̃ ex operibus iustificatur homo, & non ex fide tantùm. Hoc verò iustitiæ incrementum petit sancta Ecclesia, cum orat: Da nobis Domine fidei, spei, & caritatis augmentum.

De obseruatione mandatorum, deque illius necessitate, & possibilitate. Cap. XI.

NEmo autem, quantumuis iustificatus liberum se esse ab obseruatione mandatorũ putare debet, nemo temeraria, & à Patribus sub anathemate prohibita voce vti: Dei præcepta homini iustificato ad obseruãdum esse impossibilia: nam Deus impossibilia non iubet sed iubẽdo monet, & facere quod possis, & petere qđ non possis, & adiuuat, ut possis. Cuius mandata grauia non sunt, cuius iugum suaue est, & onus leue: qui enim sunt filij Dei, Christum diligunt: qui autem diligunt eum, ut ipsemet testatur, seruant sermones eius, quod vtique cum diuino auxilio præstare possunt, licèt enim in hâc mortali vita quantumuis sancti, & iusti in leuia saltem, & quotidiana, quę etiam venialia dicuntur peccata, quandoque cadant, non propterea desinunt esse iusti: nam iustorum illa uox est, & humilis, & uerax. Dimitte nobis debita nostra, quo fit, vt iusti ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in via iustitiæ sentire debent, quo liberati iam à peccato, serui autem facti Deo, sobrie, iuste, & piè viuẽtes proficere possunt per Christum Iesum, per quem accessum habuerunt in gratiam istam. Deus namque sua gratia semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Itaque nemo sibi in sola fide blandiri debet, putãs fide sola se hæredem esse constitutum, hæreditatemq; consecuturum, etiam si Christo non compatiatur,

[Margin notes: 1. Io. 5. Inf. c. 18. — Matt. 11. in fine. — Ioan. 14. — Matth. 6. Luc. 13. — Titum 2. Inf. ca. 2.]

vt &

Phil. 2. vt & conglorificetur. nam & Christus ipse (vt
Hebr. 5. inquit Apostolus) cum esset filius Dei, deducit
1. Cor. 2. ex iis, quæ passus est, obedientiã, & cõsumatus,
factus est omnibus obtemperantibus sibi causa
salutis ęternæ. Propterea Apostolus ipse monet
iustificatos dicens: nescitis, quod ij qui in sta-
dio currunt, omnes quidẽ, currunt, sed vnus ac
cipit brauium: sic currite, ut comprehendatis.
Ibidem. Ego igitur sic curro; non quasi in incertũ: sic pu
gno: non quasi aerem verberãs: sed castigo coc
pus meum, & in seruitutẽ redigo: nè fortè, cum
alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar, Item
2. Pet. 1. princeps Apostolorũ Petrus: Satagite, vt per bo
Inf, can. na opera certam vestram vocationẽ, & electio
23. nem faciatis. Hæc enim facientes: non peccabi-
tis aliquando. Vnde constat eos orthodoxe reli
gionis doctrinæ aduersari, qui dicunt, iustum
in omni bono opere saltem venialiter peccare.
aut quod intollerabilius est pęnas æternas me-
reri: atq; etiam eos, qui statuunt, in omnibus
Inf. can. operibus iustos peccare, si in illis suam ipsorũ
31. socordiam excitãdo & sese ad currendũ in sta
dio cohortando, cũ hoc, ut in primis glorifice-
Psal. 118. tur Deus mercedem quoque intuentur æternã,
Heb. 11. cum scriptum sit Inclinaui cor meum ad faciẽ-
das iustificationes tuas propter retributionem.
Et de Moyse dicat Apostolus, quod respiciebat
in remuneratione.

Pra-

Prædestinationis temerariam præsumptionem cauendam esse. Cap. XII.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate viuitur, de arcano diuinæ prædestinationis mysterio vsq; adeo præsumere debet, ut certò statuat, se oĩno esse in numero prædestinatorum. quasi verum esset quod iustificatus, aut amplius peccare nõ possit, aut, si peccauerit, certam sibi resipiscentiã promittere debeat: nam nisi ex speciali reuelatione sciri nõ põt, quod Deus sibi elegerit. Inf. can. 15. & 16. Prou. 29. Ezec. 18. Gala. 3.

De perseuerantiæ munere. Cap. XIII.

SImiliter de perseuerantię munere, de quo scriptum est: Qui perseuerauerit vsq; in finem, hic saluus erit: quod quidem aliunde haberi non põt, nisi ab eo qui potẽs est eum, qui stat, statuere, ut perseueranter stet, & eum qui cadit, restituere; nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur: tametsi in Dei auxilio firmissimã spem collocare, & reponere omnes debẽt: Deus enim nisi ipsi illius gratiæ defuerint, sicut cępit opus bonum, ita ꝑficiet operãs velle, & perficere. Veruntamẽn qui se existimant stare, videant nè cadant, & cum timore, ac tremore, salutem suam operentur in laboribus, in vigilijs, in eleemosynis, in orationibus, & oblationibus, in ieiunijs, & castitate: formidare enim debent, scientes quod in spẽ gloriæ, & nõdum in gloria renati sunt de pugna, quæ superest cum carne, cum mundo, cum Diabolo, in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei Matt. 19. & 26. Ezec. 33. Phil. 1. 1. Cor. 18. Rom. 8.

gratia

gratia Apostolo obtemperent dicenti: Debitores sumus non carni, vt secundum carnem viuamus: si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem Spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

De lapsis, & eorum reparatione. *Cap. XIIII.*

Inf. can. 23. & 29. QVi vero ab accepta iustificationis gratia per peccatũ exciderũt, rursus iustificari poterunt, cũ excitante Deo per Pęnitẽtiæ Sacramẽtum, merito Christi amissam gratiam recuperare procurauerint; hic enim iustificationis modus est lapsi reparatio, quam secũdam post naufragium deperditę gratiæ tabulam sancti Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro iis, qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit. Pęnitentiæ, cũ dixit. Accipite Spiritum Sanctum quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Vnde docendum est, Christiani hominis pęnitẽtiam post lapsum multò aliã esse à baptismali, eaque contineri non mõ cessationem a peccatis, & eorum detestationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiã eorũdem sacramentalem cõfessionem saltem in voto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem absolutionem; itemq; Satisfactionem per ieiunia, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia, non quidem pro pęna æterna quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur, sed pro pœna temporali; quæ vt sacrę literæ docent, non tota semper, (vt

Ioan. 20. Matt. 16. Psal. 20. [margin references]

in Baptismo fit,) dimittitur illis, qui gratię Dei, Ephe. 4.
quam acceperunt, ingrati Spiritum sanctum cõ .Cor.3.
tristauerunt, & templum Dei violare non sunt Apoc. 2.
veriti. De qua pœnitentia scriptum est. Memor 2 Cor.8.
esto vnde excideris, age pœnitentia, & pria ope Math.3.
ra fac. ...titerum: Quę secundum Deum tristitia & 4.
est, pœnitentiã in salutem stabilem operatur. Et Luc.3.
rursus: Pœnitentiam agite, & facite fructus di-
gnos pœnitentiæ.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem. Caput XV.

ADuersus etiam hominum quorundam cal Inf. can. 27.
lida ingenia: qui per dulces sermones, &
benedictiones seducunt corda innocentium, as- Rom.10.
serendum est, non modo infidelitate per quam
& ipsa fides amittitur, sed etiam quocunq; alio
mortali peccato, quamuis non amittatur fides,
acceptam iustificationis gratiam amitti, diuinæ
legis doctrinam defendendo, quæ a regno Dei 1.Tim.1
non solum infideles excludit, sed & fideles quo
que fornicarios, adulteros, molles: masculorum
concubitores, fures, auaros, ebriosos, maledicos,
rapaces, cæterosque omnes, qui læthalia cõmit
tunt peccata à quibus cum diuinæ gratiæ adiu-
mento abstinere possunt, & pro quibus à Chri-
sti gratia separantur.

De fructu iustificationis hoc est, de merito bonorum operum: deq; ipsius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione iustificatis hominibus:
siue acceptã gratiam perpetuo conserua-

 uerint,

uerint,siue amissam recuperauerint; proponen
1.Co. 15. da sunt Apostoli verba. Abundate in omni ope
re bono, scientes quod labor vester non est inanis
in domino, non enim iniustus est Deus, vt ob-
liuiscatur operis vestri, & dilectionis, quã osten
Heb. 6. distis in nomine ipsius. Et nolite amittere confi
dentiam vestram, quæ magnam habet remune
Heb. 10. rationem. Atque ideo bene operantibus vsque
Inf. can. 26. in finem, & in Deo sperantibus proponenda est
vita æterna, & tamquam gratia filijs Dei per
1.Ti. 4. Christum Iesum misericorditer promissa; &
tamquam merces, ex ipsius Dei promissione bo
nis ipsorum operibus, & meritis fideliter red-
denda, hæc est, enim illa corona iustitiæ, quam
post suum certamén & cursum repositam sibi
esse aiebat Apostolus, à iusto iudice sibi red-
dendam non solum autem sibi, sed & omnib.
Ioan. 15. qui diligunt aduentum eius, cum enim ille ip-
1.Co. 11. se Christus Iesus tanquam caput in membra, &
tanquam vitis in palmites, in ipsos iustificatos
iugiter virtute influat, quæ virtus bona eorum
opera semper antecedit, & comitatur, & subse
quitur, & sine qua nullo pacto Deo grata, & me
ritoria esse possent, nihil ipsis iustificatis am-
plius deesse credendum est, quo minus plenè il-
lis quidem operibus, quę in Deo sunt facta, dĩ-
uinæ legi pro huius vitæ statu satisfecisse, & vi-
Ioan. 4. tã æternam suo ẽt tempore (si tamen in gratia
decesserint) consequendam, vere promeruisse
censeantur, cum Christus Saluator noster dicat.
Si quis biberit, ex aqua, quam ego dabo ei, non
sitiet

ſitiet in æternum, ſed fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam æternam. Ita neq; propria noſtra iuſtitia, tāquā ex nobis propria ſtatuitur, neque ignoratur, aut repudiatur iuſtitia Dei quæ.n.iuſtitia noſtra dicitur, quia per eam nobis inhærētē iuſtificamur, illa eadem Dei eſt, quę à Deo nobis iufunditur per Chriſti meritum. Neq; verò illud omittendum eſt, quod licet bonis operibus in ſacris literis vſq; adeo tribuatur vt etiā qui vni ex minimis ſuis potum aquæ frigidæ dederit promittat Chriſtus eum non eſſe ſua mercede cariturū, & Apoſtolus teſtatur, id quod in pręſenti eſt momentaneum, & leue tribulationis noſtræ: ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: abſit tamē vt Chriſtianus homo in ſe ipſo vel confidat, vel glorietur, & non in Domino, cuius tanta eſt erga omnes homines bonitas, vt eorum velit eſſe merita, quæ ſunt ipſius dona. Et quia in multis offendimus omnes, vnuſquiſque ſicut miſericordiam, & bonitatem, ita ſeueritatem, & iudicium ante oculos habere debet: neque ſeipſum aliquis, etiam ſi nihil ſibi conſcius fuerit, iudicare, quoniam omnis hominum vita non humano iudicio examinanda, & iudicanda eſt, ſed Dei, qui illuminabit abſcondit tenebrarum, & manifeſtabit conſilia cordium, & tunc laus erit vnicuiq; à Deo, qui (vt ſcriptum eſt reddet) vnicuique ſecundum opera ſua.

Mat. 10. Marci. 9. 2. Cor. 4. 1. Cor. 1. 2. Co. 10. Gala. 6. Ierem. 9. Iacobi 3. 1. Co. 4. Matt. 26 Rom. 6.

Poſt hanc Catholicam de iuſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter, firmiterq;

receperit, iustificari non poterit, placuit Sanctæ Synodo hos Canones subiungere, vt omnes sciant, non solum quid tenere, & sequi etiam quid vitare, & fugere debeant.

DE IVSTIFICATIONE

CANON I.

Sup c.1. Si quis dixerit, hominem suis operibus, quæ
3. Ro. 3. vel per humanæ naturæ, vel per legis doctrinã
1. Co. 15. hant, absque diuina per Iesum Christum gratia posse iustificari coram Deo: anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solum diuinam gratiã per Christum Iesum dari, vt facilius homo iuste viuere, ac vitam æternam promereri possit, quasi per liberũ arbitriũ sine gratia vtrunq; sed ægre tamen, & difficulter possit: anathema sit.

CANON III.

Sup. c.5. Si quis dixerit, sine præueniente Spiritus San
Rom. 5. cti inspiratione, atque eius adiutorio hominẽ credere, sperare, diligere, aut pęnitere posse sicut oportet, vt ei iustificationis gratia conferatur: anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atq; vocanti, quo ad obtinendam iustificationis gratiam se disponat: ac præparet, neque posse dissentire si velit: sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere; mereque passiue se habere; Anathema sit.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum, & extinctũ esse dixerit: aut rem esse de solo titulo, imo titulum sine re, figmentum denique a Satana inuenctum in Ecclesiam; Anathema sit. Sup. c. 5.

CANON VI.

Si quis dixerit, non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera ita: ut bona: Deum operari, non permissiue solum, sed & proprie, & per se, adeo vt sit propriũ eius opus non minus proditio Iudæ, quam uocatio Pauli: Anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit: opera omnia, quæ ante iustificationem fiunt, quacunque rõne facta sint, vere esse peccata, uel odium Dei mereri, aut quantò uehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tanto eum grauius peccare; anathema sit. Ioan. 1.

CANON VIII.

Si quis dixerit gehennę metum per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, uel a peccando abstinemus, peccatum esse aut peccatores peiores facere; anathema sit. Psal. 17. Luc. 12. & Mat. 9.

CANON IX.

Si quis dixerit, sola fide impium iustificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad iustificationis gratiam consequendam cooperetur nulla ex parte necesse esse cum suæ uoluntatis motu pręparari, atque disponi; anathema sit. Sup. c. 7. & 8.

CANON X.

Sup. c.7. Si quis dixerit, homines, sine Christi iustitia, Galà. 2. & 3. per quam nobis meruit iustificari, aut per eam Ephe. 1. & 4. ipsam formaliter iustos esse anathema sit.

CANON XI.

Sup. c.8. Si qcis dixerit, hominem iustificari vel sola imputatione iustitiæ Cristi, vel sola peccatorũ Rom. 5. remissione, exclusa gratia, & caritate, quæ in cordibus eorum per Spiritumsanctum diffundi tur, atque illis inhęreat, aut etiam gratiam, qua iustificamur, esse tantum fauorem Dei, anathema sit.

CANON XII.

Sup. c.9. Si quis dixerit, fidem iustificãtem nihil aliud esse, quàm fiduciam diuinæ misericordiæ pecca ta remittentis propter Christum, vel eam fiduciam solam esse, qua iustificamur: anathema sit.

CANON XIII.

Sup. c. 10. Si quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, vt credat certè & absque ulla hæsitatione proprię infirmitatis, & dispositione, peccata sibi esse remissa, anathema sit.

CANON XIIII.

Sup. 9. Si quis dixerit, hominem a peccatis absolui, ac iustificari ex eo quod se absolui, ac iustificari certò credat, aut neminem veræ esse iustifica tum, nisi qui credat se esse iustificatum & hac sola fide absolutionem, & iustificationem perfici, anathema sit.

CA-

CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & iustificatum teneri ex fide ad credendum, se certò esse in numero prædistinatorum, anathema sit. Sup.c.12.

CANON XVI.

Si quis magnum illud vsque in finem præseuerantiæ donum se certò habiturum absoluta, & infallibili certitudine dixerit; nisi hoc speciali reuelatione didicerit; anathema sit. Sup.c.12. & 13. Gala. 3. Ezec. 3. Prou. 29.

CANON XVII.

Si quis iustificationis gratiam non nisi prędestinatis ad uitam cõtingere dixerit; reliquos uerò oés, qui uocantur uocari quidem, sed gratiam non accipere, ut pote diuina potestate prędestinatos ad malum; anathema sit.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini etiam iustificatio, & sub gratia constituto esse ad obseruandum impossibilia; anathema sit. Sup.c.11. 1 Ioau.5. Rom.13.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum esse in Euangelio pręter fidem, cætera esse indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, sed libera: aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos, anathema sit.

CANON XX.

Si quis hominem iustificatum, & quantumlibet perfectum dixerit non teneri ad obseruantiam mandatorum Dei; & Ecclesiæ, sed tantũ ad credendum; quasi uero Euangelium sit nuda, & absoluta promissio uitæ ęternæ sine cõditio- Sup. c.11.

tione obseruationis mãdatorum, anathema sit.

Philip. 4. Ioan. 15.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Christum Iesum à Deo hominib. datum fuisse ut redẽptorem, cui fidãt, non etiã ut legislatorem, cui obediãt; anathema sit.

CANON XXII.

Sup. c. 31 Si quis dixerit, iustificatum uel sine speciali auxilio Dei in accepta iustitia perseuerare posse, uel cum eo non posse, anathema sit.

CANON XXIII.

Sup. c. 14. Si quis hominem semel iustificatum dixerit amplius peccare non posse neque gratiam amittere, atq; ideo eũ, qui labitur & peccat, nũquã uere fuisse iustificatum, aut contra posse in tota uita peccato omnia, ẽt uenialia, uitare, nisi ex speciali Dei priuilegio quemadmodum de beata Virgine tenet Ecclesia: anathema sit.

CANON XXIIII.

Sup. c. 10 Si quis dixerit iustitiam acceptam non conseruari; atq; etiam non augeri coram Deo per bona opera, sed opera ipsa fructus solummodo, & singula esse iustificationis adeptæ, non autẽ ipsius augendæ causam; anathema sit.

CANON XXV.

Sup. c. 11. in fin. Si quis in quolibet bono opere iustum saltẽ venialiter peccare dixerit, aut quod intollerabilius est mortaliter, atq; ideo pęnas æternas mereri, tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem, anathema sit.

CA-

CANON XXVI.

Si quis dixerit, iustos non debere pro bonis operibus, quę in Deo fuerint facta expectare, & sperare æternam retributionem à Deo per eius misericordiam, & Iesu Christi meritum, si bene agendo, & diuina mandata custodiendo vsque in finem præseuerauerit; anathema sit. Sup. c. 16. Ioan. 3. Psal. 118. Heb. 11.

CANON XXVII.

Si quis dixerit: nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitas, aut nullo alio, quantumuis graui & enormi, præterquam infidelitatis, peccato, semel acceptam gratiam amitti; anathema sit. Sup. c. 15.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amissa per peccatum gratia simul & fidem semper amitti, aut fidem, quæ remanet, non esse verã fidem, licèt non sit viua, aut eum, qui fidem sine caritate habet non esse Christianum; anathema sit. Sup. c. 14.

CANON XXIX.

Si quis dixerit eum qui post Baptismum lapsus est nõ posse per Dei gratiam resurgere, aut posse quidem, sed sola fide amissam iustitiam recuperare, sine sacramento pœnitentiæ, prout sancta Romana, & vniuersalis Ecclesia a Christo domino & eius Apostolis edocta, hucusque professa est, seruauit, & docuit, anathema sit. Inf. sess. 25. can. 15. de pœnitentia.

CANON XXX.

Si quis post acceptam iustificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatũ pœnæ deleri dixerit, vt nullus rema-

peat

Inf. seß. 25. i prin.

neat reatus pœnæ temporalis exoluendæ vel i hoc sæculo, vel in futuro in purgatorio, ante quam ad regna cœlorum aditus patere possi anathema sit.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, iustificatũ peccare dũ intuitu æternæ mercedis bene operatur, anathema sit.

CANON XXXII.

Sup c. 11. in fine.

Si qs dixerit, hominis iustificati bona oper ita esse dona Dei, vt non sint etiam bona ipsiu iustificati merita, aut ipsum iustificatum boni operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Iesu Christi meritum, cuius viuum membrum est fiunt, non verè mereri augmentum gratiæ, vit æternam, & ipsius vitæ æternæ (si tamẽ in gratia decesserit) consecutionem, atque etiã glori augmentum, anathema sit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de iustificatione a sancta synodo hoc præsenti Decreto expressam, aliqua ex parte gloria Dei, vel meritis Iesu Christi Domini nostri derogari & nõ potius ueritatẽ fidei nostræ, De denique, ac Christi Iesu illustrari, anathema sit.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem præsidentibus Apostolicæ sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodum Ecclesiasti-

cam disciplinam, deprauatosque in Clero, & populo Christiano mores emendandos se accingere uolens, ab ijs, qui maioribus ecclesijs præsunt, initium césuit esse sumendum, integritas.n. præsidentium salus est subditorum. Confidens itaque per Domini, ac dei nostri misericordiam, prouidamq; ipsius Dei in terris Vicarij solertiam omnino futurum, ut ad ecclesiarũ regimen onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint, quorumque prior uita, ac omnis ætas, à puerilibus exordijs usque ad prouectiores annos per disciplinæ stipendia Ecclesiasticæ laudabiliter acta testimonium præbeat, secundum uenerabiles beatorum Patrum sanctiones assumantur, omnes Patriarchalibus, Primitialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus ecclesiis quibuscunque quouis nomine, ac titulo præfectos monet, ac monitos esse vult, ut attendentes sibi, & uniuerso gregi, in quo Spiritus sanctus posuit eos regere ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, uigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant, implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ouium suorum, quarum sanguis de eorum est manibus a supremo iudice requirẽdus, custodię minimè incumbat: cum certissimum sit non admitti pastoris excusationem, si lupus oues comedit, & pastor nescit. Ac, nihilominus quia nonnulli (quod

Inf. sess. 24. de refor. c. 1. Actuũ. 20

2. Tim. 4. Ioan. 10.

Ezec. 3. Act. 20. Inf. sess. 24. ꝛ ses. c. 1.

(quod vehementer dolendum eſt)hoc tempore reperiuntur,qui propriæ etiam ſalutis immemores, terrenaque cœleſtibus, ac diuinis humana præferentes, in diuerſis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium ſollicitudine, ouili derelicto, atque ouium ſibi commiſſarum cura neglecta,ſe detinent occupatos, placuit ſacroſancto Synodo antiquos canones, qui tēporū, atque hominum iniuria penè in deſuetudinem abierunt,aduerſus non reſidentes promulgatos innouare,quēadmodū virtute præſertim Decreti innouat,ac vlterius pro firmiori eorundē reſidentia,& reformandis in Eccleſia moribus, in hunc,qui ſequitur, modū ſtatuere,atq; ſancire.

c. peruenit cum multis ſeq. 7. q. 3. de cler. non reſi. per totū & c. cum ex eo. de cle. in 6.

Si quis à Patriarchali,Primatiali,Metropolitana ſeu cathedrali eccleſia, ſibi quocunque titulo,cauſa nomine,ſeu iure commiſſa,quacunque ille dignitate, gradu, & præminentia præfulgeat, legitimo impedimento, ſeu iuſtis, & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex menſibus continuis extra ſuam diœceſim morando affuerit, quartæ partis fructuum vnius anni, fabricæ eccleſiæ, pauperibus loci per ſuperiorē eccleſiaſticum applicandorum pœnam ipſo iure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi abſentia perſeuerauerit aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicādam eò ipſo amittat.Creſcente verò contumacia,vt ſeueriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubijciatur, Metropolitanus ſuffraganeos Epiſcopos abſentes, Metropolitanum verò abſentem ſuffraganeus

Inf. ſeſſ. 23. de refor. c. 1. 2. & ſeſſ. 24. ca. 12. de refor. & ſeſſ. 20. de ref. c. 3.

fraganeus Episcopus antiquior residens, sub pœna interdicti ingressus ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres menses per literas, seu nunciũ Romano Pontifici denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ sedis authoritate animaduertere, & ecclesijs ipsis de pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in domino nouerit salubriter expedire.

Caput II.

EPiscopi inferiores, quęuis beneficia ecclesiastica personalem residentiamque iure, siue consuetudine exigentia, in titulum, siue commendam obtinentes, ab eorum Ordinarijs, quemadmodum eis pro bono ecclesiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorum, & personarum qualitate pensata: expediens videbitur, opportunis iuris remedijs residere cogãtur, nullique priuilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis, suffragentur. Indulgentijs vero, & dispensationibus temporalibus ex veris, & rationalibus causis tantum concessis & eorum Ordinario legitimã probandis, in suo robore permansuris, quibus casibus nihilominus officium sit episcoporum, tanquam in hac parte a Sede Apostolica delegatorũ, prouidere, vt per deputationẽ idoneorum Vicariorũ, & cõgruæ portionis fructuum assignationem, cura animarũ nullatenus negligat: nemini quòad hoc priuilegio, seu exemptione quacunq; suffragante.

Caput

Caput III.

ECclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendant, & nemo sæcularis Clericus, cuiusuis personalis, uel regularis extra monasterium degens, etiam sui ordinis priuilegiis prætextu tutus censeatur, quo minus, si deliquerit, ab Ordinario loci tāquam super hoc a Sede Apostolica delegato, secundum canonicas sanctiones uisitari, puniri, & corrigi ualeat.

Caput IIII.

CApitula Cathedralium, & aliarum maiorum ecclesiarum, illorumq; personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, iuramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent autores non etiam successores, tueri se possint, quo minus à suis episcopis, & aliis maioribus prælatis per se ipsos uel illis, quibus sibi uidebitur, adiunctis, iuxta canonicas sanctiones, toties quoties opus fuerit uisitari, corrigi, & emendari, etiam authoritate Apostolica, possint, & ualeant.

Inf. sess. ult. de reso. c. 6.

Caput V.

NVlli Episcopo liceat cuiusuis priuilegii prætextu Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarii loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tātū, si secus factum fuerit, Episcopus ab exercitio pontificalium, & sic ordinati ab executione ordinum sint ipso iure suspensi.

Inf. sess. 1. de refor. c. 2. 3. & 8.

Indictio

Indictio futuræ Sessionis.

Placetne uobis proximam futuram sessionem celebrari die Iouis feria quinta post primam Dominicam subsequentis Quadragesimæ, quæ erit dies tertia mensis Martij? Responderunt. Placet.

SESSIO SEPTIMA.
Celebrata die iij. Mensis Martij, M.D.LXVII.

Decretum de Sacramentis.

PROOEMIVM.

AD consumationem salutaris de iustificatione doctrinę, quæ in præcedenti proxima sessione vno omnium Patrum consensu promulgata fuit, consentaneum visum est de sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera iustitia vel incipit vel cœpta augetur, vel amissa reparatur, propterea sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina synodus in spiritu sancto legitimè congregata præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis Legatis, ad errores eliminandos & extirpandas hæreses quæ circa sanctissima ipsa sacramenta hac nostra tempestate tum de damnatis olim à Patribus nostris hæresibus suscitatæ, tum etiam de nouo adinuenta

uenta

uenta sunt, quæ Catholicæ Ecclesiæ puritati, & animarum saluti magnopere officiunt, sanctarum scripturarum doctrinæ, Apostolicis traditionibus, atq; aliorum Conciliorum, & Patrum cōsensui inhærēdo hos præsentes Canones statuēdos, & decernēdos cēsuit, reliquos, qui supersunt ad cœpti operis perfectionē deinceps, Diuino Spiritu adiuuāte, edituræ.

DE SACRAMENTIS.

CANON I

Si quis dixerit, sacramenta nouæ legis non fuisse omnia a Iesu Christo Domino nostro instituta, aut esse plura, vel pauciora, quàm septē videlicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiā, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & matrimonium, aut etiam aliquod horum septem non esse verè, & propriè sacramentum; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit ea ipsa nouę legis sacramenta a sacramenti antiquæ legis non differre, nisi quia cœremoniæ sunt aliæ, & alij ritus externi, anathema sit.

CANON III.

Sup sess. 6. de iusti fi. c. 7. & can. 5

Si quis dixerit, hæc septem sacramenta ita esse inter se paria, vt nulla ratione aliud sit alio dignius; anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit sacramenta nouæ legis nō esse

se ad salutem necessaria, sed superflua; & sine eis, aut eorum voto per solam fidem homines a Deo gratiam iustificationis adipisci; licet omnia singulis necessaria non sint, anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc sacramenta propter solã fidem nutriẽdam instituta fuisse, anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, sacramenta nouæ legis non continere gratiam, quàm significãt, aut gratiã ipsam non ponentibus obicem non conferre quasi signa tantùm externa sint accepta per fidem gratiæ vel iustitię, & notę quędam Christianę professionis quib. apud homines discernuntur fideles ab infidelibus, anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiusmodi sacramenta semper, & omnibus, quantũ est ex parte Dei, etiam si ritè ea suscipiant, sed aliquando, & aliquibus, anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipsa nouæ legis sacramenta ex opere operatio non conferri gratiam, sed solam fidem diuinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere; anathema sit. Sup. sess. 24. de pę. cap. 6.

CANON IX.

Si quis dixerit, in tribus sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterẽ in anima, hoc est signũ quoddam spirituale, & indelebile, vnde ea iterari nõ possint, anathema sit.

CANON X.

Inf. sess. 14. de p. c. 6. Si quis dixerit, Christianos omnes in verbo, & omnibus sacramentis administrandis habere potestatem, anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, in ministris dum sacramenta conficiunt, & cõferunt, non requiri intẽtionem saltẽ faciẽdi, quod facit Ecclesia, anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, ministrum in peccato mortali existentem, modò omnia essentialia, quæ ad sacramentũ conficiendum, aut conferendum pertinent, seruauerit, non conficere, aut conferre sacramentum, anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in solenni sacramentorũ administratione, adhiberi consuetos: aut contemni, aut sine peccato a ministris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcumq; ecclesiarum Pastorẽ mutari posse; anathema sit.

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, Baptismum Ioannis habuisse eandẽ vim cũ Baptismo Christi; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem nõ esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini nostri Iesu Christi, nisi quis re- Ioan. 3.

natus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, ad metaphoram aliquam detorserit; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, quæ omnium ecclesiarum mater est, & magistra, nō esse veram de Baptismi sacramēto doctrinam, anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, cū intētione faciendi qđ facit Ecclesia, non esse verum Baptismum, anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptismum liberum esse, hoc est non necessariū ad salutē, anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Baptizatum non posse etiam si velit, gratiam amittere, quantumcunque peccet, nisi nolit credere; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptismū ipsū solius tantum fidei debitores fieri, non autem vniuersę legis Christi seruandæ, anathema sit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos esse ab omnibus sanctæ Ecclesiæ pręceptis, quæ vel scripta vel tradita sunt, ita vt ea obseruare non teneantur, nisi se sua spōte illis submittere voluerint; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos esse homines

ad Baptiſmi ſuſcepti memoriā, vt vota omnia quæ poſt Baptiſmum ſunt vi promiſſionis in Baptiſmo ipſo rem factæ irrita eſſe intelligāt, quaſi per ea & fidei, quàm profeſſi ſunt: detrahatur, & ipſi Baptiſmo, anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ poſt baptiſmum fiunt, ſola recordatione, & fide ſuſcepti Baptiſmi vel dimitti, vel venialia fieri, anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & ritè collatum Baptiſmū iterandum eſſe illi, qui apud infideles fidem Chriſti negauerit, cum ad pœnitentiam conuertitur, anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem eſſe baptizādum, niſi ea ætate, qua Chriſtus baptizatus eſt, vel in ipſo mortis articulo, anathema ſit.

CANON XIII.

Sup. ſeſſ. 5. de pecca. orig. §. ſi quis paruulos.

Si quis dixerit, paruulos, eo quod actum credendi non habent, ſuſcepto Baptiſmo inter fideles computandos non eſſe, ac propterea, cum ad annos diſcretionis peruenerint, eſſe rebaptizandos, aut præſtare, omitti eorum Baptiſma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in ſola fide Eccleſiæ; anathema ſit.

CANON XIIII.

Sup. ibi.

Si quis dixerit, huiuſmodi paruulos baptizatos, cum adoleuerint interrogandos eſſe, an earum

rum habere velint, quod patrini eorũ nomine dum baptizarentur, polliciti sunt, & vbi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquẽdos, nec alia interim pena ad Christianam vitam cogendos, nisi vt ab Eucharistiæ, aliorumq; sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant: anathema sit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I

Si quis dixerit, cõfirmationem baptizatorũ otiosam cęremoniam esse, & non potius verũ, & proprium sacramentum: aut olim nihil aliud fuisse, quàm cathechesim quandã, qua adolescẽtiæ proximi fidei suæ rationem coram ecclesia exponebant; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, iniurios esse spiritui sancto eos qui sacro confirmationis crismati virtutem tribuunt; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, sanctæ confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopũ, sed quemuis simplicem sacerdotem: anathema sit.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdẽ præsidentibus, & Legatis, inceptum residẽtiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Chri- Sup. ses. 6 c. & infr. sessio. 23. c. 1. Infr.

ses. vlt. de refor. ca. 21. Christianæ religionis incrementum prosequi intendens, vt sequitur, statuendum cẽsuit (salua semper in oĩbus sedis Apostolicę authoritate)

Caput I.

Inf. ses. 22 c. 2. & sessio. 24. c. 1. de ref. c. cũ in cũ ctis de elect. AD Cathedraliũ ecclesiarũ regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, grauitate morũ literarumque scientia iuxta constitutionẽ Alexandri Tertij, quæ incipit, cum in iunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur.

Caput II.

Inf. sess. 24. de ref. c. 17. NEmo quacunque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgẽs, plures Metropolitanas seu cathedrales ecclesias, in titulum, siue commendam, aut alio quouis nomine, contra sacrorum Canonum instituta, recipere, & simul retinere præsumat, cũ valde fęlix sit ille censendus, cum vnã ecclesiam bene, ac fructuosè, & cum animarũ sibi commissarum salute regere contigerit. Qui autem plures ecclesias contra pręsentis Decreti tenorem nũc detinẽt, vna, quam maluerint, retenta, reliquas integra sex menses si ad liberã Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant, aliàs infra annũ dimittere teneãtur, alioquin ecclesiæ ipsæ, ultimo obtenta duntaxat excepta, eo ipso uacare censeantur.

Caput III.

c. qa non nulli. de cler. non resĩdẽ. c. INferiora beneficiã ecclesiastica, præsertim curam animarũ habentia, personis dignis, & habilibus, & quæ in loco residere, ac per se ipsos

sos curam ipsam exercere valeant, iuxta constitutionem Alexandri Tertij, in Lateranensi, quæ incipit. Quia nonnulli, & aliam Gregorij Decimi, in generali Lugdunēsi Cōcilio, quę incipit, Licèt canō, editā conferuntur, aliter autē facta collatio, siue prouisio, omnino irritetur, & ordinarius collator pęnas cōstitutionis Cōcilij generalis, quæ incipit, Graue nimis, se nouerit incursurum. Licèt can. de elect. in 6 graue nimis de præben.

Caput IIII.

QVicunq; de cętero plura curatā, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica, siue per viam vnionis ad vitam, seu cōmēdæ perpetuę, aut alio quocunque nomine, & titulo, contra formā sacrorum Canonum, & præsertim constitutionis Innocentii Tertii, quæ incipit, De multa, recipere, ac simul retinere præsumpserit, beneficiis ipsis iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure etiā præsentis Canonis vigore, priuatus existat. Inf. sess. 24. de ref. c. 17. Sup. c. 2 c. de multa de pb.

Caput V.

ORdinarii locorū quoscunque plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere directè compellant, & aliàs procedant iuxta cōstitutionem Gregorii Decimi, in generali Lugdunensi concilio editam, quæ incipit. Ordinarii, quam eandem sancta Synodus innouandam censet, & innouat, addens insuper, q̄d ipsi ordinarii etiam per idoneorum Vicariorū deputationem, & congruæ portionis fructuum Inf. sess. 24. c. 17. c. ordinarij de off. ord. in 6.

Inf.ca. 7. & sup.sessio. 6. de ref.c.2.in fine. assignationem omnino prouideant, vt animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipsa debitis obsequiis minimè defraudentur: appellationibus, priuilegiis, & exemptionib. quibuscunque, etiam cum iudicum specialium de putatione, & illorum inhibitionibus in præmissis nemini suffragantibus.

Inf. sess. 24. de refor. c. 12. & sess. 5. de ref. c. 9. & sess. 14. c. 9.

CANON VI.

VNiones perpetuæ à quadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinariis, tanquã à sede Apostolica delegatis, possint, & quę per subreptionem, uel obreptioné obtentæ fuerint, irritæ declarentur: illæ verò, quæ a dicto té pore citra concessę nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cuiusuis instãtiam fient, nisi eas ex legitimis, aut aliàs rationabilibus causis coram loci Ordinario, vocatis, quorum interest, verificãdis, factas fuisse constiterit, per subreptionem obtentæ p̃sumãtur, ac propterea, nisi aliter à sede Apostolica declaratum fuerit virib. omnino careant.

Caput VII.

Inf. ses. 14. cap 9. de ref. BEneficia Ecclesiastica curata, quæ Cathedralibus, collegiatis, seu aliis ecclesiis, uel monasteriis, beneficiis, aut piis locis quibuscũque perpetuo vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis singulis visitentur, qui solicitè prouidere procurét, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, nisi ipsis Ordinariis pro bono ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuũ aut

Sup. c. 5. Inf. sess. vlt. de refor. c. 6.

maiori,

maiori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum, portione etiam super certa re assignanda, ibidem deputando, animarum cura laudabiliter exerceatur, appellationibus, priuilegiis, exéptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus, quibuscunque in præmissis minimè suffragantibus.

Caput VIII.

LOcorum Ordinarii ecclesias quascunque quomodolibet exéptas, autoritate Apostolica singulis annis visitare teneatur, & opportunis iuris remediis prouidere, vt quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, si qua illis immineat, aliisque debitis obsequiis minimè defraudentur, appellationibus, priuilegiis, consuetudinibus etiam ab immemorabili tempore præscriptis, iudicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis. Inf. sess. 24. de refor. c. 9. et sess. 21. capi. 8.

Caput IX.

AD maiores ecclesias promoti munus consecrationis infra tempus à iure statutum suscipiant, & prorogationes vltra sex menses concessæ nulli suffragentur. Inf. sess. 25. de ref. c. 2.

Caput X.

NOn liceat Capitulis ecclesiarum, Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu reuerendas, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quàm etiam cuiusuis priuilegij, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficij ecclesiastici recepti, siue recipiẽdi occa-

sione

sione arctatus non fuerit, cōcedere. Si secus fiat, Capitulum contraueniens Ecclesiastico subiaceat interdicto, & sic ordinati, si in minoribus ordinib. constituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in maioribus vero ab executione ordinum, ad beneplacitum futuri prælati sint ipso iure suspensi.

Inf. sess. 23. de ref. ca. 10.

Caput XI.

FAcultates de promouendo à quocunq; nō suffragentur, nisi habentibus legitimā causam, ob quam à proprijs Episcopis ordinari nō possint, in literis exprimendā, & tunc nō ordinētur, nisi ab Episcopo in sua diœcesi residente, aut pro eo pontificalia exercente, & diligenti præuio examine.

Caput XII.

FAcultates de non promouendo, præterquā in casibus à iure expressis, concessæ, ad annum tantum suffragentur.

Caput XIII.

PRæsentati, seu electi, vel nominati à quibusuis Ecclesiasticis personis, etiam sedis Apostolicæ Nuncijs, ad quæuis Ecclesiastica beneficia non instituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiusuis priuilegij, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius à locorum Ordinarij examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quo minus examen subire teneatur: præsentatis, ta-

Inf. sess. 24. c fi. de ref. c. 10. & sess. 25. c. 9.

tis tamen electis, seu nominatis ab vniuersitatibus, seu collegijs generalium studiorũ exceptis.

Caput XIIII.

IN exemptorum causis constitutio Innocentij Quarti, quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunensi edita, seruetur, quã eadem Sacrosancta Synodus innouandam cẽsuit, & innouat, addendo insuper, quod in ciuilibus causis mercedum, & miserabilium personarum clerici sæculares, aut regulares extra monasterium degentes quomodolibet exempti: etiam si certum iudicem à Sede Apostolica deputatũ, in partibus habeant, in alijs verò, si ipsum iudicem nõ habuerint, coram locorum Ordinarijs, tanquã in hoc ab ipsa Sede delegatis, cõueniri, & iure merito ad soluendum debitũ cogi, & cõpelli possint: priuilegijs, exemptionibus, conseruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduersus præmissa nequaquam valituris.

ca. 1. de priui. i 6.

Inf. sess. 14. d ref. c. 6. in fi.

Caput XV.

CVrent Ordinarij, vt hospitalia quęcunque à suis administrationibus. quocunque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exẽptis fideliter, & diligenter gubernentur, cõstitutionis Concilij Viennensis quę incipit. Quia cõtingit, forma seruata, quam quidem constitutionem eandã Sancta Synodus innouandã duxit, innouat, cum derogationib. in ea contentis.

Cle. quia cõtingit. de reli. dom. & sess. vlti. de ref. ca. 8.

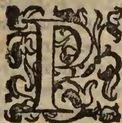
Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc Sacrosancta Synodus statuit, & decreuit proximam futuram sessionem tenendã,

&

& celebrandam esse die Iouis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit 21. Mensis Apri. præsentis anni. M. D. XLVII.

B V L L A
F A C V L T A T I S
transferendi Concilij.

AVLVS Episcopus, seruus seruorum Dei: venerabili fratri, Ioanni Mariæ Episcopo Prędestino, & dilectis filijs Marcello tit. S. Crucis in Ierusalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono, Cardinalibus, nostris, & Apostolicæ Sedis Legatis de latere, salutem & Apostolicam benedictionem.

REGIMINI vniuersalis Ecclesiæ, meritis licèt imparibus, disponente Dominô, præsidentes, nostri officij partes esse putamus, vt, si quid grauius causa Reipublicæ Christianæ constituẽdum sit, id non modò tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, postquam suspensionem celebrationis sacri ęcumenici, & vniuersalis Concilii, aliàs per nos in ciuitate Tridentina ex causis tunc expressis, de venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium consilio, & assensu indicti, ex certis aliis etiam tunc expressis causis, vsque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio, & assensu factum, audita pa-

ce inter cariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Romanorum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Franciſcum Francorũ Regem Chriſtianiſſimum, conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoueramus, nequeuntes ipſi tunc legitimè impediti, ad dictam ciuitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe, vos noſtros, & Apoſtolicæ Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus, & deputauerimus, voſq; ad eandem ciuitatem, tanquam pacis angelos, deſtinauerimus, prout in diuerſis noſtris deſuper confectis literis plenius continetur, Nos ne tam ſanctum celebrationis Concilii huiuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quouis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportunè prouidere volentes. Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, pariq; conſilio, & aſſenſu, vobis inſimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde fortè abſente, quandocunque vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem ciuitate Tridentina ad quamcunque aliam commodiorem & opportuniorem, ſeu tutiorem ciuitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi, ac illud in ipſa ciuitate Tridẽtina ſupprimendi, & diſſoluendi, nec non Prælatis, & aliis perſonis Concilii huiuſmodi, nè in eo ad vlteriora in dicta ciuitate Tridentina procedant, etiam ſub cenſuris: & pœnis eccleſiaſticis inhibendis

bendi;ac idem concilium in alia ciuitate huius modi,ad quam illud transferri, & mutari contigerit,continuandis tenendi,& celebrandi, & ad illud prælatos,& alias personas Concilij Tridentini huiusmodi etiam sub periurij & alijs in literis indictionis Concilii huiusmodi expressis penis reuocandi,eidemque sic translato,& mutato Concilio,nomine,& authoritate prædictis præsidendi:ac in eo procedendi, cęteraque in præmissis, & circa ea necessaria, & oportuna, aliàs iuxta priorum vobis directarum literarũ continentiam,& tenorem, faciendi, statuendi, ordinandi, & exequendi, plenam, & liberam Apostolica autoritate tenore præsentium concedimus potestatem, & facultatem,ratum, & gràtum habituri,quidquid per vos in præmissis factum,statutum,ordinatum,executumq; fuerit,idq; facturi,autore Domino, inuiolabiliter obseruari:non obstantibus constitutionibus,& ordinationibus Apostolicis cæterisque contrariis quibuscunque:nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere,vel ei ausu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare præsumpserit; indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius: se nouerit incursurum.Datum Romæ apud S.Petrum,anno incarnationis Dominicę M. D. XLIIII. VIII. Kal. Mart.Pontificatus nostri anno XI.

Fab.Episcopus Spol.

B. Motta.

SES-

SESSIO OCTAVA

Celebrata die xj. Mensis Martij. M. D. XLVII.

Decretum de translatione Concilij.

PLACET ne vobis decernere, & declarare: de huiusmodi morbo ex præmissis, & aliis allegatis ita manifestè, & notoriè constare, vt Prælati in hac ciuitate sine vitæ discrimine commorari, & in ea idcirco inuiti minimè retineri possint, & debeant? itemque attento recessu multorum prælatorum post proximè præteritam sessionem, & attentis protestationibus aliorum quamplurium Prælatorum in congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abire volentium, qui iustè detineri non possunt, & ex quorum discessu Cõcilium vel dissoluetur, vel ex paucitate prælatorum bonus eius progressus impedietur, & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis caussis per aliquos ex partibus in ipsis Congregationibus allegatis, vtpotè notoriè veris, & legitimis, placet nè vobis similiter decernere, & declarare, pro cõseruatione, & prosecutione ipsius Concilii, securitate vitæ ipsorum Prælatorum, Concilium ipsum ad Ciuitatem Bononiæ, veluti ad locũ magis paratum, salubré, & idoneũ

pro

pro tempore transferendum esse, & ex nunc transferri, & ibidem sessionem iam indictam, statuta die vigesimaprima Aprilis, celebrandã esse, & celebrari, & successiuè ad vlteriora procedendum, donec Sanctissimo Domino nostro & sacro Concilio expedire videbitur, vt ad hunc, seu alium locum, communicato etiam consilio cum Inuictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit, & debeat? Responderunt. Placet.

SESSIO NONA

Bononiæ Celebrata die xxj. Mens. April. M. D. XLVII.

Decretum derogationis sessionis.

HAEC Sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in ciuitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea nomine sanctissimi in Christo Patris, & Domini Pauli diuina prouidentia Papæ Tertii, eiusdem Reuerendissimis Dominis, D. Ioanne Maria, Episcopo Prænestino, de Monte, & Marcello, titu. Sanctæ Crucis in Ierusalem presbytero Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicis

licis de latere Legatis, considerans quod die vndecima mensis Martii, præsentis anni in generali publica sessione, in eadem ciuitate Tridenti, & in loco consueto celebrata, omnibusque agendis de more peractis., ex causis tunc instantibus, vrgentibus, & legitimis, interueniente etiam authoritate S. Sedis Apostolicæ, eisdem Reuerendissimis præsidentibus, etiam specialiter concessa, decreuit, & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum esse, sicuti transtulit: itemque sessionem pro præsenti die vigesima prima Aprilis, illic indictam, vt de sacramentorum, & reformationis materijs, de quibus tractandum proposuerat, Canones sancirentur, & promulgarentur, in hac ipsa ciuitate Bononię celebrari, deberet: consideransque nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio interesse consueuerunt, his superioribus maioris hebdomadæ, & solennitatis Paschalis diebus, in propriis ecclesiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detetos, huc nondum accessisse, quos tamen breui affuturos sperandum est, ac propterea factum esse, ut non ea, quam Sancta Synodus desiderabat, prælatorum frequentia, potuerint materię ipsæ sacramentorum, & reformationis, & examinari, & discuti, ut omnia maturo consilio, cum dignitate, & grauitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens censuit, censetque sessionem prædictam, quæ hoc ipso die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Iouis, infra octauam Penteco-

ſtes proximè futuram, quò ad ipſas materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat, quam diẽ, & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus præſertim abſentibus percommodam, iudicauit, & iudicat. Hoc tamen adiecto, quòd terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro eius arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione reſtringere, & imminuere poſſit, & valeat.

SESSIO DECIMA BONONIAE CELEBRATA die ij. Menſis Iun. M.D.XLVII.

Decretum prorogationis Seſſionis.

VAMVIS hæc Sacroſancta œcumenica, & generali Synodus ſeſſionem, quæ die xxj. Menſ. Apri. proximè præteriti, ſuper ſacramentorum, & reformationis materijs in hac inclyta ciuitatate Bononiæ ex Decreto, in vrbe Tridentina, in publica ſeſſione, die xj. menſis Martij promulgata, celebranda erat, propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiam nonnullorum Patrum, quos breui affuturos ſperabat: ad hunc præſentem diem differendam, & prorogandam eſſe decreuerit: volens tamen cum ijs

qui

qui non venerunt, etiam adhuc benignè agere, eadem sacrosancta Synodus in Spiritu Sācto legitimè congregata pręsidentibus in ea eisdem S.R.E. Cardinalibus, & Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit sessionem ipsam, quam hac die secunda Mensis Iunij, præsentis anni Millesimi quingentesimi quadragesimi septimi, celebrare decreuerat, ad diem Iouis post festum Natiuitatis Beatę Marię Virginis, quæ erit xv. Mensis Septembris proximè futuri, quo ad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quod prosecutio discussionis, & examinationis, tam eorum, quæ ad dogmata, quàm ad reformationem pertinent, interim non omittatur, & terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro eius libito, & voluntate, etiam in priuata Congregatione, abbreuiare, & prorogare liberè possit, & valeat.

Die XIIII. Septemb. MDXLVII. in Congregatione Generali Bononiæ prorogata fuit sessio, quæ futura erat die sequenti, ad bene placitum Sacri Concilij.

BVLLA RESVMPTIONIS Concilij Tridentini.

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

IVLIVS *Episcopus, seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.*

Cvm ad tollenda religionis nostræ dissidia, quæ in Germania longo tempore nõ sine totius Christiani orbis perturbatione, & scandalo viguerunt, bonum, opportunum, & expediens esse videatur, sicuti etiam carissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Imperator semper Augustus nobis per suas literas, & nuncios significari fecit, ut sacrum œcumenicum generale Concilium per fel. rec. Paulum Papam III. prædecessorem nostrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungente, atque ipsius prædecessoris nomine, vnà cum duobus aliis S. R. E. Cardinalibus ipsi Concilio præsidentes, inceptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & solennes habitæ fuerunt sessiones, pluraque tam in causa fidei, quàm reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad vtramque causam pertinentia examinata, & discussa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur, nos ad quos, & summos pro tempore Pontifices spectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Ecclesiæ pacem, & Christianæ fidei, atque orthodoxæ Religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germaniæ, quæ sanè prouincia retroactis temporibus in vera religione, ac sacrorum Conciliorum, & sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Christi Redemptoris nostri in terra Vicariis, debita obedientia, & reuerentia,

tia,nulli Christianorum prouinciç fuit vnquam secunda, paternè consulamus, sperantes per ipsius Dei gratiã,& benignitatẽ futurum, vt Reges oẽs,ac Principes Christiani,iustis,piisq; nostris in hac re votis annuant,faueant, atq; assistant: venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos,Episcopos & dilectos filios Abbates,om nesq; alios,& singulos,qui de iure, vel consuetudine, uel priuilegio Conciliis generalibus interesse debẽt, quosq; idem prędecessor noster in suis indictionis, & aliis quibuscunq; desuper confectis,& publicatis literis,Concilio interesse voluit,per viscere misericordiæ Domini Nostri Iesu Christi, hortamur, requirimus, & monemus,ut proximis futuris Kal. Maij, quem diem ad ipsum Concilium in eo, in quo nunc reperitur,statu resumendum, & prosequendum, præuia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ authoritatis plenitudine,ac venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S.Romanæ Ecclesiæ Cardinalium cõsilio, & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus,in ipsa ciuitate Tridenti,legitimo cessan te impedimento,conuenire,& se cõgregare, ac ipsius Concilij continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita incumbere velint. Nos enim operam sedulo daturi sumus, ut eodem tempore, in eadem ciuitate nostri omnino adsint Legati,per quos,si per ætatem nostram,valetudinemque,& Sedis Apostolicæ necessitates, personaliter adesse nequiuerimus, Spiritu San-

cto duce, ipsi Concilio præsidebimus, quacunq; ipsius Concilij translatione, & suspensione, cęterisq; contrariis, quæ idem prædecessor noster in suis literis prædictis, quas cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis in suo robore permanere volumus, atque decernimus, & quatenus opus sit, innouamus, voluit, non obstare, irritum nihilominus decernetes, & inane; si secus super his à quoquam quauis autoritate scienter, vel ignoranter, contigerit attētari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innouationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotētis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorū eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, M.D.L. Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

M. Card. Crescen.

Rom. Amasæus.

SACROSANCTI OECVMENICI,

Et Generalis Concilij Tridentini

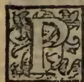
SESSIO VNDECIMA

Quæ est prima

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata Kalend. Maij.
M. D. LI.

Decretum de resumendo Concilio.

LACET ne vobis ad laudem, & gloriam sanctę, & indiuiduæ Trinitatis, Patris & filii, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationẽ fidei, & religionis Christianæ sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, iuxta formam, & tenorem literarum sanctissimi Domini nostri resumi debere, & procedendum esse ad vlteriora? Responderunt, Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Placetne vobis, proximam futuram sessionem habendam, & celebrandam esse in futuris kal. Septemb. Responderunt. Placet.

SESSIO DVODECIMA,

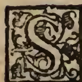
Quæ est Secunda

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die j. Septembris.

M. D. L I.

Decretum prorogationis Sessionis.

ACROSANCTA Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis: quæ in proximè præterita sessione sequentem hanc hodie habendam, & ad vlteriora procedendum esse, decreuerat, cum ob inclitæ Germanicæ nationis, cuius præcipuè causa agitur, absentiam, ac non magnam cæterorum Patrum frequentiam procedere hactenus distulerit, de venerabilium in Christo fratrum, & filiorum suorum, Maguntini, & Treuerensis Archiepiscoporum, ac sacri Romani Imperij Principum Electorũ, & complurium ipsius, aliarumque prouinciarum Episcoporum, sub hanc ipsam diem aduentu in Domino exultans, & dignas ipsi omnipotenti Deo agens gratias, firmâque spem concipiés quamplurimos alios tam ipsius Germanicæ,

cæ,quã aliarum nationum Prælatos,& sui offi cij debito,& hoc exemplo cõmotos, propediẽ esse vẽturos,futurã Sessionem ad xl.diem, quæ erit xj.mensis Octob. proximè sequentis, indicit:& Concilium ipsum in statu, in quo reperitur,prosequendo. Cũ in præteritis sessionib. de septem sacramentis nouæ legis in genere,& in specie de Baptismate, & Confirmatione definitũ fuerit,statuit, & decernit de sanctissimæ Eucharistiæ sacramento,necnon, quo ad reformationẽ attinet,de reliquis,quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum residentiam per tinent, & agi, & tractari debere;ac monet, & hortatur oẽs Patres, vt interim Domini nostri Iesu Christi exemplo, quãtum tamen humana fragilitas patietur,ieiuniis,& orationib.vacent, vt tandem placatus,qui in sęcula sit benedictus, Deus corda hominum ad veræ suæ fidei agnitionem,& sanctæ matris Ecclesiæ vnitatem, ac rectè viuendi normam reducere dignetur.

Matt. 4. Marc. 1. Luc. 4. Ioan. 17. Luc. 6.

SESSIO XIII.

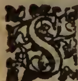
Quæ est Tertia

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die xj. Octobris.

M D L I.

Decretum de Sanctissimo Eucharistia Sacramento.

ACROSANCTA Occumenica,& generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata,

gata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ ſedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs,& ſi in eum finem,non abſque peculiari ſcilicet ductu,& gubernatione conuenerit,vt veram, & antiquam de fide,& ſacramentis doctrinam exponeret, & in hæreſibus omnibus, & aliis grauiſſimis incōmodis,quibus Dei Eccleſia miſerè nunc exagitatur,& in multas,& varias partes ſcinditur, remedium afferret,hoc prę ſertim iam inde a principio in votis habuit, vt ſtirpitus conuelleret zi-
Matt. 13. zania execrabilium errorum,& ſchiſmatū, quę inimicus homo his noſtris calamitoſis temporibus,in doctrina fidei,vſu,& cultu ſacroſanctę Euchariſtiæ ſuperſeminauit:quam alioqui Saluator noſter in Eccleſia ſua, tanquam Symbolum reliquit eius vnitatis,& caritatis,qua Chriſtianos omnes inter ſe coniunctos, & copulatos eſſe voluit Itaq; eadem ſacroſancta Synodus ſanam & ſincerā illam de venerabili hoc, & diuino Euchariſtiæ ſacramento doctrinā tradens,quam ſemper Catholica Eccleſia, ab ipſo Ieſu Chriſto Domino noſtro, & eius Apoſtolis,erudita,atq; à Spiritu Sancto,illi omnem veritatem in dies ſuggerente,edocta, retinuit, & ad fine vſque ſæculi conſeruabit omnib. Chri-
Eph. 4. ſti fidelibus interdicit,ne poſthac de ſanctiſſima
Luc. 12. Euchariſ. aliter credere, docere, aut prædicare
Lat. ſeſſ. 27. can. 1. audeant, quam vt eſt hoc præſenti decreto ex-
& ſupra ſeſſ. 5. plicatum,atque definitum.

De

De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in sanctiss. Eucharistiæ sacramento.

Cap. I.

PRincipio docet Sancta Synodus, & apertè, ac simpliciter profitetur in almo Sanctæ Eucharistiæ Sacramento, post panis, & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum Christum, verum Deum, atque hominẽm, verè, realiter, ac substãtialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri, nec enim hæc inter se pugnant, vt ipse Saluator noster semper ad dexteram Patris in cęlis assideat, iuxta modum existendi naturalem, & vt multis nihilominus aliis in locis sacramentaliter præsens sua substãtia nobis adsit, ea existendi ratione, quam & si verbis exprimere vix possumus, possibilé tamẽ esse Deo, cogitatione per fidem illustrata, assequi possumus, & constãtissimè credere debemus: ita. n. maiores nostri oẽs quotquot in vera Christi Ecclesia fuerunt, qui de sanctissimo hoc Sacramento disseruerunt, apertissimè professi sunt, hoc tamen admirabile sacramentũ in vltima cœna Redemptorẽ nostrum instituisse, cum post panis, viniq; benedictionẽ, se suũ ipsius corpus illis præbere, ac suum sanguinem, disertis, ac pspicuis verbis testatus est, quę verba à Sanctis Euãgelistis commemorata, & à diuo Paulo postea repetita, cum propriam illam, & apertissimam significationẽ præseferant, secundũ quam à Patribus intellecta sunt, indignissimum sanè flagitium est, ea à quibusdã contentiosis,

Ioan. 2.
Sup. sess. 3. in Symbolo.
Ephes. 1.
Psal. 15. & 109.
Mat. 22
Marc. 12. & 16.
Heb. 10.
Act. 7.
Col. 3.
Matth. 19
Luc. 1.
Mat. 26.
Luc. 22.

tiosis, & prauis hominibus ad fictitios, & imagi-
Sup. sess. 4. de edi. lib. narios tropos, quib. veritas carnis, & sanguinis Christi negatur, contra vniuersum Ecclesię sensum detorqueri, quæ tanquam columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impijs hominib. excogitata commenta, velut, satanica detestata est; grato semper, & memore animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.
1. Tim. 3.

De ratione institutionis Sanctissimi huius Sacramenti. Cap. II.

ERgo Saluator noster discessurus ex hoc mundo ad patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo diuitias diuini sui erga homines amoris velut effudit. memoriam faciens mirabilium suorum, & in illius sumptione colere nos sui memoriam præcepit, suamque annunciare mortem, donec ipse ad iudicandum mundum veniat. Sumi autem voluit sacramentum hoc, tanquam spiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viuentes, vt illius qui dixit. Qui manducat me, & ipse viuet propter me, & tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præseruemur. Pignus pręterea id esse uoluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis, adeoque symbolum unius illius corporis, cuius ipse caput exist it, cuique nos tãquam membra arctissima fidei, spei, & caritatis connexione astrictos esse uoluit, ut id ipsum omnes diceremus, Nec essent in nobis schismata.

Psal. 110. Luc. 22. 1. Cor. 11. Ioan. 6. Ephes. 2. 1. Co. 12. Ephes. 5. Rom. 12. 1. Cor. 5.

De

De excellentia Sanctissima Eucharistiæ super reliqua sacramenta. Cap. III.

COmmune hoc quidem est Sanctissimę Eucharistiæ cum cæteris Sacramentis, Symbolum esse rei sacræ, & inuisibilis gratiæ formam uisibilem: uerum illud in ea excellens, & singulare reperitur, quòd reliqua sacramenta tunc primum sanctificandi uim habent, cum quis illis utitur, at in Eucharistia ipse sanctitatis autor ante usum est, nondum enim Eucharistiam de manu Domini Apostoli susceperāt, cum uerè, tamen ipse affirmaret corpus suum esse quod præbebat, & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem uerum Domini nostri corpus, uerumque eius sanguinē sub panis, & uini specie, una cum ipsius anima, & diuinitate existere, sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinē sub uini specie, ex ui uerborum ipsum autem corpus sub specie uini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub utraq; ui naturalis illius cōnexionis, & concomitantię, qua partes Christi Domini, qui iam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur: Diuinitatē porrò propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypostaticā unionē. Quapropter uerissimū est tantundem sub alterutra specie, atq; sub utraq; cōtineri: totus enim & integer Christus, sub panis specie, & sub quauis ipsius speciei parte, totus item sub uini specie, & sub eius partibus existit.

Lucæ 22. Mat. 26. Mar. 14. 1 Cor. 11. Inf. can. 1.

Roma. 6.

Inf. can. 3.

Inf. sess. 21. ca. 3.

De

De transsubstantiatione. Cap IIII.

Luc. 22. Ioan. 6. 1.Cor.1. QVoniam autem Christus, Redemptor noster corpus suũ id, quod sub specie panis offerebat, verè esse dixit, ideo psuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idq; nũc denuo sancta hæc Synodus declarat, per consecrationẽ panis, & vini cõuersionẽ fieri totius substãtiæ panis in substãtiã corporis Christi Dñi Nostri, & totius substãtię uini in substãtiã sanguinis eius, quæ conuersio cõueniẽter, & propriè à Sancta Catholica Ecclesia trãsubstãtiatio est appellata.

De cultu, & veneratione huic sanctissimo Sacramento exhibenda. Cap. V.

NVllus itaque dubitandi locus relinquitur, qui omnes Christi fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto latriæ cultum qui uero Deo debetur, huic sanctissimo sacramento in veneratione adhibeant, neque enim ideo minus est adorandum, quod fuerit à Christo Domino, vt sumatur, institutum: nam illum eundem Deum præsentem adesse credimus, quem Pater æternus introducẽs in orbem
Heb. 1. terrarum, dicit, Et adorent eum omnes Angeli
Psal. 96. Dei, quem Magi procidentes adorauerunt, quẽ
Matt.2. Matt. 18. denique in Galilęa ab Apostolis adoratũ fuisse, scriptura testatur. Declarat præterea sancta
Inf.can.6 Synodus, piè & religiosè admodũ in Dei Ecclesiam inductum fuisse hũc morẽ, ut singulis annis peculiari quodã & festo die pręcelsum hoc, & venerabile sacramẽtum singulari veneratio-

ne,

ne, ac solẽnitate celebraretur, utq; in processio nibus reuerenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circũferretur, æquissimũ est. n. sacros aliquos statutos esse dies, cũ Christiani om nes singulari, ac rara quadã significatione gratos, & memores testentur animos erga commu nem dominum, & redemptorem pro tã ineffabili, & planè diuino beneficio, quo mortis eius 1 Cor. 15. uictoria, & triũphus repræsentatur, atq; sic qui Hæb. 2. dem opportuit uictricem ueritatem de mendacio & hæresi triumphũ, agere vt eius aduersarii in cõspectu tanti splẽdoris, & in tãta uniuersę Ecclesię lętitia positi, uel debilitati, & fracti tabescant, uel pudore affecti, & confusi aliquando resipiscant.

De asseruando sacra Eucharistiæ sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

Consuetudo asseruandi in sacrario sanctam Eucharistiam, adeo antiqua est, ut etiam Inf. can. 7 sęculum Niceni Cõcilij agnouerit Porrò deferi ipsam sacram Eucharistiam ad infirmos, & hunc usum diligenter in Ecclesiis conseruari, præterquam quod cum summa æquitate, & ra- Cõc Car. tione coniunctum est, tum multis in Conciliis 4. præceptum inuenitur, & uetustissimo Catholi- Conc Re cæ Ecclesiæ more est obseruatum. Quare san men. c. 2. cta hæc Synodus retinendum omnino saluta Con. Lat. rem hunc, & necessarium morem statuit. sub Inn. III. c. 26.

De

De preparatione, qua adhibenda est, vt dignè quis sacram Eucharistiam percipiat.
Cap. VII.

SI nō decet ad sacras ullas functiones quempiam accedere, nisi sanctè, certè, quo magis sanctitas, & diuinitas cælestis huius sacramenti uiro Christiano comperta est, eò diligentius cauere ille debet, nè absque magna reuerentia, & sanctitate ad id percipiendum accedat; præsertim cum illa plena formidinis uerba apud Apostolū legamus. Qui manducat, & bibit indignè, iudicium sibi manducat, & bibit, nō diiudicans
1.Co.10. corpus Domini. Quare communicare uolenti
1.Co.11. reuocandum est in memoriam eius præceptū. Probet seipsum homo. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariā esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati quā tumuis sibi contritus uideatur, absque præmissa sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiā accedere debeat: quod à Christianis omnib. etiam ab iis sacerdotibus, quibus ex officio in-
Inf. can. 11. cubuerit celebrare, hæc sancta Synodus perpetuò seruandam esse decreuit, modò non desit illis copia confessoris, quòd si necessitate urgente sacerdos absque præuia confessione celebrauerit, quamprimum confiteatur.

De vsu admirabilis huius sacramenti. Cap VIII

Inf. sess. 22. c. de cel. mi. QVò ad usum autem, rectè, & sapienter Patres nostri, tres rationes hoc Sāctum Sacramentū accipiēdi distinxerūt: quosdam. n. docuerunt sacramentaliter duntaxat id sumere,

um ere, vt peccatores: alios tantum ſpiritualiter illos nimirum, qui toto propoſito illum panẽ cęleſtem edentes, fide viua, quæ per dilectionem operatur, fructum eius, & vtilitatem ſentiũt: tertios porrò ſacramẽtaliter ſimul, & ſpiritualiter: hi autem ſunt, qui ita ſe prius probant, & inſtituunt, vt veſtem nuptialem induti ad diuinam hanc menſam accedant. In ſacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſia Dei mos fuit, vt laici à ſacerdotibus communionem acciperent, ſacerdotes autem celebrantes ſe ipſos communicarent, qui mos tanquam ex traditione Apoſtolica deſcendens, iure, ac meritò retineri debet. Demũ aũt paterno affectu admonet ſancta Synodus, hortatur, rogat, & obſecrat per viſcera miſericordię Dei noſtri, vt omnes, & ſinguli, qui Chriſtiano nomine cenſentur, in hoc vnitatis ſigno, in hoc vinculo caritatis, in hoc cõcordiæ ſymbolo iam tandem aliquando conueniant, & concordent, memoresq́ue tantæ maieſtatis, & tã eximij amoris Ieſu Chriſti Domini noſtri, qui dilectam animam ſuam in noſtræ ſalutis precium, & carnem ſuam nobis dedit ad manducandum, hæc ſacra myſteria corporis, & ſanguinis eius, ea fidei conſtantia, & firmitate, ea animi deuotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, vt panem illum ſuperſubſtantialem frequenter ſuſcipere poſſint, & is verè eis ſit anima, vita, & perpetua ſanitas mentis, cuius vigore confortati, & huius miſeræ peregrinationis itinere ad cęleſtem patriam perueni-

Gala. 5. Inf. cã. 1. Matt. 12. Inf. cã 10. Gebr. 5. & 7. 1. Ioan. 6

re valeant, eundem panem Angelorum, quem
Psal. 77. modo sub sacris velaminibus edunt: absq; vllo velamine manducaturi.

Quoniam autem non est satis veritatem dicere, nisi detegantur, & refellantur errores, placuit sanctæ Synodo hos Canones subiungere: vt omnes iam agnita Catholica doctrina: intelligant quoque, quæ ab illis hæreses caueri vitarique debeant.

DE SACROSANCTO Eucharistiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis negauerit, in sanctissimæ Eucharistię
Sup. cã. 3. Sacramento cõtineri verè, realiter, & substãtialiter corpus, & sanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Dñi nostri Iesu Christi, ac proinde totũ Christũ, sed dixerit tantũmodo esse in eo, vt ĩsigno, vel figura, aut virtute, anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, in Sacrosancto Eucharistiæ sa
Sup. cã. 4. cramento remanere substantiam panis, & vini, vna cum corpore, & sanguine Domini nostri Iesu Christi, negaueritque mirabilem illam, & singularem conuersionem totius substantię panis, & vini, quam quidem conuersionem Catholica ecclesia aptissimè, transubstantionẽ appellat; anathema sit.

+ in corpus + totius substantiae vini in sanguinem, + manentibus dumtaxat speciebus panis et vini.

CANON III.

Si quis negauerit, in venerabili ſacramento Euchariſtiæ ſub vnaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cuiuſque ſpeciei partibus ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri; anathema ſit. Sup.cā.3. Inf. ſeſſ. 21.c.1.de refor.

CANON IIII.

Si quis dixerit, peracta conſecratione in admirabili Euchariſtiæ ſacramento non eſſe corpus, & ſanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſed tantum in vſu, dum ſumitur, non autem ante, vel poſt: & in hoſtiis, ſeu particulis conſecratis, quæ poſt communionem reſeruantur, vel ſuperſunt, non remanere verum corpus Domini: anathema ſit. Sup.cā.3.

CANON V.

Si quis dixerit, vel præcipuum fructum ſanctiſſimę Euchariſtiæ eſſe remiſſionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus prouenire: anathema ſit. Sup.cā.2.

CANON VI.

Si quis dixerit in ſancto Euchariſtiæ ſacramento Chriſtum vnigenitum Dei filium nō eſſe cultu latriæ, etiam externo adorandum: atq; ideo nec feſtiua peculiari celebritate venerandum, neque in proceſſionibus ſecundum laudabilem, & vniuerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum, & conſuetudinem, ſolenniter circumgeſtandum, vel non publicè, ut adoretur, populo proponendum, & eius adoratores eſſe idololatras; anathema ſit. Sup.cā.5

CANON VII.

Sup.cã.6. Si quis dixerit,non licere ſacram Euchariſtiã in ſacrario reſeruari,ſed ſtatim pòſt conſecrationem aſtantibus neceſſario diſtribuendam, aut non licere,ut illa ad infirmos honorificè deferatur; anathema ſit.

CANON. VIII.

Sup.cã.8. Si quis dixerit,Chriſtum in Euchariſtia exhibitum, ſpiritualiter tantum manducari, & non etiam ſacramentaliter, ac realiter: anathema ſit.

CANON IX.

Inf. ſeſſ. 14. ca. 8. de pęn. Si quis negauerit,omnes, & ſingulos Chriſti fideles,vtriuſque ſexus,cum ad annos diſcretionis peruenerint, teneri ſingulis annis ſaltem in Paſchate,ad communicandum iuxta pręceptum ſanctæ matris Eccleſiæ:anathema ſit.

CANON X.

Sup. c.8. & 17. Si quis dixerit,non licere ſacerdoti celebranti ſeipſum communicare,anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit,ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendum Sanctiſſimæ Euchariſtiæ ſacramentum; anathema ſit.Et ne tantum ſacramentum indignè, atque ideo in mortem,& condemnationem ſumatur,ſtatuit, atq; declarat ipſa ſancta Synodus,illis,quos conſciẽtia peccati mortalis grauat, quantumcunque ẽt ſe contritos exiſtiment,habita,copia confeſſoris neceſſariò præmittendam eſſe Confeſſionem Sacramentalem,ſi quis autem contrarium docere,

præ-

prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publicè disputando defendere præsumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem Sancta Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, intendens nonnulla statuere, quæ ad iurisdictionem pertinent Episcoporũ, vt iuxta proximæ Sessionis decretum, illi in commissis sibi ecclesijs eo libentius resideant, quo facilius, & commodius sibi subiectos regere, & vitæ, ac morum honestate continere possint, illud primum eos admonendos censet, vt se pastores, non percussores esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominentur, sed illos, tanquam filios, & fratres diligant, elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant. ne ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur. Quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apostoli est ab eis seruanda præceptio, ut illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate, & patientia, cum sæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quàm austeritas, plus exhortatio, quàm comminatio, plus caritas, quàm potestas. Sin autem ob delicti grauitatem virga opus fuerit, tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia iudicium, cum lenitate seueritas

Titum. 1. 1. Timo. 1. Pet. 5. 2. Tim. 4.

adhibenda est, ut sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conseruetur, & qui correcti fuerint, emẽdetur, aut si resipiscere noluerint, cęteri, salubri in eos animaduersionis exemplo, à uitijs deterreantur: cum sit diligentis, & pij simul pastoris officium, morbis ouiũ leuia primum adhibere fomenta, post, ubi morbi grauitas ita postulet, ad acriora, & grauiora remedia descendere, sin autem ne ea quidem proficiant illis submouendis, cæteras saltem oues à contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerunque ad euitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda iudicia, querelas, & grauamina simulent, & appellationis diffugio iudicis processum impediant, nè remedio ad innocentiæ præsidium instituto; ad iniquitatis defensionem abutantur, atque ut huiusmodi eorum calliditati, & tergiuersationi occurratur, ita statuit, & decreuit. In causis visitationis, & correctionis, siue habilitatis, & inhabilitatis, necnon criminalibus, ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali ante definitiuam sentẽtiam, ab interlocutoria, uel alio quocunque grauamine, non appelletur, nec Episcopus, seu Vicarius appellationi huiusmodi, tanquam friuolæ, deferre teneatur, sed ea, quacunque inhibitione ab appellationis iudice emanata, necnon omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad ulteriora ualeat procedere, nisi grauamen huiusmodi per definitiuam sententiam repara

Inf. Sess. 22. c. 1. & sess. 24. can. 20. de ref.

ri, uel ab ipsa definitiua appellari nó poſſit, qui bus caſibus ſacrorum, & antiquorum Canonũ ſtatuta illibata perſiſtant. c.1. ut debitus de app. cum ſimil.

Caput II.

A Sententia Epiſcopi, vel ipſius in ſpirituali bus Vicarij generalis in criminalibus appellationis cauſæ, ubi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolica autoritate in partibus eam cómitti contigerit, Metropolitano, ſeu illius etiã Vicario in ſpiritualibus generali, aut ſi ille aliqua de cauſa ſuſpectus foret, uel ultra duas legales dietas diſtet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, uni ex uicinioribus Epiſcopis, ſeu illorum Vicarijs non autem inferioribus iudicibus cómittatur.

Caput III.

Reus, ab Epiſcopo, aut eius Vicario in ſpiritualibus generali, in criminali cauſa, appellans coram iudice, ad quem appellauit, acta primæ inſtantiæ omnino producat, & iudex, niſi illis uiſis ad eius abſolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra triginta dies, acta ipſa poſtulanti gratis exhibeat, alioqui abſque illis cauſa appellationis huiuſmodi, prout iuſtitia ſuaſerit, terminetur.

Caput IIII.

CVm uerò tam grauia nónunquam ſint delicta, ab Eccleſiaſticis cómiſſa perſonis, ut ob eorum atrocitatẽ à ſacris ordinib. deponédę & curiæ ſint tradendę ſæculari, in quo ſecundũ ſacros Canones certus Epiſcoporũ numerus re- Degradatia actualis quomodo facienda.

 quiritur,

quiritur, quos si oẽs adhibere difficile esset, debita iuris executio differretur, si qui autẽ interueni re possent, eorum residẽtia intermittetur, propte rea statuit, & decreuit, vt Episcopo p se, seu illius Vicario in spiritualibus, generali contra Clericum, in sacris etiã presbyteratus Ordinib. constitutum, ẽt ad illius condemnationẽ, necnõ verbalem depositionẽ, & per seipsum etiã ad actualem, atque solemnem degradationẽ ab ipsis Ordinibus, & gradibus Ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporũ præsentia in numero à canonibus definito requiritur, etiam absq; illis procedere liceat, adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, vsum mitræ, & baculi ex priuilegio Apostolico habentibus, si in ciuitate, aut diœcesi reperiri, & cõmodè interesse possint, alioquin alijs personis, in Ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ętate graues, ac iuris scientia commendabiles existant.

c. Si quis cum seq. 14. q. 7. c. degradatio. d pœ. in 6.

Caput V.

ET quoniã per fictas causas, quæ tamẽ satis probabiles vñr, interdũ accidit, vt nõnulli eiusmodi gratias extorqueãt, per quas penę illis Episcoporũ iusta seueritate inflictæ, aut remittũtur omnino, aut minuuntur, cum non ferendum sit, vt mendacium, quod tantopere Deo displicet, non modò ipsium impunitum sit, verùm ẽt alterius delicti veniam impetret mentienti, iccirco, vt sequitur, statuit, & decreuit. Episcopus apud Ecclesiam suam residens, de surreptione, & obreptio-

Exo. 23. Leuit. 10. Prou. 6. 8. 10. 12. & 19.

obreptione gratiæ, quæ super absolutione alicuius publici criminis, uel delicti, de quo ipse inquirere cœperat, aut remissione pęnę, ad quã criminosus per eũ cõdemnatus fuerit, falsis p̃cibus impetrata, per seipsum, tãquam Sedis Apostolicæ delegatus, etiam summariè cognoscat, ipsamq; gratiam, postquam per falsi narrationẽ, aut ueri taciturnitatem, obtentam esse, legitimè constiterit; non admittat.

Caput V I.

QVoniam uerò subdit Episcopo, tametsi iure correpti fuerint, magnopere tamẽ eũ odisse, & tanq̃ iniuria affecti sint, falsa illi crimina obiicere solent, ut quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant, cuius uexationis timor plerumque illum ad inquirẽda, & punienda eorum delicta segniorẽ reddit: iccirco, ne is magno suo, & Ecclesiæ incõmodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione uagari cogat̃, ita statuit, & decreuit, Episcopus, nisi ob causã ex qua deponendus, siue pridãdus ueniret, etiã si ex officio, aut per inquisitionem, seu denunciationẽ, uel accusationẽ, siue alio quouis modo procedatur, ut personaliter compareat, nequaquam citetur, uel moneatur. Infr. sess. 24. de ref c. 1.

Caput V I I.

TEstis in causa criminali ad informationẽ uel indicia, seu aliàs ĩn cã principali cõtra Episcopum, nisi contestes, & bonæ cõuersationis, existimationis, & famæ fuerint, non reci-

piantur, & odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, grauibus pœnis mulctētur.

Caput VIII.

CAusæ Episcoporū, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, corā Pōtifice Max referantur, ac per ipsum terminētur.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de sacramento Eucharistia, & salui conductus Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc Sanctissimo Sacramento repullularunt, tanquā vepres ex agro Domini euellere, ac oīum fideliū saluti prospicere cupiēs, quotidianis precibus Deo omnipotenti piè oblatis inter alios ad hoc sacramentū pertinētes articulos, diligētissima veritatis Catholicæ inq̄sitione tractatos, plurimis, accuratissimisq; ꝓ rerū grauitate disputationibus habitis, cognitis quoq; præstātissimorū Theologorū sentētijs, hos ēt tractabat. An necessariū sit ad salutē, & diuino iure præceptum, vt singuli Christi fideles sub vtraq; spē ipsum venerabile sacramentū accipiant. Et, Nū minus sumat, qui sub altera, quā qui sub vtraq; cōicat. Et: An errauerit sancta mater Ecclesia, laicos, & nō celebrantes sacerdotes, sub panis spē dumtaxat cōicando. Et: An paruuli ēt communicandi sint. Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ prouincia ij, qui se Protestantes nominant, super his ipsis articulis, antequam definiātur, audiri à sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidē publicā

Inf. ses. 21 c. 1. cū seq. & can. 1.
Inf. ses. 21. in decre. de pęn. cal.
Inf. ses. 21. c. 4. & ca. vlt.

ab

ab illa postularũt, vt ipsis tutò huc venire, & in hac vrbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atq; proponere, quę senserint, & postea, cum libuerit, recedere liceat: sancta ipsa Synodus, licet magno desiderio, eorũ aduentũ multos antea menses expectarit, tamen vt pia mater, quæ ingemiscit, & parturit, summopere id desiderans, ac laborans, vt in ijs, qui Christiano noīe cēsentur, nulla sint schismata, sed quẽmadmodũ eundem oēs Deum redemptorem agnoscunt, ita idē dicant, idē credant, idem sapiant: confidens Dei misericordia, & sperans fore, ut illi in sanctissimam, & salutarem vnius fidei, spei, caritatisq; concordiã redigantur, libẽter eis in hac re morē gerens, securitatem, & fidē, ut petierunt publicam, & quã saluum cõductum vocãt, quòd ad se pertinet, eius, qui infra scriptis erit, tenoris, dedit, atq; concessit, & eorum cã diffinitionem illorũ articulorum ad secundam sessionem distulit, quam, vt illi cómode ei interesse possent, in diem festum conuersionis D. Pauli, quæ erit vigesimaquinta die mē sis Ianuarij, anni sequentis, indixit. Illudq; prœterea statuit, vt in eadē sessione de sacrificio Missæ agatur, pp magnam vtriusque rei cõnexionem; interea sessione proxima de pœnitentiæ, & extremæ vnctionis sacramentis tractandũ, illam autem die festo D. Catherinæ virginis & martyris, qui erit vigesimaquinta Nouemb. habendam esse decreuit, simulq; vt in vtraq; materiam reformationis prosequatur.

SALVVS

SALVVS CONDVCTVS datus Proteſtantibus.

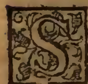
ACROSANCTA generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ ſedis Apoſtolicæ Legato, & Nuncijs, omnibus, & ſingulis ſiue Eccleſiaſticis, ſiue ſæcularibus perſonis vniuerſæ Germaniæ, cuiuſcunque gradus, ſtatus, conditionis, qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, vt de ijs rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium liberè, & tutò venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto quàm verbo offerre, proponere, & cum Patribus, ſiue ijs, qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint conferre, & abſque vllis conuitijs, & contumelijs diſputare, nec non, quando illis placuerit, recedere poſſint, & ualeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam Saluum conductũ appellant, cum omnib. & ſingulis clauſulis & decretis neceſſarijs, & opportunis, etiamſi ſpecialiter, & nõ per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſſis haberi voluit, quantum ad ipſam ſanctam Synodum ſpectat, concedit. Placuit preterea ſanctæ Synodo, vt, ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſſis, quàm pro committendis per eos delictis,

lictis, iudices eis deputari cupiant, illos sibi beneuolos nominent, etiam si delicta ipsa quantumcunque enormia, ac hæresim sapientia fuerint.

SESSIO XIIII. Quæ est Quarta.

SVB IVLIO III. PONT. MAX.
Celebrata die xxv. Nouemb. M. D. L I.

Doctrina de sanctissimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

Acrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritusancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ sedis Apostolicę Legato, & Nuncijs: quamuis in Decreto de Iustificatione multus fuerit de Pęnitentiæ sacramento, propter locorum cognationẽ necessaria quadã rõne sermo interpositus, tã tã nihilominus circa illud nostra hac ætate diuersorũ errorum est multitudo, vt non parum publicæ vtilitatis retulerit, de eo exactiorem, et pleniorem definitionem tradidisse, in qua demõstratis, & conuulsis, Spiritus sancti præsidio, vniuersis errorib. Catholica veritas perspicua, & illustris fieret, q̃ nunc sancta hęc Synodus Christianis omnib. perpetuò seruandam proponit. Sup. sess.

De

De necessitate, & institutione sacramenti Pœnitentiæ. Cap. I.

SI in ea regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, vt iustitiã, in Baptismo ipsius beneficio, & gratia, susceptam, constanter tuerentur, nõ fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo
Inf. ca. 1. sacramẽtum ad peccatorum remissionem esse
Psal. 102. institutum. Quoniam autem Deus, diues in
Ephes. 2. misericordia, cognouit figmentum nostrum, illis etiam vitæ remedium contulit, qui sese postea in peccati seruitutem, & Dęmonis potestatem tradidissent, sacramentum videlicet Pœ-
Sup. ses. 6. nitentiæ, quo lapsis post Baptismũ, beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pœnitentia vniuersis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis tempore ad gratiam, & justitiam assequendam necessaria, illis etiam, qui Baptismi sacramento ablui petiuissent, ut peruersitate abiecta, & emendata, tantum Dei offensionem cum peccati odio, &
Ezech. 8. & 33. & pio animi dolore detestarẽtur: vnde Propheta
Ioel 2. ait Conuertimini, & agite pęnitentiam ab om
Luc. 13. nibus iniquitatibus vestris, & non erit uobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit, nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandi, pęnitentiam commendans, dicebat. Pęnitentiam agite, & bapti-
Act. 2. zetur vnusquisque vestrum. Porrò nec ante aduentum Christi pœnitentia erat sacramentum nec est post aduentum illius cuiquam ante Baptismum

ptiſmum Dominus autem ſacramẽtum Pœnitentiæ tunc præcipuè inſtituit, cum a mortuis excitatus, inſufflauit in diſcipulos ſuos, dicens. Accipite Spiritum ſanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt. Quo tam inſigni facto, & verbis tam perſpicuis, poteſtatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, poſt Baptiſmũ lapſos, Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatam vniuerſorum patrum conſenſus ſemper intellexit. Et Nouatianos, remittendi poteſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſia Catholica, tamquam hæreticos exploſit, atque condemnauit. Quare veriſſimum hunc illorum verborum Domini ſenſum ſancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui uerba illa ad poteſtatem prædicãdi uerbum Dei, & Chriſti Euangelium annunciandi contra huiuſmodi ſacramenti inſtitutionem falsò detorquent.

Ioan. 20. Matt. 16. & 18. & inf. cã. 8. & can. 3.

De differentia ſacramenti Pœnitentiæ, Baptiſmi. Cap. II.

CAEterum hoc ſacramentum multis rationibus à Baptiſmo differre dignoſcitur, nam præterquam, quòd materia, & forma, quibus ſacramenti eſſentia perficitur longiſſimè diſſidet, conſtat certè Baptiſmi miniſtrũ iudicem eſſe non oportere, cum Eccleſia in neminem iudicium exerceat: qui non prius in ipſam per Baptiſmi ianuã fuerit ingreſſus. Quid

Sup. ſeſ. 6. de iuſt. c. 11. & inf. can. 2.

enim mihi, inquit Apostolus. de ijs, qui foris
1. Corin. 5 sunt, iudicare: secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lauacro Baptismi sui corporis membra semel effecit, nã hos si se postea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito Baptismo ablui (cũ id in Ecclesia Catholica nulla ratione liceat,) sed ante hoc tribunal, tamquam reos, sibi voluit, ut per sacerdotum sententiam non semel, sed quoties ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari. Alius est præterea Baptismi, & alius Pœnitentiæ fructus, per Baptismum enim Christum induentes, noua prorsus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remissionem consequentes, ad quam tamen nouitatem, & integritatem per sacramentum Pœnitentiæ, sine magnis nostris fletibus, & laboribus, diuina id exigente iustitia, peruenire nequaquam possumus, ut meritò Pœnitentia laboriosus quidam Baptismus à sanctis Partibus dictus fuerit. Est autem hoc sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus.

Gala. 3. & 2. Cor. 5.

De partibus, & fructu huius sacramenti.
Caput III.

DOcet præterea sancta Synodus, sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipuè ipsius vis sita est, in illis ministri verbis depositam esse. Ego te absoluo, &c. quibus quidem

quidem de ecclesiæ sanctæ more preces quædem laudabiliter adiunguntur, quæ ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquã spectant, neq; ad ipsius sacramenti administrationem sunt necessariæ. Sunt autem quasi materia huius sacramenti ipsius Pęnitentis actus, nempe contritio, confessio, & satisfactio. Qui quatenus in Pœnitente ad integritatem sacramẽti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione Pęnitentiæ partes dicuntur. Sanè vero res & effectus huius sacramenti, quantum ad eius vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam interdum in uiris pijs, & cum deuotione hoc sacramentum percipientibus, conscientiæ pax, ac serenitas, cum vehementi spiritus consolatione consequi solet. Hæc de partibus, & effectu huius sacramenti, sancta Synodus tradens, simul eorum sententias damnat, qui Pœnitentiæ partes, incussos conscientiæ terrores, & fidem esse contendunt.

Sup. ses. 6 de iustifi. cap. 14 & infr. cã. 4.

De Contritione. Cap. IIII.

Contritio, quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac detestatio est de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus necessarius, & in homine post Baptismum lapso, ita demum præparat ad remissionem peccatorum

Sup. ses. 6 de iust. 6.

ſi cum fiducia diuinæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua coniunctus ſit, quæ ad ritè
Inf. că.5. ſuſcipiendum hoc ſacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc Contritionem non ſolum ceſſationem à peccato, & vitæ nouæ propoſitum, & inchoationem, ſed veteris etiam odium continere, iuxta illud.
Ezec. 18. Proijcite à vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus præuaricati eſtis, & facite uobis cor nouum, & ſpiritum nouum. Et certè, qui illos ſan
Pſal. 50 ctorum clamores conſiderauerit. Tibi ſoli peccaui, & malum corā te feci. Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectū meū,
Pſal 6. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ. & alios huiuſmodi generis, facilè intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ uitæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet præterea, & ſi Contritionem hanc aliquando caritate perfectam eſſe contingat, hominemque Deo recōciliare, priuſquam hoc ſacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilominus reconciliationem ipſi Contritioni ſine ſacramenti voto, quod in illa includitur, non eſſe adſcribendam. Illam vero Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennę, & pœnarum metu communiter concipitur, ſi voluntatem peccandi excludat, cum ſpe veniæ, declarat non ſolum nō facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei eſſe, & Spi-
ritus

ritus ſancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantum mouentis, quo pœnitens adiutus viam ſibi ad iuſtitiam parat. Et quamuis ſine Sacramento Pœnitentiæ per ſe ad iuſtificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentię impetrandam diſponit, hoc enim timore vtiliter concuſſi Niniuitæ ad Ionæ prædicationem, plenam terroribus pœnitentiam egerunt, & miſericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidam calumniantur catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint ſacramentum Pœnitentiæ, abſque bono motu ſuſcipientium, gratiam conferre, quod numquam Eccleſia Dei docuit, nec ſenſit, ſed & falsò docent, Contritionem eſſe extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam. Ionæ 3. Math. 12. Luc. 11.

De Confeſſione. Cap. V.

EX inſtitutione ſacramenti Pœnitentiæ iam explicata vniuerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutam etiam eſſe à Domino integram peccatorum Confeſſionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis iure diuino neceſſariam exiſtere, quia Dominus noſter Ieſus Chriſtus è terris aſcenſurus ad cœlos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tanquam præſides, & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſti fideles ceciderint, quo pro poteſtate clauium remiſſionis, aut retentionis peccatorum ſententiam pronuncient. Conſtat enim, ſacerdotes iudi- Lucæ 5. & 17. Iacob. 5. 1. Ioan. 1. Inf. cã. 6. Ioan. 20. Matt. 26.

ciam hoc incognita causa exercere non potuisse, neque æquitatem quidé illos in pœnis iniungendis seruare potuisse, si in genere dumtaxat, & non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur oportere à Pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantum aduersus duo vltima Decalogi præcepta commissa, quæ nonnunquam animum grauius sauciat, & periculosiora sunt ijs, quæ in manifesto admittuntur, nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam rectè, & vtiliter citraque omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominum vsus demonstrat, taceri tamen citra culpam, multisque alijs remediis expiari possunt. Verum, cum vniuersa mortalia peccata etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant, necessum est omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda confessione, à Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi fideles confiteri student, procul dubio omnia diuinæ misericordiæ agnoscenda exponant, qui verò secus faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per sacerdotem remittendum proponunt: si enim erubescat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circum-

Inf. cā. 6.
Deuter. 8.
Exod. 20.
Sup. ses. 6. de iustifi. cap. 11.
Ephes. 2.

ſtantias in Confeſſione explicandas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant, quòd ſine illis peccata ipſa neque a pœnitentibus integrè exponantur, nec iudicibus innoteſcant, & fieri nequeat, vt de grauitate criminum rectè cenſere poſſint, & pœnam, quam oportet, pro illis pœnitentibus imponere: vnde alienum a ratione eſt, docere circunſtantias has ab hominibus otioſis excogitatas fuiſſe, aut vnam tantum circunſtantiam confitendam eſſe, nempe peccaſſe in fratrem. Sed, & impium eſt Confeſſionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impoſſibilem dicere, aut carnificinam illam conſcientiarum appellare, conſtat enim, nihil aliud in eccleſia a pœnitentibus exigi, quam vt, poſtquam quiſque diligentius ſe excuſſerit, & conſcientiæ ſuæ ſinus omnes, & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus ſe Dominum, & Deum ſuum mortaliter offendiſſe meminerit, reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in vniuerſum, eadem Confeſſione incluſa eſſe intelliguntur, pro quibus fideliter cum Propheta dicimus, Ab occultis meis munda me Domine. Pſal. 18. Ipſa verò huiuſmodi Confeſſionis difficultas, ac peccata detegendi verecũdia grauis quidem videri poſſet, niſi tot, tantiſque commodis, & conſolationibus leuaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc ſacramentum accedentibus, per Abſolutionem certiſſimè conferuntur. Cæterum quo ad modum confitendi ſecretò apud

ſolum ſacerdotem, etſi Chriſtus non vetuerit, quin aliquis in vindictam ſuorum ſcelerum, & ſui humiliationem, cum ob aliorum exemplũ, tum ob eccleſiæ offenſę ædificationem, delicta ſua publicè confiteri poſſit, non eſt tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec ſatis conſultè humana aliqua lege præciperetur, vt delicta præſertim ſecreta, publica eſſent Confeſſione aperienda: vnde cum à ſanctiſſimis, & antiquiſſimis Patribus magno, vnanimique conſenſu, ſecreta Confeſſio ſacramentalis, qua ab initio Eccleſia ſancta vſa eſt, & modo etiam vtitur, fuerit ſemper commẽdata, manifeſtè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum eſſe, atque a patribus in Concilio Lateranenſi congregatis initium habuiſſe, docere non uerentur: neque enim per Lateranen. Concilium Eccleſia ſtatuit, vt Chriſti fideles confiterentur, quod iure diuino neceſſarium, & inſtitutum eſſe intellexerat, ſed vt præceptum Confeſſionis, ſaltem ſemel in anno, ab omnibus, & ſingulis, cum ad annos diſcretionis perueniſſent, impleretur: vnde iam in vniuerſa Eccleſia, cum ingenti animarum fidelium fructu, obſeruatur mos ille ſalutaris confitendi, ſacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadrageſimæ, quem morem hæc ſancta Synodus maximè probat, & amplectitur, tamquam pium, & meritò retinendum.

In Conc. Cabil. c. 8. & 33.

Infr. can. 8. & 14. Concil. Late. ſub Innoc. 3. can. 21.

De

De ministro huius sacramenti, & Absolutione. Caput. VI.

CIrca ministrum autem huius sacramenti, declarat sãcta Synodus, falsas esse, & à veritate Euangelij penitus alienas, doctrinas omnes, quę ad alios quosuis homines, præter Episcopos, & sacerdotes, Clauium ministerium perniciosè extendunt, putantes verba illa Domini. Quæcunque alligaueritis super terram, erũt alligata, & in cœlo, & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in cęlo, & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt, ad omnes Christi fideles indifferenter, & promiscuè contra institutionem huius Sacramenti, ita fuisse dicta, vt quis potestatem habeat remittendi peccata, publica quidem per correptionem, si correptus acquieuerit, secreta verò per spontaneam Confessionem, cuicunque factam. Docet quoque, etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus sancti, in ordinatione collatam, tamquam Christi ministros, functionem remittendi peccata exercere, eosq; prauè sentire, qui in malis sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. Quamuis autem Absolutio sacerdotis alieni beneficij sit dispensatio., tamen non est solum nudum ministerium, vel annunciandi Euangelium, vel declarandi remissa esse peccata: sed ad instar actus iudicialis ab ipso, velut à iudice, sententia pronunciatur, atque ideo nõ debet pænitens adeo sibi

Infr. can. 10.
Matt. 16.
Joan. 20.
Sup. Sess. 7. de Sacramen. can. 10.
Inf. cã. 9.

sibi de sua ipsius fide blandiri, vt etiam si nulla illi adsit contritio, aut sacerdoti animus seriò agendi, & verè absoluendi, desit, putet tamen se propter suam solam fidem, verè, & coram Deo esse absolutũ: nec enim fides sine Pœnitentia remissionem vllam peccatorũ præstaret, nec is esset, nisi salutis suæ negligẽtissimus, qui sacerdoté ioco se absoluenté cognosceret, & non alium seriò agentem, sedulò requireret.

De casuum reseruatione. Caput VII.

QVoniam igitur natura, & ratio iudicij illud exposcit, vt sententia in subditos dumtaxat feratur, persuasum semper in ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionem. Magnopere verò ad Christiani populi disciplinam pertinere sanctissimis Patribus nostris visum est, vt atrociora quædam, & grauiora crimina non à quibusuis, sed à summis duntaxat sacerdotibus absoluerentur, vnde merito Pontifices maximi pro suprema potestate sibi in ecclesia vniuersa tradita, causas aliquas criminum grauiores suo potèrunt peculiari iudicio reseruare. Neque dubitandum est, quando omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuique diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionem liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores

res sacerdotes auctoritate, præsertim quò ad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reseruationem, consonum est diuinæ auctoritati, non tâtum in externa politia, sed etiam coram Deo uim habere. Verumtamen piè admodum, nè hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum sempér fuit, ut nulla sit reseruatio in articulo mortis, atque ideo omnes sacerdotes quoslibet pœnitentes a quibusuis peccatis, & censuris absoluere possunt, extra quem articulum sacerdotes cum nihil possint in casibus reseruatis, id unum pœninitentibus persuadere nitantur, ut ad superiores, & legitimos iudices pro beneficio Absolutionis accedant.

De satisfactionis necessitate, & fructu. Cap VIII

DEmum, quò ad satisfactionem, quæ ex omnibus pœnitentiæ partibus, quemadmodum a Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maximè nostra ætate summo pietatis prætexta impugnatur ab ijs, qui speciem pietatis habent, uirtutem autem eius abnegarunt, sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & a uerbo Dei alienum, culpam a Domino nunquam remitti, quin uniuersa etiam pœna condonetur. perspicua, enim, & illustria in sacris literis exempla reperiuntur, quibus, præter diuinam

Inf. can. 12.
Genes 3.
2 Reg 12
Num. 12. & 20.

diuinam traditionem, hic error quàm manifestissimè reuincitur. Sanè, & diuinæ iustitiæ ratio exigere videtur, vt aliter ab eo in gratiam recipiãtur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint, aliter verò, qui semel à
1.Cor.15. peccati, & Dæmonis seruitute liberati, & acce
Ephes. 4. pto Spiritus sancti dono, scientes templũ Dei violare, & Spiritum sanctum contristare non formidauerint. Et diuinam clementiam decet, ne ita nobis absque vlla Satisfactione peccata dimittantur, vt occasione accepta, peccata leuiora putantes, velut iniurij, & contumeliosi
Roma.2. Iacobi 5. Spiritui sancto, in grauiora labamur, thesaurizãtes nobis iram in die iræ, proculdubio enim magnopere à peccato reuocant, & quasi freno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque, & vigilantiores in futurum pœni-
Ezec. 33. tentes efficiunt, medentur quoque peccatorũ
Ionæ 3. reliquijs, & vitiosos habitus, malè viuendo cõ
Iere.3.18. & 25. paratos, contrarijs virtutum aliquibus tollunt. Neque verò securior vlla uia in ecclesia Dei
Isa.30. Eccle.12. unquam existimata fuit, ad amouendam im-
Marc 3.4. minentem à Domino pęnam, quam vt hæc pę
17. & 18. nitentiæ opera homines cũ uero animi dolore
Ephes 4. frequentent. Accedit ad hæc, quod dum satis-
Actuũ 3. faciendo patimur pro peccatis, Christo Iesu,
Roma. 5. 1.Ioan.2. qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo om-
2. Cor.3. nis nostra sufficientia est, conformes efficimur, certissimam quoq; inde arrham habẽtes, quod si compatimur, & conglorificabimur. Neq; uerò ita nostra est satisfactio hęc, quam

pro

pro peccatis nostris exoluimus, vt non sit per Christum Iesum, nam qui ex nobis tanquam ex nobis, nihil possumus, eo cooperante, qui nos confortat, omnia possumus ita non habet homo, unde glorietur, sed omnis gloriatio nostra in Christo est, in quo uiuimus, in quo meremur, in quo satisfacimus, facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex illo uim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur a Patre. Debent ergo sacerdotes Domini, quã tum spiritus, & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, & conueniens satisfactiones iniungere, ne, si fortè peccatis conniueant, & indulgentius cum pænitentibus agant, leuissima quædam opera pro grauissimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad nouæ uitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum: sed etiam ad præteritorum peccatorum uindictam, & castigationem: nam Claues sacerdotum non ad soluendum duntaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres, & credunt, & docent, nec propterea existimarunt sacramentum Pœnitẽtiæ esse forum iræ, uel pænarum, sicut nemo unquam Catholicus sensit ex huiusmodi nostris satisfactionibus uim meriti, & satisfactionis Domini nostri Iesu Christi, uel obseruari, uel aliqua ex parte imminui, quod dum nouatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam

Roma. 8. 2. Cor. 5. Philip. 4. 1. Cor. 1. 2 Cor. 10. Gala. 6. Act. 17. Mat. 3. 4. Luc. 3. 10. & 17.

Matt. 16. Ioan. 20. Sup. can. 2. in fine. Inf. can. 3. & vlti. de pœnit. Inf. can. 13.

nouam

nouam vitam esse docent, vt omnem satisfactionis vim, & vsum tollant.

De operibus satisfactionis. *Cap. IX.*

DOcet præterea, tantam esse diuinæ munificentiæ largitatem, vt non solum pœnis sponte à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis, sed etiam, quod maximum amoris argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud
Act. 14. Deum patrem per Christum Iesum satisfacere
Roma. 5. valeamus.

DOCTRINA DE Sacramento Extremæ Vnctionis.

VIsum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinę de Pęnitētia adiungere ea, quæ sequuntur de sacramēto extremę Vnctionis: quod nō modo Pænitentiæ, sed & totius Christianæ uitæ, quæ perpetua Pęnitentia esse debet, cōsummatiuū
Inf. can 1. de sacr. extre. vnct. existimatū est à Patribus. Primum itaque circa illius institutionem declarat, & docet, quòd clementissimus Redemptor noster, qui seruis suis
Ephes. 4. quouis tempore voluit de salutaribus remedijs aduersus omnia omnium hostiū tela, esse perspectum, quemadmodum auxilia maxima in sacramentis alijs præparauit, quibus Christiani conseruare

conseruare se integros, dum viuerent, ab omni grauiore spiritus incommodo possint, ita extremæ vnctionis sacramento finem vitæ, tanquam firmissimo quodam præsidio, muniuit, nam etsi aduersarius noster occasiones per omnem uitã quærat, & captet, vt deuorare animas nostras quoquo modo posit, nullum tamen tempus est, quò vehementius ille omnes suas uersutias intendat ad perdendos nos pęnitus, & à fiducia etiam; si posit, diuinæ misericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perspicit.

1. Petr. 5. Genes. 3. Inf. can 11 in fin.

De institutione Sacramenti extremæ Vnctionis. Cap. I.

INstituta est autem sacra hæc Vnctio infirmorum, tanquam verè, & propriè sacramentum noui Testamenti, à Christo Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatum, per Iacobum autem Apostolum, & Domini fratrẽ fidelibus commendatum ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in uobis, inducat presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, & si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus uerbis, ut ex Apostolica traditione, per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium ministrũ, & effectũ huius salutaris sacramenti. intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictũ: nã Vnctio aptisimè Spiritus sancti gratiam,

Marc. 6. Iacobi 5

tiam, qua inuisibiliter anima ægrotantis inunagitur, repreſentat, formam deinde eſſe illa uerba, Per iſtam Vnctionem, &c.

Iacobi 5. Inf. ca. 2. de ſacr. Extr. Vnctio.

De effectu huius Sacramenti. *Cap. II.*

RES porrò, & effectus huius ſacramenti illis uerbis explicatur. Et oratio fidei ſalua bit infirmum: & alleuiabit eum Dominus, & ſi in peccatis ſit dimittãtur ei: res etenim hæc gra tia eſt Spiritus ſancti; cuius unctio delicta, ſi quæ ſint adhuc expianda, ac peccati reliquias abſtergit; & ægroti animam alleuiat, & confirmat, magnam in eo diuinæ miſericordiæ fiduciam excitando, qua infirmus ſubleuatus, & morbi incommoda, ac labores leuius fert, & tentationibus dæmonis calcaneo inſidiantis, facilius reſiſtit, & ſanitatem corporis interdum, ubi ſaluti animæ expedierit, conſequitur.

Gene. 3.

De miniſtro huius Sacramenti, & tempore quo dari debeat. *Cap. III.*

IAm verò, quod attinet ad præſcriptionem eorum, qui & ſuſcipere, & miniſtrare hoc ſacramentum habent, haud obſcurè fuit illud etiam in uerbis prædictis traditũ: nam & oſtẽditur illic, proprios huius ſacramenti miniſtros eſſe eccleſiæ Presbyteros, quo nomine, eo loco, non ætate ſeniores, aut primores in populo intelligendi ueniunt, ſed aut Epiſcopi, aut ſacerdotes ab ipſis ritè ordinati per impoſitionem manuum presbyteri. Declaratur etiã, eſſe hanc unctionem infirmis adhibendã, illis vero præſertim, qui tam periculosè decum-

1. Tim. 4.

bunt, vt in exitu uitæ constituti uideantur; unde & sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc unctionem conualuerint, iterum huius sacramenti subsidio iuuari poterunt, cum in aliud simile uitę discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli Iacobi sententiam docent, hanc unctionem, uel figmentum esse humanum, uel ritum à patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem, & qui illam iam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum duntaxat in primitiua Ecclesia referenda esset, & qui dicunt ritum, & usum, quem sancta Romana Ecclesia in huius sacramenti administratione obseruat, Iacobi Apostoli sententię repugnare, atq; ideo in alium commutandum esse, & denique, qui hanc extremam Vnctionem à fidelib. sine peccato contemni posse affirmant: hæc enim omnia manifestissimè pugnant cum perspicuis tanti Apostoli uerbis. Nec profecto Ecclesia Romana, aliarum omniũ mater, & magistra, aliud in hac administranda Vnctione, quantum ad ea, quæ huius sacramenti substantiã perficiunt, obseruat, quam quod beatus Iacobus præscripsit. Nec uero tanti sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus Sancti iniuria esse possit.

Iacob. 5.

Inf. ca. 3. de sacr. extr. Vnctio.

Sup. sess. 7. c. 3. de bapt.

Hæc sunt, quæ de pœnitẽtię, & extremæ Vnctionis sacramentis hæc sancta œcumenica Syno-

nodus profitetur, & docet, atque omnib. Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inuiolabiliter seruandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

DE SANCTISSIMO Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Sup.ca.1. Joan. 20. Matt. 16. Luc. 13.

Si quis dixerit, in Catholica Ecclesia pęnitẽtiam non esse uerè, & propriè sacramentũ pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliãdis, à Christo Domino nostro institutum; anathema sit.

CANON II.

Sup.ca.2. & sess. 6. & ca 14. de iustif.

Si quis sacramenta confundens, ipsum Baptismum Pœnitentiæ sacramẽtum esse dixerit, quasi hæ duo sacramenta distincta non sint, atque ideo Pœnitentiam non rectè secundã post naufragium tabulam appellari; anathema sit.

CANON III.

Joan. 20. Matt 16. Sup.ca.1. & sess. 6. ca.14. de iustifi.

Si quis dixerit, uerba illa Domini Saluatoris, Accipite Spiritũ Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt, non esse intelligenda, de potestate remittendi, & retinendi peccata in sacramento Pęnitentiæ, sicut Ecclesia Catholica ab intio semper intellexit: detorserit autẽ, contra institutionem huius sacramẽti, ad authori-

tatem

tatem prædicandi Euangelium; anathema sit.

CANON IIII.

Si quis negauerit, ad integram, & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam sacramenti pęnitētiæ, videlicet, cōtritionem, confessionem, & satisfactionem, quæ tres Pęnitentiæ partes dicuntur, aut dixerit, duas tantum esse pœnitentiæ partes, terrores scilicet incussos cōsciētiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euāgelio, vel absolutionem, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit. Sup. c.3. de pœn.

CANON V.

Si quis dixerit, eam contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum grauitatem, multitudinē, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum, & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, demum illum esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema sit. Sup. c. 4. Isa. 38.

CANON VI.

Si quis negauerit, confessionem sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse iure diuino, aut dixerit modum secretè Sup. c.2.

confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper obseruauit, & obseruat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inuentum esse humanum: anathema sit.

CANON VII.

Sup. c. 5. Si quis dixerit, in sacramento pęnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse iure diuino, confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt cõtra duo vltima Decalogi præcepta, & circunstantias, quæ peccati speciẽ mutant, sed eam Confessionem tantùm esse vtilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim obseruatam fuisse tantùm ad satisfactionem canonicam imponendam, aut dixerit eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle diuinæ misericordiæ ignoscendum, aut demum, non licere confiteri peccata venialia; anathema sit.

Deut 5.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia seruat, esse impossibilem, & traditionem humanam à pijs abolendã, aut ad eam non teneri omnes, & singulos, vtriusque sexus Christi fideles, iuxta magni Concilij Lateranensis constitutionem semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ, anathema sit.

Sup. c. 5. & sess. 13. can. 9. de sac. Euc. Con. Lat. sub Inn. 3. can. & ca. omnis de pœni. & remiss.

CANON IX.

Si quis dixerit, Absolutionem sacramentalē sacerdotis non esse actum iudicialem, sed nudū ministerium pronunciandi, & declarandi remissa esse peccata confitendi, modò tantum credat se esse absolutum, aut sacerdos non serio, sed loco absoluat, aut dixerit, non requiri Confessionem pœnitentis, vt sacerdos eam absoluere possit; anathema sit. Sup. ca. 6. de iust. in fi. & c. 5. in princ.

CANON X.

Si quis dixerit, sacerdotes qui in peccato mortali sunt, potestatem ligandi, & soluendi non habere, aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed oībus, & singulis Christi fidelibus esse dictum. Quęcunq; ligaueritis super terrā erūt ligata & in cęlo, & quęcunq; solueritis sup terrā, erunt soluta, & in cęlo, & quorū remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorū retinueritis, retenta sunt, quorū verborū virtute quil bet absoluere possit peccata; publica quidē per correptionē dūtaxat. si correptus acquieuerit, secreta vero pet spontaneam, confessionem; anathema sit. Sup. c. 1. & c 6. de pœn. Matt. 18. Io. 20.

CANON XI.

Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reseruandi sibi casus, nisi quò ad externā politiā, atque ideo casuum reseruationem nō prohibere, quo minus sacerdos à reseruatis verè absoluat: anathema sit. Sup. c. 7.

CANNO XII.

Si quis dixerit, totam pœnam simul cum cul Sup. ca. 8. de pœn.

pa remitti semper à Deo, satisfactionemq́; pœnitentium non esse aliam, quàm fidem, qua apprehendunt Christum pro eis satisfecisse: anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis, quò ad pœnam temporalē minimè Deo per Christi merita satisfieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à sacerdote iniunctis, sed neque spontè susceptis, vt ieiunijs, orationibus, eleemosynis, vel alijs etiam pietatis operib. atque ideo optimam pęnitentiam, esse tantum nouam vitam; anathema sit.

CANON XIIII.

Sup. c. 5. Si quis dixerit, satisfactiones, quibus pęnitētes per Christum Iesum peccata redimunt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia & verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes; anathema sit.

CANON XV.

Sup. c. 1. & c. 8. de pœn. in fi. sup. ses. 6. c. 30. de iusti. Si quis dixerit, Claues Ecclesiæ esse datas tātùm ad soluendum, non etiam ad ligandum, & propterea sacerdotes, dum imponunt pęnas cōfitentibus agere contra finem clauium, & contra institutionem Christi, & fictionem esse, quod virtute Clauium sublata pœna æterna, pęna temporalis plerumque exoluenda remaneat; anathema sit.

DE SACRAMENTO Extremæ Vnctionis.

CANON I.

Si quis dixerit, extremam Vnctionem non esse verè, & propriè sacramētum à Christo Domino nostro institutū, & à beato Iacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmentum humanum: anathema sit. Supra de hoc sacr. cap. 1. in prin. Marc. 6. Iacobi 5.

CANON II.

Si quis dixerit, sacram infirmorum Vnctionem, non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos, sed iam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum: anathema sit. Sup. c. 2.

CANON III.

Si quis dixerit, extremæ Vnctionis ritum, & vsum, quem obseruat sancta R. E. repugnare sententiæ beati Iacobi Apostoli, ideoque eum mutandum, posseque à Christianis absque peccato contemni, anathema sit. Sup. c. vl. Iac. 5. & sup. c. 1.

CANON IIII.

Si quis dixerit, presbyteros ecclesię, quos beatus Iacobus adducēdos esse ad infirmum inungēdum hortatur, non esse sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quauis communitate, ob idq; propriū extremæ Vnctionis ministrū non esse solū sacerdotē; anathema sit. d. cap. vlt. & Iac. 5.

Decretum de reformatione.

PROOEMIVM.

Snp.ses.6 de ref. c. 1.

Vm propriè Episcoporum munus sit: subditorum omnium vitia redarguere, hoc illis præcipuè cauendum erit, nè Clerici, præsertim ad animarum

1. Cor. 9. *curam constituti, criminosi sint: neq; inhonestam vitam ipsis conniuentib. ducant: nam si eos praui;*

Leuit. 11. *& corruptis moribus esse promittant, quo pacto*

1.Pet.1.& 20. *laicos de ipsorum vitijs redarguent, qui vno ab eis sermone conuinci possent, quod Clericos ipsis patiantur esse deteriores? Qua etiam libertate lai-*

Ezec. 22. Soson.31. *ci corripere poterũt sacerdotes, cum tacita sibi ip-*

Matth. 3. *sis respondeant, eadem se admisisse, quæ corripiũt? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos in quocunque ordine fuerint, vt conuersatione, sermone, & scientia commisso sibi Dei populo præeant, memores eius, qđ scriptũ est: sancti estote, quia et ego*

Cor. 6. *sanctus sum Et iuxta Apostoli uocem, Nemini dent vllam offensionem, vt non vituperetur ministerium eorũ, sed in omnibus exhibeant se, sicut ministros Dei, ne illud prophetæ dictum impleatur in eis, Sacerdotes* Dei *contaminant sancta, & reprobant legẽ Vt autẽ ipsi Episcopi id liberius exequi: ac quoquam prætextu desuper impediri nequeant, eadem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem Apostolica S: dis Legato, & Nuncijs his, qui sequuntur, Canones statuendos, et decernẽdos duxit.*

Caput I.

CVm honeſtius, ac tutius ſit ſubiecto, debitam Prępoſitis obedientiam impendendo in inferiori miniſterio deſeruire, quàm cum Præpoſitorum ſcandalo graduum aliorum appetere dignitatem, ei, cui aſcenſus ad ſacros ordines à ſuo Prælato ex quacunque cauſa etiã ob occultum crimen quomodolibet etiam extraiudicialiter fuerit interdictus, aut quia ſuis Ordinibus, ſeu gradibus, uel dignitatibus Eccleſiaſticis fuerit ſuſpenſus, nulla contra ipſius Prælati voluntatem conceſſa licentia de ſe promoueri faciẽdo, aut ad priores Ordines gradus, & dignitates, ſiue honores reſtitutio ſuffraget.

Caput II.

ET quoniam nonnulli, Epiſcopi Eccleſiarum, quæ in partibus infidelium conſiſtunt, clero carentes, & populo Chriſtiano, cum ferè vagabundi ſint, & permanentem ſedem non habeant, non quæ Ieſu Chriſti, ſed alias oues inſcio proprio Paſtore quærentes, dum per hanc ſanctam Synodum ſe Pontificalia officia in alterius diœceſi, niſi de loci Ordinarij expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantum, exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quaſi Epiſcopalem cathedram in loco nullius diœceſis ſua temeritate eligunt, & quoſcunque ad ſe venientes, etiam ſi ſuorum Epiſcoporum, ſeu prelatorum literas commendatitias

Inf. c. 8. ſup ſeſ. 6. de refor. ca. 7.

non habeant, clericali charactere insignire, & & ad sacros etiam presbyteratus Ordines promouere præsumitur, quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui a suo Episcopo tanquam inhabiles, & indigni reiecti fuerint, ordinati, nec diuina officia peragere, nec Ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare. Nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, etiam si in loco nullius diœcesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cuiusuis ordinis resederint, aut moram traxerint, vigore cuiusuis priuilegij sibi de promouendo quoscunque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ commensalitatis suæ, absque sui proprii prælati expresso consensu, aut literis dimissoriis ad aliquos sacros, aut minores ordines, vel primam Tonsuram promouere, seu ordinare valeat. cõtrafaciens ab exercitio Pontificalium per annũ, taliter verò promotus ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo prælato visum fuerit, ipso iure sint suspẽsi.

Inf. sess. 23. de refor. c. 3. 8. & 10.

Caput III.

Sup. c. pc. et inf. ses. de ref. c. 3. & 10.

EPiscopus quoscunque suos Clericos præsertim in sacris constitutos, absque suo pcedenti examine, & cõmendatitiis literis, quacunque autoritate promotus, licèt tanquam habiles ab eo, a quo ordinati sunt pobatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, seu Ecclesiastica sacramenta ministrãda minus idoneos & capaces repererit a susceptorum Ordinum

exercitio ad tempus,de quo ei videbitur,suspendere,& illis ne in altari,aut aliquo Ordine ministrent,interdicere possit.

Caput IIII.

Omnes ecclesiarum Prælati,qui ad corrigendum subditorum excessus diligenter intédere debent,& à quibus nullus Clericus per huius sanctę Synodi statuta,cuiusuis priuilegij prętextu tutus cēsetur,quo minus iuxta canonicas sanctiones visitari,puniri,& corrigi possit, si in ecclesijs suis resederint,& quoscunque sæculares clericos,qualitercunq; exéptos,qui aliàs suæ iurisdictioni subessent,de eorum excessibus, criminibus,& delictis,quoties,& quando opus fuerit,etiam extra visitationem, tanquam ad hoc Apostolicæ sedis delegati,& corrigédi, & castigandi facultatem habeant,quibuscunq; exéptionibus,declarationib.consuetudinibus, sententijs,iuramentis,concordiis,quæ tantum suos obligent autores, ipsis clericis,ac eorum consanguineis capellanis,familiaribus,procuratoribus, & alijs quibuslibet,ipsorū exemptorum contemplatione,& intuitu minimè suffragantibus.

Sup. c.1. & sess. 6. de refor. ca.3.

Sup. sess. 6 ca.4.& inf. sess. 25.đ ref. c.6. & 9.

Caput V.

INsuper,cum nōnulli qui sub prætextu quod super bonis, & rebus, ac viribus suis diuersæ ei iniuriæ,ac molestiæ inferantur,certos iudices per literas Conseruatorias deputari, obtinent,qui illos à molestijs,& iniuriis huiusmodi tueātur,ac defendant,& in possessione,seu quasi,bo-

ſi,bonorum,rerum,ac iurium ſuorum manute neant,& conſeruent,nec ſuper illos eos moleſtari permittant, eiuſmodi literas in plerisque contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant: iccirco nemini omnino cuiuſcunque dignitatis,& conditionis ſit,etiam ſi Capitulum fuerit, Conſeruatoriæ literæ, cum quibuſcunque clauſulis,aut decretis, quorumcunque iudicum deputatione,quocunq; etiam alio prætextu,aut colore conceſſæ, ſuffragētur ad hoc,vt coram ſuo Epiſcopo, ſiue alio Superiore Ordinario,in criminalibus,& mixtis cauſis accuſari,& conueniri, ac contra eū inquiri, & procedi non poſſit,aut quo minus, ſi qua iura ei ex ceſſione competierint,ſuper illis liberè valeat apud iudicem ordinariū conueniri. In ciuilibus ēt cauſis,ſi ipſe actor extiterit, aliquē ei apud ſuos Conſeruatores iudices in iudiciū ītrahere minimè liceat. Quod ſi in his cauſis, in quibus ipſe reus fuerit,contigerit, vt electus ab eo cōſeruator,ab actore ſuſpectus eſſe dicatur, aut ſi qua inter ipſos iudices, Conſeruatorem, & Ordinarium controuerſia ſuper competētia iuriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, ſuper ſuſpitione, aut iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiarib. vero eius, qui huiuſmodi literis Conſeruatorijs tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquam duobus duntaxat, ſi tamen illi proprijs eius ſumptibus vixerint. Nemo etiam ſimilium lite

rarum

rarum beneficio vltra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque, conseruatoribus iudicibus vllum habere tribunal erectum. In Caussis verò mercedum, aut miserabilium personarum huius Sanctæ Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. Dniuersitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, necnon hospitalia, actu hospitalitatem seruantia, ac Vniuersitatũ, Collegiorũ, locorũ, & hospitalium huiusmodi personę in præsenti Canone minimè cõprehensę, sed exemptæ omnino sint, & esse intelligantur. Sup. sess. 7. ca. 14.

Caput *V* I.

QVia vero (etsi habitus non facit monachum) oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, vt per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant, tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religionisque contemptus; vt propriam dignitatem, & honorem clericalem paruipendentes, uestes etiam deferant publicè laicales, pedes in diuersis potentes, vnum in diuinis, alterum in carnalibus, propterea omnes ecclesiasticæ personæ, quantuncunque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacunque Ecclesiastica obtinuerint, si postquam ab episcopo suo, etiam per edictum publicum moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordi-

nationem,

si, bonorum, rerum, ac iurium suorum manute neant, & conseruent, nec super illos eos molestari permittant, eiusmodi literas in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant: iccirco nemini omnino cuiuscunque dignitatis, & conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, Conseruatoriȩ literæ, cum quibuscunque clausulis, aut decretis, quorun cunque iudicum deputatione, quocunq; etiam alio prætextu, aut colore concessæ, suffragẽtur ad hoc, vt coram suo Episcopo, siue alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conueniri, ac contra eũ inquiri, & procedi non possit, aut quo minus, si qua iura ei ex cessione competierint, super illis liberè valeat apud iudicem ordinariũ conueniri. In ciuilibus ẽt causis, si ipse actor extiterit, aliquẽ ei apud suos Conseruatores iudices in iudiciũ trahere minimè liceat. Quod si in his causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, vt electus ab eo cõseruator, ab actore suspectus esse dicatur, aut si qua inter ipsos iudices, Conseruatorem, & Ordinarium controuersia super competẽtia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, super suspitione, aut iurisdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiarib. vero eius, qui huiusmodi literis Conseruatorijs tueri se solent, nihil illæ prosint, præterquam duobus duntaxat, si tamen illi proprijs eius sumptibus vixerint. Nemo etiam similium lite

rarum beneficio vltra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque, conseruatoribus iudicibus vllum habere tribunal erectum. In Causis verò mercedum, aut miserabilium personarum huius Sanctæ Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. Dniuersitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, necnon hospitalia, actu hospitalitatem seruantia, ac Vniuersitatũ, Collegiorũ, locorũ, & hospitalium huiusmodi personę in præsenti Canone minimè cōprehensę, sed exemptæ omnino sint, & esse intelligantur. Sup. sess. 7. ca. 14.

Caput *V* I.

QVia vero (etsi habitus non facit monachum) oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, vt per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant, tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religionisque contemptus; vt propriam dignitatem, & honorem clericalem paruipendentes, uestes etiam deferant publicè laicales, pedes in diuersis potentes, vnum in diuinis, alterum in carnalibus, propterea omnes ecclesiasticæ personæ, quantuncunque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacunque Ecclesiastica obtinuerint, si postquam ab episcopo suo, etiam per edictum publicum moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & juxta ipsius Episcopi ordinationem,

nationem,& mandatum non detulerint, per suspensionem ab ordinibus,ac officio, & beneficio,ac fructibus, reditibus, & prouentibus ipsorum beneficiorum,necnon,si semel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum,& beneficiorũ huiusmodi coerceri possint,& debeant,constitutionem Clementis Quinti,in Concilio Vienn.editã, quæ incipit. Quoniam,innouando, & ampliando.

Cle. quoniam, de vit.& hone. cler.

Caput VII.

Exod..21.

CVm etiam qui per industriam occiderit proximum suum,& per insidias, ab altari auelli debeat, qui sua uolũtate homicidium perpetrauerit,etiam si crimen id nec ordine iudiciario probatum,nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum,conferri liceat,sed omni Ordine, ac beneficio,& officio Ecclesiastico perpetuò careat. Si uerò homicidium nõ ex proposito, sed casu,uel uim ui repellendo, ut quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur, quam ob causam etiam ad sacrorum Ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quæcunque ac dignitates, iure quodammodo dispensatio debeatur,committatur loci Ordinario,aut ex causa Metropolitano,seu uiciniori Episcopo, qui non nisi causa cognita,& probatis precibus ac narratis,nec aliter dispensare possit.

Caput

Caput VIII.

PRæterea,quia nonnulli, quorũ etiam aliqui veri sunt Pastores,ac proprias oues habent, alienis ẽt ouib.præesse quęrunt,& ita alienis sub ditis q̃nq; intendunt, vt suorũ curã negligant, quicunque,ẽt Epãli pręditus dignitate, qui alienos subditos puniendi priuilegiũ habuerit,contra Clericos sibi nõ subditos pręsertim in sacris cõstitutos, quorumcunq; ẽt atrocium criminũ reos,nisi cum proprij ipsorum Clericorum Episcopi,si apud ecclesiam resederit,aut personæ ab ipso Episcopo deputandæ interuentu, nequaquam procedere debeat:aliàs processus, & inde secuta quæcunque viribus omnino careant. Sup. c. 2. & sess. 6. c. vlt.

Caput IX.

ET,quia iure optimo distinctæ fuerunt diœceses,& parochiæ,ac vnicuique gregi proprij attributi Pastores, & inferiorum ecclesiarũ Rectores,qui suarum quisque ouium curam habeant,vt ordo Ecclesiasticus non confundatur, aut vna,& eadem ecclesia duarum quodammodo dięcesum fiat,non sine graui eorum incommodo, qui illi subditi fuerint, beneficia vnius dięcesis, etiam si parochiales ecclesiæ, Vicariæ perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præstimonia,aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiorum, aut alia quacunque de causa,alterius diœcesis beneficio, aut monasterio, seu collegio, vel loco etiam pio perpetuo non vniatur, decretum huius sanctę Synodi su- Inf. sess. 24. de ref. c. 3. & 17. Sup. sess. 7. c. 6. & 7. & infra sess. 24. c. 13. & 15. de ref.

per

per huiusmodi vnionibus in hoc declarando.

Caput X.

Inf. sess. vlt. c. 2. de reg. & mon. REgularia beneficia in titulum Regularib. professis prouideri cõsueta, cum per obitum, aut resignationem, vel aliàs illa in titulum obtinentis vacare contigerit religiosis tantum illius ordinis, vel ijs, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non alijs, nè vestem lino, lanaque contextã induant, conferantur.

Caput XI.

Deut. 22. QVia vero Regulares, de vno ad alium ordinem translati facilè à suo Superiore licentiam standi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur, nemo cuiuscunque ordinis prælatus, vel superior vigore cuiusuis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi vt in ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui superioris obedientia in claustro perpetuo maneat, ac taliter translatus etiam si canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia sæcularia, etiã curata, omnino incapax existat.

Caput XII.

NEmo, etiam cuiusuis dignitatis ecclesiasticæ, vel sæcularis, quacunque ratione, nisi ecclesiam, beneficium, aut capellam de nouo fundauerit, & construxerit, seu iam erectam, quæ tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis proprijs, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit, ius patronatus impetrare, aut ob-

tinere

tinere possit, aut debeat. In causa autem fundationis, aut dotationis, huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reseruetur.

Caput XIIII.

NOn liceat præterea patrono cuiusuis priuilegii prętextu aliquē ad beneficia sui iurispatronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem prouissio, seu institutio ipsius beneficij, cessante priuilegio, iure pertineret, quoquomodo prę́sētare, aliàs præsentatio, ac institutio, forsan secutæ, nullæ sint, & esse intelligantur. Inf. sess. vlt. cap. 9. Inf. sess. 24. ca. 18. de refor.

Caput XIII.

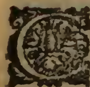
DEclarat præterea Sancta Synodus, in futurā Sessione, quàm ad xxv. diem Ian. subsequentis anni M.D.LII. habendam esse iam decreuit, vna cum sacrificio Missę agēdum, & tractandum etiam esse de Sacramento Ordinis, & prosequēdam esse materiam de reformatione.

SESSIO XV.

Quæ est Quinta.

SVB IVLIO III. PONT. MAX. CELEB. die xxv. Ianuar. M.D.LII.

Decretum prorogationis Sessionis.

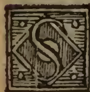

V M ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc, & vniuersalis Synodus per hos dies accurratissimè, diligentissimeque tractaue-

tractauerit ea, quæ ad ſanctiſſimum Miſſæ ſacrificium, & ad ſacramentum ordinis ſpectant, vt hodierna ſeſſione, quemadmodum Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet, decreta de his rebus & quatuor præterea articulos ad ſanctiſſimum Eucharistiæ ſacramentum pertinentes in hanc tandem Seſſionem dilatos publicaret, atque interim affuturos eſſe putauerit, ad hoc ſacroſanctum Concil. eos, qui proteſtantes ſe vocant, quorum cauſa eorum publicationem articulorum diſtulerat, & vt liberè, ac ſine cunctatione vlla huc venerint, fidem eis publicam, ſiue ſaluum conductum concesserat: tamen, cum illi nondum venerint, & eorum nomine ſupplicatum huic ſanctę Synodo fuerit, vt publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in ſequentem ſeſſionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omnino multo ante illam ſeſſionem ſaluoconductu amplioris formæ interim accepto, eadem ſancta Synodus in Spiritu ſancto legitimè congregata, iiſdem Legato, & Nuncijs præſidentibus, nihil magis optans, quàm ex præſtantiſſima natione Germanica omnes de religione diſſenſiones, & ſchiſmata tollere, ac eius quieti, paci, otioque conſulere, parata ipſos, ſi venerint, & humaniter excipere, & benignè audire, confidensque eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, ſed veritatis cognoſcendæ ſtudio eſſe venturos, & vt Euangelicæ veritatis ſtudioſos decet, ſanctæ matris Eccleſię decretis, ac diſciplinæ ad extremum eſſe acquie-
tu-

turos sequentem sessionem ad edenda, & publicanda ea, quæ supra commemorata sunt, in diē festum sancti Ioseph, qui erit die xx. mensis Martii, distulit, ut satis illi temporis, & spatio habeant, non solum ad ueniendum, verū etiam ad ea, quæ uoluerint, antequam is dies veniat, proponenda. Quibus ut omnem cunctādi diutius causam adimat fidem publicam, siue saluū conductum eius, qui recitabitur, tenoris, & sententię, libenter dat, & concedit. Interea verò de Matrimonii sacramento, agendū, & de eo, præter superiorum decretorum publicationē, definiendū esse, eadem sessione statuit, & decernit, & prosequendam esse materiā reformationis.

SALVVS CONDVCTVS datus Protestantibus.

ACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctę sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, inhærendo saluoconductui, in penultima sessione dato, & illum iuxta tenorem infrascriptum, ampliādo. Vniuersis fidem facit, quod oībus, & singulis sacerdotibus, Electoribus, Principib. Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militarib. popularibus, & alijs quibuscunq; viris, cuiuscunque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ prouinciæ, & nationis, ciuitatibus, ac

alijs locis eiusdẽ. & omnibus alijs Ecclesiasticis, & secularibus præsertim Augustanæ confessionis personis, qui, aut quæ unà cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusq; venerũt, quocunq; nomine censeantur, aut ualeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimã, verissimamq; securitatem, quam saluum conductum appellant, liberè ad hanc Tridentinam ciuitatem ueniendi, ibidemq; manẽdi, stãdi, morãdi, proponendi, loquendi, una cum ipsa Synodo de quibuscunq; negotijs tractandi, examinandi, discutiendi, et omnia quæcunq; ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tam scripto, quàm uerbo liberè offerendi, propalandi, eosq; scripturis sacris, & beatorum patrum uerbis sententijs, & rationibus declarãdi, astruẽdi, et persuadendi, & si opus fuerit, etiam ad obiecta Cõcilij generalis respondendi, & cum ijs, qui à Concilio delecti fuerint, disputandi Christianè, aut caritatiuè absq; omni impedimento conferendi: opprobrijs, ac contumelijs penitus semotis, et signanter quod causæ controuersæ, secundum sacrã Scripturam et Apostolorũ traditiones, probata Concilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, & sanctorũ patrum autoritates in prædicto Cõcilio Tridentino tractentur: illo etiã addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eã commissorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino cõcedit: sic etiam ut propter illorum præsentiam neque in itinere, aut quecunque locorum eundo, manendo, aut redeund-, nec in ipsa ciuitate Tridenti-

na à diuinis officijs quouis modo cessetur Et ut his per actis, uel non peractis, quandocunq; ipsis libuerit: aut maiorum suorum mandato, & assensu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorũ optabit, mox absque ulla renitentia et occasione, aut mora, saluis rebus eorum, & suorũ pariter honore, & personis, uice uersa, possint iuxta beneplacitum libere, & securè redire, de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum, vt tunc opportunè eorum securitati, absque dolo, et fraude prouideatur. Vult etiã sancta Synodus in hac publica fide, saluoque conductu, omnes quascunque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo, necessariæ, & opportunæ fuerint. Illud ẽt ad maiorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quod si quispiam aut illorũ aliqui siue in itinere Tridentum ueniendo, siue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & assecurationis beneficium eis concessum annullari, aut cassari, vult, & concedit, vt in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis duntaxat, & non ab alijs condigna anima diuersione cum emenda sufficienti per partem ipsius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum assecurationis forma, conditionis, & modis omnino manentibus illibatis Pariformiter etiam vult, vt si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo siue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerit, aut commiserit, quo

posset huius fidei publicæ. & assecurationis beneficiũ uiolari, aut quoquomodo tolli, in huiusmodi facinore deprehensi ab ipsa Synodo duntaxat, & non ab alijs condigna animaduersione, & emẽda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur: præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus oĩbus, & singulis toties, quotiescunque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de ciuitate Tridentina, et reuerti ad eandem, nec non nuncium, uel nuncios suos ad quæcunq; loca pro suis necessarijs negotijs ordinãdis liberè mittere, seu destinare: ac ipsos missos, seu destinatos seu missum, & destinatum suscipere, toties quoties eis uidebitur expedire: ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilij socientur, qui eorum securitati prouideant, vel prouideat. Qui quidem saluusconductus, & securitas stare, ac durare debeat, a tẽpore et per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & vsque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem audientiam habitam, spatio uiginti dierum præmisso, cũ ipsi petierint, aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridento usque in quem quisq; elegerit sibi locum tutum, Deo fauẽte, restituet, dolo, et fraude prorsus exclusis: Quæ quidem omnia pro uniuersis, & singulis Christi

fidelibus pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis quàm sæcularibus quibuscunque, atq; omnibus alijs Ecclesiasticis, ac sæcularibus personis, cuiuscunque status & conditionis existant, aut quocunque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, vera, et bona fide promittit, ipsam Synodum nullã, uel manifeste, uel occultè occasionem quæsituram, aut aliqua auctoritate, potentia, iure, uel statuto, priuilegio legum, uel Canonum, aut quorumcunq; Conciliorum, præsertim Constantiensis & Senensis, quacunque forma uerborum expressa, in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ assecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ, præiudicium quouis modo usuram, aut quemquam vti permissuram, quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscunque conditionis vel status, aut præeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis, & saluiconductus formam & modum in quocunq; puncto vel clausula uiolauerit, quod tamen dignetur auertere Omnipotens et sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, ex ipsorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorum conductuũ violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

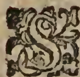
Cõc. Cõs. Seß. 19. c. quod nõ obstantibus saluiscon-ductib.

SESSIO DECIMASEXTA, Quæ est VI. & Vltima

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die xxviij. Aprilis, M. D. L I.

Decretum suspensionis Concilij.

Aacrosancta Oecumenica & gñalis Tridentina Synodus in Spiritu S. legitimè congregata, præsidentibus in ea Reuerendissimis Dominis Sebastiano Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuncijs, tam eorum proprio, quàm Reuerendissimi, & Illustrissimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli Sanctę Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Crescentij Legati ob aduersam eius grauissimam valetudinem absentis, nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium Oecumenicum Tridentinũ, primò à Paulo III. fęl. rec. conuocatum, & collectum fuisse, deinde, à sanctissimo Domino nostro, Iulio III. efflagitante Carolo Quinto Augustissimo Imperatore, ea pręcipuè de causa fuisse restitutum, vt religionem in multis orbis patribus, & præsertim in Germania, in diuersas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum reuocaret, abusus & mores Christianorum corruptissimos emendaret; cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres,

nulla

nulla lab orum suorum, periculorumqe habita ratione, è diuersis regionibus alacriter confluxissent, resque strenuè, magno fidelium concursu, feliciterque procederet, ac spes esset non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarant, in Concilium venturos, sic animatos, vt veris Ecclesiæ rationibus vnanimiter acquiescerent, lux denique quædam rebus affulsisse videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Respublica Christiana, ii repente tumultus, ea bella hostis generis humani uersutia exarserunt, ut Concilium uelut hærere, ac suum cursum interrumpere satis incommodè cogeretur, spesque omnis ulterioris progressus hoc in tempore tolleretur, tantumq; aberat, ut sancta Synodus Christianorum malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter sui animi sententiam, irritaret potius, quàm placaret. Cum igitur ipsa sancta Synodus omnia, & præcipuè Germaniam armis ardere, & discordiis, uideret, omnes ferè Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis cõsultum ecclesiis è Concilio abiisse, decreuit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tempora reiicere, ut patres, quod eis nunc agere, non licet, suis ouibus prospectum ad suas ecclesias regredi ualerent, ne diutius utrobique inutili otio conterantur, Atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, huius Oecumenici Concilii Tridentini progressum per biennium suspendendum fore decer-

nit, prout presenti Decreto suspendit, ea tamen lege ut si citius pacata res sit, ac tranquillitas pristina reuertatur, quod sperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo fore spatio futurum, ipsius Concilii progressus eodem met tem pore suam vim, firmitatem, vigoremque habere censeatur, Sin autem, (quod Deus auertat) peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint submota, cum primum cessauerint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus uigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur, sine alia noua Concilii conuocatione, accedente ad hoc Decretū consensu, & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

Interea tamen eadem sancta Synodus hortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, ut obseruent, & respectiuè, quatenus ad eos spectat, obseruare faciant in suis regnis, dominiis, & ecclesiis, omnia, & singula, quæ per hoc sacrum Oecumenicum Concilium fuerūt hactenus statuta, & decreta.

BVL-

BVLLA CELEBRATIONIS Concilij Tridentini,

Sub Pio IIII. Pont. Max.

PIVS *Episcopus, seruus seruorum Dei. ad futuram rei memoriam.*

Ad Ecclesiæ regimen, licet tanto oneri impares, sola Dei dignatione uocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipu. Christianæ partes, cernentesque nō sine magno horrore, quā longè, lateque pestis hæresum, & schismatis peruasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerēt, in eam curam & cogitationē, pro suscepti muneris officio, incumbere cæpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tantumque, & tam periculosum schisma tollere, moresque adeo corruptos, & deprauatos emendare possemus. Cum autem intelligeremus, ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consueuisset, œcumenici, generalisque Concilii, eius congregandi, & Deo iuuante, celebrandi concilium cœpimus. Indictum illud quidē antea fuit à fęl. rec. Paulo III. & eius successore Iulio, prædecessoribus nostris, sed uariis de causis sæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit, siquidem Paulus, cum id primò

in vrbem Mantuam, deinde Vincentiam indi-
Sup. prima bulla. In xisset, quasdam ob causas, in literis eius expressas, id primò suspendit, postea Tridentum transtulit, deinde cum quibusdam de causis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuisset, tandem suspensione sublata, in eadem ciuitate
Sup. ses. 8. Tridentina inchoatum fuit, verum sessionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis ipsum se postea Concilium, aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ autoritate, Bononiam transtulit. Iulius autem,
Sess. 11. cum seq. qui ei successit, in eandem ciuitatem Tridentinam id reuocauit, quo quidem tempore facta alia quædam decreta sunt. Sed cum noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, & Gallia grauissimum exarsisset, rursus Concilium suspensum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste, aliasque ex alijs difficultates, & impedimenta obijciente, vt tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre nō poterat, saltem quam diutissimè retradaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreses, quantopere schisma creauerit, sine maximo animi dolore nec meminisse possumus, nec referre. Sed tandem pius, & misericors Dominus, qui nunquam ita irascitur, vt misericordiæ obliuiscatur, Regibus, & Principibus Christianis pacem, & vnanimitatem donare dignatus est. Qua nos occasione oblata maximam in spem

venimus,

venimus, ipsius misericordia freti, fore vt his tantis quoque Ecclesiæ malis eadē Concilij via finis imponatur. Nos itaque, ad schima, hæresesque tollēdas, ad corrigendos, & reformādos mores, ad pacem inter Christianos Principes cō seruandam, celebrationē eius non esse diximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, factis etiam consilij nostri certioribus carissimis in Christo filijs nostris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & alijs regibus, atque Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilij celebrationē adiuuādam inuenimus, ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque vniuersalis Ecclesiæ vtilitatem, de eorundem fratrum nostrorū consilio, & assensu sacrum œcumenicum, & generale concilium ex autoritate eiusdem Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti, & subnixi, in ciuitate Tridentina, ad sacratissimam diem Resurrectionis Dominicæ proximè futurā indicimus, & ibi celebrandum, sublata suspensione quacunque, statuimus, atque decernimus. Quocirca uenerabiles fratres nostros, omnibus ex locis, Pathiarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, cæterosque quibus in concilio generali sedere, & sententiam dicere, iure communi, uel ex priuilegio, uel ex

Matt. 18.

antiqua

vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiã directè præcipiendo mandamus in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque iuramenti, quod præstiterunt, & sub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint, sacris sciunt esse Canonibus constitutas, vt ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem, nisi fortè impedimento fuerint legitimo præpediti, quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & singulos, quorum interest intersseue poterit, vt in Concilio adesse ne negligãt. Carissimos verò in Christo filios nostros, Romanorum Imperatorem electum, cæterosque Reges, & principes, quos optandum sanè esset] Concilio interesse posse, hortamur, & rogamus, vt si ipsi Concilio interesse non potuerint, at Oratores suos prudentes, graues, & pios viros vtique mittant, qui ipsorum nomine illi intersint, currentque diligenter pro sua pietate, vt ex eorum regnis, atque dominijs Prælati sine recusatione, ac mora, tam necessario tempore, Deo, & Ecclesiæ officium suum præstent, eosdem etiam curaturos esse minimè dubitantes, vt per ipsorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & alijs omnibus ad concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractetur, sicut, quod

Cõc. Cartha. 3. ca. 43. inf. sess. 24. de refor. c. 2. in fi.

ad nos attinet, ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decreuimus, quod ad tam pium, & salutare opus perficiendum à nobis, in hoc loco constitutis, præstari possit, nihil (vt Deus scit) quærentes aliud, nihil propositum habentes in hoc concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ouium reductionē ac salutem, & perpetuam Christianæ Reip. trãquillitatem, ac quietē. Vt verò hæ literæ & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perueniant, nec quisquam ea excusatione uti possit, quod illa ignorauerit, præsertim cum non ad omnes, quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, vt Missarum solennibus intersit, congregari solet, palam clara uoce à Curiæ nostræ Cursoribus, seu Notariis aliquib. publicis recitentur, & postquam recitatę fuerint, ad ualuas earum Ecclesiarum, itēque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur, ibique quo legi, & omnibus innotescere posśint, aliquandiu relinquãtur, cũ aũt inde amouebuntur, earũ exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos. n. per recitationem hanc, publicationem, & affixionem omnes, & singulos, qui his literis comprehendũtur, post duos mēses à die publicationis & affixionis earum, uolumus perinde adstrictos, & obligatos esse, si ipsismet illæ coram editę, & le-

ctæ fuissent. Transumptis quoque earum, quæ manu publici alicuius notarij scripta, subscriptaue, & sigillo, ac subscriptione alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, ut sine dubitatione vlla, fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrę indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Datũ Romæ, apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ. M D L X I I I. kalen. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florebellus.

Barengus.

SACROSANCTI

OECVMENICI,

Et generalis Concilij Tridentini.

SESSIO XVII.

Quæ est Prima.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die xviij. Ianuar. M D LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLACET ne uobis ad laudem, & gloriam sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & filij & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridétinum in Spiritu sancto legitimè congregatum, ab hodierno die, qui est 18. men sit Iau. anni a Natiuitate Dom. M D LXII. Cathedræ Romanæ beati Petri Apostolorum Principis consecrato, sublata quacunque suspésione, iuxta formam, & tenorem literarum san- Inf. sess. ctissimi Dom. N. Pij IIII. Pont. Max. celebrari, 24. c. 21. & in eo ea, debito seruato ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis, ac præsidétibus, ad horum temporum leuandas calamitates, sedandas de religione controuersias, coercendas linguas dolosas, deprauatorem morum abusus corrigendos,

gendos, Ecclesiæ ueram, atque Christianam pacem conciliandam apta, & idonea ipsi sanctę Synodo uidębuntur? Responderunt, Placet.

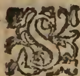
Indictio futuræ sessionis.

Placet ne uobis, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post secūdam Dominicam Quadragesimę, quæ erit die xxvi. mensis Februarij? Responderunt, Placet.

SESSIO XVIII. Quæ est Secunda.

SVB PIO IIII. PONT. MAX. Celebrata die xvi. Februarij, M. D. LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

Acrosancta Oecumenica & gñalis Tridentina Synodus in Spiritu S. legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis Legatis, nō humanis quidem uiribus confisa, sed Domini nostri Iesu Christi, qui os, & sapientiam Ecclesiæ suæ daturū se promisit, ope, & auxilio freta, illud præcipuè cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam

doctrinam multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obscuratam, in suam puritatem, & splendorem aliquando restituat, & mores, qui à veteri instituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem reuocet, corque patrum ad filios, & cor filiorum ad patres conuertat. Cum itaque omnium primum animaduerterit, hoc tempore suspectorum, ac perniciosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longe, lateque diffunditur, numerum nimis excreuisse, quod quidem in causa fuit, vt multæ censuræ in variis prouinciis, & præsertim in alma vrbe Roma, pio quodam zelo editę fuerint, neque tamen huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarem vllam profuisse medicinam, censuit, vt delecti ad hanc disquisitionem Patres de censuris, librisque, quid facto opus esset, diligenter considerant, atque etiam ad eundem sanctam Synodum suo tempore referrent, quo facilius ipsa possit varias, & peregrinas doctrinas, tanquam zizania, à Christianæ veritatis, tritico separare, deque his commodius deliberare, & statuet, quæ ad scrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna uidebuntur. Hęc autem omnia ad notitiam quorumcunque deducta esse vult, prout etiam præsenti Decreto deducit, ut si quis ad se pertinere aliquo modo putauerit, quæ uel de hoc librorum, & censuram negotio, uel de aliis, quæ in hoc

Inf. sess. vlt. circa fi.

Matt. 16

generali Concilio tractanda prædixit, non dubitet à sancta Synodo se benignè auditum iri.
Isai. 49. Quoniam verò eadem sancta Synodus ex corde optat, Deumque enixè rogat, quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, vt vniuersi communem matrem in terris agnoscentes, quæ, quos peperit, obliuisci non potest vnanimes, vno ore, glorificemus
Coloss. 3. Deum, & Patrem Domini nostri Iesu Christi, per viscera misericordiæ eiusdem Dei, & Domini nostri, omnes; qui nobiscum communionem non habent ad concordiam, & reconciliationem, & vt ad hanc sanctam Synodum veniant, inuitat, atque hortatur, vtque caritatem, quod est vinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Christi exultantem in cordibus suis, preseferant, in quam vocati sunt, in vno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus sancti vocem audientes, ne obdurent corda sua sed in suo sensu non ambulantes, neque sibi placentes ad tam piam, & salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & conuertantur, omnibus enim caritatis officijs sancta Synodus eos vt inuitat, ita complectetur.

Insuper eadem Sancta Synodus decreuit, fidem publicam Congregatione generali concedi posse, & eandem vim habituram, eiusdemque roboris, & momenti futuram, ac si in publica sessione data, & decreta fuisset.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem Sacrosancta Synodus Tridentina, in Spiri-

Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrãdam esse feria quinta post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quę erit die XIIII. Mensis Maij.

SALVVS CONDVCTVS

Concessus Germanicæ Nationi.

In congregatioue generali, die iiij. Martii. M. D. LXII.

SACROSANCTA Oecumenica & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ sedis Apostolicæ legatis, vniuersis fidem facit, quod omnibus, & singulis sacerdotibus Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus. Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuscunque viris cuiuscunque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ prouinciæ & nationis, ciuitatibus, ac alijs locis eiusdem, & omnibus alijs Ecclesiasticis, & sæcularibus præsertim Augustanæ confessionis personis, aut quæ vna cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hactenus vene-

 runt,

runt, quocunq; nomine censeantur, aut valeant nũcupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimã verissimamq; securitatem, quam saluum conductum appellant, liberè ad hanc Tridentinam ciuitatem veniendi, ibidemq; maneant, standi, morandi, proponendi, loquendi, vna cum ipsa Synodo de quibuscunque negotijs tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia, quæcunque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tam scripto, quam verbo liberè offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & beatorum patrum verbis, sententijs, & rationibus declarandi, astruendi, & persuadendi, & si opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis respondendi, & cum ijs, qui à Concilio delecti fuerint disputandi Christianè, aut caritatiuè absque omni impedimento conferendi opprobrijs, conuicijs, ac contumelijs penitus semotis, & signanter, quod causæ controuersæ, secundum sacram scripturam & Apostolorum traditiones probata Concilia Catholicæ Ecclesiæ consensum, & sanctorum patrum autoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiam addito, vt religionis prætextu aut delictorum circa eam commissorum, aut committẽdorum minimè puniantur, impartitur, ac omnino concedit sic etiam, vt propter illorum præsentiã neque in itinere, aut quocunq; locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa ciuitate Tridentina à diuinis officijs quouis modo cessetur. Et vt, his peractis, quandocunque ipsis libuerit, aut maiorũ suorum mandato, & assensu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox absque vlla pœnitentia, & occasione, aut mora, saluis rebus eorum

& suorum pàriter honore, & personis, vice versa possint iuxta beneplacitum liberè, & securè redire, de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorũ, vt tunc oportunè eorũ securitati, absque dolo, & fraude prouideatur Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide saluoq; conductu oẽs quascunque clausulas includi, ac cõtineri ac pro inclusis haberi, quæ pro plena efficaci, & sufficienti securitate, in eundo stando, & redeundo necessariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam ad maiorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonũ exprimẽs, quod si quispiam, aut illorum aliqui, siue in itinere Tridentũ veniendi siue ibidẽ morando, aut redeũdo, aliquid enormẽ, quod absit, egerint, aut commiserint, quo possit huius fidei publicæ, & assecurationis beneficiũ eis concessum annullari, aut cassari, vult & concedit, vt in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis duntaxat, & non ab alijs condigna animaduersione cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi meritò approbanda, & laudanda mox puniãtur, illorũ assecurationis forma, cõditionib. & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiã vult, vt si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut redeundo aliquod enorme quod absit, egerint aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, et assecurationis beneficium violari, aut quoquomodo tolli, in huiusmodi facinore deprehensi ab ipsa Synodo duntaxat. & nõ ab alijs cõdigna animaduersione, & emenda sufficiẽti per partem Dominorũ Germanorũ Augustanæ cõfessionis, tũc hic præsentium, meritò laudanda, & approban-

da mox puniantur præsentis assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, qđ liceat ipsis Ambassiatoribus, omnibus & singulis toties, quotiescunque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de ciuitate Tridentina & reuerti ad eandem, necnon nuncium, vel nuncios, suos ad quæcunque loca pro suis necessarijs negotijs ordinādis liberè mittere, seu destinare, ac ipsos missos seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire, ita quod aliqui vel aliquis per deputandos Concilij socientur, qui eorum securitati prouideāt, vel prouideat. Qui quidem saluus conductus, & securitas stare, ac durare debeat, à tempore & per tempus, quo in ipsius Synodi & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, et vsque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum post sufficientem audiētiam habitam spatio viginti dierum præmisso, cum ipsi petierint, vt Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridento vsque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo faciente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro vniuersis & singulis Christi fidelibus, pro omnibus principibus, tam Ecclesiasticis, quā sæcularibus quibuscunque, atque omnibus alijs ecclesiasticis, ac sæcularibus personis, cuiuscunque status, & conditionis existāt, aut quocunque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper omni fraude, et dolo exclusis, vera, et bona

na fide promittit, ipsam Synodum nullam, vel mani feste, vel occulte occasionem quæsituram, aut aliqua autoritate, potentia iure, vel statuto, priuilegio legum vel Canonum, aut quorumcunque Conciliorum præsertim Constantiensis, & Senensis, quacunque forma verborum expressa, & in aliquod huius fidei publicæ & plenissimæ assecurationis, ac publicæ & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ, præiudicium quouis modo vsuram aut quemquam vti permissuram, quib. in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, aut cuiuscunque conditionis, vel status, aut præeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis & saluiconductus formam, & modum in quocunque puncto, vel clausula, violauerit, quod tamen dignetur auertere Omnipotens, & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, ex ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusationis aut quauis in hac parte contradictione, Conc Cõstan. sess. 19. ca qd nõ obstã.

Extensio ad alias Nationes.

EAdem Sacrosancta Synodus in Spiritusancto legitimè congregata præsidentibus in ea eisdẽ Apostolicæ sedis de latere Legatis, omnibus, & singulis alijs, qui nobiscum in ijs, quæ sunt fidei, com-

munionem non habent, ex quibuscunque regnis, nationibus, prouincijs, ciuitatibus, ac locis, in quibus publicè, & impunè prædicatur, vel docetur, siue creditur contrarium eius, quod sancta Romana sentit Ecclesia, dat fidem publicam, siue saluum conductum sub eadem forma & eisdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX.

Quæ est Tertia

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die xiiij. Februarij, M. D. LXII.

Decretum Prorogationis Sessionis.

SACROSANCTA Oecumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis legatis, decreta ea, quæ hodie in præsenti sessione statuenda, ac sancienda erant, iustis nonnullis, ac honestis causis, in feriam quintam, post proximam solennitatem Corporis Christi, quæ erat pridie nonas Iunij prorogan-da esse censuit, ac prorogat, dictaque die sessionem habendam esse, ac celebrandam omnibus

indicit.

indicit. Interea rogandus est Deus, & Pater Domini nostri Iesu Christi, auctor pacis, vt sanctificet corda omnium, quo adiuuante, sancta Synodus, & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertinent.

SESSIO XX.

Quæ est Quarta.

SVB PIO IIII. PONT. MAX

Celebrata die IIII. Iun.
M.D. LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

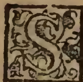
ACROSANTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè cõgregata, præsidentib. in ea eisdem Apostolicæ sedis Legatis, pp varias difficultates ex diuersis causis exortas, atq; etiã vt cõgruentius: maioriq; cum deliberatione omnia procedant, nempe vt dogmata cum ijs, quæ ad reformationẽ spectant: simul tractẽtur, & sanciantur: ea quæ statuenda videbũtur, tam de reformatione, quàm de Dogmatibus,

bus, in proxima sessione, quam omnibus indicit in diem sextamdecimam subsequentis mensis Iulij, definienda esse decreuit. Hoc tamen adiecto, quòd dictum terminum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate: sicuti rebus Cócilij putauerit expedire: etiam in generali congregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & valeat.

SESSIO XXI.
Quæ est Quinta.

SVB PIO IIII. PONT. MAX
Celebrata die xvj. Iul.
M D LXII.

Doctrina de Communione sub vtraque specie, & paruulorum.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritusancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicę sedis Legatis, cum de tremendo, & sanctissimo Eucharistiæ sacramento varia diuersis in locis errorum monstra nequissimi dæmonis artibus circunferantur, ob quę in nonnullis prouincijs multi à Catholicę Ecclesiæ fide, atque obediétia videantur discessisse, censuit ea, quæ ad Cómunionem sub vtraque specie, & paruulorum per-

pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne post hac de ijs aliter credere, uel docere, vel prædicare audeât, quàm est his decretis explicatum atque definitum.

Laicos, & Clericos non conficientes, non astringi iure diuino ad Communionem sub vtra quespecie. Cap. I.

ITaque sancta ipsa Synodus a Spiritu sancto, qui spiritus est sapientiæ, & intellectus, spiritus consilii, & pietatis, edocta, atq; ipsius ecclesiæ iudicium, & consuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo diuino pcepto Laicos, & Clericos nõ conficiens obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub vtraque specie sumendum neque vllo pacto, salua fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat, nã & si Christus Dominus in vltima cœna venerabile hoc sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit, non tamen illa institutio, & traditio eo tẽdunt, vt omnes Christi fideles statuto Domini ad vtramque speciem accipiendam astringantur. Sed neque ex sermone illo, apud Ioan. sexto rectè colligitur, vtriusque specie Cõmunionem à Domino præceptam esse, vtcunque iuxta varias sanctorum Patrum, & doctorum interpretationes intelligatur, nãque qui dixit. Nisi manducaueritis carnem filii hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis, dixit quoque. Si quis mãducauerit ex hoc

Isai. 11. Inf. ca. 2. Matt. 26. Mar. 14. Luc. 22. 1. Cor. 11. Ioan. 16.

hoc pane, viuet in æternum. Et qui dixit. Qui manducat meam carnem, & bibit meũ sanguinem, habet vitam æternam, dixit etiã, Panis, & quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita, & denique qui dixit. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo, dixit nihilominus, Qui mãducat hunc panem, viuet in æternum.

Ecclesiæ potestas circa dispositionem Sacramenti Eucharistiæ. Cap. II.

PRæterea declarat, hanc potestatem perpetuo in Ecclesia fuisse, vt in Sacramentorum dispensatione, salua illorum substantia ea statueret, uel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorum uenerationi, pro rerum, temporum, & locorum uarietate magis expedire iudicaret, id autem Apostolus non obscurè uisus est innuisse, cum ait, Sic nos existi-
1.Cor. 4. met homo, ut ministros Christi, & dispensato-
2.Cor. 6. res mysteriorum Dei, atque ipsum quidem hac potestate usum esse satis constat, cum in multis alijs, tum in hoc ipso sacramento, cum ordinatis nonnullis circa eius usum. Cætera, inquit, cũ
1.Cor. 11. uenero, disponam. Quare agnoscens sancta mater ecclesia hanc suam in administratione sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianæ religionis in non infrequens utriusq; speciei usus fuisset, tamen progressu temporis, latissimè iam mutata illa consuetudine, grauibus, & iustis causis adducta, hanc consuetudinẽ sub altera specie communicandi approbauit, & pro

lege

ege habendam decreuit, quam reprobare, aut ſine ipſius eccleſiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

Totum, & integrum Chriſtum, ac verum ſacramentum ſub qualibet ſpecie ſumi. Cap. III.

IN ſuper declarat, quamuis redemptor noſter (ut antea dictum eſt) in ſuprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus ſpeciebus inſtituerit, & Apoſtolis tradiderit, tamen fatendum eſſe etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, uerumque Sacramentum ſumi, ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia neceſſaria ad ſalutem eos defraudari, qui unam ſpeciem ſolam accipiunt. Matt. 26. Marc. 14. Sup. c. 1. 1. Cor. 11.

Paruulos non obligari ad Communionem ſacramentalem. Cap. IIII.

DEnique eadem ſancta Synodus docet, paruulos uſu rationis carentes nulla obligari neceſſitate ad ſacramentalem Euchariſtię communionem: ſiquidem per Baptiſmi lauacrum regenerati, & Chriſto incorporati, adeptam iã filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere nõ poſſunt. Neque ideo tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eum morem in quibuſdam locis aliquando ſeruauit: ut enim ſanctiſſimi illi Patres ſui facti probabilem cauſam pro illius temporis ratione habuerunt, ita certè eos nulla ſalutis neceſſitate id feciſſe, ſine controuerſia credendum eſt. Sup. can. 8. & 9. Inf. cã. 4. Auguſt.

DE COMMVNIONE
ſub vtraque ſpecie, & paruulorum.
CANON I.

Sup. ca. 1. Si quis dixerit, ex Dei præcepto, uel neceſſitate ſalutis omnes, & ſingulos Chriſti fideles vtramque ſpeciem ſanctiſsimi Euchariſtiæ ſacramenti ſumere debere; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, ſanctam Eccleſiam Catholicã non iuſtis cauſis, & rationibus adductã fuiſſe vt laicos, atque etiam Clericos non conficientes ſub panis tantummodo ſpecie communicaret, aut in eo erraſſe, anathema ſit.

CANON III.

Sup ca. 3. & ſeſſ. 13. ca 3. & c. 1. Si quis negauerit, totum, & integrum Chriſtum omnium gratiarum fontem, & auctorẽ. ſub vna panis ſpecie ſumi, quia vt quidã falsò aſſerunt, non ſecundum ipſius Chriſti conſtitutionẽ ſub vtraq; ſpecie ſumatur;. anathema ſit.

CANON IIII.

Si quis dixerit paruulis antequam ad annos diſcretionis peruenerint, neceſſariã eſſe Euchariſtiæ Communionem, anathema ſit.

Sup. in prin. & c. 14. inf. ſeſ 13. can. 9. Duos vero articulos, aliàs propoſitos, nõdũ tamen excuſſos, videlicet. An rationes, quibus Sancta Catholica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos; atque etiam non celebrantes ſacerdotes, ſub vna tantum panis ſpẽ, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vſus cuiquã ſit permittẽdus, & an ſi honeſtis, & Chriſtianæ

caritati consentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno Calicis vsus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam sint illæ. Eadem sancta Synodus, in aliud tempus, oblata sibi quamprimum occasione, examinandos, atque definiendos reseruat. Inf. sess. 20. in fi.

Decretum de reformatione.

EAdem Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sācto legitimè congregata, & præsidentib. in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudē, & Sanctæ Ecclesiæ ornamentū ea, quę sequūtur de reformationis negocio in præsenti statuenda esse censuit.

Caput I.

QVoniam ab Ecclesiastico ordine oīs auaritiæ suspitio abesse debet, nihil pro collatione quorumcunque ordinum, etiam clericalis Tonsuræ, nec pro literis dimissorijs, aut testimonialib. nec pro sigillo, nec alia quacunque de causa, ét sponte oblatum, Episcopi, & alii Ordinū collatores, aut eorum ministri quouis prætextu accipiant. Notarii vero in iis tm̄ locis, in quibus non viget laudabilis cōsuetudo nihil accipiendis pro singulis literis dimissorijs, aut testimonialibus, decimam tantum vnius aurei partē accipere possint, dummodo eis nullum salarium sit cōstitutum pro officio exercendo, nec Episcopo ex notarii commodis aliquod emorumentum ex iisdem Ordinū

collationi-

collationibus directè, vel indirectè prouenire possit, tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit, contrarias taxas; ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcunque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ simoniacæ prauitati fauentes nuncupari possint, penitus cassando, & interdicendo, & qui secus fecerint, tam dantes, quàm accipiétes vltra diuinam vltionem, pœnas a iure inflictas † ipso facto incurrant.

Inf.ses.23 de refor. c.1.

† ca. placuit ca. si quis episc. 1.q.1. Cō. Calced.c. 2.

Caput II.

CVm non deceat, eos, qui diuino ministerio adscripti sunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, cōpertumque sit, complures plerisq; in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui varijs artibus, ac fallaciis cōfingunt, se beneficium ecclesiasticū, aut etiam idoneas facultates obtinere, statuit Sancta Synodus, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamuis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordines promoueatur, nisi prius legitimè constet eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id uerò beneficiū resignare nō possit, nisi

ſacta mentione, quòd ad illius beneficii titulũ ſit promotus, neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quod aliunde viuere commodè poſſit, & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium verò uel penſionem obtinentes, ordinari poſthac non poſſint, niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumendos pro neceſsitate, vel commoditate eccleſiarum ſuarum, eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, vel penſionem verè ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad uitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa deinceps ſine licentia epiſcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus poſſint, donec beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti, vel aliunde habeant, vnde viuere poſſint, antiquorum Canonum pœnas ſuper his innouando. ca. nemi nem cũ ſeq. q. 7. di. c. tuis ex. præ.

Caput III.

CVm beneficia ad diuinum cultum, atque eccleſiaſtica munia obeunda ſint cõſtituta, ne qua in parte minuatur diuinus cultus, ſed ci debitum omnibus in rebus obſequium præſtetur, ſtatuit ſancta Synodus in eccleſiis, tã cathedralibus, quàm collegiatis, in quibus nullæ sũt diſtributiones quotidianę, vel ita tenues, vt veriſimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcunque, prouentuum, & obuentionum, Infr. ſeſs. 22. de reſor. c. 3.

uentionum, tam dignitatum, quàm canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum sperari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis interessentes, proportionabiliter iuxta diuisionem ab Episcopo, etiam tanquam Apostolicæ sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione facienda diuidatur, saluis tamen consuetudinibus earum ecclesiarum, in quibus, non residentes, seu non seruientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt, non obstantibus exemptionibus ac alijs consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscunque. Crescenteque non seruientium contumacia, liceat contra eos procedere, iuxta iuris, ac sacrorum Canonum dispositionem.

Infr. sess. 23. de ref. c. 1. & se. 24. ca. 12.

Caput IIII.

EPiscopi, etiam tanquam Apostolicæ sedis delegati, in omnibus ecclesijs parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Rector non posse sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui diuino peragendo, cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs verò, in quibus ob locorum distantiam, siue difficultatem parochiani sine magno

incom-

incommodo ad percipienda sacramenta, & diuina officia audienda accedere non possunt, nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formam constitutionis Alexandri III. quę incipit. Ad audientiam constituere possint. Illis autem sacerdotibus, qui de nouo erunt ecclesiis nouiter erectis præficiendi, competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad ecclesiam matricem quomodocunque pertinentibus, & si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare, quæ sufficiant ad vitā dictorum sacerdotum sustentandam, quacunque reseruatione generali, uel speciali, uel affectione, super dictis ecclesijs non obstantibus. Neque huiusmodi ordinationes, & erectiones possint tolli, nec impediri, ex quibuscunque prouisionibus etiam vigore resignationis, uel quibusuis aliis derogationibus, uel suspensionibus. ca. ad audientiam de eccle. ædificat.

Caput V.

VT etiam ecclesiarum status, vbi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conseruetur, possint Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ sedis delegati, iuxta formam iuris (sine tamen præiudicio obtinentium) facere uniones perpetuas quarumcunq; ecclesiarum parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorū curatorum, uel non curatorum cū curatis, propter earum paupertatem, & in cæteris casibus à ca. sicut, de exces. pręlator. Infr. sess. 24. ca. 13.

 iure

iure permissis, etiam si dictæ ecclesiæ, uel beneficia essent generaliter, vel specialiter reseruata, aut qualitercunque affecta. Quæ uniones etiam non possint reuocari, nec quoquomodo infringi vigore cuiuscunque prouisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

Caput VI.

QVia illiterati, & imperiti Parochialium ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officiis, & alii propter eorum vitæ turpitudinem potius destruuntur, quam ædificantur: Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemq; fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, uel aliter prouidere possint, quacunque appellatione, & exemptione remota. Eos, vero qui turpiter, & scādalosè viuunt, postquam præmoniti fuerint, coerceant, ac castigent, & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseuerent, eos beneficiis, iuxta sacrorum Canonum cōstitutiones, exemptione, & appellatione quacunq; remota, priuandi facultatem habeant.

c. inuentum 16. q 1 c. facilis. de pœn. in 6. & cle. mult. de pœnit.

Caput VII.

CVm illud quoque valde curandum sit, ne ea quæ sacris ministeriis dedicata sunt, tēporum iniuria obsolescāt, & ex hominum memoria

moria excidant Episcopi, etiam tanquàm Apostolicæ Sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, etiā iurispatronatus, ex ecclesiis, quæ uetustate, vel aliàs collapsę sint, & ob eorū inopiam nequeant instaurari, vocatis iis, quorū interest, in matrices, aut alias ecclesias locorum earundem, seu vicinorum, arbitrio suo, atque in eisdem ecclesiis erigant altaria, vel capellas sub eisdem inuocationibus, uel in iam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumētis, & oneribus, prioribus ecclesiis impositis. Parochiales verò ecclesias ēt si iuris patronatus sint, ita collapsas refici, & instaurari procurent, ex fructibus, & prouentibus quibuscunque ad easdem ecclesias quomodocunque pertinentibus, qui si nō fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis ecclesiis prouenientes percipiunt, aut in illorum defectum parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant, quacunq; appellatione, exemptione, & contradictione remota, quòd si nimia egestate omnes laborent, ad matrices, seu viciniores ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias ecclesias dirutas, in profanos vsus non sordidos, erecta tamen ibi cruce, conuertendi. Inf. ca 8. sup. seff. 7. c. 8. de refor.

Caput VIII.

QVAECVNQVE in diœcesi ad Dei cultū spectant ab Ordinario diligenter cura-

ri, atque in iis, ubi oportet, prouideri, æquum est, propterea commendata monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & præpositurę nuncupatę, in quibus non viget Regularis obseruantia: necnon beneficia tam curata, quàm non curata, sæcularia, & Regularia, qualitercunque cõmendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis visitentur: curentque iidem Episcopi congruentibus remediis, etiam per sequestrationé fructuum: vt, quæ renouatione indigent, aut restauratione, reficiantur, & cura animarum, si qua illis, uel eorum annexis immineat, aliaque debita obsequia rectè exerceantur, appellationibus quibuscunque, priuilegiis, consuetudinibus etiam immemorabili tempore præscriptis, conseruatoriis, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus, & si in eis vigeret obseruantia Regularis, prouideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum regularium superiores iuxta eorum regularia instituta debitam viuendi rationem obseruent, & obseruari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti intra sex menses eos nõ visitauerint, uel correxerint, tunc iidem Episcopi, etiam ut delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi superiores possent, iuxta eorum instituta, quibuscũque appellationibus, priuilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

Sup. sess. 7. de ref. c. 8. & infr. sess 24. c. 9. & sess. ult. de regu. c. 20.

Infr. sess. 22. de ref. c. 1.

Capus

Caput IX.

CVm multa à diuerſis antea Conciliis, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quàm Viennenſi aduerſus prauos eleemoſynarum, quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusque eorum malitia, ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſcere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta videatur, ſtatuit, ut poſthac in quibuſcunq; Chriſtianæ religionis locis eorum nomen, atq; uſus penitus aboleatur, nec ad officium huiuſmodi exercendum vllatenus admittantur, non obſtantibus priuilegiis, eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, piis locis, & quibuſuis, cuiuſcunque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis, conceſſis, aut conſuetudinibus etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias ſpirituales gratias, quibus nō ideo Chriſti fideles decet priuari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de capitulo debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit, quibus etiam eleemoſynas, atq; oblata ſibi caritatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligēdi facultas datur, ut tandem cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

Cōc. Lat. ca. 62. ſub Inn 3. ca. cū ex eo. de pœni. & cl. abuſionibus, eod. tit. Infr. ſeſſ. ult. in decret. de indulg.

Indictio futuræ Sessionis.

SAcrosancta Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decreuit proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post octauam festi Nat. B. Mariæ Virg. quæ erit 17. Mensis Septẽb proximè futuri. Hoc tamen adiecto, ꝙ dictum terminum, ac unicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & uoluntate, sicut rebus Concilii putauerit expedire, etiam in generali Cõgregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & valeat.

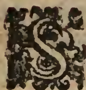
SESSIO XXII.

Quæ est Sexta

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die xvij. Septemb. M. D. LII.

Doctrina de Sacrificio Missæ.

ACROSANCTA Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu-sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem

eiſdem Apoſtolicæ ſedis Legatis, ut uetus, abſoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Euchariſtiæ myſterio in Sancta Catholica Eccleſia, fides, atque doctrina retineatur, & in ſua puritate, propulſatis erroribus, atque hæreſibus conſeruetur, de ea quatenus uerum, & ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta hæc, quæ ſequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit. Io. 14. & 15. 16. & 20.

Caput I.

QVoniam ſub priori Teſtamento teſte Apoſtolo Paulo propter Leuitici ſacerdotii imbecillitatem cõſummatio non erat, oportuit, Deo patre miſericordiarum ita ordinante, ſacerdotem alium ſecundum ordinem Melchiſedech ſurgere, Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum, qui poſset omnes, quotquot ſanctificandi eſsent, conſummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noſter etſi ſemel ſe ipſum in ara Crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur, quia tamẽ per mortem ſacerdotium eius extinguendum non erat, in cœna nouiſſima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ ſpõſæ ſuæ Eccleſiæ uiſibile, ſicut hominum Heb. 7. Pſal. 109. Heb. 5. & 7. Epheſ. 5.

minum natura exigit, relinquerent ſacrificium, quo cruentum illud, ſemel in Cruce peragendum, repreſentaretur, eiuſque memoria in finẽ vſque ſæculi permaneret, atque illius ſalutaris virtus in remiſſionẽ eorũ, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, ſacer-
Matt. 28. dotem ſecundum ordinem Melchiſedech ſe in æternum cõſtitutum declarans, corpus, & ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis, & vini Deo Patri obtulit, ac ſub earũdem rerum ſymbolis, Apoſtolis, quos tunc noui Teſtamenti ſacerdotes conſtituebat, vt ſumerẽt, tradidit, & eiſdem, eorumque in ſacerdotio ſucceſſoribus, vt offer-
Luc. 22. rent, præcepit per hæc verba. Hoc facite in meã
Inf. can. 2 commemorationem, vti ſemper Catholica Eccleſia intellexit, & docuit, nam celebrato veteri Paſcha, quod in memoriã exitus de Ægypto
Exo. 13. multitudo filiorum Iſrael immolabat, nouum
1. Cor. 5. inſtituit Paſcha, ipſum ab Eccleſia per Sacerdotes ſub ſignis uiſibilibus immolandum in memoriam tranſitus ſui ex hoc mundo ad Pa-
Io. 13. trem, quando per ſui ſanguinis effuſionem nos
Coloſſ. 3. redemit, eripuitque de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hæc quidem illa munda oblatio eſt, quæ nulla in dignitate, aut malitia offerentium inquinari poteſt, quam
Malach. 1. Dominus per Malachiam nomini ſuo, quòd magnum futurum eſſet in gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit, & quam nõ
1. Cor. 10. obſcurè innuit Apoſtolus Paulus Corinthijs ſcribens, cum dicit. Non poſſe eos, qui partici-

patione mensæ Dæmoniorum polluti sunt, mé sæ Domini participes fieri, per mensam altare vtrobique intelligens. Hæc denique illa est, quę per varias sacrificiorum naturæ, & legis tempore similitudines figurabatur, vtpote quæ bona omnia per illa significata, velut illorum omniũ consummatio, & perfectio complectitur.

Caput II.

ET quoniam in diuino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel se ipsum cruentè obtulit, docet sancta Synodus, sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiã cõsequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentię concedens crimina, & peccata, etiam ingẽtia dimitti, una enim, eademq; est hostia, idem nunc offerens sacerdotũ ministerio, qui se ipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerẽdi ratione diuersa. Cuius quidem oblationis cruentæ, inquam, fructus per hanc incruentam vberrimè percipiuntur, tã tum abest, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non solum pro fidelium uiuorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus, sed & pro defunctis in Christo nondum ad plenum purgatis, ritè, iuxta Apostolorum traditionem, offertur.

Titum 2. Isa. 53. Heb. 9. Heb. 4. Inf. sess. 23. Inf. can. 3

Caput. III.

Inf. can. 5. & sess. 25. de inuo. sanct. ET quamuis in honorem, & memoriam sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueuerit, non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronauit, vnde nec sacerdos dicere solet, Offerto tibi sacrificiũ, Petre, vel Paule, sed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorũ patrocinia implorat, vt ipsi pro nobis intercedere dignentur in cælis, quorum memoriam facimus in terris.

Caput IIII.

Inf. sess. 24. ET cum sancta sancte administrari conueniat, sitque hoc omnium sanctissimũ sacrificium, Ecclesia Catholica, vt digne, reuerenterque offerretur, ac perciperetur, sacrum Canonem multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod nõ maximè sanctitatem, ac pietatem quandã redoleat, mentesque offerentium in Deum erigat, is enim cõstat ex ipsis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctorum quoque Põtificum piis institutionibus.

Inf. can. 6. Matth. 26 Marc. 24. Luc. 22. 1. Cor. 5.

Caput V.

CVmque natura hominum ea sit, vt non facilè queat sine adminiculis exterioribus ad rerũ diuinarum meditationem sustolli, propterea pia mater ecclesia ritus quosdã, vt scilicet quædam submissa voce, alia vero elatiore

in Missa pronunciarentur, instituit. Cæremonias item adhibuit, vt misticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaq; id genus multa ex Apostolica disciplina, & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis, & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur. Inf.ca.5.

Caput VI.

OPTARET quidem Sacrosancta Synodus, vt in singulis Missis fideles astantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius sacrificii fructus vberior proueniret, nec tamen, si id non semper fiat, propterea Missas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, vt priuatas, & illicitas, damnat, sed probat, atque adeo commẽdat, si quidem illæ, quoque missæ verè communes censeri debent, partim quod in eis populus spiritualiter cõmunicet, partim verò, quod a publico ecclesiæ ministro nõ pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur. Sup. sess. 13. c. 8. de sac. Euch. Inf. ca. 8.

Caput VII.

MOnet deinde sancta Synodus, præceptũ esse ab Ecclesia sacerdotibus, vt aquã vino in calice offerẽdo miscerent, tũ quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam Inf. c. 8. & 9. Io. 19.

quia

quia è latere eius aqua simul cũ sanguine exierit, quod sacramentum hac mixtione recolitur,
Apoc. 18. & cum aquæ in Apocalipsis beati Iohannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cum capite Christo unio repręsentatur.

Caput VIII.

ETsi missa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est patribus, ut vulgari passim lingua celebraretur. Quamobrem retento ubique cuiusque Ecclesiæ antiquo, & à Sancta Romana Ecclesia omnium Ecclesiarum matre, & magistra probato ritu, ne oues Christi esuriant, neue paruuli panẽ petant, & non sit, qui frangat eis, mandat Synodus Pastoribus, & singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Missarum celebrationem, uel per se, uel per alios ex ijs, quæ in Missa leguntur, aliquid exponant, atque inter cætera sanctissimi huius sacrificij mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis & festis.

Tren. 4 inf. ses. 24 de refor. ca. 7. sup. sess. 5. de ref. ca. 2. §. Archipresbyteri.

Caput IX.

QVia uero aduersus ueterẽ hanc in sacrosancto Euangelio, Apostolorũ traditionibus, sanctorumque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaque a multis docentur at-

que disputatur, Sacrosancta Synodus, post multos, grauesque his de rebus, maturè habitos tractatus unanimi Patrum omnium cõsensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræque doctrinæ aduersantur, damnare, & à sancta Ecclesia eliminare per subiectos hos Canones constituit.

DE SACRIFICIO MISSAE.

CANON I.

Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo uerum, & proprium sacrificium, aut quod offerri non sit aliud, quam nobis Christum ad manducandum dari: anathema sit. 1. Cor. 11. Matth. 16 Luc. 22.

CANON II.

Si quis dixerit, illis uerbis. Hoc facite in meã commemorationem, Christum non instituisse Apostolos sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi, aliique sacerdotes offerrent corpus, & sanguinem suum: anathema sit. Sup. can. 2 Inf. sess. 25. ĩ prin.

CANON III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantum esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam cõmemorationem sacrificij in Cruce peracti, non autem propitiationũ, uel soli prodesse sumenti, neque

ti, neque pro uiuis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere: anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, blasphemiã irrogari sanctissimo Christi sacrificio, in cruce peracto, per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari, anath. sit.

CANON V.

Sup.ca.3. Si quis dixerit, imposturam esse, Missas celebrare in honorem sanctorum, & pro illorum intercessione apud Deum obtinenda, sicut Ecclesia intendit: anathema sit.

CANON VI.

Sup.ca.4. Si quis dixerit, Canonem Missæ errores continere, ideoque abrogandum esse: anathema sit.

CANON VII.

Sup.ca.5. Si quis dixerit, cæremonias, uestes, & externa signa quibus in Missarum celebratione Ecclesia Catholica utitur, irritabula impietatis esse magis quàm officia pietatis: anathema sit.

CANON VIII.

Sup.ca.6. Si quis dixerit, Missas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas: anathema sit.

CANON IX.

ca 7 Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritum, quo sub-

submissa voce pars Canonis, & verba cõsecratio nis proferuntur, damnandum esse, aut lingua tã tum vulgari Missam celebrari debere, aut aquã non miscendã esse vino in calice offerendo, eo q sit cõtra Christi institutionẽ: anathema sit.

Decretum de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ.

QVanta cura adhibenda sit, vt Sacrosanctum Missę sacrificiũ omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quiuis facile existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in sacris literis eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Ieremi 48 Quod si necessario fatemur, nullum aliud opus adeo sanctum, ac diuinum à Christi fidelibus tractari posse, quã hoc ipsum tremendum mysterium, quo viuifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidie immolatur, satis etiam apparet omnem operam, & diligentiam in eo ponendam esse, vt quanta maxime fieri potest interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotionis, ac pietatis specie peragatur. Cum igitur multa iam siue temporum vitio, siue hominum incuria, & improbitate irrepsisse videantur, quę à tanti sacrificij dignitate aliena sunt, vt ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituatur, decernit sancta Synodus, vt Ordinarij locorum Episcopi, ea omnia prohibere, atque è medio tollere sedulo curent,

ac teneantur, quę vel auaritia idolorum seruitus, vel irreuerentia, quę ab impietate vix seiuncta esse potest, vel superstitio verę pietatis falsa imitatrix induxit. Atque vt multa paucis comprehendantur, in primis, quod ad auaritiam pertinet, cuiusuis generis mercedum cōditiones, pacta, & quicquid pro Missis nouis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones, potius quàm postulationes, aliaque huiusmodi, quę à simoniaca labe, vel certè à turpi quęstu non longè absunt, omnino prohibeant. Deinde, vt irreuerentia vitetur, singuli in suis diœcesibus interdicant, ne cui vago, & ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè, & notoriè criminosus sit, aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant; Neue patiantur priuatis in domibus, atq; omnino extra ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinarijs designanda, & visitanda: sanctum hoc sacrificium à sęcularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi, ac nisi prius qui intersint: decenter composito corporis habitu, declarauerint se mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non solum corpore, adesse. Ab ecclesijs vero musicas eas, vbi siue organo, siue cantu lasciuum, aut impurum aliquid miscetur, item sæculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, strepitus,
Matth. 21. clamores arceāt, vt domus Dei verè domus ora

tionis

tionis esse videatur, ac dici possit. Postremo, Isa. 56.
ne superstitioni locus aliquis detur, edicto, & Ierem. 7.
pœnis propositis caueant, nè sacerdotes, aliis
quàm debitis horis celebrent, neue ritus alios,
aut alias cœrimonias, & preces in Missarum Sup. sess.
celebratione adhibeant, præter eas, quę ab Ec- 7. c. 11.
clesia probatæ, ac frequenti, & laudabili vsu re-
ceptæ fuerint. Quarundam vero Missarum,
& candelarum certum numerum, qui magis
à superstitioso cultu, quàm à vera religione
inuentus est, omnino ab Ecclesia remoueant:
doceantque populum, quis sit, & à quo po-
tissimum proueniat sanctissimi huius sacrificij
tam preciosus, ac cœlestis fructus. Moneant
etiam eundem populum, vt frequenter ad
suas parochias, saltem diebus Dominicis,
& maioribus festis accedant. Hæc igitur om-
nia, quæ summatim enumerata sunt omnibus
locorum Ordinariis ita proponuntur, vt non
solum ea ipsa, sed quęcumque alia huc pertine-
re visa fuerint, ipsi pro data sibi à sacrosancta
Synodo potestate, ac etiam, vt delegati sedis
Apostolicæ prohibeant, mandent, corrigant, sta
tuant, atq; ad ea inuiolatè seruanda censuris ec
clesiasticis, aliisque pœnis, quæ illorũ arbitrio
constituentur, fidelem populũ compellant, non
obstantibus priuilegijs, exemptionibus, appella
tionibus, ac consuetudinibus quibuscumque.

Decretum de reformatione.

Inf.ses.vlt. de ref.c.5

EAdem Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdé Apostolicæ Sedis Legatis, vt reformationis negotium prosequatur, hęc in præsenti Sessione statuenda censuit.

Caput I.

NIhil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assiduè instruat, quam eorum vita, & exemplum, qui se diuino ministerio dedicarunt, cum enim à rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciantur, in eos, tanquam in speculum reliqui oculos conijciunt, ex ijsq; sumunt, quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos, in sortem Domini vocatos, vitam, moresq; suos omnes componere, vt habitu, gestu, incessu, sermone, alijsque omnibus rebus nil, nisi graue, moderatum, ac religione plenum præseferant, leuia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, vt eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quò maiore in Ecclesia Dei, & vtilitate, & ornamento hæc sunt, ita etiam diligentius sint obseruanda, statuit sancta Synodus, vt quę aliàs à Summis Pontificibus, & à sacris Cōcilijs dę Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, comessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque criminibus, necnon sæcularibus negotijs fugiendis

Matth. 5. Titum 2. Iudi. 8. Ezech. 3. Sup.ses.14 de ref.c.6 2.Tim. 2.

fugiendis copiose, ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum ijsdem pęnis, vel maioribus arbitrio Ordinarij imponendis, obseruentur, nec appellatio executionem hanc, quę ad morũ correctionem pertinet, suspendat: si qua vero ex his in desuetudinẽ abijsse compererint, eã quamprimum in vsum reuocari, & ab omnibus accurate custodiri studeant: non obstantibus consuetudinibus quibuscumq; ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas Deo vindice, pœnas persoluant. Ezech. 3.

Caput II.

QVicunq; posthac ad Ecclesias Cathedrales erit assumendus, is non solum natali bus, ætate, moribus, & vita, ac alijs, quæ à sacris Canonibus requiruntur, plene sit prædictus, verumetiam in sacro ordine antea, saltem sex mensium spatio constitutus, quarum rerum instructio, si eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, à sedis Apost. Legatis, seu Nuncijs prouinciarũ, aut eius Ordinario, eoq; deficiente, à vicinioribus Ordinariis sumatur. Sciẽtia vero præter hæc eiusmodi polleat, vt muneris sibi iniungendi necessitati possit satisfacere, ideoq; antea in Vniuersitate studiorum magister, siue Doctor, aut licentiatus in sacra Theologia, vel iure Canonico merito sit promotus, aut publico alicuius Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostẽdatur. Quod si Regularis fuerit, à Superioribus suæ religionis similem fidem habeat. Prædicti autẽ omnes, vnde- Sup. sess. 7. c. 1. de ref.

de instructio, seu testificatio erit sumenda hęc fideliter, & gratis referre teneantur, alioquin eorum conscientias grauiter oneratas esse scient, ac Deum, & superiores suos habebunt vltores.

Caput III.

Sup. sess. 21. de ref. c. 3.

EPiscopi etiam tanquã delegati Apostolici, ex fructibus, & prouentibus quibuscumque omnium dignitatum, personatuum, & officiorum in Ecclesijs Cathedralibus, vel collegiatis existentium, tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, diuidere possint, vt scilicet, qui eas obtinent, si personaliter competẽs ibi seruitium iuxta formam ab eisdẽ Episcopis pręscribendam, quolibet die statuto non impleuerint, illius diei distributionẽ amittant, nec eius quoquomodo dominium acquirant, sed fabricę ecclesię, quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarij applicetur: Crescente vero contumacia, contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones procedant. Quod si alicui ex prędictis dignitatibus in Ecclesijs Cathedralibus, vel collegiatis, de iure, seu consuetudine, iurisdictio, administratio, vel officium non competat, sed extra ciuitatem, in diœcesi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit, tunc pro tpe, quo in curata ecclesia resederit, ac ministrauerit, tanquam præsens sit, ac diuinis intersit, in Ecclesijs Cathedralibus, ac collegiatis habeatur. Hæc in ijs tantum ecclesijs constituta intelligantur, in quibus nulla est cõsuetudo, vel

c. cum ex eo, de ele. i 6. de cleri. nõ resi. per totum inf. sessio. 24. cap. 12. de ref.

ſtatutum, vt dictæ dignitates non ſeruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum,& prouentuum aſcendat, nõ obſtantibus conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus & conſtitutionibus, etiam iuramento,& quauis auctoritate firmatis.

Caput IIII.

QVicumque in cathedrali, vel collegiata, ſeculari, vel regulari eccleſia diuinis mancipatus officijs, in ſubdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit, vocẽ in hmõi eccleſijs in Capitulo non habeat, etiã ſi hoc ſibi ab aliis libere fuerit conceſſum. Ij verò, qui dignitates, perſonatus, officia, Prębendas, portiones, ac quęlibet alia beneficia in dictis eccleſijs obtinent, aut in poſterum obtinebunt, quibus opera varia ſunt annexa, videlicet, vt alij Miſſas, alii Euãgeliũ, alij Epiſtolas dicant, ſeu cantent, quocũq; ij priuilegio, exemptione, prętogatiua, generis nobilitate ſint inſigniti, teneantur, iuſto impedimento ceſſante, infra annũ Ordines ſuſcipere requiſitos, alioquin pęnas incurrant, iuxta conſtitutionẽ Concilij Viẽnẽſis, quæ incipit, Vt ij qui, quã preſenti decreto innouat. cogántque Epi eos diebus ſtatutis dictos Ordines per ſe ipſos exercere, ac cętera omnia officia, quę debent in cultu diuino pręſtare, ſub eiſdẽ,& alijs, etiam grauioribus pœnis, arbitrio eorũ imponendis. Nec alijs in poſterum fiat prouiſio, niſi ijs, qui iam ætatem,& cęteras habilitates integrè habere dignoſcãtur aliter irrita ſit prouiſio.

Cap. ut ij, de æta. & qualit. in clem.

Caput V.

DIspensationes quacumq; auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetrauerint: eæ verò, quæ gratiosè concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi prius ab eisdem, tanquã delegatis Apostolicis, summariè tantum, & extraiudicialiter cognoscatur, expressas preces subreptionis, vel obreptionis vitio non subiacere.

Caput VI.

Inf. sess. vlt. de ref. c. 4

IN commutationibus vltimarum voluntatũ, quæ non nisi ex iusta, & necessaria causa fieri debent, Episcopi, tanquã delegati Sedis Apostolicæ summariè, & extraiudicialiter cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate, vel suggestã falsitate fuisse narratum, priusquam commutationes prædictæ executioni demandẽtur.

Caput VII.

c. Ro. de app. in 6.

LEgati, & Nuncij Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpositis, in quibusuis causis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus post appellationem, seruare teneantur formam, & tenorem sacrarum constitutionum, & præsertim Innocentij IIII. quæ incipit, Romana, quacumq; consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel priuilegio, in contrarium non obstantibus, aliter inhibitiones, & processus, & inde secuta quæcumq; sint ipso iure nulla.

Caput VIII.

EPiſcopi etiam tamquam Sedis Apoſtolicę delegati, in caſibus à iure conceſſis omnium piarum diſpoſitionum, tam in vltima voluntate, quàm inter viuos, ſint executores, habeant ius viſitandi hoſpitalia, collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas ſiue quocumque alio nomine, vocant: non tamen, quæ ſub regũ immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia: eleemoſynas Montis pietatis, ſiue caritatis, & pia loca omnia, quomodocumq; nuncupentur, etiam ſi prędictorum locorũ cura ad laicos pertineat, atq; eadem pia loca, exemptionis priuilegio ſint munita, ac omnia, quæ ad Dei cultũ, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta ſunt, ipſi ex officio ſuo iuxta ſacrorũ Canonum ſtatuta cognoſcant, & exequantur, non obſtantibus quæcunque conſuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut ſtatuto.

Sup. ſeſ. 21 c. 2. de ref.

c. tua, & c. Ioãnes de teſta.

Caput IX.

ADminiſtratores tam eccleſiaſtici quàm laici, fabricæ cuiuſuis eccleſiæ, etiam Cathedralis, hoſpitalis, Confraternitatis, eleemoſynæ, Montis pietatis, & quorumcumque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario, cõſuetudinibus, & priuilegijs quibuſcunq; in contrarium ſublatis, niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis eccleſiæ, ſeu fabricæ expreſſe cautum eſſet. Quod ſi ex conſuetudine,

Sup. ſeſ. 7. c. vlt. & ſ. ſeſ. 23. c. 8 de ref. & ſeſ. 24. c. 16.

aut priuilegio, aut ex constitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis, ratio reddenda esset, tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minime suffragentur.

Caput X.

CVm ex notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium oriatur, possit Episcopus quoscunque notarios, etiam si Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tanquam delegatus sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari, illisq; non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officij eius in negotijs, litibus, & causis ecclesiasticis, ac spiritualibus exercendi vsum perpetuo, aut ad tempus prohibere; Neque eorũ appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

Caput XI.

SI quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix, cupiditas occupauerit, vt alicuius ecclesiæ, seu cuiusuis sæcularis, vel regularis beneficij, Montium pietatis, aliorumq; piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura, etiam feudalia, & emphiteotica, fructus, emolumenta, seu quascumque obuentiones, quæ in ministrorũ, & pauperum necessitates conuerti debet, per se, vel per alios, vi, vel timore incusso, seu etiã per suppositas personas Clericorum, aut laicorum,

seu

ſeu quacumq; arte,aut quocumque quęſito colore in proprios vſus cõuertere,illoſq; vſurpare pręſumpſerit,ſeu impedire,ne ab ijs,ad quos iure pertinent,percipiantur,is anathemati tandiu ſubiaceat,quandiu iuriſdictiones,bona,res, iura, fructus, & reditus , quos occupauerit , vel qui ad eum quomodocumq;,etiam ex donatione ſuppoſitæ perſonæ peruenerint,eccleſiæ eiuſque adminiſtratori,ſiue beneficiato integrè reſtituerit,ac deinde à Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi eiuſdẽ eccleſię patronus fuerit, ẽt iure patronatus , vltra p̃dictas pęnas,eo ipſo priuatus exiſtat. Clericus vero, q̃ nefandæ fraudis, & vſurpationis huiuſmodi fabricator,ſeu cõſentiens fuerit,eiſdẽ pęnis ſubiaceat , necnon quibuſcunq; beneficiis priuatus ſit , & ad quęcumq; alia beneficia inhabilis efficiatur,& à ſuorum Ordinum executione,etiã poſt integram ſatisfactionem,& abſolutionem, ſui Ordinarij arbitrio ſuſpendatur .

DECRETVM SVPER *petitione conceſſionis Calicis.*

INſuper cum eadem ſancta Synodus ſuperiori ſeſſione duos articulos,alias propoſitos, & tum nondum diſcuſſos,videlicet, An rationes, quibus ſancta Catholica Eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos , atque etiam non celebrantes ſacerdotes , ſub vna panis ſpecie ita ſint retinẽdæ,vt nulla ratione Calicis vſus cuiquam

Sup. ſeſſ. 13. in decr. proroga. ſeſſ. & ſeſſio 21. canon. 4.

quam sit permittēdus.&, An, si honestis, & christianæ caritati consentaneis rationibus concedēdus alicui vel nationi, vel regno Calicis vsus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quęnam illę sint, in aliud tempus oblata sibi occasione, examinandos, atq; definiēdos reseruauerit, nunc eorum, pro quib. petitur, saluti optime consultum volens decreuit, integrum negotium ad sanctissimum Dominū nostrum esse referendum, prout præsenti decreto refert, qui pro sua singulari prudentia id efficiat, quod vtile Reip. Christianæ, & salutare petentibus vsum Calicis fore iudicauerit.

Inf. ses. 24 de ref. c. 1

Indictio futuræ sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina synodus diem futuræ sessionis ad feriam quintam, post octauam festiuitatis omnium sanctorum, quæ erit dies XII. mensis Nouembr. indicit, & in ea decernetur de sacramento Ordinis, & de sacramento Matrimonij, &c.

Prorogata fuit sessio vsq; ad diem XV. Iul. M. D. LXIII.

SESSIO

SESSIO XXIII.

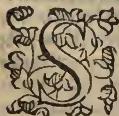
Quæ eſt Septima.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die xv. Iulij,

M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Ordinis. Cap. I.

ACRIFICIVM, & ſacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta ſunt, vt vtrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in nouo Teſtamento ſanctum Euchariſtiæ ſacrificium viſibile ex Domini inſtitutione Catholica Eccleſia acceperit, fateri etiam oportet, in eo nouum eſſe viſibile,& externum ſacerdotium, in quod vetus translatum eſt: Hoc autem ab eodem Domino Saluatore noſtro inſtitutum eſſe, atque Apoſtolis,eorumque ſucceſſoribus in ſacerdotio, poteſtatem traditam conſecrandi, offerendi,& miniſtrandi corpus,& ſanguinem eius,nec non & peccata dimittendi, & retinendi,ſacræ literæ oſtendunt, & Catholicæ Eccleſiæ traditio ſemper docuit.

Math. 26. Mar 14. Luce. 22. Sup ſeſ.22 c.1.de celeb. miſ. 1.Cor.11. Heb.11.

Inf.c.7.& c. 17. de ref.

Caput II.

CVM autem diuina res ſit tam ſancti ſacerdotij miniſterium, conſentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum veneratione exerceri poſſet,vt in Eccleſiæ ordinatiſſima di-

ſpoſitione

ſpoſitione plures, & diuerſi eſſent miniſteriorũ ordines, qui ſacerdotio ex officio deſeruirent, ita diſtributi, vt qui iam clericali Tonſura inſigniti eſſent, per minores ad maiores aſcenderent: nam non ſolum de ſacerdotibus, ſed & de Diaconis ſacrę literę apertam mentionem faciunt, & quę maximè in illorum ordinatione attendenda ſunt, grauiſſimis verbis docent, & ab ipſo eccleſię initio ſequentium ordinum nomina, atque vniuſcuiuſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtę, Lectoris, & Oſtiarij in vſu fuiſſe cognoſcuntur, quamuis non pari gradu: nam Subdiaconatus ad maiores ordines à Patribus, & ſacris Concilijs refertur: in quibus, & de alijs inferioribus frequentiſſimè legimus.

1.Tim. 3. Act. 21.

Caput III.

1.Tim. 4.

CVm ſcripturę teſtimonio, Apoſtolica traditione, & Patrum vnanimi conſenſu perſpicuum ſit, per ſacram ordinationem, quę verbis, & ſignis exterioribus perficitur, gratiam cõferri, dubitare nemo debet, Ordinẽ eſſe verè, & propriè vnum ex ſeptem ſanctę Eccleſię ſacramẽtis, inquit enim Apoſtolus. Admoneo te, vt reſuſcites gratiam Dei, quę eſt in te per impoſitionem manuum mearum, non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed virtutis, & dilectionis, & ſobrietatis.

2.Tim. 1.

Caput IIII.

Sup. ſeſſ. 7 c. de ſac. & tuſ. ca. 4.

QVoniam verò in Sacramento ordinis, ſicut & in Baptiſmo, & Confirmatione,

character imprimitur,qui nec deleri, nec auferri potest, merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt noui Testamenti sacerdotes temporariam tantummodo potestatē habere,& semel ritè ordinatos, iterum laicos effici posse,si verbi Dei ministerium nō exerceant. Quod si quis omnes Christianos promiscuè noui Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet,nihil aliud facere videtur,quàm ecclesiasticam hierarchiam, quę est vt castrorum acies ordinata, confundere, perinde ac si contra beati Pauli doctrinam omnes Apostoli,omnes Prophetę,omnes Euangelistę,omnes Pastores,omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, prętér cęteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorū locum successerunt,ad hūc hierachicum Ordinem pręcipuè pertinere, & positos, sicut idem Apostolus ait, à Spiritu sancto, regere Ecclesiā Dei;eosq; Presbyteris superiores esse,ac sacramentum Confirmationis cōferre,ministros ecclesię ordinare, atq; alia pleraq; peragere ipsos posse,quarum functionum potestatem reliqui inferiores Ordines nullā habent.Docet insuper sacrosancta Synodus in ordinatione episcoporum, sacerdotum, & cęterorū Ordinum, nec populi, nec cuiusuis sęcularis potestatis, & magistratus consensū,siue vocationē,siue auctoritatē ita requiri, vt sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos qui tantummodo à

Inf.can.8. Cant.6. 2.Cor.12. Ephes.4.

Act 26.

Sup.sess.7. de confir. can.3.

populo,aut ſæculari poteſtate,ac magiſtratu vocati,& inſtituti,ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ex propria temeritate ſibi ſumunt,omnes non eccleſiæ miniſtros, ſed fures, & latrones per oſtium non ingreſſos habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſti fideles de ſacramẽto Ordinis docere. His autem contraria certis, & proprijs Canonibus in hunc qui ſequitur, modum damnare conſtituit,vt omnes,adiuuante Chriſto,fidei regula vtẽtes,in tot errorũ tenebris Catholicã veritatẽ facili⁹ agnoſcere,& tenere poſſint.

De Sacramento ordinis.

CANON I.

Sup.c. 1. Matth. 16 Ioan. 20.

Si quis dixerit, non eſſe in nouo teſtamento ſacerdotium viſibile, & externum, vel non eſſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi verum corpus,& ſanguinem Domini, & peccata remittendi,& retinendi,ſed officium tantum & nudum miniſterium prædicandi Euangeliũ, vel eos,qui non prædicant, prorſus non eſſe ſacerdotes;anathema ſit.

CANON II.

Sup.c. 2. Sup. ſeſ.6. de ref.c.1.

Si quis dixerit, præter ſacerdotium non eſſe in Eccleſia Catholica alios Ordines, & maiores,& minores,per quos velut per gradus quoſdam in ſacerdotium tendatur;anathema ſit.

CANON III.

Sup.c. 1.

Si quis dixerit,Ordinẽ, ſiue ſacrã ordinatio-

ne nō esse, verè & propriè Sacramentū à Chri Matth.16.
sto Dño institutū, vel esse figmētū quoddā hu Ioan.20.
manū excogitatū à viris rerū ecclesiasticarū imperitis, aut esse tm̃ ritum quēdā eligendi ministros verbi Dei & sacramētorū; anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit per sacram ordinationē non dari Spiritum Sanctum, ac proinde frustra Episcopū dicere, Accipe spiritū sanctū: aut per eam nō imprimi characterē, vel eum qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, sacram Vnctionem, quâ Ecclesia in sancta ordinatione vtitur, non tantùm non requiri, sed contemnendam, & perniciosā esse, similiter & alias Ordinis cærimonias; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in ecclesia Catholica non esse hierarchiam diuina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & ministris, anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit Episcopos non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatē confirmandi, & ordinandi, vel eā, quā habent, illis esse cum presbyteris cōmunem, vel Ordines ab ipsis collatos sine populi, vel potestatis sæcularis consensu, aut vocatione irritos esse, aut eos, qui nec ab ecclesiastica, & canonica potestate ritè ordinati, nec missi sunt, sed aliunde veniunt;

legitimos esse verbi, & Sacramentorum ministros: anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit Episcopos, qui auctoritate Romani Pōtificis assumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum: anathema sit.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus reformationis materiam prosequens, hęc quę sequuntur, in præsenti, decernenda esse statuit, & decernit.

Caput I.

Ioan. 21. Act. 20. CVm præcepto diuino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbiq; diuini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munia pastoralia incumbere, quæ omnia nequaquam ab ijs præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non inuigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt, sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, 1 Pet 5. Sup. sess. 6. de ref. c. 1. vt diuinorum præceptorum memores, factique forma gregis in iudicio, & veritate pascant, & regant. Ne verò ea, quæ de residentia sanctè, & vtiliter iam ante sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à sacrosanctæ Synodi men-

di mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat, illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus ecclesijs quibuscunque, quocunq; nomine, & titulo præfectos, etiam si S.R.E. Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia, vel diœcesi residentiã, vbi iniuncto sibi officio defungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis. Nam cum Christiana caritas, vrgens necessitas, debita obedientia, ac euidens ecclesiæ, vel Reipubli. vtilitas aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant, decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas à beatiss. Roman. Pontifice, aut à Metropolitano, vel eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reipub. officium, Episcopatibus adiunctum, cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit, ad eundem tamen cum Concilio prouinciali spectabit iudicare de licentijs à se, vel à suffraganeo datis, & videre, ne quis eo iure abutatur, & vt pœnis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis prouidendum, vt quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia

Inf. ĩ Bul. Pij IIII. super residẽtia.

nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illud absentiæ spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere, & haberi rationem, vt id æqua ex causa fiat, & absque vllo gregis detrimento, quod an ita sit, abscedentium conscientiæ relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cuius opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, nè per illius temporis spatium, Dominici aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in domino gaudere pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali vllo pacto absint; nisi Episcopalia munia in sua diœcesi eos aliò vocent.

Sess.24.de ref.c.11.

1.Reg.16 3.Reg.8. Baruch.3.

Si quis autem (quod vtinam nunquam eueniat) contra huius decreti dispositionem abfuerit, statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduersus non residentes sub Paulo III. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta illos sibi detinere posse, sed teneri aut ipso cessan-

Su ses.6. de ref.c.1. inf.in bulla Pij IV. sup resid.

cessante, per superiorem ecclesiasticum illos fabricæ ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacunque conuentione, vel compositione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur, ex qua et prædicti fructus in totum, aut pro parte, ei remitterētur, non obstantibus quibuscunque priuilegijs cuicunque Collegio, aut fabricæ concessis.

Eadem omnino, etiam quò ad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & alijs quibuscunque, qui beneficium aliquod ecclesiasticum curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit, ita tamen, vt quandocunque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbādum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam vltra bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineant: Quod si per edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs per censuras ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam vsq; ad priuationem compellere, nec executionem hanc, quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiā ratione cuiuscūque beneficij, pactione, statuto, etiam iuramento, vel quacunque auctoritate confirmato, cōsuetudine etiam immemorabili quæ potius corruptela cēsenda est, siue appellatione,

Su sess. de ref. c. 1

Inf. sess. 24 de ref. c. 12.

tione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianæ constitutionis suspēdi posse. Postremo, tam decretum illud sub Paulo III. quàm hoc ipsum in Concilijs prouincialibus, & Episcopalibus publicari sancta Synodus præcepit; cupit enim quæ adeo ex pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusq; infigi, vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

c. cū venerabilis & c. fi. de cōsuetu Extrau. diuina de priui. su. sess. 6. de ref. c. 1.

Caput II.

Sup. sess. 7. ca. 9.

ECclesijs Cathedralibus, seu superioribus, quocunq; nomine, ac titulo præfecti, etiā si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur; si intra totidem menses postea id facere neglexerint, ecclesijs ipso iure sint priuati. Consecratio verò, si extra Curiam Romanam fiat, in ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, si commodè fieri poterit, celebretur.

Caput III.

Inf. c. 8. & 10. sup. sess. 14 de ref. c. 3.

EPiscopi per semetipsos Ordines conferant; q; si ægritudine fuerint impediti, subditos suos non aliter quā iā probatos, & examinatos ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

Caput IIII.

PRima tonsura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, & fi-

dei

dei rudimenta edocti non fuerint, quique legere, & scribere nesciant; & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non sęcularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidelem cultum pręstent, hoc vitæ genus elegisse.

Caput V.

AD minores Ordines promouendi bonum à Parocho, & à magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, in nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoueri, publicè in ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat, & literas testimoniales ipsam inquisitionem factam cōtinentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

Caput VI.

NVllus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, ante decimumquartum annum beneficium possit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, nisi beneficium ecclesiasticum habeat, aut Clericalem habitum, & tonsuram deferens, alicui ecclesię, ex mandato Episcopi inseruiat, vel in seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel Vniuersitate, de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos versetur. In Clericis verò coniugatis seruetur cōstitutio Inf. ca.16.

c.cler.de clec. cõiu. in 6. Bonifacij IX. quæ incipit, Clerici, qui cum vnicis. Modò hi Clerici alicuius ecclesiæ seruitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem ecclesiæ seruiant, vel ministrent: & Clericali habitu, & Tõsura vtantur; nemini quò ad hoc priuilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili suffragante.

Caput VII.

c. quand. 14. distin. SAncta Synodus antiquorum Canonum vestigijs inhærendo, decernit, vt quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Episcopus autem sacerdotib. & alijs prudentibus viris peritis diuinæ legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inuestiget, & examinet.

Caput VIII.

ORdinationes sacrorum Ordinum statutis à iure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia vocatis, præsentibusq; ad id Ecclesiæ Canonicis, publicè celebrentur: si aũt in alio diœcesis loco præsente Clero loci, dignior, quantũ fieri poterit, Ecclesia semper adeat. Vnusquisq; Su. ses.6. de ref.c.2. & in ses.c.10. autẽ à proprio Episcopo ordinetur. Quòd si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei etiam cuiusuis generalis, aut specialis rescripti, vel priuilegij prætextu, etiam statutis temporibus per

mit-

mittatur, nisi eius probitas, ac mores Ordinarij sui testimonio commendentur, si secus fiat, ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quandiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

Caput IX.

EPiscopus familiarem suum, non subditũ ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium quacunque fraude cessante, statim re ipsa illi conferat, consuetudine quacunque etiam immemorabili in contrarium non obstante.

Caput X.

ABbatibus, ac alijs quibuscunque, quantumuis exemptis, non liceat in posterum intra fines alicuius diœcesis consistentibus, etiam si nullius diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram vel minores Ordines conferre, nec ipsi Abbates & alij exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcunque, etiam ecclesiarum cathedralium, literas dimissorias aliquibus Clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur concedant: sed horum omnium ordinatio, seruatis omnibus, quæ in huius sacrosanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum diœcesis fines existant, pertineat, non obstantib. quibuscuis priuilegijs, præscriptionibus, aut cõsuetudinibus etiam immemorialibus. Pœnam quoque impositam ijs, qui cõtra huius sanctæ Synodi sub

Abbates quos ordines cõferre possint

Sup. c. 5. cũ seq. & inf. c. 11. cũ seq.

di ſub Paulo III. decretum à Capitulo Epiſcopali Sede vacante literas dimiſſorias impetrant: ad illos, qui eaſdem litteras non à Capitulo, ſed ab alijs quibuſuis, in iuriſdictione Epi loco Capituli ſede vacante ſuccedentibus, obtinerent, mandat extendi. Cōcedentes autem dimiſſorias contra formam decreti ab officio & beneficio per annum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

Sup.ſeſ.7. de ref c.10

Caput XI.

Ordines minores quã, & quibus conferendi. inf. c.17.

MInores Ordines ijs, qui ſaltem latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferātur, vt eò accuratiùs, quantum ſit eius diſciplinæ pondus, poſſint edoceri, ac in vtroque munere iuxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceant, idque in ea, cui adſcripti erunt, eccleſia, niſi forte ex cauſa ſtudiorum abſint, atque ita de gradu in gradum aſcendant, vt in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina maior accreſcat, quod & bonorum morum exemplum & aſſiduum in eccleſia miniſteriū, atq; maior erga presbyteros, & ſuperiores Ordines reuerentia, & crebrior, ꝗ antea corporis Chriſti cōmunio maximè cōprobabūt. Cumq; hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo ijs initietur; quē nō ſciētiæ ſpes maiorib. Ordinibus dignum oſtendat. Hi vero non niſi poſt annū a ſuſceptione poſtremi gradus minorum Ordinū ad ſacros Ordines promoueantur, niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ vtilitas, iudicio Epiſcopi aliud expoſcat.

Inf c.13. & 14.

Caput

Caput XII.

NVllus in posterum ad subdiaconatus Ordinem ante XXII. ad Diaconatus ante XXIII. ad Presbyteratus ante XXV. ætatis suæ annum promoueatur. Sciant tamẽ Episcopi non singulos, in ea ætate constitutos debere ad hos Ordines assumi, sed dignos duntaxat, & quorũ probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur: priuilegijs quibuscũque quo ad hoc penitus exclusis.

Ordines maiores quibus, & quãdo cõferendi.

Caput XIII.

SVbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac literis, & ijs, quæ ad ordinem exercẽdum pertinent, instructi. Qui sperent Deo autore, se continere posse; ecclesijs, quibus ascribentur, inseruiant: sciantque maxime decere, si saltem diebus Dominicis & solennibus cum altari ministrauerint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam regularib. conferantur; priuilegijs ac indultis quibusuis concessis non obstantibus quibuscunque.

Sup. c. 11.

Caput XIIII.

QVi pie & fideliter in ministerijs anteactis se gesserint, & ad presbyteratus Ordinẽ

assumuntur, bonum habeant testimonium, & hi sint, qui non modò in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob ecclesiæ vtilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministrauerint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ministrandi sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur, atq; ita pietate, ac castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, vt ij saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus, si autem curam habuerint animarũ, tam frequenter, vt suo muneri satisfaciant, Missas celebreant.

Sup. c. 11. & 13.

Sup. ses. 22. in dec. de obser. in celebr. miss. & c. 2. de sac. mil.

Cum promotis per saltum, si non ministrauerint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

Caput XV.

QVamuis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absoluendi potestatem accipiãt, decernit tamen sancta Synodus nullum etiam Regularem posse confessiones sæcularium etiã sacerdotum audire, nec ad id idoneũ reputari nisi aut parochiale beneficium, aut ab episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem (quę gratis detur) obtineat: priuilegijs, & consuetudine quacunque etiam immemorabili, non obstantibus.

Caput XVI.

CVm nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi nõ sit vtilis, aut necessarius suis ecclesijs, sancta Synodus, vestigijs sexti Canonis Concilij Calcedonensis inhærendo statuit, vt nullus in posterum ordinetur, qui illi ecclesiæ, aut pio loco, pro cuius necessitate, aut vtilitate assumitur, non ascribatur, vbi suis fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. Quod si locum incõsulto Episcopo deseruerit, ei sacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea clericus peregrinus sine commẽdatitijs sui ordinarij litteris ab vllo Episcopo ad diuina celebranda, & sacramenta administranda admittatur. Concil. Calce. c. 6

Caput XVII.

VT sanctorum Ordinum à Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & plurib. in locis aliquandiu intermissæ, in vsũ iuxta sacros Canones reuocentur, nec ab hæreticis, tanquam otiosæ, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus decernit, vt in posterum huiuscemodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur, omnesque & singulos Prælatos ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, vt quantum fieri commodè poterit, in ecclesijs cathedralibus, collegiatis, & parochialibus suæ diœcesis, si populus frequens, & ecclesiæ prouentus id ferre queant; ca. Acoly. cũ seq. 23 distin. Sup. c. 11.

queant; huiusmodi functiones curent restituẽdas, & ex aliqua parte redituum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ ecclesiæ, si prouentus suppetant: aut vtrisque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignét, quibus si negligẽtes fuerint: Ordinarij iudicio aut ex parte mulctari, aut in totum priuari possint. Quod si ministerijs quatuor minorũ Ordinum exercendis Clerici cælibes præsto non erunt, suffici possint etiam coniugati, vitæ probatæ dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsuram, & habitum clericalem in ecclesia gestent.

Caput XVIII.

CVm adolescentium ętas, nisi rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequẽdas, & nisi à teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totus homines possideat, nunquam perfectè, ac sine maximo, ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in disciplina ecclesiastica perseueret, sancta Synodus statuit, vt singulæ cathedrales, Metropolitanæ, atq; his maiores ecclesie, pro modo facultatum, & diœcesis amplitudine, certum puerorum ipsius ciuitatis, & diœcesis, vel eius prouinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc propè ipsas ecclesias, vel alio in loco conuenienti, ab Episcopo eligendo alere, ac religiosè educare, & ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc verò collegio recipiatur, qui ad mi-

nimum duodecim annos,& ex legitimo matrimonio nati sint: ac legere, & scribere competenter nouerint,& quorum indoles, & volũtas spem afferat; eos ecclesiasticis ministerijs perpetuò inseruituros: Pauperum autem filios prę cipuè eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modo suo sumptu alantur, & studium prę se ferant Deo,& Ecclesiæ inseruiendi. Hos pueros Episcopus in tot classes,quot ei videbitur,diuisos,iuxta eorum numerum, ætatem,ac in disciplina ecclesiastica progressum, partim cum ei opportunum videbitur, ecclesiarum ministerio addicet,partim in collegio erudiendos retinebit,aliosque, in locum eductorum sufficiet, ita vt hoc collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Vt verò in eadem disciplina ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim, atque habitu clericali semper vtentur, grammatices,cantus, computi ecclesiastici: aliarumque bonarum artium disciplinam discent, sacram Scripturam,libros ecclesiasticos, homilias Sanctorum,atque Sacramentorum tradendorum,maximè quæ ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cœremoniarum formas ediscent. Curet Episcopus, vt singulis diebus Missæ sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & iuxta confessoris iudicium sumant corpus Domini Nostri Iesu Christi, cathedrali,& alijs loci ecclesijs diebus festis inseruiant. Quæ omnia,atque

Sup. sess. 5. c. 1. de refor.

que alia ad hanc rem opportuna, & necessaria Episcopi singuli cum consilio duorum Canonicorum seniorum,& grauiorum:quos ipsi elegerint:prout Spiritus sanctus suggesserit, constituent,eaque vt semper obseruentur,sæpius visitando operam dabunt. Discolos, & incorrigibiles, aut malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo, omniaque impedimenta auferentes quæcunque ad conseruandum, & augendum, tam pium,& sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegij fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus,& ministris soluendam: & ad alendam iuuentutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarij,vltra ea quæ ad instituendos vel alendos pueros sunt in aliquibus ecclesijs,& locis destinata,quæ eo ipso huic seminario sub eadem Episcopi cura applicata cēseantur, eidem Episcopi cum consilio duorum de capitulo, quorum alter ab episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur, itemque duorum de Clero ciuitatis,quorum quidē alterius electio similiter ad episcopum, alterius verò ad Clerum pertineant, ex fructibus integris mensæ Episcopalis & Capituli, & quarumcunque dignitatum,personatuum,officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum,cuiuscunque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hospitalium,quæ dantur in titulum, vel admini-

stra-

ſtrationem,iuxta conſtitutionem Concilij Viē nenſis,quæ incipit. Quia contingit,& beneficio rum quorumcunque etiam Regularium,etiam ſi iuris patronatus cuiuſcunq; fuerint etiam ſi exempta, etiam ſi nullius diœceſis, vel aliis eccleſijs, monaſterijs, & hoſpitalibus, & alijs quibuſuis locis pijs,etiam exemptis,annexa, & ex fabricis eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcunque alijs eccleſiaſticis reditibus, ſeu prouentibus, etiam aliorum collegiorum, in quibus tamen ſeminaria diſcentium, vel docentium ad commune Eccleſiæ bonum promouendum actu non habentur, hæc enim exempta eſſe voluit, præterquam ratione redituum, qui ſuperflui eſſent vltra conuenientem ipſorum ſeminariorum ſuſtentationē, ſeu corporum uel confraternitatum quæ in nonnullis locis ſcholæ appellantur,& omnium monaſteriorum non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacunque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolui ſolent, & milites cuiuſcunque militiæ,aut ordinis,pertinentibus, fratribus Sancti Ioannis Ieroſolymitani duntaxat exceptis, partem aliquam,vel portionem detrahent,& eam portionem ſic detractam, necnon beneficia aliquot ſimplicia, cuiuſcunque qualitatis, & dignitatis fuerint:uel etiam præſtimonia, uel præſtimoniales portiones etiam ante uocationem nuncupatas,ſine cultus diuini, & illa obtinentium præiudicio,huic collegio applicabunt,& incor-

c. quia cō tingit, de reli. do.mo cle.

porabunt: quod locum habeat, etiam si beneficia sint reseruata, vel affecta, nec per resignationem ipsorum beneficiorum, vniones, & applicationes suspendi, vel vllo modo impediri possint, sed omnino quacunque vacatione, etiam si in Curia effectum suum sortiantur, & quacunque constitutione non obstante. Ad hanc autem portionem soluendam, beneficiorum, dignitatum, personatuum, & omnium, & singulorum supra commemoratorum possessores, non modò pro se, sed pro pensionibus, quas alijs forsan ex dictis fructibus soluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis pensionibus, illis erit soluendum, ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia iuris remedia compellant etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachij sæcularis, quibusuis, quò ad omnia, & singula supradicta, priuilegijs, exemptionibus etiam si specialem derogationem requirerent, cōsuetudine etiam immemorabili, quauis appellatione, & allegatione, quę executionē impediat, non obstantibus. Succedente verò casu, quo per vniones effectum suum sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur tunc portio ex singulis beneficijs, vt supra detracta, & incorporata ab Episcopo prout res ipsa exegerit, in totum vel pro parte remittatur. Quod si cathedraliū & aliarū maiorum ecclesiarum Prælati in hac seminarij erectione, eiusque conseruatione negligentes fuerint, ac suam portionē soluere de-

trectauerint, Episcopum Archiepiscopus; Archiepiscopum,& superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eosq; ad omnia supra dicta cogere debeat, & vt quã primũ hoc sanctũ, & pium opus, vbicunq; fieri poterit, promoueatur, studiosè curabit. Rationes autem redituum, huius seminarij Episcopus annis singulis accipiat præsentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, vt cum minori impensa huiusmodi scholis, instituendis prouideat: statuit sancta Synodus, vt Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorũ Ordinarij, scholasterias obtinentes & alios, quib. est lectionis, vel doctrinæ munus annexũ, ad docẽdũ in ipsis scholis instituẽdos, per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos ab eisdẽ scholasticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiã per subtractionẽ fructuũ, cogãt, & cõpellãt. Quod si iudicio Episcopi digni non fuerint: aliũ qui dignus sit, nominent omni appellatione remota: quod si neglexerint; Episcopus ipse deputet. Docebũt aũt prædicti, quæ videbũtur Episcopo expedire, de cętero verò officia, uel dignitates illę, quę scholasteriæ dicunt, non nisi Doctoribus, uel Magistris, aut Licentiatis in Sacra pagina, aut in iure Canonico, & alijs personis idoneis, et qui per seipsos id mũnus explere possint, conferantur, & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida, non obstantibus quibusuis priuilegijs & consuetudinibus etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua prouincia Ecclesiæ tanta paupertate laborent, vt collegiũ in aliquib. erigi non possit; Synodus prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus suffraganeis in Ecclesia Metropolitana: vel aliæ prouinciæ ecclesia commodiori vnum aut plura collegia, prout oportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium ecclesiarum in quibus singulis collegium commodè institui non potest, erigenda curabit, vbi pueri illarum ecclesiarum educentur.

In ecclesijs aũt amplas diœceses habentibus possit Eps vnum, vel plura in diœcesi, prout sibi opportunũ videbitur, habere seminaria; quæ tamen ab illo vno, quod in ciuitate erectum, & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremo si vel pro vnionibus, seu pro portionũ taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius seminarij institutio, vel cõseruatio impediretur aut perturbaretur; Episcopus cum supra deputatis: vel Synodus prouincialis pro regionis more, ecclesiarum, & beneficiorum qualitate, etiã suprascripta (si opus fuerit) moderando aut augẽdo, omnia, & singula, quæ ad fęlicem huius seminarij profectum necessaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

IN super eadem sacrosancta Tridentina synodus proximam futuram sessionem in diem deci-

decimāsextam mensis Sept. indicit; in qua aget de sacramēto matrimonij, & de alijs, si qua erūt ad doctrinam fidei pertinentia, q̄ expediri possint: item de prouisionibus Epātuum, dignitatū, aliorumq; beneficiorum ecclesiasticorum, ac di uersis reformationis articulis.

Prorogata fuit sessio usq; ad diem XI. Nou. M. D. LXIII.

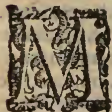
SESSIO XXIIII.

Quæ est octaua.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die XI. Nouemb. M. D. LXIII.

Doctrina de sacramento Matrimonij.

MATRIMONII perpetuum, in dissolubilemq; nexū primus humani generis parens diuini spiritus instinctu pronunciauit, cum dixit. Hoc nūc os ex ossib. meis, & caro de carne mea, quamobrē relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhærebit vxori suæ: & erunt duo in carne vna. Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & coniungi, Christus dominus apertius docuit, cum postrema illa verba tanquam à Deo prolata, referens dixit. Itaque iam nō sunt duo, sed vna caro, statimque eiusdem nexus firmitatem, ab

Gen. 2.
Esdra 49.
Ep[h]. 5.
1. Cor. 6.

Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmauit: Quod ergo Deus coniũxit, homo non separet.
Marc. 10.

Gratiam verò, quæ naturalem illum amorē perficeret, & indissolubilem vnitatem confirmaret, coniugesq; sanctificaret ipse Christus, venerabilium Sacramentorum institutor, atque perfector, sua nobis passione promeruit, quod Paulus Apostolus innuit, dicens: Viri diligite vxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam & se ipsum tradidit pro ea: mox subiungens, Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo, & in Ecclesia.
Ephes. 5.

Cum igitur matrimonium in lege Euãgelica veterib. cõnubijs per Christũ gratia præstet, meritò inter nouæ legis sacraméta annumerandũ, sancti Patres nostri, Cõcilia, & vniuersalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt: aduersus, quam impij homines huius sæculi insanientes, non solũ perperã de hoc venerabili sacraméto senserunt, sed de more suo prætextu Euangelij libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesię Catholicæ sensu, & ab Apostolorũ tēporibus probata cõsuetudine aliena, scripto; & verbo asseruerunt, non sine magna Christi fideliũ iactura, quorum temeritati sancta, & vniuersalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prædictorũ schismaticorum hęreses, & errores, nè plures ad se trahat perniciosa eorũ contagio exterminandos duxit, hos in ipsos hæreticos, eorũq; errores decernens anathematismos.
Cõc. Flo. sub Eugenio IIII. c ad abolẽdam, de hær.

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

Si quis dixerit matrimonium non esse verè, & propriè vnum ex septem legis Euangelicę Sacramentis à Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inuentum, neque gratiam conferre, anathema sit. Matt. 19. Marc. 10. Ephes. 5.

CANON II.

Si quis dixerit, licere Christianis plures simul habere vxores, & hoc nulla lege diuina esse prohibitum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantum consanguinitatis, & affinitatis gradus, qui in Leuitico exprimuntur posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum, nec posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, vt plures impediant, & dirimant, anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimoniũ dirimẽtia vel in ijs constituendis errasse, anathema sit. Inf. c. 3. & 5. de ref. matrim.

CANON V.

Si quis dixerit, propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiã à coniuge, dissolui posse matrimonij vinculum; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, matrimonium ratū, non cōsummatum, per solennē religionis professionē alterius coniugum non dirimi, anathema sit.

CANON VII.

Mat. 19. Luc. 16. 1. Cor. 7. Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum docuit & docet iuxta Euangelicam, & Apostolicam doctrinam, propter adulterum alterius coniugum matrimonij vinculum non posse dissolui, & vtrumq; vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero coniuge viuente, aliud matrimonium contrahere; mœcharique eum, qui dimissa adultera, alij nupserit, anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiā errare, cum ob multas causas, separationē inter coniuges, quò ad thorū, seu quo ad cohabitationē, ad certum, incertumue tps fieri posse decernit; anathema sit.

CANON IX.

Sup. c. 5. Si quis dixerit, Clericos in sacris ordinibus constitutos, Vel Regulares castitatē solenniter professos posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege Ecclesiastica, vel voto: & oppositum nil aliud esse, quàm damnare matrimonium, posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt castitatis, etiam si eam vouerint, habere donum; anathema sit: cum Deus id rectè petentibus non deneget, nec patiatur nos supra id, quod possumus, tentari. Iacob. 4. 1. Cor. 10.

CA-

CANON X.

Si quis dixerit, statum coniugalem anteponendũ esse statui virginitatis, vel cœlibatus, & non esse melius ac beatus manere in virginitate, aut cœlibatu, quàm iungi matrimonio; anathema sit. Mat. 29. 1. Cor. 7.

CANON XI.

Si quis dixerit prohibitionem solennitatis nuptiarum certis anni temporibus superstitionem esse tyrannicam, ab ethnicorum superstitione profectam, aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Ecclesia in illis vtitur damnauerit, anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, causas matrimoniales nõ spectare ad iudices Ecclesiasticos; anathema sit. Inf. c. 12.

Decretum de reformatione Matrimonii.

Caput I.

TAmetsi dubitandum non est, clandestina matrimonia libero contrahentium cõsensu facta, rata, & vera esse matrimonia, quandiu Ecclesia ea irrita non fecit: & proinde iure damnandi sint illi, vt eos sancta synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata esse negant, quique falsò affirmant, matrimonia à filijs familias sine consensu parentũ contracta irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse:

Matrimonium libero consensu fiat.

Cõsensus parentum non requiritur.

posse: nihilo minus sancta Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper detestata est, atq; prohibuit: verum cum sancta Synodus animaduertat prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iã non prodesse, & grauia peccata perpendat, quæ ex eisdem clãdestinis cõiugijs ortũ habẽt, præsertim verò eorum qui in statu dãnationis permanẽt, dũ priore vxore, cum qua clã contraxerãt, relicta, cum alia palam contrahũt, & cũ ea in perpetuo adulterio viuunt. Cui malo cum ab Ecclesia, quę de occultis nõ iudicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur.

Conc. Later. sub Innocẽ. III. c.51. c.cũ inhibitio., de cland. desp.

Denunciationes triduanę fiãt

Idcirco sacri Lateranensis Concilij sub Innocentio III. celebrati vestigijs inhęrendo, pręcipit, vt in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentiũ Parocho tribus continuis dieb. festiuis in ecclesia inter Missarum solennia publicè denuncietur, inter quos mrĩmonium sit contrahendum: quib. denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie Ecclesię procedatur: vbi Parochus viro & muliere interrogatis, & eorũ mutuo consensu intellecto, vel dicat, Ego vos in matrimonium coniungo in nomine Patris, & Filij, & Spiritussancti: vel alijs vtatur verbis iuxta receptum vniuscuiusque prouincię ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiosè impediri posse, si tot pręcesserint denuntiationes, tunc vel vna tan-

tum

rum denunciatio fiat, vel saltē Parocho, & duobus, vel tribus præsentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius consummationem denunciationes in ecclesia fiant, vt, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, vt prædictæ denunciationes remittantur quod illius prudētiæ, & iudicio sancta Synodus relinquit.

Qui aliter, quàm præsente Parocho, vel alio sacerdote, de ipsius parochi, seu Ordinarij licētia & duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, eos sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit, & huiusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat.

Matrimonium præsente Parocho contrahendũ, & testib.

Insuper Parochum, vel alium sacerdotē, qui cum minore testium numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote huiusmodi contractui interfuerint, necnon ipsos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit.

Præterea eadem sancta Synodus hortatur, vt coniuges ante benedictionē sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent, statuitque benedictionem à proprio Parocho fieri, neq; à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictā benedictionem faciendam alij sacerdoti concedi posse, quacunque consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel priuilegio non obstāte. Quod si quis Parochus, vel

Coniuges a Parocho benedictionem accipiant.

vel alius ſacerdos ſiue regularis, ſiue ſæcularis ſit, etiam ſi id ſibi ex priuilegio, vel immemorabili conſuetudine licere contendat, alterius Parochiæ ſponſos ſine illorum parochi licentia matrimonio cõiungere, aut benedicere auſus fuerit, ipſo iure tandiu ſuſpenſus maneat, quandiu ab Ordinario eius parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu à quo benedictio ſuſcipienda erat, abſoluatur.

In lib. matrimonia deſcribantur.

Habeat Parochus librum, in quo coniugũ, & teſtium nomina, diemque, & locum contracti matrimonij deſcribat, quem diligẽter apud ſe cuſtodiat.

Coniuges ante cõſummationẽ matrimonii confiteantur, & Euchar. recipiant.

Poſtremo ſancta Synodus coniuges hortatur, vt antequam contrahant, vel ſaltẽ triduo ante matrimonij conſummationẽ ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum piè accedant: Si quæ prouinciæ alijs, vltra prædictas laudabilibus conſuetudinibus, & cæremoniis hac in re vtuntur, eas omnino retineri ſancta ſynodus vehementer optat.

Ne vero hæc tam ſalubria præcepta quem quam lateant, Ordinariis omnibus præcipit, cum primum poterunt, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum diœceſum parochialibus eccleſijs: idq; in primo anno quàm ſepiſſime fiat, deinde vero quoties expedire viderint. Decernit inſuper, vt huiuſmodi decretum in vnaquaq; parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat

à die

à die primæ publicationis, in eadem parochia factę, numerandos.

Caput II.

DOcet experientia propter multitudinem prohibitionum multoties in caſibus prohibitis ignoranter cōtrahi matrimonia, in quibus vel nō ſine magno peccato perſeueratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque ſancta Synodus huic incommodo prouidere, & à cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit, vt vnus tantum ſiue vir, ſiue mulier, iuxta ſacrorum Canonum inſtituta, vel ad ſummum vnus, & una baptizatum de baptiſmo ſuſcipiant, inter quos, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum baptizatique patrem, ac matrem tantum ſpiritualis cognatio contrahatur.

Cognatio ſpiritualis q̄ & quomodo in baptiſmo contrahatur. c. nō plures, de conſecr. diſ. 4. cap. quamuis, de cogna. ſpiri. in 6.

Parochus, antequam ad baptiſmum conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem, vel quos elegerint, vt baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant, & eum, uel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittat, & in libro eorum nomina deſcribat, doceatque eos quam cognationem contraxerint, ne ignorantia vlla excuſari valeant, quod ſi alij ultra deſignatos baptizatum tetigerint, cognationem ſpiritualem nullo pacto contrahant, conſtitutionibus in contrarium facientibus nō obſtantibus. Si parochi culpa, uel negligentia ſecus factum fuerit, arbitrio ordinarij puniatur.

Ea

Cognatio quæ contrahatur ĩ confirmatione.

Ea quoq; cognitio, quæ ex confirmatione cõtrahitur, cõfirmantem, & confirmatum illiusq; patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur, omnib. inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis.

Caput III.

Inf ĩ Bulla Pij V. super declarationehuius Decr.

IVstitiæ publicæ honestatis impedimentum, vbi sponsalitia quacunque ratione valida nõ erunt, sancta Synodus prorsus tollit, vbi autem valida fuerint, primum gradum non excedant, quoniam in vlterioribus gradibus iam non potest huiusmodi prohibitio absque dispendio obseruari.

Caput IIII.

Cognatio quæ proueniat ex fornicatione.

PRæterea sancta Synodus, eisdẽ, & alijs grauissimis de causis adducta, impedimentum quod propter affinitatem ex fornicatione contractum inducitur, & matrimonium postea factum dirimit, ad eos tantum qui primo, & secũdo gradu coniunguntur, restringit. In vlterioribus vero gradibus statuit huiusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere.

Caput V.

Matrimonium quãdo & quõ separetur.

SI quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequẽdæ careat. Idq; in eo multo magis locum habeat, qui nõ tantum matrimonium contrahere sed etiam consummare ausus fuerit, quod si ignoranter id fecerit, si quidem solennitates requisitas in con-

trahendo matrimonio neglexerit: eisdem subijciatur pœnis, non enim dignus est qui Ecclesiæ benignitatem facile experiatur, cuius salubria præcepta temere contempsit. Si verò solennitatibus adhibitis impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur, cuius ille probabilē ignorantiam habuit, tunc facilius cum eo, & gratis dispensari poterit.

In contrahendis matrimoniis, vel nulla omnino detur dispensatio, vel raro, idq; ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu nunquā dispensetur, nisi inter magnos principes, & ob publicam causam. In matrimonioq̃ dispensan dum.

Caput VI.

DEcernit sancta Synodus; inter raptorem, & raptam, quandiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. Quod si rapta à raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta illum in virum habere consenserit, eam raptor in vxorem habeat, & nihilominus raptor ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & fauorem præbentes, sint ipso iure excommunicati: ac perpetuo infames; omniumque dignitatum incapaces, & si clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur preterea raptor mulierem raptam, siue eam vxorē duxerit, siue nō duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare. Matrimonium inter raptorem, & raptam nullum & eorū pęnæ.

Caput VII.

MVlti sunt, qui vagantur, & incertas habent sedes, &, vt improbi sunt ingenij, prima Vagi ad matrimonium non recipiēdi, c.8.sess.21.

ma vxore relicta, aliam, & plerumq; plures, illa viuente, diuersis in locis ducunt, cui morbo cupiēs sancta Synodus occurrere, omnes ad quos spectat, paternè monet, nè hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facilè recipiant, magistratus etiam sæculares hortatur, vt eos seuerè coerceant. Parochis autem pręcipit, nè illorum matrimoniis intersint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, & re ad ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

Concubinariorum pœnæ.

Inf. sessio. 25. de ref. c. 14.

GRaue peccatum est, homines solutos concubinas habere, grauissimum vero, & in huius magni Sacramenti singularem contemptū admissum, vxoratos quoque in hoc damnationis statu viuere, ac audere eas quandoq; domi, etiam cum vxoribus alere, & retinere: quare, vt huic tanto malo sancta Synodus opportunis remediis prouideat, statuit hmōi concubinarios, tam solutos, quam vxoratos, cuiuscunq; status, dignitatis, & conditionis existant, si postquā ab ordinario, ét ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, seq; ab earū consuetudine non seiūxerint excōmunicatione feriendos esse, à qua non absoluāt, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint. Qđ si in concubinatu per annum cēsuris neglectis permanserint, contra eos ab Ordinario seuerè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres siue coniugatæ, siue solutæ, quæ cum adulteris,

seu

ſeu cõcubinarijs publicè viuunt, ſi ter admoni tæ non paruerint, ab Ordinarijs locorũ, nullo etiam requirẽte, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidũ, vel diœceſim, ſi id eiſdem Ordinarijs videbitur inuocato ſi opus fuerit, brachio ſęculari eijciantur, aliis pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

Caput IX.

ITa plerunque temporalium Dominorũ, ac Magiſtratuum mẽtis oculos terreni affectus, atq; cupiditates excæcant, vt viros, & mulieres ſub eorum iuriſdictione degentes, maximè diuites, vel ſpem magnæ hæreditatis habẽtes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium inuitos contrahere, quos ipſi Domini, vel Magiſtratus illis præſcripſerunt. Quare cum maximè nefarium ſit, matrimonij libertatẽ violare, & ab eis iniurias naſci à quibus iura expectãtur, præcipit Sãcta Synodus omnibus cuiuſcũque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrant, nè quouis modo directè, vel indirectè ſubditos ſuos, vel quoſcunq; alios cogant, quo minus liberè matrimonia contrahant.

Matrimonii libertas nõ impedienda.

Caput X.

AB Aduentu Domini Noſtri Ieſu Chriſti vſque in diẽ Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum, vſque in octauam ſolennium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſeruari ſancta Synodus præcipit, in aliis verò

Tempora nuptiarũ.

téporibus nuptias solenniter celebrari pmittit, quas Episcopi, vt ea, qua decet, modestia & honesta, e fiant, currabunt: sancta enim res est matrimonium, & sanctè tractandum.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Synodus, reformationis materiam persequēs, hęc in præsenti Sessione statuenda decernit.

Caput I.

SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus prouidēter sciente; q́ue curandum est, vt in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilq́ue pręposterum; multo magis elaborandum est, vt in electione eius, q̄ supra oēs gradus cōstituitur, non erretur. nam totius familię Domini status, & ordo nutabit, si quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite, vnde, etsi aliàs sancta Synodus de promouendis ad cathedrales, & superiores ecclesias nonnulla vtiliter decreuit, hoc tñ munus huiusmodi esse cēset, vt si p̄ rei magnitudine expendatur, nunquam satis cautū de eo videri possit. Itaque statuit, vt, cum primū ecclesia vacauerit, supplicationes, ac preces publicè, priuatimq; habeantur, atq; à capitulo per ciuitatem, & diœcesim indicantur, quibus Clerus, populusq́ue bonum à Deo pastorem valeat impetrare. Omnes verò, & singulos, qui ad promotioné pręficiendorum, quodcunq; ius, quacunque ratione à Sede Apostolica habent, aut alio-

Sup. sess. 6. de ref. c. 1. sess. 7. c. 1. & 3. sess. 22. c. 2.

alioquin operã suam pręstant; nihil in ijs pro pręsenti temporum ratione innouando, hortatur, & monet, vt in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem vtilius posse facere, quam si bonos Pastores, & Ecclesię gubernandę idoneos promoueri studeãt, cos que alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & ecclesię magis vtiles ipsi iudicauerint, non quidẽ precibus, vel humano affectu, aut ambientiũ suggestionibus, sed eorũ exigentib. meritis, pręfici diligenter curauerint, & quos ex legitimo mr̃imonio natos, & vita, ętate, doctrina, atq; alijs omnibus qualitatib. pręditos sciãt, quę iuxta sacros Canones, & Tridentinę huius Synodi decreta requiruntur. Qm̃ verò in sumendo de pdictis omnibus qualitatib. graui, idoneoque bonorũ, & doctorum virorum testimonio, non vniformis ratio vbique ex nationum populorum ac morum varietate potest adhiberi, mandat Sancta Synodus, vt in prouinciali Synodo per Metropolitanum habenda pręscribatur quibusque locis, & prouincijs propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendę forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quę magis eisdem locis vtilis, atque opportuna esse videbitur, ita tamen, vt, cum deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promouenda perfecta fuerit. ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, ac professione fidei ab eo facta quamprimum ad San-

Su. ses. 22. ca. 2.

In f. I Bullarij IIII. super forma iuramenti professionis fidei.

ctissimum Romanum Pōtificem omnino trāfmittatur, vt ipse summus Pontifex plena totius negotij, ac personarum notitia habita pro gregis Dominici commodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, ecclesijs possit vtilius prouidere. Omnes vero inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes, quæcunque de promouendi qualitatibus, & Ecclesię statu à quibuscunque etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalē qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac, relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium subscriptione roboretur, in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirment, se adhibita accurata diligentia, inuenisse promouendos qualitatibus a iure, & ab hac Sancta Synodo requisitis, prędítos, ac certo existimare sub periculo salutis ęternę, idoneos esse, qui Ecclesijs præficiantur, ita vt relatione in vno Concistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistoriū iudicium differatur, nisi aliud beatissimo Pontif. videbitur expedire. Ea vero omnia, & singula quæ de Episcoporum pręficiendorum vita, ętate, & doctrina, & cęteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem etiā in creatione sanctę Romanę Ecclesię Cardinalium, etiā si Diaconi sint, exigēda; quos Sāctissimus Romanus Pōtifex ex omnibus

Sup. ses. 6. & 7. de ref. c. 2. & ses. 22. c. 2. & sess. 23. c. 4. de sac. ord.

bus Christianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit prout idoneos reperierit, assumet. Postremo eadē sancta Synodus, tot grauissimis Ecclesiæ incommodis commota, non potest non cōmemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium quam vt Beatissimus Romanus Pōtifex, quam solicitudinem vniuersæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, vt lectissimos tātum sibi Cardinales asciscat, & bonos maxime, atq; idoneos pastores singulis ecclesijs præficiat, idque eo magis quod ouium Christi sanguinē, quæ ex malo negligentium & sui officij immemorum pastorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus Christus de manibus eius sit requisiturus. Act. 20.

Caput II.

Prouincialia Cōcilia, sicubi, omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersiis componendis, aliisq; sacris Canonibus permissis renouentur. Concilia prouincialia renouanda, & qūo.

Quare Metropolitani per seipsos, seu illis legitimè impeditis, Coepiscopus antiquior intra annū ad minus a fine præsentis Cōcilij, & dein de quolibet saltem triēnio post octauam Paschæ Resurrectionis Domini Nostri Iesu Christi, seu alio commodiori tēpore pro more prouinciæ non prætermittat Synodū in prouincia sua cogere, quo Episcopi omnes, & alii, qui de iure vel consuetudine interesse debēt, exceptis ijs, quibus cum imminenti periculo transfre-

Inf. seff. 25 can. 2. de ref. tandum esset, conuenire omnino teneantur. Nec Episcopi comprouinciales pretextu cuius libet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inuiti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subijciuntur aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant, in cuius Synodo prouinciali cum alijs interesse debeât, & quæ ibi ordinata fuerint, obseruent, ac obseruari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia salua, atque integra maneât. Synodi quoq; diœcesanę quotannis celebrentur, ad quas exêpti etiam omnes, qui aliàs cessante exéptionè, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur, ratione tamen parochialium, aut aliarum sæculariũ ecclesiarum, etiam annexarum debeât ij, qui illarum curam gerunt, quicunque illi sint, synodo interesse. Quod si in his tã Metropolitani, quàm Episcopi, & alij suprascripti negligêtes fuerint, pœnas sacris Canonibus sancitas incurrant.

Caput III.

Visitationes quõ fieri debeât quãdo, & a quibus. PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Episcopi propriam diœcesim per seipsos, aut, si legitimè impediti fuerint per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam propter eius latitudinem visitare non poterunt, saltem maiorem eius partem, ita tamen, vt toto biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare nõ prætermittât. A Metropolitanis verò etiam post plenè visita

tam propriam diœcesim; non visitentur Cathedralis Ecclesiæ, neque diœceses suorum cõprouincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores in ijs ecclesijs vbi hactenus visitationem exercere legitimè consueuerunt, debeant quidem assumpto notario de consensu episcopi deinceps per se ipsos tantum ibidem visitare, Visitatores etiam à Capitulo deputandi, vbi capitulum ius visitandi habeat, prius ab Episcopo approbentur, sed non ideo Episcopus vel eo impedito, eius Visitator easdem Ecclesias seorsium ab his visitare prohibeatur, cui ipsi Archidiaconi, vel alii inferiores, uisitationis factæ infrà mensem rationem reddere, & depositiones testium, ac integra acta ei exhibere teneantur, non obstantibus quacunque consuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & priuilegijs quibuscunq;. Visitationum autem omnium istarum præcipuus sit scopus, sanam, orthodoxamque doctrinam expulsis hæresibus inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & administrationibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere, cętera prout locus, tempus, & occasio feret ex uisitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quæ ut facilius, feliciusque succedant, mouentur prædicti omnes, & singuli, ad quos uisitatio spectat, ut paterna caritate, Christianoq; zelo omnes amplectãtur. ideoq;

modesto contenti equitatu, famulatuque studeant, quàm celerrimè, debita tamen cum diligentia, uisitationem ipsam absoluere: Interimque caueant, nè inutilibus sumptibus cuiquam graues, onerosiuè sint, neue ipsi, aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro uisitatione, etiam testamentorum ad pios usus, prӕter id, quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcunque sit, etiam qualitercunq; offeratur accipiant, non obstante quacunque consuetudine, etiam immemorabili, exceptis tamen uictualibus quæ sibi, ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum, qui uisitantur, si malint soluere id quod erat ab ipsis antea solui, certa pecunia taxata, consuetum, an uerò prædicta uictualia subministrare, saluo item iure conuentionum antiquarum cum monasteriis, alijsue piis locis, aut ecclesijs non parochialibus inito quod illæsum permaneat. In ijs uerò locis, seu prouincijs, ubi consuetudo est, ut nec uectigalia, nec pecunia, nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant, ibi id obseruetur; Quod si quisquam (quod absit) aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit, is præter dupli restitutionem intra mensem faciendam, alijs etiã pœnis iuxta Constitutionem Concilij Generalis Lugdunensis quæ incipit. Exigit, necnon &

alijs pœnis in synodo prouinciali arbitrio sy- c. exigit,
nodi, absque vlla spe veniæ, mulctetur. Patroni de censi.
verò in ijs, quæ ad sacramentorum administra- in 6.
tionem spectant, nullatenus se præsumant ingerere, neq; visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorũ stabiliũ, seu fabricarũ prouentibus immisceant nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat, sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum reditus in vsus Ecclesiæ necessarios, & vtiles, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

Sup. sess. 22. c. 9. de refor.

Caput IIII.

PRædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens Sancta Synodus quò frequentius possit ad fidelium salutem exerceri Canones aliàs super hoc editos, sub feli. recor. Paulo III. aptius præsentium temporum vsui accommodando, mandat, vt in Ecclesia sua ipsi per se, aut si legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assument, in alijs autem ecclesijs per parochos, siue ijs impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum, qui eas præstare, vel tenentur, vel solent, deputandos in ciuitate aut in quacunque parte diœcesis: censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis & solennibus diebus festis; tempore autem Ieiuniorum, Quadragesimæ, & Aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus hebdomadę diebus (si ita oportere duxerint) sacras scripturas, diuinamque legem annuncient; & aliàs quotiescunque

Prædicationis munus propriũ Episcoporum. Sup. sess. 5. de ref. c. 2.

id opportunè fieri posse iudicauerint. Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri vnumquemque parochiæ suæ interesse, vbi commode id fieri potest, ad audiendum verbum Dei. Nullus autem sæcularis, siue Regularis, etiam in ecclesijs suorum Ordinum contradicente Episcopo prædicare præsumat. Idem etiam saltem Dominicis, & alijs festiuis diebus pueros in singulis parochiis, fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parētes diligenter ab iis, ad quos spectabit doceri curabūt, & si opus sit, etiam per censuras ecclesiasticas compellent, non obstantibus Priuilegiis, & cōsuetudinibus. In reliquis ea, quę de prędicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.

Sup. sess. 5. ca. 2.

Caput V.

CAusæ criminales grauiores contra Episcopos ēt hæresis (quod absit) quæ depositione, aut priuatione dignę sunt, ab ipso tantum Summo Romano Pontifice cognoscant, & terminentur. Quod si eiusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam Curiam sit cōmittēda, nemini prorsus ea cōmittatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis à Beatissimo Papa eligendis. Hec vero commissio, & specialis sit, & manu ipsi⁹ sanctissimi Pōtificis signata, nec vnquam plus his tribuat quā vt solam facti instructionem sumāt, processumq; conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem, transmittāt, reseruata eidem Sanctissimo sententia diffiniti-

ua, cętera aliàs sub fel. rec. Iul. III. super his decreta, necnon & constitutio sub Innocent. III. in Cōcilio Generali, quæ incipit, Qualiter & quādo, quam sancta Synodus in pręsenti innouat ab omnibus obseruetur. Minores vero criminales causę Episcoporum in Concilio tātum prouinciali cognoscantur, & terminentur, vel deputandis per Concilium prouinciale.

Sup. sess. 5. de ref. ca. 6. c. qualiter & quā. extra, de accu.

Caput VI.

Episcopi i quib. causis dispēsare possint.

LIceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quę orit ex homicidio volūtario, & exceptis aliis deductis ad forum cōtentiosum, dispensare, & in quibuscūque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicę reseruatis, delinquentes quoscunq; sibi subditos. in diœcesi sua per seipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro consciētię gratis absoluere, imposita pęnitentia salutari. Idē & in hęresis crimine in eodem foro cōsciētię eis tantum, non eorum Vicarijs, sit permissum.

Caput VII.

VT fidelis populus ad suscipienda sacramenta maiori cum reuerentia, atque animi deuotione accedat, pręcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, vt nō solum cum hęc per seipsos erunt populo administranda prius illorum vim, & vsum pro suscipientiū captu explicent: sed ēt idē à singulis Parochis piè, prudēterq; etiam lingua vernacula, si opus sit, & commode fieri poterit, seruari studeant, iuxta formā à

sancta

Inf. sess. vi. in princ. sup. sess. 22. de sacri. miss. c. 8.

sancta Synodo in Catechesi singulis sacramẽtis præscribendam, quam Episcopi in vulgarem lin guam fideliter verti, atq; à Parochis omnibus populo exponi curabunt, nec non vt inter Missarum solennia, aut diuinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacu la lingua singulis diebus festis, vel solennibus explanent, eademq; in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudire studeant.

Caput VIII.

1. Tim. 5.

APostolus monet publicè peccantes palàm esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, vnde alios scandalo offensos commotosq; fuisse, non sit dubitandũ, huic con dignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè iniungi oportet, ut quos exẽplo suo ad malos mores prouocauit, suæ emendationis testimonio ad rectam reuocet vitam. Eps tamen publi cæ hoc pœnitentiæ genus in aliud secretũ poterit commutare, qñ ita magis iudicauerit expe dire. In omnibus ẽt cathedralib. ecclesijs, vbi id commodè fieri poterit pœnitentiarius aliquis cũ vnione pbendæ proximè vacaturæ, ab Epo instituat, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licen tiatus in Theologia vel iure Canonico, & anno rũ quadraginta, seu aliàs q aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum confessiones in eccle sia audiet, interim præsens in choro censeatur.

Caput

Caput IX.

QVæ aliàs ſub felic. record. Paulo III. & nuper ſub Beatiſſimo Dño noſtro. Pio IIII. in hoc eodem concilio de adhibenda ab ordinarijs diligẽtia in beneficiorum, etiam exemptorum, viſitatione conſtituta ſunt, eadem ẽt in ijs eccleſijs ſæcularibus obſeruentur, quæ in nullius diœceſi eſſe dicuntur, vt ab epõ, cuius cathedralis eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tanquam ſedis Apoſtolicæ delegato, viſitentur, non obſtantibus priuilegijs, & conſuetudinibus quibuſcunq; etiam immemorabilibus.

Supra ſeſ. 6. de ref. c.4. ſeſ. 7. de ref. c. 8. ſeſ. 25. de ref. c.8

Caput X.

EPiſcopi, vt aptius quem regunt populum poſſit in officio atque obedientia continere, in omnibus ijs; quæ ad viſitationem ac morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectãt, ius & poteſtatem habeant etiam tanquam Apoſtolicæ ſedis delegati ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi iuxta Canonum ſanctiones, quæ illis ex prudentia ſua pro ſubditorum emendatione ac diœceſis ſuæ vtilitate neceſſaria videbuntur. Nec in his, vbi de viſitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut vlla inhibitio, appellatio, ſeu querela etiam ad Sedem Apoſtolicã interpoſita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquomodo impediat, aut ſuſpendat.

Sup. ſeſ. 12. de ref. c.1. & ſeſ. 18. de ref. c.1.

Caput

Caput XI.

Sup. sess. 6. ca. 3.

QVoniam priuilegia, & exemptiones, quę variis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ prębere dignoscuntur, decernit sancta Synodus, vt si quando iustis, grauibus, & ferè necessarijs suadentibus causis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolitatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut aliis huiusmodi in Romana Curia, vel extra, insignibus decorandos esse placuerit, necnon alios cuicunque monasterio oblatos, vel quomodocunque addictos, aut sub nomine seruientium militijs, seu monasterijs, hospitalibus, collegiis, aut quocunque alio titulo assumi, nihil ex iis priuilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur, quo minus iis, quibus ea iam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis, tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quò ad Capellanos Regios, iuxta Constitutionem Innocentij III. quę incipit, Cū Capellæ subiecti existant, exceptis tamen iis, qui prędictis locis aut militijs actu se uiunt, & intra eorum septa ac domos resident, subq́; eorum obedientia viuunt, siue iis, qui legitimè, & secundum regulam earundem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat, nō obstantibus priuilegiis quibuscunque etiam religionis sancti Ioannis Ierosolimitani, & aliarū

c. cū capella, ext. de priuil.

mili-

militiarum, Quæ vero priuilegia residentibus in curia Romana uigore Eugenianę Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium cõpetere solēt, ea in iis, qui beneficia ecclesiastica obtinent, ratione prędictorum beneficiorum minime intelligantur, sed Ordinarij iurisdictioni subiecti permaneant, non obstantibus quibuscunque inhibitionibus. c. diuina, de priui- leg. in extrauag.

Caput XII.

CVm dignitates, in ecclesiis pręsertim cathedralibus, ad conseruandam, augendãq; ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, vt qui eas obtinerent pietate pręcellerent, aliisq; exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio iuuarent, meritò qui ad eas uocantur tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. Nemo igitur deinceps ad dignitates Sup. sess. 6. c. 1. de refor. qualscũque, quibus animarum cura subest promoueatur; nisi qui saltem 25. suę ętatis annum attigerit: & in Clericali ordine versatus, doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur, iuxta Cõstitutionem Alexãdri III. in Concilio Lateranensi promulgatam, quę incipit, Cum in cunctis. c. cũ in cũctis, de elect. o. Archidiaconi etiã, qui oculi dicunt Episcopi sint, in omnibus ecclesiis, vbi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores, aut Licẽtiati in iure Canonico. Ad cęteras aũt dignitates, vel personatus, quibus animarum cũra nulla subest; Clerici alioquin idonei, & 22. annis nõ minores asciscantur, Prouisi etiã de

bene-

beneficijs quibuſcunq; curam animarum habentibus, teneantur a die adeptæ poſſeſſionis ad minus intra duos mēſes, in manibus ipſius Epiſcopi, vel eo impedito coram generali eius Vicario, ſeu officiali, orthodoxæ ſuæ fidei publicam facere profeſſionē, & in Rom. Eccleſiæ obediētia ſe permāſuros ſpondeant, ac iurent. Prouiſi autem de canonicatibus, & dignitatibus, in eccleſiis Cathedralibus non ſolum coram Epiſcopo, ſeu eius officiali, ſed etiā in capitulo idem facere teneantur, alioquin prædicti omnes prouiſi, vt ſupra, fructus non faciant ſuos, nec illis poſſeſſio ſuffragetur. Neminem, etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum aut portionem recipiant, niſi qui eo ordine ſacro aut ſit initiatus, quem illa dignitas, præbēda, aut portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus a iure, & b hac ſancta Synodo ſtatutum, initiari valeat. In omnibus verò eccleſijs Cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones, habeāt annexum ordinem Presbyterij Diaconatus, vel Subdiaconatus. Epiſcopus autem cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout viderit expedire, quibus quiſque ordo ex ſacris annexus in poſterū eſſe debeat ita tamen, vt dimidia ſaltem pars presbyteri ſint, cæteri vero Diaconi, aut ſubdiaconi, Vbi vero conſuetudo laudabilior habet, vel plures, vel omnes ſint presbyteri omnino obſeruetur. Hortatur etiam ſancta Synodus, vt in prouinciis, vbi id commode fieri poteſt, dignitates, omnes,

Inf. in Bulla Pij IV. ſuper forma iuramenti profeſſionis fidei.

cap. licet Cap. & c. cū ex eo. de elec in 6. ſup. ſeſſ. 7. de ref. cap. 17.

omnes, & saltem dimidia pars canonicatuum in Cathedralibus ecclesijs, & collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, uel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, uel iure canonico. Praeterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, praebendas, aut portiones, non liceat uigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses, ab eisdem ecclesijs quolibet anno abesse, saluis nihilominus earum ecclesiarum constitutionibus, quae longius seruitii tempus requirunt, alioquin primo anno priuetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam prebendae, ac residentiae fecit suos, quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit: crescente uero contumacia, contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones, procedatur. Distributiones uero, qui statutis horis interfuerint, recipiant, reliqui, quauis collusione, aut remissione exclusa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit, Cõsuetudinem. Quod sancta Synodus in usum reuocat, non obstantibus quibuscunq; statutis, & consuetudinibus. Omnes uero diuina per se, & non per substitutos compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, assistere, & inseruire, atque in choro, ad psallendũ instituto hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter distinctè, deuoteque laudare. Vestitu in

Sup. sess. 6. c. 1. de reform.

c. 1. de cler. non resid. in 6.

modesto contenti equitatu, famulatuque studeant quàm celerrimè, debita tamen cum diligentia, uisitationem ipsam absoluere: Interimque caueant, nè inutilibus sumptibus cuiquam graues, onerosiuè sint, neue ipsi, aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro uisitatione, etiam testamentorum ad pios usus, prçter id quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcunque sit, etiam qualitercunq; offeratur accipiant, non obstante quacunque consuetudine, etiam immemorabili, exceptis tamen uictualibus quæ sibi, ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum, qui uisitantur, si malint soluere id quod erat ab ipsis antea solui, certa pecunia taxata, consuetum, an uerò prædicta uictualia subministrare, saluo item iure conuentionum antiquarum cum monasteriis, alijsue piis locis, aut ecclesijs non parochialibus inito quod illæsum permaneat. In ijs uerò locis, seu prouincijs, ubi consuetudo est, ut nec uectigalia, nec pecunia, nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant, ibi id obseruetur; Quod si quisquam (quod absit) aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit, is præter dupli restitutionem intra mensem faciendam, alijs etiã pœnis iuxta Constitutionem Concilij Generalis Lugdunensis quæ incipit, Exigit, necnon &
alijs

alijs pœnis in synodo prouinciali arbitrio sy-nodi, absque vlla spe veniæ, mulctetur. Patroni verò in ijs, quæ ad sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingerere, neq; visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorũ stabiliũ, seu fabricarũ prouentibus immisceant nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat, sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum reditus in vsus Ecclesiæ necessarios, & vtiles, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

c. exigit, de censi. in 6.

Sup. seß. 22. c. 9. de refor.

Caput IIII.

PRædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens Sancta Synodus quò frequentius possit ad fidelium salutem exerceri Canones aliàs super hoc editos, sub feli. recor. Paulo III. aptius præsentium temporum vsui accommodando, mandat, vt in Ecclesia sua ipsi per se, aut si legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assument, in alijs autem ecclesijs per parochos, siue ijs impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum, qui eas præstare, vel tenentur, vel solent, deputandos in ciuitate aut in quacunque parte diœcesis: censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis & solennibus diebus festis; tempore autem Ieiuniorum, Quadragesimæ, & Aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus hebdomadę diebus (si ita oportere duxerint) sacras scripturas, diuinamque legem annuncient; & aliàs quotiescunque

Prædicationis munus propriũ Episcoporum

Sup. seß. 5. de ref. c. 2.

id opportunè fieri posse iudicauerint. Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri vnumquemque parochiæ suæ interesse, vbi commode id fieri potest, ad audiendum verbum Dei. Nullus autem sæcularis, siue Regularis, etiam in ecclesijs suorum Ordinum contradicente Episcopo prædicare præsumat. Idem etiam saltem Dominicis, & alijs festiuis diebus pueros in singulis parochiis, fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parētes diligenter ab iis, ad quos spectabit doceri curabūt, & si opus sit, etiam per censuras ecclesiasticas compellent, non obstantibus Priuilegiis, & cōsuetudinibus. In reliquis ea, quę de prędicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.

Sup.ses. 5. ca.2.

Caput V.

CAusæ criminales grauiores contra Episcopos ét hæresis (quod absit) quæ depositione, aut priuatione dignę sunt, ab ipso tantum Summo Romano Pontifice cognoscant, & terminentur. Quod si eiusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam Curiam sit cōmittēda, nemini prorsus ea cōmittatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis à Beatissimo Papa eligendis. Hec vero commissio, & specialis sit, & manu ipsi⁹ sanctissimi Pōtificis signata, nec vnquam plus his tribuat quā vt solam facti instructionem sumāt, processumq; conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem, transmittāt, reseruata eidem Sanctissimo sententia diffiniti-

ua, cętera aliàs sub fel.rec.Iul.III.super his decreta, necnon & constitutio sub Innocent.III. in Cócilio Generali, quæ incipit, Qualiter & quādo, quam sancta Synodus in pręsenti innouat ab omnibus obseruetur. Minores vero criminales causę Episcoporum in Concilio tātum prouinciali cognoscantur, & terminentur, vel deputandis per Concilium prouinciale.

Sup.sess.5. de ref. ca. 6.c.qualiter & quā. extra, de accu.

Caput VI.

Episcopi i quib.causis dispēsare possint.

LIceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quę orit ex homicidio volūtario, & exceptis aliis deductis ad forum cōtentiosum, dispensare, & in quibuscūque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicę reseruatis, delinquentes quoscunq; sibi subditos in diœcesi sua per seipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro consciētię gratis absoluere, imposita pęnitentia salutari. Idē & in hęresis crimine in eodem foro cōsciētię eis tantum, non eorum Vicarijs, sit permissum.

Caput VII.

VT fidelis populus ad suscipienda sacramenta maiori cum reuerentia, atque animi deuotione accedat, pręcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, vt nō solum cum hęc per seipsos erunt populo administranda prius illorum vim, & vsum pro suscipientiū captu explicent: sed ēt idē à singulis Parochis piē, prudēterq; etiam lingua vernacula, si opus sit, & commode fieri poterit, seruari studeant, iuxta formā à

Inf.ses.vi. in pinc. sup.ses.22. de sacri. miss.c. 8. sancta Synodo in Catechesi singulis sacramétis præscribendam, quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atq; à Parochis omnibus populo exponi curabunt, nec non vt inter Missarum solennia, aut diuinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis, vel solennibus explanent, eademq; in omnium cordibus postpositis inutilibus quæstionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudire studeant.

Caput VIII.

1. Tim. 5. APostolus monet publicè peccantes palàm esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, vnde alios scandalo offensos commotosq; fuisse, non sit dubitandũ, huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè iniungi oportet, ut quos exéplo suo ad malos mores prouocauit, suæ emendationis testimonio ad rectum reuocet vitam. Eps tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud secretũ poterit commutare, qñ ita magis iudicauerit expedire. In omnibus ét cathedralib. ecclesijs, vbi id commodè fieri poterit pœnitentiarius aliquis cũ vnioné pbendæ proximè vacaturæ, ab Epo instituat, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia vel iure Canonico, & annorũ quadraginta, seu aliàs q aptior pro loci qualitate eperiatur, qui dum confessiones in ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur.

Caput

Caput IX.

QVæ aliàs sub felic. record. Paulo III. & nuper sub Beatissimo Dño nostro. Pio IIII. in hoc eodem concilio de adhibenda ab ordinarijs diligētia in beneficiorum, etiam exemptorum, visitatione constituta sunt, eadem ét in ijs ecclesijs sæcularibus obseruentur, quæ in nullius diœcesi esse dicuntur, vt ab epō, cuius cathedralis ecclesia est proximior, si id constet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tanquam sedis Apostolicæ delegato, visitentur, non obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus quibuscunq; etiam immemorabilibus.

Supra sess. 6. de ref. c.4. sess. 7. de ref. c. 8. sess. 25. de ref. c. 8

Caput X.

EPiscopi, vt aptius quem regunt populum possit in officio atque obedientia continere, in omnibus ijs; quæ ad visitationem ac morum correctionem subditorum suorum spectāt, ius & potestatem habeant etiam tanquam Apostolicæ sedis delegati ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi iuxta Canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione ac diœcesis suæ vtilitate necessaria videbuntur. Nec in his, vbi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut vlla inhibitio, appellatio, seu querela etiam ad Sedem Apostolicā interposita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquomodo impediat, aut suspendat.

Sup. sess. 12. de ref. c. 1. & sess. 18. de ref. c. 1.

Caput XI.

Sup.ses.6. ca.3. QVoniam priuilegia, & exemptiones, quę variis titulis plerisque concedũtur, hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare,& exemptis occasionem laxioris vitæ prębere dignoscuntur, decernit sancta Synodus, vt si quando iustis, grauibus, & ferè necessarijs suadentibus causis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolitatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut aliis huiusmodi in Romana Curia, vel extra, insignibus decorandos esse placuerit, necnon alios cuicunque monasterio oblatos, vel quomodocunque addictos, aut sub nomine seruientium militijs, seu monasterijs, hospitalibus, collegiis, aut quocunque alio titulo assumi, nihil ex iis priuilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur, quo minus iis, quibus ea iam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis, tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quò ad Capellanos Regios, iuxta Constitutionem Innocentij III. quę incipit, Cũ Capellæ subiecti existant, exceptis tamen iis, qui prędictis locis aut militijs actu seruiunt, & intra eorum septa ac domos resident, subq; eorum obedientia viuunt, siue iis, qui legitimè, & secundum regulam earundem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat, nõ obstantibus priuilegiis quibuscunque etiam religionis sancti Ioannis Ierosolimitani, & aliarũ mili-

c. cũ capella, ext. de priuil.

militiarum, Quæ vero priuilegia residentibus in curia Romana uigore Eugenianę Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium cōpetere solēt, ea in iis, qui beneficia ecclesiastica obtinent, ratione prędictorum beneficiorum minime intelligantur, sed Ordinarij iurisdictioni subiecti permaneant, non obstantibus quibuscunque inhibitionibus. c. diuina, de priuileg. in extrauag.

Caput XII.

CVm dignitates, in ecclesiis pręsertim cathedralibus, ad conseruandam, augendáque ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, vt qui eas obtinerent pietate pręcellerent, aliisque exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio iuuarent, meritò qui ad eas uocantur tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quascūque, quibus animarum cura subest promoueatur; nisi qui saltem 25. suę ętatis annum attigerit: & in Clericali ordine versatus, doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur, iuxta Cōstitutionem Alexādri III. in Concilio Lateranensi promulgatam, quę incipit, Cum in cunctis. Archidiaconi etiā, qui oculi dicunt Episcopi sint, in omnibus ecclesiis, vbi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores, aut Licētiati in iure Canonico. Ad ceteras aūt dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest; Clerici alioqui idonei, & 22. annis nō minores asciscantur, Prouisi etiā de Sup. sess. 6. c. 1. de refor. c. cū in cūctis, de electio.

bene-

beneficijs quibuscunq; curam animarum habentibus, teneantur a die adeptæ possessionis ad minus intra duos mẽses, in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito coram generali eius Vicario, seu officiali, orthodoxæ suæ fidei publicam facere professionẽ, & in Rom. Ecclesiæ obediẽtia se permãsuros spondeant, ac iurent. Prouisi autem de canonicatibus, & dignitatibus, in ecclesiis Cathedralibus non solum coram Episcopo, seu eius officiali, sed etiã in capitulo idem facere teneantur, alioquin prædicti omnes prouisi, vt supra, fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur. Neminem, etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum aut portionem recipiant, nisi qui eo ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbẽda, aut portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & à hac sancta Synodo statutum, initiari valeat. In omnibus verò ecclesijs Cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones, habeãt annexum ordinem Presbyterij Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cum consilio Capituli designet, ac distribuat, prout viderit expedire, quibus quisque ordo ex sacris annexus in posterũ esse debeat ita tamen, vt dimidia saltem pars presbyteri sint, cæteri vero Diaconi, aut subdiaconi, Vbi vero consuetudo laudabilior habet, vel plures, vel omnes sint presbyteri omnino obseruetur. Hortatur etiam sancta Synodus, vt in prouincijs, vbi id commode fieri potest, dignitates, omnes,

Inf. in Bulla Pij IV. super forma iuramenti pfessionis fidei.

cap. licet Cap. & c. cũ ex eo. de elec in 6. sup. sess. 7. de ref. cap. 17.

omnes, & saltem dimidia pars canonicatuum in Cathedralibus ecclesijs, & collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, uel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, uel iure canonico. Præterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat uigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses, ab eisdem ecclesijs quolibet anno abesse, saluis nihilominus earum ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitii tempus requirunt, alioquin primo anno priuetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam prębendæ, ac residentiæ fecit suos, quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit: crescente uero contumacia, contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones, procedatur. Distributiones uero, qui statutis horis interfuerint, recipiant, reliqui, quauis collusione, aut remissione exclusa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit, Cõsuetudinem. Quod sancta Synodus in usum reuocat, non obstantibus quibuscunq; statutis, & consuetudinibus. Omnes uero diuina per se, & non per substitutos compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, assistere, & inseruire, atque in choro, ad psallendũ instituto hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter distinctè, deuoteque laudare. Vestitu in

Sup. sess. 6. c. 1. de resid.

c. 1. de cler. non resid. in 6.

super decenti tam in ecclesia, quam extra assidue vtantur, ab illicitisque venationibus aucupiis, choreis, tabernis lusibusque abstineant, atque ea morum integritate polleant, vt merito Ecclesię Senatus dici possit. Cætera quę ad debitum in diuinis officijs regimen spectant, deque congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanendi, simulque de omnibus ecclesię ministris, quæ necessaria erunt, & si qua huiusmodi synodus prouincialis pro cuiusq; prouinciæ vtilitate & moribus, certam cuique formulam præscribet. Interea vero Episcopus nō minus, quam cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Episcopo, alter a Capitulo eligatur, in ijs, quæ expedire videbuntur poterit prouidere.

Caput XIII.

QVoniam pleręque cathedrales Ecclesiæ tam tenuis reditus sunt & angustæ, vt Episcopali dignitati nullo modo respōdeāt, neque ecclesiarum necessitati sufficiant, examinet Concilium prouinciale, vocatis iis, quorū interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemq; inuicē vnire, vel nouis prouentibus augere expediat, confectaque de præmissis instrumenta ad Summum Romanum Pontificem mittat, quibus instructus Sūmus Pontifex ex prudentia sua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim verò, donec prædicta effectum sortiantur, huiusmo-

iusmodi Episcopis, qui fructuum subuentione pro diœcesis suæ tenuitate, indigent, poterit de beneficijs aliquibus (dum tamen curata non sint) nec dignitates, seu canonicatus, & præbendæ, nec monasteria, in quibus viget Regularis obseruantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Visitatoribus subduntur, à summo Romano Pontifice prouideri. In parochialibus etiã ecclesiis, quarum fructus æquè adeo exigui sunt, vt debitis nequeant oneribus satisfacere, curabit Episcopus, si per beneficiorum vnionem, non tñ Regularium, id fieri non possit, vt primitiarum, vel decimarum assignatione, aut per parochianorũ symbola, aut collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tm̃ redigatur, quod pro Rectoris, aut parochiæ necessitate decenter sufficiat, In vnionib⁹ vero quibuslibet seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis, ecclesiæ parochiales monasteriis quibuscunque, aut abbatijs, seu dignitatibus siue prebẽdis ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatæ, siue aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, militiisve non vniantur, & quæ vnitæ sunt, reuideantur ab ordinarijs, iuxta aliàs decretum in eadem Synodo, sub felic. recor. Paulo III. quod etiam in vnitis ab eo tẽpore citra æque obseruetur, non obstantibus in iis, quibuscunque verborum formis, quæ hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad hæc in posterum oẽs hæ cathedrales Ecclesię, quarum reditus summam ducatorum mil- Sup. ses. 7. de ref. c. 6.

le & parochiales, quę summam ducatorum centum, secundum verum annuum valorem non excedunt, nullis pensionibus, aut reseruationibus fructuum grauentur. In ijs quoque ciuitatibus, ac locis, vbi parochiales ecclesię certos nō habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, sed promiscue petentibus sacramenta ministrant, mandat sancta Synodus Episcopis pro tutiori animarum eis cōmissarum salute, vt distincto populo in certas, propriasque parochias vnicuique suum perpetuum, peculiaremque parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & à quo solo licitè sacramenta suscipiant, aut alio vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idemque in ijs ciuitatibus ac locis, vbi nullę sunt parochiales, quamprimum fieri curent, non obstantibus quibuscumque priuilegijs, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput XIIII.

IN pluribus ecclesijs, tam cathedralibus, quā collegiatis, & parochialibus, ex eorum constitutionibus, aut ex praua consuetudine, obseruari intelligitur, vt in electione, pręsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione ad possessionem alicuius cathedralis ecclesię, vel beneficij, canonicatuum aut pręb endarum, vel partem prouentuum, seu ad distributiones quotidianas, certę condiciones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, pro-

missiones,

miſſiones, compenſationesve illicitę, aut etiam quę in aliquibus eccleſijs dicuntur Turnorum lucra interponantur. hęc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, vt quęcumque huiuſmodi in vſus pios non conuertuntur, atque ingreſſus eos, qui ſimoniacę labis, aut ſordidę auaritię ſuſpitionem habent, fieri non permittant, ipſique diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prędictis cognoſcant, & illis tantum, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac ſcandaloſas reijciant, & aboleant. Eos verò, qui aduerſus hęc in pręſenti decreto comprehenſa quauis ratione commiſerint, pœnis contra ſimoniacos editis, ſacris Canonibus, & variis ſummorum Pontificum Conſtitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit, nō obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis, de quarum ſubreptione, obreptione, & intentionis defectu Epiſcopus tanquam Apoſtolicę Sedis delegatus cognoſcere poſſit.

1. q. 1. per totum, de confeſ. & de ſimon. extra, per totum.

Caput XV.

IN eccleſijs Cathedralibus, & collegiatis inſignibus, vbi frequentes, adeoque tenues ſunt prębendę, ſimul cum diſtributionibus quotidianis, vt ſuſtinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & perſonarum qualitate non ſufficiant, liceat Epiſcopis cum conſenſu Capituli, vel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen

regularia, ijs vnire, vel si hac ratione prouideri non possit, aliquibus ex ijs suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quarum fructus, & prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere, ita tamen, vt tot supersint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati ecclesiæ commode valeant respondere, non obstantibus quibuscunque constitutionibus, & priuilegiis, aut quacunque reseruatione, generali, vel speciali, aut affectione; neq; prædictæ vniones, aut suppressiones tolli seu impediri possint ex quibuscunque prouisionibus etiam vigore resignationis, aut quibusvis allis derogationibus vel suspensionibus.

Caput XVI.

CApitulum, Sede vacante, vbi fructuũ percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum vnum, vel plures, fideles, ac diligentes discernat, qui rerum Ecclesiasticarum, & prouentuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Itẽ Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentẽ cõfirmare omnino teneatur, qui saltem in iure canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel aliàs, quantum fieri poterit idoneus, si secus factum fuerit, ad Metropolitanũ deputatio huiusmodi deuoluat. Et, si ecclesia ipsa metropolitana fuerit, aut exempta. Capitulumq; vt præfertur

tur, negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex suffraganeis in metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta, Oeconomum, & Vicarium idoneos possit cōstituere: Episcopus verò ad eandem ecclesiam vacantem promotus ex ijs, quæ ad eum spectāt, ab eisdem Oeconomo, Vicario, & aliis quibuscunque officialibus, & administratoribus qui sede vacante fuerunt a capitulo, vel ab aliis in eius locum constituti, etiam si fuerint ex eodem capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, administrationis, aut cuiuscunque eorum muneris possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint, etiam si prædicti officiales, redditis rōnib. à Capitulo, vel a deputatis ab eodem, absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidē quoq; Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad ecclesiam pertinentibus, si quę ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

Caput XVII.

CVm ecclesiasticus ordo peruertat̄, q̄n vnus plurium officia occupat Clericorum, sanctè sacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus ecclesijs conscribi: verum quoniam vult improbę cupiditatis affectu seipsos, non Deū, decipiētes, ea, quę benè constituta sunt, varijs artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere nō erubescūt, sancta Synodus, debitam regendis ecclesijs disciplinam restituere cupiens, pręsenti decreto quod in qui- c. ad hęc c cum nō ignores, de præb.

buscunque personis, quocumque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeāt, mandat obser uari, statuit, vt in posterū vnum tm̄ beneficium ecclesiasticum singulis cōferatur, quod quidem si ad vitā eius, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiēs, dummodo vtrumq; personalem residentiā non requirat, eidem conferri. Hæcq; non modo ad cathedrales ecclesias, sed etiā ad alia omnia beneficia, tā sęcularia, q̄ Regularia quęcunq;, etiā commendata, pertineant, cuiuscunq; tituli, ac qualitatis existant. Illi verò, qui in presenti plures parochiales ecclesias, aut vnam cathedralem, & aliā parochialē obtinēt, cogātur omnino, quibuscunq; dispensationib. ac vnionibus ad vitam non obstantibus, vna tm̄ parochiali, vel sola cathedrali retenta, alias parochiales infra spatium sex mensium dimittere, alioquin tam parochiales, quàm beneficia omnia, quę obtinent ipso iure vacare censeantur, ac tanquam vacantia liberè aliis idoneis conferantur, nec ipsi antea illa obtinentes tuta conscientia fructus post dictam tp̄s retineant. Optat autem sancta Synodus vt resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione (prout summo Pontifici videbitur) prouideatur.

Sup. sess. 7, de ref. c. 7

Caput XVIII.

EXpedit maximè animarum saluti à dignis, atque idoneis Parochis gubernari: id vt diligentius, ac rectius perficiatur, statuit sancta Synodus, vt parochialis ecclesię vacatio,

etiam

etiam si cura ecclesię vel Episcopo incumbere dicatur,& per unum, uel plures administretur, etiam in ecclesijs patrimonialibus,seu receptiuis nuncupatis, in quibus consueuit Episcopus uni uel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptum examen teneri mandat,per obitum,uel resignationé, etiam in Curia,seu aliter quomodocunque contigerit, etiã si ipsa parochialis ecclesia reseruata,uel affecta fuerit generaliter, uel specialiter, etiam uigore indulti, seu priuilegij in fauorem sanctę Romanę Ecclesię Cardinalium seu Abbatũ, uel Capitulorum, debeat Episcopus statim,habita notitia uacationis ecclesię, si opus fuerit,idoneum in ea Vicarium,cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere,qui onera ipsius ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porro Episcopus, & qui ius patronatus habet,intra decem dies, uel aliud tempus,ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam ecclesiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre ,ut possit postea de cuiuslibet ætate,moribus & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo, aut Synodo prouinciali pro regionis more uidebitur magis expedire, per edictum etiam publicum uocentur,qui uolent examinari. Trãsacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint,examinentur ab Episcopo, siue,eo impedito,

Sup. sess.7 ca.13.

Inf.ses.vi. de ref.c.6 pedito,ab eius vicario generali,atq; ab aliis examinatoribus non paucioribus,quam tribus quorum votis,si pares,aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus,vel Vicarius quibus magis videbitur.Examinatores autem singulis annis in diœcesana synodo ab episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant,& ab ea probentur. Adueniente que vacatione cuiuslibet ecclesiæ,tres ex illis eligat eps,qui cum eo examen perficiant indeque succedente alia vacatione,aut eosdem,aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sin vero hi examinatores,Magistri,seu Doctores,aut Licētiati in Theologia, aut iure Canonico,vel alij Clerici,seu Regulares, etiā ex ordine mendicantium, aut etiam sæculares qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Euangelia, se, quacumq; humana affectione postposita, fideliter munus executuros.Caueantque nè quidquam prorsus occasione huius examinis nec ante,nec post accipiant,alioqui simoniæ vitium tam ipsi,quam alijs dantes incurrant, à qua absolui nequeāt, nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam synodo prouinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur, à qua, si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri possint.Peracto deinde examine renun-

Sup.ses.21 de ref.c.6.

cientur,

cientur, quotcũque ab his idonei iudicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & alijs rebus ad vacantem ecclesiam gubernandam opportunis, ex hisque Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illi, & non alteri collatio ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si vero iuris patronatus ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum & non alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur, vt ab eo instituatur. Cum vero institutio ab alio, quàm ab Episcopo erit facienda, tũc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quẽ institutio spectat: Quod si ius patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, vt supra, examinari, & non nisi idoneus repertus fuerit admitti. In omnibusq; supradictis casibus non cuiquam alteri, quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta supradictam regulam, de ecclesia prouideatur, nec prædictorum examinatorum relationem, quo minus excusatio nem habeat, nulla deuolutio, aut appellatio ad sedem Apostolicam, siue eiusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita, impediat, aut suspendat, alioquin Vicarius, quem ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputauit,

Supra sess. 14. de ref. c. 13.

putauit, vel forsan postea deputabit, ab eius Ecclesiæ custodia, & administratione non amoueatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, vt supra, sit prouisum, alias prouisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ subreptitiæ esse censeantur, non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegiis, præuentionibus, affectionibus, nouis prouisionibus, indultis, concessis quibuscunq; Vniuersitatibus, etiam ad certam summam, & alijs impedimentis quibuscunq;. Si tamen adeo exigui reditus dictę parochialis fuerint, vt totius huius examinationis operā non ferant, aut nemo sit, qui se examini quærat subiicere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile grauiores rixæ, ac tumultus possint excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, priuatum aliud examen, cæteris tamē vt supra seruatis, adhibere. Licebit etiam synodo prouinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittendave esse censuerit, prouidere.

Caput XIX.

Expectatiuę tolluntur.

DEcernit sancta synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegijs, Vniuersitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad cer-

tam

tam summam, vel alio quouis colore concedi, nec hactenus concessis cuiquam vti licere. Sed nec reseruationes mentales, nec aliæ quæcunque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas ecclesias, vel monasteria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedãtur, & hactenus concessa, abrogata esse censeantur.

Caput XX.

CAusæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis, locorum duntaxat cognoscantur, atque omnino saltem infra biennium à die motæ litis terminentur: alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum iudices superiores, aliàs tamen competentes, adire, qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant & quamprimum terminari curent; nec antea aliis committantur, nec auocentur: neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscunque recipiantur: eorumve cõmissio aut inhibitio fiat nisi à diffinitiua, vel à diffinitiuę vim habente, & cuius grauamen per appellationem à diffinitiua reparari nequeat. Ab his excipiantur causæ, quæ iuxta canonicas sanctiones apud sedem Apostolicam sunt tranctandæ, vel quas ex vrgenti, rationabilique causa iudicauerit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum signaturæ sanctitatis suæ, manu propria subscribendum, committere, aut auocare. Ad

Causę omnes ecclesiasticæ in prima instantia coram ordinario tractandæ, inf bienniũ finiendæ.

Inf. sess. vl. de ref. c. 10. in fi.

hæc

hæc, causæ matrimoniales, & criminales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, etiam visitando, sed Episcopi tantum examini, & iurisdictioni relinquantur. etiam si in præsenti inter Episcopum & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarum cognitione lis aliqua in quacumque instantia pendeat: coram quo, si pars verè paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam, nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare; nisi pars altera, & alimenta, & expensas litis velit subministrare. Legati quoq; etiā de latere, Nuncii, Gubernatores ecclesiastici, aut alii quarumcumque facultatum vigore, nō solum Episcopos, in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum iurisdictionem ijs præripere, aut turbare non præsumant, sed nec ēt contra Clericos aliasve personas ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito, eoque negligente, procedant, aliàs eorum processus, ordinationesve nullius momenti sint, atque ad damni satisfactionem partibus illati teneantur. Præterea si quis in casibus à iure permissis appellauerit: aut de aliquo grauamine conquestus fuerit, seu aliàs ob lapsum biennii de quo supra, ad alium iudicem recurrerit: teneatur acta omnia coram Episcopo gesta, ad iudicem appellationis expensis suis transferre, eodem tamen Episcopo prius admonito vt, si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit iudici appellationis

Causę criminales & matrimoniales ab Episcopis tantum tractandę.

Appellās quid agere debeat.

tionis significare. Quòd si appellatus compareat: cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata sunt, expensas, pro portione sua, si illis vti voluerit, subire: nisi aliter ex loci consuetudine seruetur, vt scilicet ad appellantem integrũ hoc onus pertineat. Porro ipsam auctorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra mensem exhibere. Qui notarius si in differenda exhibitione fraudem fecerit: ab officij administratione arbitrio Ordinarij suspendatur, & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit inter appellantem, & pauperes loci distribuendam, compellatur. Iudex verò, si ipse impedimenti huius conscius, particepsve fuerit, aliterve obstiterit, nè Appellanti, integrè acta intra tẽpus traderentur: ad eandem dupli pœnam, prout supra, teneatur: non obstantibus, quò ad omnia suprascripta, priuilegijs, indultis, cõcordijs quę suos tantum teneant autores, & alijs quibuscumque consuetudinibus.

Caput XXI.

CVpiẽs sancta Synodus, vt ex decretis ab ea editis nulla unquã futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa posita in decreto publico, sessio. prima, sub Beatissimo D. Nostro Pio IIII. videlicet, Quæ proponẽtibus Legatis, & Pręsidentibus ad horum temporum leuandas calamitates, sedandas de religione cõtrouersias, coercendas linguas dolosas, deprauatorum morum abusus corrigẽdos, Ecclesię veram,

ram,& Christianam pacem conciliandam apta & idonea ipsi sanctæ synodo videbuntur: explicando declarat, mentis suæ non fuisse, vt ex prædictis verbis solita ratio tractādi negotia in generalibus Cōcilijs, vlla ex parte immutaretur: neque noui quidquam, præter id, quod à sacris Canonibus vel generalium synodorum forma hactenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper, eadem Sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria quinta post Conceptionē Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris, proximè venturi, habendam esse statuit, & decernit: cum potestate etiam abbreuiandi, in qua sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deque alijs ad eam pertinētibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis Dogmatibus tractari, prout suo tempore in congrationibus proponetur.

Abbreuiata est dies Sessionis.

SES-

SESSIO XXV.

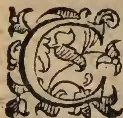
Quæ est ix. & vltima.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Cępta die 3. Absoluta die 4. Dec.

M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

CVM Catholica Ecclesia, Spiritu Sancto edocta, ex sacris literis, & antiqua Patrũ traditione, in sacris Cõciliis, & nouissimè in hac œcumenica synodo docuerit, Purgatoriũ esse, animasque ibi detentas fideliũ suffragijs, potissimum verò acceptabili altaris sacrificio iuuari, præcipit Sancta Synodus Epis, vt sanã de Purgatorio doctrinã à Sanctis Patribus, & sacris Concilijs traditã, à Christi fidelib. credi, teneri, doceri, & vbiq; prædicari, diligenter studeant. Apud rudẽ verò plebem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, quæ ad ædificationem non faciũt, & ex quibus plerumq; nulla fit pietatis accessio, à popularibus cõcionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea verò, quæ ad curiositatem quandam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt: tanquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi vt fideliũ viuo-

Io. 14.15. 16. Su. sess. 22. de sacra. miss. i pric. Cap. 2. & 3. sess. 22.

Mach. 12. Heb. 1. Luc. 3.

rum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri consueuerunt, secundum Ecclesię insttuta pie, & deuotè fiunt, & quæ pro illis ex testatorũ fundationibus, vel alia ratione debentur; non perfunctoriè, sed à sacerdotibus, & Ecclæsiæ ministris, & alijs, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & acutate persoluantur.

De inuocatione, & veneratione & Reliquijs sanctorum, & sacris imaginibus.

MAndat Sancta Synodus omnibus Episcopis, & cæteris docendi munos, curamq; sustinentibus, vt iuxta Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesię vsum à primæuis Christiãnæ Religionis temporibus receptum, sanctornmque Patrum consensionum, & sacrorum Conciliorum detreta in primis de Sanctorum intercessione, inuocationè, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum vsu fideles diligenter instituant, docẽtes, eos sanctos vnà cum Christo regnantes orationes suas pro hominibus Deo offerre; bonum, atque vtile est suppliciter eos inuocare, & ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Iesum Christum Dominũ nostrum, qui solus noster Redemptor, & Saluator est, ad eorum orationes, opem, auxiliumq́ue confugere, illos vero, qui negant sanctos æterna felicitate in cœlo fruentes, inuocandos esse, aut qui as-

Con. Constan. act. 1.

se-

ſerunt,vel illos pro hominibus nõ orare, vel eo rũ,vt pro nobis ẽt ſingulis orent,inuocationem eſſe idololatriã,uel pugnare cũ verbo Dei, aduerſariq; honori vnius mediatoris Dei, & hominũ Ieſu Chriſti,uel ſtultũ eſſe in cœlo règnã tibus uoce,uel mente ſupplicare,impiè ſentire.

Sanctorũ quoque Martyrũ, & aliorum cum Chriſto viuentium ſancta corpora, quæ uiua membra fuerunt Chriſti, & templum ſpiritus ſancti,ab ipſo ad æternam uitam ſuſcitanda, & glorificanda, à fidelib. ueneranda eſſe per quæ multa beneficia à Deo hominibus præſtantur, ita ut affirmantes,ſanctorum Reliquiis uenerationem,atque honorem non deberi, uel eas aliaque ſacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari, atque eorum opis impetrandæ cauſa ſanctorum memorias fruſtra frequentari.omnino damnandos eſſe: prout iam pridem eos damnauit,& nunc etiam damnat Eccleſia,Imagines porrò Chriſti,Deipare Virginis, & aliorum ſanctorum, templis præſertim habendas, & retinendas, eiſque debitum honorem, & venerationem impertiendam non quod credatur ineſſe aliqua in ijs diuinitas, uel uirtus, propter quã ſint colendæ,uel quod ab eis ſit aliquid petendum,uel quod fiducia in imaginib. ſit figenda, ueluti olim fiebat à gentibus, quæ in idolis ſpem ſuam collocabant, ſed quoniam honos;qui eis exhibetur, refertur ad prototypa,quæ illæ repræſentant,ita ut per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus,

Sup.ſeſ.5. de pec.origin.

Su.ſeſ.22. c.3.de ſacra.miſ.

mus, & procumbimus, Christum adoremus, & sanctos quorum illę similitudinem gerunt, veneremur id quod Conciliorum, pręsertim vero secundę Nicęnę synodi decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

Concil. Nic. 2. Act. 2. 4. 5. 6.

Illud verò diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostrę redemptionis, picturis, vel aliis similitudinibus expressas; erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis & assiduę recolēdis; tum vero ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi, non solum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quę à Christo sibi collata sunt, sed etiam quia Dei per sanctos miracula, & salutaria, exempla oculis fidelium subiiciuntur, vt pro ijs Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam, moresque suos componant, excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit, anathema sit.

In has autem sanctas, & salutares obseruationes si qui abusus irrepserint, eos prorsus aboleri sancta Synodus vehementer cupit, ita vt nullę falsi Dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem prębentęs, statuantur. Quod si aliquando historias, & narrationes sacrę scripturę, cum id indoctę plebi expediet, exprimi & figurari contigerit, doceatus

tur populus non propterea diuinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. Omnis porrò superstitio in sanctorum inuocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro vsu tollatur; omnis turpis quęstus eliminetur, omnis denique lasciuia vitetur: ita vt procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur, & sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes atque ebrietates non abutantur, quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum, ac lasciuiam agantur. Postremò tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, vt nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque inhonestum appareat, cum domum Dei deceat sanctitudo. Hæc vt fidelibus obseruentur, statuit sancta Synodus, nemini licere vllo in loco, vel ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, nulla etiam admittéda esse noua miracula, nec nouas reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante episcopo, qui simul atq; de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consiliũ Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ ueritati, & pietati consentanea iudicauerit. Quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, uel omnino aliqua de iis rebus grauior quæstio incidat Episcopus, an

Inf. i Dec. de indul. sess. 21. c 9. de refor.

Psal. 92.

tequam cōtrouersiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Episcoporum in Concilio prouinciali sententiam expectet, ita tamen ut nihil inconsulto Sanctissimo Romano Pontifice, nouum, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

EAdem Sacrosancta Synodus, reformationem prosequens, ea quæ sequuntur statuenda esse censuit.

Caput I.

Regulares qua ratione vitam instituere debeant.

QVoniam non ignorat Sancta Synodus, quantum ex monasterijs piè institutis, et rectè administratis in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur necessarium esse censuit, quò faciliùs ac maturius, ubi collapsa est uetus, & regularis disciplina instauretur, & constantius, ubi conseruata est, perseueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares, tam viri, quam mulieres ad Regulæ, quam professi sunt præscriptū vitā instituant, & componant, atque in primis, quę ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, & paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria uota, & præcepta, ad eorum respectiue essentiam, necnon ad communem uitam, uictum, & uestitum, obseruanda pertinentia, fideliter obseruent.

Om-

Omnisque cura,& diligentia à superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & prouincialibus,quam in eorum uisitationibus,quæ suis temporibus facere non permittant,ut ab illis non recedatur, cum compertum sit, ab eis non posse ea,quæ ad substantiam Regularis uitæ pertinent,relaxari, si. n. illa quæ bases sunt, & fundamenta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerint conseruata,totum corruat ædificium necesse est.

Caput II.

NEmini igitur Regularium, tam uirorum, quam mulierum,liceat bona immobilia, uel mobilia, cuiuscunque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita tanquam propria, aut etiã nomine conuentus possidere, uel tenere, sed statim ea superiori tradant, cõuentuiq; incorporent. Nec deinceps liceat superiorib. bona stabilia alicui Regulari concedere, ẽt ad usumfructum,uel usum,administrationẽ, aut cõmendam: Administratio aũt bonorũ,monasteriorũ,seu conuentuum ad solos Officiales eorũdem, ad nutũ superiorum amouibiles, pertineat. Mobiliũ uerò usum ita superiores pmittent,ut eorũ supellex statui paupertatis, q̃ professi sunt,conueniat, nihilq; superflui in ea sit, nihil etiam quod sit necessarium, eis denegẽt. Quod si quis aliter quicquam tenere deprehensus:aut conuictus fuerit,is biennio actiua;& passiua uoce priuatus sit, atq; etiam iuxta suæ regulæ,& Ordinis constitutiones,puniatur.

Regulares bona possidere non possunt.

Caput III.

Quib. regularibus bona immobilia possidere liceat.

CONcedit sancta Synodus omnibus monasterijs, & domibus tam virorum, q̃ mulierum, & mendicãtium, exceptis domib. Fratrum S. Francisci Capucinorum, & eorum, qui Minorum de obseruantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps immobilia eis possidere liceat. Qđ si aliqua loca ex prædictis, quibus autoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat: eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem monasterijs, & domibus tàm virorum, q̃ mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidẽtibus is tantum numerus constituatur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex reditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commodè possit sustentari, nec de cętero similia loca erigant sine Episcopi, in cuius diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

Caput IIII.

Regulares alicuius obsequio se subiicere nõ possũt sine superiorum licentia.

PRohibet Sancta Synodus, nè quis Regularis sine sui superioris licentia prædicationis vel lectionis, aut cuiusuis pij operis prætextu, subijciat se obsequio alicuius Pręlati, Principis, vel Vniuersitatis, vel communitatis, aut alterius cuiuscunque personæ, seu loci, neq; ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs super ijs obtenta, suffragetur. Quod si contrafecerit, tanquam inobediens arbitrio superioris puniatur.

Nec

Nec liceat Regularibus à ſuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad ſuperiores ſuos accedendi, niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui verò ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorũ tanquam desertor ſui inſtituti puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cauſa ad Vniuerſitates mittuntur, in conuentibus tantum habitent, alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

Caput V.

Bonifacij Octaui conſtitutionem, quæ incipit, Periculoſo, renouans Sancta Synodus vniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, pręcipit, vt in omnibus monaſterijs, ſibi ſubiectis, ordinaria, in alijs verò Sedis Apoſtolicę autoritate clauſurã ſanctiſſimonialium, vbi violata fuerit, diligenter reſtitui & vbi inuiolata eſt, conſeruari maximè procurẽt inobedientes, atque contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſęcularis. Quod auxilium vt prębeatur, omnes Chriſtianos princeps hortatur Sancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda omnibus magiſtratibus ſęcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire à monaſterio, etiam ad breue tempus, quocunque prętextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approban-

c. periculoſo ꝗ ſta. mon. in 6.

Moniali. b. poſt ꝓfeſſionẽ a monaſterio extra nõ liceat.

da, indultis quibuſcumque & priuilegijs non obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterij nemini liceat, cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, uel ætatis fuerint, ſine Epiſcopi, vel ſuperioris licentia in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum Epiſcopus, uel ſuperior licentiam debet in caſibus neceſſarijs, neque alijs ullo modo poſſit etiam uigore cuiuſcũq; facultatis, uel indulti hactenus conceſſi, uel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, uel oppidi conſtituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus ſine ulla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita, curent Epiſcopi, & alij ſuperiores (ſi ita videbitur expedire) ut Sanctimoniales ex eis ad noua, uel antiqua monaſteria intra urbes, uel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis. Impedientes uero, uel non obedientes, per cẽſuras Eccleſiaſticas parere compellant.

Ingreſſus monaſteriorũ omnibus prohibitus.

Caput VI.

Electio ſuperiorum regulariũ, & monialium quo modo facienda.

IN electione ſuperiorum quorumcunq;, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum præpoſitarum, quo omnia recte, & ſine ulla fraude fiant, in primis Sancta Synodus diſtricte præcipit, omnes ſupradictos eligi debere per uota ſecreta, ita ut ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores,

aut alios quoscunque Titulares ad effectũ electionis faciendæ constituere, aut voces, & suffragia absentium supplere. Si verò cõtra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Prouincialem, Abbatem, aut priorem creari permiserit, deinceps ad omnia Officia in religione obtinenda inhabilis existat, facultatesq; super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeãtur, & si in posterum alię concedantur, tanquã subreptitię habeantur.

Caput VII.

Abbatissa & alię superiores quomõ & qua ætate eligendę.

ABbatissa, & priorissa, & quocunque alio nomine pręfecta, vel prępośita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quid si his qualitatibus non reperiatur in eodem monasterio ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum superiori, qui electioni pręest, videatur, ex ijs, quæ in eodem monasterio annum trigesimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio superiore consentiente, eligatur. Duobus vero monasteriis nulla pręficiatur. Et, si qua duo, vel plura quocunq; modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra sex menses cętera resignare. Post id vero tp̃s, nisi resignauerit, omnia ipso iure vacent. Is vero, qui electioni pręest, Episcopus siue alius superior, claustra monasterij non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestrellam

vota

uota singularium audiat, vel accipiat. In reliquis seruentur singulorum Ordinum, vel monasteriorum constitutiones.

Caput VIII.

MOnasteria omnia, quę generalibus capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habẽt ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicę protectione, ac directione regi consueuerunt, teneantur infrà annum à fine pręsentis Concilij, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, iuxta formam Constitutionis Innocentii Tertij, in Cõcilio generali, quę incipit, in singulis, ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine de prędictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quod si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monasteria sunt, tanquam Sedis Apostolicę delegato, eos pro prædictis caussis conuocare. Quòd si infra limites vnius prouincię non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum, vel trium prouinciarum monasteria vnam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarũ generalia Capitula, & ab illis electi pręsides vel Visitatores eandẽ habeant autoritatẽ in suę congregationis monasteria, ac regulares in eis commorantes, quàm alij pręsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus, teneanturque

c. in singulis, de sta. mona.

suæ

suę congregationis monasteria, frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere,& ea obseruare,quæ in sacris Canonibus,& in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quòd si etiam Metropolitano instante, prædicta exequi non curauerint, Episcopis, in quorum diœcesibus loca prædicta sita sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegatis,subdantur.

To:.ti. de statu reg. in 6. clemē. exiui, de verb. sig.

Caput IX.

MOnasteria Sanctimonialium, sanctę Sedi Apostolicæ immediatè subiecta, etiam sub nomine Capitulorum Sancti Petri, vel sancti Ioan.vel aliàs quomodocunq; nũcupentur, ab Episcopis,tanquam dictæ sedis delegatis gubernentur,non obstantibus quibuscunq; . Quæ verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus reguntur,sub eorũ cura,& custodia relinquantur.

Monasteria monialium, quare ab Episcopis gubernari debeant.

Caput X.

ATtendant diligenter Episcopi,& cęteri superiores monasteriorum sanctimonialiũ vt in constitutionibus earum admoneantur sanctimoniales, vt saltem semel singulis mensibus confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, vt eo se salutari præsidio muniãt ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem confessorē alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs superioribus bis aut ter in anno offeratur,qui omnium confessiones audire debeat. Quod verò sãctissimum Christi corpus

a

intra

mus, & procumbimus, Christum adoremus, & sanctos quorum illę similitudinem gerunt, venеremur id quod Conciliorum, præsertim vero secundę Nicęnę synodi decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

Concil. Nic. 2. Act. 2. 4. 5. 6.

Illud verò diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostrę redemptionis, picturis, vel aliis similitudinibus expressas; erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis & assiduę recolẽdis; tum vero ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi, non solum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quę à Christo sibi collata sunt, sed etiam quia Dei per sanctos miracula, & salutaria, exempla oculis fidelium subiiciuntur, vt pro ijs Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam, moresque suos componant, excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit, anathema sit.

In has autem sanctas, & salutares obseruationes si qui abusus irrepserint, eos prorsus aboleri sancta Synodus vehementer cupit, ita vt nullę falsi Dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem prębentęs, statuantur. Quod si aliquando historias, & narrationes sacrę scripturę, cum id indoctę plebi expediet, exprimi & figurari contigerit, doceatur

tur populus non propterea diuinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. Omnis porrò superstitio in sanctorum inuocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro vsu tollatur; omnis turpis quęstus eliminetur, omnis denique lasciuia vitetur: ita vt procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur, & sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes atque ebrietates non abutantur, quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum, ac lasciuiam agantur. Postremò tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, vt nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque inhonestum appareat, cum domum Dei deceat sanctitudo. Hæc vt fidelibus obseruentur, statuit sancta Synodus, nemini licere vllo in loco, vel ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, nulla etiam admittéda esse noua miracula, nec nouas reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante episcopo, qui simul atq; de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consiliū Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ ueritati, & pietati consentanea iudicauerit. Quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, uel omnino aliqua de iis rebus grauior quæstio incidat Episcopus, an

Inf. ī Dec. de indul. sess. 21. c 9. de refor.

Psal. 92.

tequam cõtrouersiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Episcoporum in Concilio prouinciali sententiam expectet, ita tamen ut nihil inconsulto Sanctissimo Romano Pontifice, nouum, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

EAdem Sacrosancta Synodus, reformatione prosequens, ea quæ sequuntur statuenda esse censuit.

Caput I.

QVoniam non ignorat Sancta Synodus, quantum ex monasterijs piè institutis, et rectè administratis in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur necessarium esse censuit, quò faciliùs ac maturius, ubi collapsa est uetus, & regularis disciplina instauretur, & constantius, ubi conseruata est, perseueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares, tam viri, quam mulieres ad Regulæ, quam professi sunt præscriptũ vitã instituant, & componant, atque in primis, quę ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, & paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria uota, & præcepta, ad eorum respectiuè essentiam, necnon ad communem uitam, uictum, & uestitum, obseruanda pertinentia, fideliter obseruent.

Regulares qua ratione vitam instituere debeant.

Om-

Omnisque cura,& diligentia à superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & prouincialibus,quam in eorum uisitationibus,quæ suis temporibus facere nòn permittant,ut ab illis non recedatur, cum compertum sit, ab eis non posse ea,quæ ad substantiam Regularis uitæ pertinent,relaxari, si. n. illa quæ bases sunt, & fundamenta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerint conseruata,totum corruat ædificium necesse est.

Caput II.

NEmini igitur Regularium, tam uirorum, quam mulierum,liceat bona immobilia, uel mobilia, cuiuscunque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita tanquam propria, aut etiã nomine conuentus possidere, uel tenere, sed statim ea superiori tradant, cõuentuiq; incorporent. Nec deinceps liceat superiorib. bona stabilia alicui Regulari concedere, ẽt ad usumfructum,uel usum,administrationẽ, aut cõmendam: Administratio aũt bonorũ,monasteriorũ,seu conuentuum ad solos Officiales eorũdem, ad nutũ superiorum amouibiles, pertineat. Mobiliũ uerò usum ita superiores pmittent,ut eorũ supellex statui paupertatis, q̃ professi sunt,conueniat, nihilq; superflui in ea sit, nihil etiam quod sit necessarium, eis denegeẽ. Quod si quis aliter quicquam tene e deprehensus:aut conuictus fuerit,is biennio actiua;& passiua uoce priuatus sit, atq; etiam iuxta suæ regulæ,& Ordinis constitutiones,puniatur.

Regulares bona possidere non possunt.

Caput III.

Quib. regularibus bona immobilia possidere liceat.

COncedit sancta Synodus omnibus monasterijs,& domibus tam virorum, q̃ mulierum,& mendicãtium, exceptis domib. Fratrum S. Francisci Capucinorum, & eorum, qui Minorum de obseruantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps immobilia eis possidere liceat. Qđ si aliqua loca ex prædictis, quibus autoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat: eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem monasterijs,& domibus tàm virorum, q̃ mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidẽtibus is tantum numerus constituatur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex reditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commodè possit sustentari, nec de cętero similia loca erigant sine Episcopi, in cuius diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

Caput IIII.

Regulares alicuius obsequio se subiicere nõ possũt sine superiorum licentia.

PRohibet Sancta Synodus, nè quis Regularis sine sui superioris licentia prædicationis vel lectionis, aut cuiusuis pij operis prætextu, subijciat se obsequio alicuius Pręlati, Principis, vel Vniuersitatis, vel communitatis, aut alterius cuiuscunque personæ, seu loci, neq; ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs super ijs obtenta, suffragetur. Quod si contrafecerit, tanquam inobediens arbitrio superioris puniatur,

Nec

Nec liceat Regularibus à suis conuentibus recedere, etiam prætextu ad superiores suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui verò sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorũ tanquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Vniuersitates mittuntur, in conuentibus tantum habitent, alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

Caput V.

BOnifacij Octaui constitutionem, quæ incipit, Periculoso, renouans Sancta Synodus vniuersis Episcopis sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, pręcipit, vt in omnibus monasterijs, sibi subiectis, ordinaria, in alijs verò Sedis Apostolicę autoritate clausurã sanctissimonialium, vbi violata fuerit, diligenter restitui & vbi inuiolata est, conseruari maximè procurẽt inobedientes, atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacunque appellatione pòstposita, compescentes, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sęcularis. Quod auxilium vt prębeatur, omnes Christianos princeps hortatur Sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda omnibus magistratibus sęcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire à monasterio, etiam ad breue tempus, quocunque pretextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approban-

c. periculo. ꝺ q. sta. mon. in 6.

Moniali. b' post p fessionẽ a monasterio extra nõ liceat.

da, indultis quibuſcumque & priuilegijs non obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterij nemini liceat, cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, uel ætatis fuerint, ſine Epiſcopi, vel ſuperioris licentia in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum Epiſcopus, uel ſuperior licentiam debet in caſibus neceſſarijs, neque alijs ullo modo poſſit etiam uigore cuiuſcũq; facultatis, uel indulti hactenus conceſſi, uel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, uel oppidi conſtituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus ſine ulla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita, curent Epiſcopi, & alij ſuperiores (ſi ita videbitur expedire) ut Sanctimoniales ex eis ad noua, uel antiqua monaſteria intra urbes, uel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis. Impedientes uero, uel non obedientes, per cẽſuras Eccleſiaſticas parere compellant.

Ingreſſus monaſteriorũ omnibus prohibitus.

Caput VI.

IN electione ſuperiorum quorumcunq;, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum præpoſitarum, quo omnia recte, & ſine ulla fraude fiant, in primis Sancta Synodus diſtricte præcipit, omnes ſupradictos eligi debere per uota ſecreta, ita ut ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores,

Electio ſuperiorum regularium, & monialium quo modo facienda.

aut alios quoſcunque Titulares ad effectũ electionis faciendæ conſtituere, aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si verò cõtra huius decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit, & is, qui ad hunc effectum ſe in Prouincialem, Abbatem, aut priorem creari permiſerit, deinceps ad omnia Officia in religione obtinenda inhabilis exiſtat, facultatesq́; ſuper his conceſſæ, eo ipſo abrogatæ cenſeãtur, & ſi in poſterum alię concedantur, tanquã ſubreptitię habeantur.

Caput VII.

Abbatiſſa, & alię ſuperiores quomõ & qua ætate eligendę.

ABbatiſſa, & prioriſſa, & quocunque alio nomine pręfecta, vel prępoſita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quid ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem monaſterio ex alio eiuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc etiam incommodum ſuperiori, qui electioni pręeſt, videatur, ex ijs, quæ in eodem monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem rectè vixerint, Epiſcopo, vel alio ſuperiore conſentiente, eligatur. Duobus vero monaſteriis nulla pręficiatur. Et, ſi qua duo, vel plura quocunq; modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra ſex menſes cętera reſignare. Poſt id vero tp̃s, niſi reſignauerit, omnia ipſo iure vacent. Is vero, qui electioni pręeſt, Epiſcopus ſiue alius ſuperior, clauſtra monaſterij non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtrellam

uota singularium audiat, vel accipiat. In reliquis seruentur singulorum Ordinum, vel mona steriorum constitutiones.

Caput VIII.

MOnasteria omnia, quę generalibus capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habēt ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicę protectione, ac directione regi consueuerunt, teneantur infrà annum à fine pręsentis Concilij, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, iuxta formam Constitutionis Innocentii Tertij, in Cōcilio generali, quę incipit, in singulis, ibiq́ue certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine de prędictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quod si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monasteria sunt, tanquam Sedis Apostolicę delegato, eos pro prædictis caussis conuocare. Quòd si infra limites vnius prouincię non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum, vel trium prouinciarum monasteria vnam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarū generalia Capitula, & ab illis electi pręsides vel Visitatores eandē habeant autoritatē in suę congregationis monasteria, ac regulares in eis commorantes, quàm alij pręsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus, teneanturq́ue

c. in singulis, de sta. mona.

suæ

suę congregationis monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere,& ea obseruare,quæ in sacris Canonibus,& in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quòd si etiam Metropolitano instante, prædicta exequi non curauerint, Episcopis, in quorum diœcesibus loca prædicta sita sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegatis,subdantur.

Tot.ti. de stat.reg.in 6. clemē. exiui, de verb. sig.

Caput IX.

MOnasteria Sanctimonialium, sanctę Sedi Apostolicæ immediatè subiecta, etiam sub nomine Capitulorum Sancti Petri, vel sancti Ioan.vel aliàs quomodocunq; nūcupentur, ab Episcopis,tanquam dictæ sedis delegatis gubernentur,non obstantibus quibuscunq; . Quæ verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus reguntur,sub eorū cura,& custodia relinquantur.

Monasteria monialium, quare ab Episcopis gubernari debeant.

Caput X.

ATtendant diligenter Episcopi,& cęteri superiores monasteriorum sanctimonialiū vt in constitutionibus earum admoneantur sanctimoniales, vt saltem semel singulis mensibus confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, vt eo se salutari præsidio muniāt ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem confessore alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs superioribus bis aut ter in anno offeratur,qui omnium confessiones audire debeat. Quod verò sactissimum Christi corpus a

intra

intra chorum, vel septa monasterij, & non in publica ecclesia conseruetur, prohibet Sancta Synodus, non obstante quocunq; indulto, aut priuilegio.

Caput XI.

Moniales sępi⁹ cōfiteantur

IN monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum quibus imminet animarum cura personarum sæcularium, præter eas, quæ sunt de illorum monasteriorum seu locorũ familia, personæ, tam regulares, quàm sæculares huiusmodi curam exercentes, subsint immediatè in ijs, quę ad dictam curam, & sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cuius diœcesi sunt sita. Nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles deputentur, nisi de eiusdem consensu, ac præuio examine per eum, aut eius Vicariũ faciendo, excepto monasterio Cluniacensi cũ suis limitib. & exceptis ĕt ijs monasterijs, seu locis, in quib. Abbates, Generales, aut Capita ordinum sedē ordinariam principalem habent, atq; alijs monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium superiores iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in parochos, & parochianos exercent; saluo tamen eorum Episcoporũ iure q maiorem in prędicta loca, vel personas iurisdictionem exercent.

Caput XII.

CEnsuræ, & interdicta, nedum à sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs

pro-

promulgata, mandante Epo, à Regularibus in eorum ecclesijs publicentur, atque seruentur. Dies etiam festi, quos in diœcesi sua seruandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus seruentur.

Caput XIII.

Cōtrouersiæ de præcedentia quō termi nanda, & a quibus.

CONtrouersias omnes de præcedentia, quæ persæpè maximo cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tàm sæculares q̃ regulares, cum in processionibus publicis, tum in ijs, quæ fiunt in tumultuandis defunctorum corporibus, & in deferenda vmbella, & alijs similibus. Episcopus amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscunque, componat. Exempti autem omnes, àm Clerici sæculares, quàm regulares, quicunq;, etiam monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò viuunt.

Caput XIIII.

Regulares delinquentes quō, & a quibus puniantur.

REgularis non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterii degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, à superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum, seuerè puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat, sin minus, à suo Speriore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

Caput XV.

Professio qua ætate fieri debeat.

IN quacunque religione tam virorum, quàm mulierum professio non fiat ante decimum

ſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat, nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit. qn potius præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna dãtibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant, quod vt rectè fiat, Epiſcopus, etiam per cenſuras eccleſiaſticas ſi opus fuerit, compellat.

Caput XVII.

LIbertati profeſſionis virginum Deo dicandarum proſpiciens ſancta Synodus, ſtatuit atque decernit: vt, ſi puella, quę habitum regularem ſuſcipere voluerit, maior duodecim annis ſit, non ante eum ſuſcipiat, nec poſtea ipſa, vel alia profeſſionem emittat, quam exploraue rit Epiſcopus, vel eo abſente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum ſſumptibus ab eis deputatus Virginis voluntatem diligenter, an coacta an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat, & ſi voluntas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritq; conditiones requiſitas iuxta monaſterij illius, & Ordinis regulam, necnon monaſterium fuerit idoneum, liberè ei profiteri liceat: cuius profeſsionis tempus ne Epiſcopus ignoret, teneatur prę fecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere, quod ſi prę fecta certiorem Epiſcopum non fecerit, quandiu Epiſcopo videbitur, ab officio ſuſpenſa ſit.

Virgines ante 12. annum habitum non ſuſcipiãt.

Caput XVIII.

ANathemati Sancta Synodus ſubijcit, omnes, & ſingulas perſonas, cuiuſcunq; qua-

Cogentes virgines vel viduas

Igredi monastium anathemati subiiciuntur, c. de lapsis, & c. epis. 16. q. 6.

litatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos sæculares vel regulares, atq; etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocunque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem inuitã, præterquam in casibus in iure expressis, ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cuiuscunq; religionis, vel ad emittendam professionem, quique consilium, auxiliũ, vel fauorem dederint, quiq; scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitũ suscipere, aut professionem emittere, quoquo modo eidem actui vel præsentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. Simili quoq; anathemati subiicit eos, qui sanctam Virginũ vel aliarum mulierum voluntatem vel accipiẽdi, vel voti emittẽdi, quoquo modo sine iusta causa impedierint, Eaq; omnia, & singula, quæ ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, seruẽtur non solũ in monasteriis subiectis Episcopo, sed & in alijs quibuscunque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quę Pœnitentes, aut Conuertitæ appellantur, in quibus cõstitutiones earum seruentur.

Caput XIX.

Regularis qualiter possit dimittere habitum.

QVicunque Regularis prætendat, se per vim, & metum ingressum esse religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere quacunque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia superiorum,

periorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum à die professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram superiore suo, & Ordinario. Quod si antea habitum spōtè dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcunq; causam admittatur, sed ad monasteriū redire cogatur, & tanquam apostata pūniatur, interim verò nullo priuilegio suæ religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuscunq; facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem, nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferēdi habitum suæ religionis.

Caput XX.

Abbatis officium in visitando.

ABbates, qui sunt Ordinum Capita, ac cęteri prædictorum Ordinū superiores, Episcopis nō subiecti; quibus est in alia inferiora monasteria, Prioratusve legitima iurisdictio, eadem illa sibi subdita monasteria, & prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cū Ordinum suorum Capitibus subsint, declarat Sancta Synodus, in iis, quæ aliàs de visitatione monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa; teneanturque quicunq; prædictorum Ordinum monasterijs præsunt prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoq; monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, iuxta sanctæ Sedis Apostolicæ, & cuiusq; Ordinis constitutiones visitentur. Et quandiu durabunt huiusmo-

Sup. ses. 21 de ref. c. 8.

di commendę, Priores claustrales aut in prioratibus conuentum habentibus, Subpriores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur. In cęteris omnibus Prȩfatorum Ordinum priuilegia, & facultates, quę ipsorum personas, loca, & iura concernunt, firma sint, & illęsa.

Caput XXI.

CVm pleraque monasteria, etiam Abbatię Prioratus, & præpositur æ ex mala eorum, quibus commissa fuerint, administratione, non leuia passa fuerint tam in spiritualibus, quàm in temporalibus detrimenta; cupit Sancta Synodus ea ad congruam monasticæ vitæ disciplinam omnino reuocare: verùm adeò dura, difficilisq; est prȩsentium temporum conditio, vt nec statim omnibus, nec commune vbiq; qđ optaret, remedium possit adhiberi: vt tamen nihil prætermittat, vnde prædictis salubriter aliquando prouideri possit, primum quidem confidit. Sanctiss. Rom. Pont. pro sua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre posse viderit, vt ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ suos conuentus habent; regulares personæ, eiusdem Ordinis expresse professæ, & quæ gregi præire, & præesse possint, præficiantur. Quæ verò in posterum vacabunt non nisi Regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur. Quò ad ea verò monasteria, quæ Capita sunt, ac primates Ordinū,

Ses 14. de ref. c. 10.

siue Abbatiæ, siue Prioratus, filiæ illorũ Capitum nuncupantur, teneantur illi, qui in præsenti ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore prouisum infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam solenniter profiteri, aut ijs cedere, aliàs commẽdę prędictæ ipso iure uacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit, mandat sancta Synodus, ut in prouisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorũ nominatim exprimat̃, aliterq; facta prouisio subreptitia esse censeatur, nullaq; subsequenti possessione, ét triẽnali adiuuetur.

Caput XXII.

HAEC omnia, & singula in superioribus decretis cõtenta, obseruari Sancta Synodus præcipit in omnibus cœnobijs, ac monasterijs, collegijs, ac domibus quorumcunq; monachorum, ac regularium, necnon quarumcunque Sanctimonialium Virginũm ac uiduarum, etiã si illæ sub gubernio militiarum, etiam Ierosolymitanæ uiuant, & quocunq; nomine appellẽtur, sub quacunque regula, uel constitionibus, & sub custodia, uel gubernatione, uel quauis subiectione, aut annexione, uel dependentia cuiuscunque Ordinis mendicantium: uel nõ mendicantium, uel aliorum regularium monachorum, aut Canonicorum quorumcunque: non obstantibus eorum omnium, & singulorum priuilegijs sub quibuscunque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum appellatis,

etiam in fundatione obtentis,necnon constitutionibus;& regulis etiam iuratis, atq; etiam cõsuetudinibus, vel pręscriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò Regulares tam viri, quàm mulieres sunt, qui sub arctiori regula,vel statutis viuunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & obseruantia Sancta Synodus amouere non intendit. Et quia Sancta Synodus desiderat, vt omnia, & singula supradicta quamprimum executioni demandentur, pręcipit omnibus Episcopis,in monasteriis sibi subiectis, & in omnibus aliis, ipsis in superioribus decretis specialiter commissis, atque omnibus Abbatibus,& Generalibus, & aliis superioribus Ordinum supradictorum, vt statim prędicta exequantur.Et si quid executioni mádatum non sit, Episcoporum negligentiam Cócilia prouincialia suppleant,& coerceant:regularium vero Capitula prouincialia, & generalia, & in defectum capitulorum generalium Concilia prouincialia per deputationé aliquorum eiusdem Ordinis prouideant.Hortatur ét sancta Synodus omnes Reges,Principes,Resp. & magistratus,& in virtute sanctę obedientię pręcipit,ut uelint,prędictis,Episcopis, Abbatibus,ac Generalibus,& cęteris pręfectis in superius contentę reformationis executione suũ auxilium,& auctoritaté interponere, quoties fuerint requisiti, ut sine ullo impediméto pręmissa rectè exequátur ad laudé Dei omnipotétis.

De-

Decretum de reformatione.

Caput I.

OPerandũ est, vt ij, qui Epãle ministeriũ suscipiunt, quę suæ sint partes agnoscant, ac se non ad propria commoda, nõ ad diuitias, aut luxũ, sed ad labores, & solicitudines pro Dei gloria uocatos esse intelligãt. Nec enim dubitandũ est, & fideles reliquos ad religionẽ, innocentiãq; facilius inflammandos, si pręposítos suos viderint nõ ea, quę mũdi sunt, sed animarũ salutẽ, ac cœlestẽ patriã cogitantes. Hęc cũ ad restituendã Ecclesiasticã disciplinã pręcipua esse Sancta Synodus animaduertat, admonet Episcopos omnes, vt secũ ea sępè meditantes, factis ẽt ipsis, ac uitę actionibus (quod est veluti perpetuũ quoddã prędicandi genus) se muneri suo cõformes ostẽdant, in primis uero ita mores suos oẽs cõponant, ut reliqui ab eis fragilitatis, modestię, cõtinentię, ac quę nos tantopere commẽdat Deo, sanctę humilitatis, exempla petere possint. Quapp exemplo patrũ nostrorũ in Concilio Carthaginensi non solum iubet, ut Episcopi modesta supellectili, & mensa, ac frugali uictu contenti sint, uerum etiã in reliquo uitę genere, ac tota eius domo caueant, ne quid appareat, quod à sancto hoc instituto sit alienum, quodq́ue non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præ se ferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex

Sup. sess. 22 de ref. c. 1.

Cõc. Carthagin. 4. c. 15.

redditibus Ecclesiæ cõsanguineos, familiaresue suos augere studeant, cum & Apostolorum canones prohibeãt, nè res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent, sed si pauperes sint, ijs, vt pauperibus, distribuant, eas autem non distrahant, nec dissipent, illorum causa, immo, quàm maximè potest, eos sancta Synodus monet, vt omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquosque carnis affectum, vnde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant. Quæ verò de Episcopis dicta sunt, eadem nõ solum in quibuscunq; beneficia Ecclesiastica tàm sæcularia, quàm Regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione obseruari, sed ad S.R.E. Cardinales pertinere decernit quorum consilio apud Sanctissimum Roman. Pontificem cum vniuersalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri potest non iis etiam virtutum insignibus, ac uiuendi disciplina eos fulgere, quæ merito omnium in se oculos conuertant.

c. q̃squis, c. siue manifestæ c. Episcop', & ca. res ecc. cum seq. 12. q. 2.

Caput II.

COgit temporum calamitas, & inualescentium hæresum malitia, vt nihil sit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei pręsidium videatur posse pertinere. Pręcipit igitur Sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, episcopis, & omnibus alijs qui de iure, uel consuetudine in Concilio prouinciali interesse debēt, ut in ipsa prima Synodo prouinciali,

Su sess. 24. de ref. c. 2.

post

post finem præsentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quę ab hac Sancta Synodo definita, & statuta sunt, palam recipiant necnon ueram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur, simulque hęreses omnes à sacris Canonibus, & Generalibus Cōcilijs, pręsertimque ab hac eadem Synodo dānatas publicè detestentur, & anathematizent, idemque in posterum quicunque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent. Quod si quis ex supradictis omnibus (quod absit) renuerit, Episcopi comprouinciales statim summum Romanum Pontificem admonere sub pœna diuinę indignationis teneantur, interimque ab eiusdem communione abstineant. Cęteri uerò omnes siue in pręsenti, siue in futurum beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo Diœcesana conuenire debent, idem, ut supra in ea Synodo, quę primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obseruent, aliàs secundum formam sacrorum Canonum puniantur. Ad hęc omnes ij, ad quos Vniuersitatum, & Studiorum generalium cura, uisitatio, & reformatio pertinet, diligenter curēt, ut ab eisdem Vniuersitatibus Canones, & decreta huius sanctæ Synodi integrè recipiantur, ad eorumq; normā Magistri, Doctores, & alij in eisdem uniuersitatibus ea, quę Catholicæ fidei sunt, doceāt, & in

c. si vt excommunicamus, et 2. de hęr. c. 2. in fi. de sum. Trin.

terpretentur, seque ad hoc institutum initio cũ iuslibet anni solenni iuramento obstringãt, sed & si aliqua alia in prædictis Vniuersitatib. correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat pro religionis, & disciplinæ Ecclesiasticæ augmento emendentur, & statuãtur. Quæ vero vniuersitates immediate Sũmi Rom. Pontific. protectioni, & visitationi sũt subiectæ, has sua Beatitudo, & per eius delegatos eadem qua supra ratione, &, prout ei vtilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

Caput III.

Excõicatio quãdo exercenda & quando concedenda.

QVamuis excõmmunicationis gladius neruus sit Ecclesiasticæ disciplinæ, & ad cõtinendos in officio populos valde salutaris: sobriè tamen, magnaque circumspectione exercendus est, cum experientia doceat, si temerè, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quàm formidari, & perniciem potius parere, quam salutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis ad finem reuelationis (vt aiunt) aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus præterquàm à Episcopo decernantur, & tùnc non aliàs, quàm ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna matuiitatę per Episcopum examinata, quæ eius animum moueat, nec ad eas concedendas cuiusuis sæcularis, etiã Magistratus, auctoritate adducatur, sed totum hoc in eius arbitrio, & conscientia sit positum

quan-

quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse iudicauerit. In causis verò iudicialibus mandatur omnibus iudicibus Ecclesiasticis cuiuscunque dignitatis existant, vt quandocunque executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tam in procedendo, quàm definiendo, à censuris Ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis (si expedire videbitur) in causis ciuilibus ad forum Ecclesiasticũ quomodolibet pertinentibus contra quoscunque etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis pijs, ibi existentibus eo ipso, quod exactæ fuerint, assignentur, seu per captionem pignorum personarumque districtionem, per suos proprios aut alienos executores faciẽdam, siue etiam per priuationem beneficiorũ, aliaq; iuris remedia procedere, & causas definire: Quod si executio realis, vel personalis aduersus reos hac ratione fieri non poterit, sitque erga iudicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone arbitrio suo, præter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus, vbi executio realis, vel personalis, vt supra fieri poterit, erit à censuris abstinendum, sed si dictæ executioni facilè locus esse non possit, licebit iudici hoc spirituali gladio in delinquentes vti, si tamen delicti qualitas, præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autẽ sit sæculari cuilibet magistratui prohibere Ecclesiastico iudici, ne quem ex-

communicet, aut mandare, vt latam excommunicationem reuocet, sub pretextu quod cõtenta in presenti decreto non sint obseruata, cũ non ad sæculares, sed ad Ecclesiasticos hęc cognitio pertineat. Excommunicatus vero quicunque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solum ad sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur, sed, si obdurato animo, censuris annexus, in illis per annum insorducrit, etiam contra eum, tanquam de hęresi suspectum, procedi possit.

Caput IIII.

Contingit sępe in quibusdam Ecclesiis vel tam magnum Missarum celebrandarũ numerum ex uarijs defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus à testatoribus pręscriptis nequeat satisfieri, vel eleemosynam huiusmodi pro illis celebrandis adeo tenuem esse, vt non facilè inueniatur, qui uelit huic se muneri subijcere, vnde depereunt pię testantium voluntates, & eorum conscientias, ad quos prędicta spectant onerandi occasio datur. Sancta Synodus cupiens hęc ad pios vsus relicta quo plenius & utilius potest, impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo Diœcesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis generalibus, re diligẽter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis Ecclesijs, quas hac prouisione indigere cognouerint, statuere circa hæc, quidquid magis

Sũ.ses.22. de ref. c.6

gis ad Dei honorem,& cultum atque Ecclesiarum utilitatem viderint expedire, ita tamen ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat,qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus reliquerunt.

Caput V.

RAtio postulat ut illis, quæ benè constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur: quando igitur ex beneficiorum quorumcunque erectione, seu fundatione, aut aliis constitutionibus qualitates aliquæ requiruntur, seu certa illis onera sunt iniuncta in beneficiorum collatione,seu in quacunq; alia dispositione,eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, aut Subdiaconalibus,quandocunque ita constituta fuerint,obseruetur, ut eorum qualitatibus,vel Ordinibus nihil in ulla prouisione detrahatur, & aliter facta prouisio subreptitia censeatur.

Caput VI.

STatuit Sācta Synodus, ut in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & collegiatis decretum sub Fel.rec.Paulo III. quod incipit,Capitula Cathedralium, obseruetur non solum quando Episcopus visitauerit, sed & quoties ex officio, vel ad petionem alicuius, contra aliquem ex contentis in dicto decreto,procedit:ita tamen, ut,cum extra uisitationem processerit, infrascripta omnia locum habeant:uidelicet, vt Capitulū initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, Sup.ses.7. de ref.c.4.

duos,

duos, de quorum cōſilio,& aſſenſu Epiſcopus, vel eius Vicarius,tam in formando proceſſum, quā in cæteris omnibus actibus vſq; ad finem cauſæ,incluſiuè, coram notario tamen ipſius Epiſcopi,& in eius domo, aut conſueto tribunali procedere teneatur. Vnum autem tantum ſit vtriuſque uotum, poſſitque alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, vel diſfinitiua ſententia fuerint, tunc infra ſex dierum ſpacium cum Epiſcopo tertium eligant, & ſi in electione tertij etiam diſcordent, ad viciniorem Epiſcopum electio deuoluatur, & iuxta eam partem, cum qua tertius conueniet,articulus, in quo erat diſcordia, termine-tur,aliàs proceſſus,& inde ſecuta,nulla ſint,nulloſque producant iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus,de qua in decreto de concubinarijs, & in atrocioribus delictis, depoſitionem,aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur,nè iudicium eludatur,& ideo opus ſit perſonali detentione, poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem & neceſſariam detentionem procedere,ſeruato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur,vt iuxta qualitatem delicti, ac perſonarum delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiātur.Epiſcopis præterea vbiq; his honor tribuatur,qui eorum dignitati par eſt,eiſque in Choro,& in Capitulo,in Proceſſionib. & aliis acti-

In ſeſ.c.4. & ſup.ſeſ. 24 de matrim. c. 8.

bus publicis sit prima sedes,& locus,quem ipsi elegerint,& præcipua omnium rerum agendarum autoritas. Qui si aliquid Canonicis ad deliberandum proponant: nec de re ad suum,vel suorum commodum spectante agatur: Episcopi ipsi Capitulum conuocent,vota exquirãt, & iuxta ea concludant. Absente uero Episcopo omnino hoc ab ijs de Capitulo,ad quos de iure vel consuetudine spectat perficiatur: nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli iurisdictio, & potestas, (si qua eis competit) & bonorum administratio salua,& intacta omnino relinquantur. Qui uerò non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, hi omnes in causis Ecclesiasticis Episcopis subijciantur,non obstantibus,quò ad supradicta priuilegijs, etiam ex fundatione competentibus,necnon consuetudinibus,etiam immemorabilibus,sententiis,iuramentis,concordijs, quæ tantum suos obligent autores, saluis tamẽ in omnibus priuilegijs,quæ Vniuersitatibus studiorum generalium, seu earũ personis sunt cõcessa. Hæc autem omnia,& singula in eis Ecclesijs locum non habeãt, in quibus Episcopi,aut eorum Vicarij ex constitutionibus,vel priuilegiis, aut consuetudinibus, siue concordijs,seu quocunque alio iure maiorem habent potestatem,autoritatem,ac iurisdictionem, quam præsenti decreto sit comprehensum: quibus Sancta Synodus derogare non intendit.

Caput

Caput VII.

Accessus, & regressus tollendi.

CVm in beneficiis Ecclesiasticis ea, quę hæreditariæ successionis imaginem referunt, sacris constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria, nemini in posterum accessus, aut regressus, etiam de consensu ad beneficium Ecclesiasticum cuiuscunq; qualitatis cõcedatur: nec hactenus concessi suspendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis, ac etiam Cathedralibus Ecclesiis, ac in quibuscunq; personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In coadiutorijs quoq; cum futura successione idem posthac obseruetur: vt nemini in quibuscunq; beneficiis Ecclesiasticis permittantur. Quod si quãdo Ecclesiæ Cathedralis, aut monasterij vrgens necessitas, aut euidẽs vtilitas postulet Prælato dari Coadiutorem: is nõ aliàs cũ futura successione detur, quã hæc causa prius diligenter à Sanctis. Rom. Ponti. sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à iure, & decretis huius sanctæ Synodi in Episcopis, & Prælatis requiruntur: aliàs concessiones super his factæ subreptitiæ esse censeantur.

Sup. ses. 21 de ref. c. 6

Sup. ses. 22 de ref. c. 2

& ses. 7. c. 1 & 3. co. ti.

Caput VIII.

ADmonet Sancta Synodus quoscunque Ecclesiastica beneficia sæcularia, seu regularia obtinentes, vt hospitalitatis officium a sanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, promptè, benigneque

nigneque exercere assuescant; memores, eos, qui hospitalitatem amant, Christum in hospitibus recipere: illis verò, qui hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumve vsum præcipuè instituta, in commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesijs suis vnita, obtinent, vel si Ecclesiæ parochiales, hospitalibus fortè vnitæ, aut in hospitalia erectæ, earumque patronis in administrationé concessæ sint, præcipit omnino, vt impositum illis onus, officiumve admininistrent, atque hospitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Constitutionem Concilii Viennensis, aliàs in hac eadem Synodo sub feli. recorda. Paulo Tertio, innouatã, quæ incipit. Quia contingit. Quod si hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta, nec in loco, vbi sunt dicta hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperiantur, mandat adhuc, vt fructus illorum in alium pium vsum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore vtilior conuertantur, prout ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum usu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire uisum fuerit, nisi aliter fortè, etiam in hunc euentum, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum, quo casu, quod ordinatum fuit obseruari curet Episcopus; aut

Clem. quia conting. de reli. do. Sup. sel 7. c. vlt.

si id non possit, ipse prout supra, vtiliter prouideat. Itaq; si prædicti omnes & singuli cuiuscũque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiam si laici fuerint, qui administrationem hospitaliũ habent, non tamen regularibus subiecti, vbi viget regularis obseruantia ab ordinario moniti hospitalitatis munus adhibitis omnib. ad quæ tenentur, necessarijs, re ipsa obire cessauerint, non solum per Ecclesiasticas censuras, & alia iuris remedia ad id compelli possint: sed etiam hospitalis ipsius administratione, curave perpetuò priuari possint, alijque eorum loco ab ijs, ad quos spectabit, substituantur. Et predicti nihilominus etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionẽ perceperunt, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgeantur, in foro conscientiæ teneantur: nec administratio, seu gubernatio huiusmodi locorum uni, & eidem personæ vltra triennium deinceps committatur; nisi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obstante, quò ad omnia supradicta, quacunque vnione, & exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu priuilegijs, aut indultis quibuscunque.

Caput IX.

SIcuti legitima patronatuum iura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare æquum non est: sic etiam vt hoc colore beneficia Ecclesiastica in seruitutem (quod à multis impudenter fit) redigãtur,

non

non est permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obseruetur; decernit Sancta Synodus, vt titulus iurispatronatus sit ex fundatione, vel dotatione: qui ex authentico documento, & alijs iure requisitis ostendatur: siue etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliasve secundum iuris dispositionem. In ijs verò personis, seu Communitatibus, vel vniuersitatibus, in quibus id ius plerunque ex vsurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur, nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quàm si, præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes etiam continuatæ, non minori saltem, quàm quinquaginta annorum spatio, quę omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs, tam sæcularibus, quàm Regularibus, seu Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscunque alijs beneficijs, in Cathedrali, vel collegiata ecclesia, seu facultates, & priuilegia concessa tam in uim patronatus, quàm alio quocunque iure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant, exceptis patronatibus super Cathedralibus Ecclesijs competentibus, & exceptis alijs, quæ ad Imperatorem, & Reges, seu regna possidentes, aliosq́ue sublimes ac supremos Principes iura Imperij Sup. sess. 14 de ref. c. 12

in dominijs suis habentes, pertinent, & quæ in fauorem Studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus abrogata, & irrita cum quasi possessione, inde secuta intelligantur. Beneficiaq; huiusmodi, tanquam libera, à suis collatoribus conferantur, ac prouisiones huiusmodi plenum effectum consequantur.

Sup. ses. 24 de ref. c. 18 & ses. 14. eo. tit. c. 3.

Ad hæc liceat Episcopo præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen, iuxta aliàs statuta ab hac sancta Synodo examinentur, alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit, & inanis. Patroni autem beneficiorum cuiuscunque Ordinis, & dignitatis, etiam si Communitates, Vniuersitates, Collegia quæcunq; Clericorum vel aliorũ existant, in perceptione fructuum, prouentuũ, obuentionum quorumcunque beneficiorum, etiam si verè de iure patronatus ipsorum ex fundatione, & dotatione esset, nullatenus, nulláve causa, vel occasione se ingerant, sed illos liberè Rectori, seu Beneficiato, non obstante etiam quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus, venditionis, aut alio quocunque titulo in alios contra canonicas sanctiones transferre præsumant, si secus fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis subijciantur, & dicto iurepatronatus ipso iure priuati existant. Insuper accessiones per viam vnionis factæ de beneficijs liberis, ad Ecclesias iuris patronatui,

etiam

etiam laicorum, ſubiectas, tam parochiales, quam alia quæcumque beneficia, etiam ſimplicia, ſeu dignitates, vel hoſpitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiuſdem naturæ cum ijs, quibuſcum vniuntur, efficiantur, atque ſub iure patronatus conſtituantur, Hæ ſi nondum plenarium ſortitæ ſunt effectum, vel deinceps ad cuiuſvis inſtantiam fient, quacunque autoritate, etiam Apoſtolica, conceſſæ fuerint, ſimul cum vnionibus ipſis per ſubreptionem obtentæ intelligantur, non obſtante quacunque in ijs verborum forma, ſeu derogatione, quæ habeatur pro expreſſa, nec executioni amplius demandentur, ſed beneficia ipſa vnita, cum vacauerint libere, vt antea, cōferantur. Quæ verò à quadraginta annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem ſunt cōſecutæ, hæ nihilominus ab Ordinariis, tanquā à Sede Apoſtolica delegatis, reuideantur, & examinentur, ac quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtētæ, ſimul cum vnionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipſa ſeparētur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicunq; in eccleſijs, & quibuſcunq; alijs beneficiis, etiā dignitatibus, antea liberis acquiſiti à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, ſeu ex augmento dotis, ſeu ex noua conſtructione, vel alia ſimili cauſa, etiam autoritate Sedis Apoſtolicæ, ab ijſdem Ordinariis, vel delegatis, vt ſupra, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediantur, diligenter cognoſcantur, & quos

Sup. ſeſ. 7. de ref. c. 6

quos non repererint ob maximè euidenter ecclesię, vel beneficij, seu dignitatis necessitatem legitimè constitutos esse, in totum reuocent, atque beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium, & restituto patronis eo quod ab eis iccirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant, non obstantibus priuilegiis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Iudices delegati ī singulis conciliis prouincialib. deputādi.

QVoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem personarum notitia, quibus causę mandantur, vsque adeo haberi non potest, hincque interdum iudicibus, non vndequaque idoneis, causę in partibus delegantur, statuit sancta Synodus, in singulis Conciliis prouincialibus, aut diœcesanis aliquot personas, quę qualitates habeant iuxta Constitutionē Bonifacij VIII. quæ incipit, statutum, alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum, ijs etiam posthac causæ ecclesiasticæ, ac spirituales & ad forum ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram prouincialem aut diœcesanam Synodum, ita vt habeat quæque diœcesis quatuor saltem aut etiā plures probatas personas ac vt supra qualificatas, quibus huiusmodi cau-

ca. statutū de rescrip. in 6.

sæ

ſæ à quolibet Legato, vel Nuncio atque etiam à Sede Apoſtolica committãtur, alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad ſummum Roma. Pontificem tranſmittant, delegationes quæcumq; aliorum iudicum aliis quàm his, factæ, ſubreptitiæ cenſeantur. Admonet dehinc ſancta Synodus tam Ordinarios, quam alios quoſcumq; iudices, vt terminandis cauſis, quanta fieri poterit breuitate ſtudeant, ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte iudicii differenda, modis omnibus aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Caput XI.

Anticipatę ſolutiones, in locationib. eccleſiaſticis tollenda.

MAgnam eccleſijs perniciem afferre ſolet cum earum bona repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præiudicium alijs locantur, omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fient, nullatenus in præiudicium ſucceſſorum validæ intelligantur, quocunque indulto, aut priuilegio non obſtante: nec huiuſmodi locationes in Romana Curia; vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam iuriſdictiones Eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare, nec conductoribus per ſe, aut alios exercere, aliterque conceſſiones, etiam à Sede Apoſtolica factæ, ſubreptitiæ cenſeantur. Locationes vero rerum Eccleſiaſticarum, etiam autoritate Apoſtolica confirmatas, ſancta Synodus irritas decernit; quas triginta annis citra,

ad longum tempus, seu, vt in nonnullis partibus, ad viginti nouem, seu bis viginti nouem annos, vocant factas, Synodus prouincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesiæ, & contra Canonicas sanctiones contractas fuisse iudicabunt.

Caput XII.

Decimæ Ecclesiis soluendæ. Exo. 22. 23. Leuit. 27. Num. 18. Tobiæ 1. Malac. 3.

Non sunt ferendi, qui variis artibus decimas Ecclesijs obuenientes subtrahere moliuntur, aut qui ab alijs soluendas temerè occupant, & in rem suam vertunt, cum decimarum solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cuiuscunque gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, in posterum Cathedrali aut quibuscumque aliis Ecclesijs, vel personis, quibus legitimè debentur, integrè persoluant. Qui verò eas aut subtrahunt aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absoluantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro Christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere, vt de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis & parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesiis, largè subuenire ad Dei laudem, atq; ad Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Caput XIII.

De quarta funeralium.

DEcernit sancta Synodus, vt quibuscunque in locis, iam ante annos quadraginta, Quarta quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocunq; priuilegio aliis monasterijs, hospitalibus, aut quibuscunq; locis pijs concessa, eadem posthac integro iure, & eadem portione, quo antea solebat Cathedrali seu Parochiali Ecclesiæ persoluatur, non obstantibus concessionibus, gratijs, priuilegiis, etiam Mari magno, nuncupatis, aut alijs quibuscunque.

Caput XIIII.

Mulieres cũ clericis cohabitare prohibentur, & cõcubinariorũ pœnæ.

QVam turpe, ac Clericorum nomini, qui se diuino cultui addixerunt, sit indignum in impudicitiæ sordibus, immundoque concubinatu versari, satis res ipsa, communi fidelium omnium offensione summoque Clericalis militiæ dedecore, testatur. Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ reuocentur, populusque hinc eos magis discat reuereri, quo illos vita honestiores cognouerit, prohibet sancta Synodus quibuscunq; Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio in domo, vel extra detinere, aut cum ijs vllam consuetudinem habere audeant, alioquin pœnis à sacris Canonibus, vel Statutis Ecclesiarum impositis puniantur. Quod si a Superioribus moniti,

ab ijs ſe non abſtinuerint, tertia parte fructuũ obuentionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcunque, & penſionum ipſo facto ſint priuati, quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco, arbitrio Epiſcopi applicetur. Sin verò in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perſeuerantes ſecundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes ac prouentus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur, ſed etiam à beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quoad Ordinarius, etiam vti Sedis Apoſtolicæ delegatus arbitrabitur, ſuſpendantur: & ſi ita ſuſpenſi nihilominus eas non expellãt aut cum ijs etiam verſentur, tunc beneficijs, portionibus ac officijs, & penſionibus quibuſcunque Eccleſiaſticis perpetuò priuentur, atque inhabiles, ac indigni quibuſcunque honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs in poſterum reddantur, donec poſt manifeſtam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum ijs ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi, poſt quam eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias huiuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adiungere auſi fuerint, præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prædictam executionẽ impediat, aut ſuſpendat, ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos

ipſos

ipsos pertineat, qui sine strepitu, & figura iudicij, & sola facti veritate inspecta procedere possint. Clerici verò, beneficia ecclesiastica, aut pensiones non habentes, iuxta delicti, & contumaciæ perseuerantiam, & qualitatem ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisve, modis, iuxta sacros Canones puniantur. Episcopi quoque (quod absit) si ab huiusmodi crimine non abstinuerint, & à Synodo prouinciali admoniti se non emendauerint, ipso facto sint suspensi, & si perseuerent, etiam ad Sanctissimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ etiam per priuationem, si opus erit, in eos animaduertat.

c. qualiter el 2. de accusa. & c. tuę, de pęnit.

Caput XV.

VT paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo consecratis, quos maximè puritas, sanctitasque decet, longissimè arceatur, non licet filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesiis, vbi eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcunq; etiam dissimile beneficium obtinere, nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere. Quod si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare, aut

Filii clericorum, in Ecclesiis vbi eorũ patres habẽt beneficia, vel ante habuerũt beneficiũ obtinere non possint.

cum

cum alio permutare extra Ecclesiam intra triũ mensium spatium, aliàs ipso iure eo priuatus existat,& super ijs quæcunque dispensatio subreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, vt alter alterius beneficium cõsequatur, in fraudem huius decreti & canonicarum sanctionum factæ omnino censeantur, nec collationes secutæ, vigore huiusmodi resignationum, seu aliarum quarumcunque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filijs suffragentur.

Caput XVI.

Beneficia curata in simplicia conuerti non possunt.

STatuit sancta Synodus, vt Ecclesiastica beneficia sæcularia, quocunque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæua eorum institutione, aut aliter quomodocunque retinent, illa deinceps in simplex beneficium etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur, non obstantibus quibuscunque gratijs, quæ suum plenarium effectuum non sunt consecutæ. In ijs vero, in quibus contra earum institutionem, seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario Ecclesiæ, quocunque nomine is appelletur, non fuerit assignata, ea quamprimum, & ad minus intra annum à fine præsentis Concilij arbitrio Ordinarij, iuxta formã decreti sub fel. recor. Paulo III. assignet.

Quod

Quòd si id commodè fieri non possit, aut intra dictum terminum factum non erit, cum primum per accessum, vel decessum Vicarij, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur. Sup.sess.7. de ref.c.7.

Caput XVII.

Epi dignitatem suã conseruẽt.

NOn potest sancta Synodus non grauiter dolere, audiens Episcopos aliquos sui status oblitos Pontificiam dignitatem non leuiter dehonestare, qui cum Regũ ministris Regulis, & Baronibus in Ecclesia, & extra indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indignè non solum loco cedunt, sed ẽt personaliter illis inseruiunt. Quare hæc, & similia de estis sancta Synodus, sacros Canones omnes Conciliaque generalia, atque alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorem, & grauitatem pertinentes renouando præcipit, vt ab huiusmodi in posterum Episcopi se abstineant, mandans eisdem, vt tam in ecclesia, quam foris suũ gradum, & Ordinem præ oculis habentes, vbique se Patres, & Pastores esse meminerint, reliquis verò tam Principibus, quàm cæteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia prosequantur.

Sup. ca.5. c. Valentinianus 63. dist. c. eps 95. dist. c. quis dubitet, c. duo sunt, cum seq. 96. di. & c. solita de ma. & obe.

Caput XVIII.

SIcuti publicè expedit, legis vinculum quandoq; relaxare, vt plenius, euenientibus casibus,

ſibus, & neceſſitatibus, pro communi vtilitate ſatisfiat ſic frequentius legem ſoluere, exẽploq́ potius quàm certo perſonarum, rerumq́; delectu petentibus indulgere, nil aliud eſt, quã vnicuique ad leges tranſgrediendas aditũ aperire.

Sacri canones exacte obſeruandi, nec niſi vrgenti cauſa diſpenſandũ.

Quapropter ſciant vniuerſi ſacratiſſimos canones exactè ab omnibus, & quoad eius fieri poterit, indiſtinctè obſeruandos. Quod ſi vrgens, iuſtaque ratio, & maior quandoque vtilitas poſtulauerit, cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis, à quibuſcunque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum, aliterq́; facta diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur.

Caput XIX.

Duellorũ vſus tollẽdus, & pugnantium ac permittentium, & ſpectantium pœnæ.

DEteſtabilis duellorum vſus fabricante Diabolo introductus, vt cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocunque alio nomine, Domini temporales, qui locũ ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eò ipſo ſint excommunicati, ac iuriſdictione, & Dominio ciuitatis, caſtri, aut loci in quo vel apud quam duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuari intelligantur, & ſi feudalia ſint, directis Dominis ſtatim acquirantur. Qui verò pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis

c.1. de cle. pug. ĩ duello. de torneã. per io.

ac

ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrāt, & vt homicidæ, iuxta sacros Canones, puniri debeant, & si in ipso conflictu decesserint perpetuò careant Ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui cōsilium in causa duelli, tam in iure, quam facto dederint, aut alia quacunque ratione ad id quemquam suaseriut, necnon spectatores excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur, non obstante quocunq; priuilegio, seu praua consuetudine, etiam immemorabili.

tum, & to to titu. de homicid.

Caput XX.

CVpiens sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuò sartam tectam à quibuscunque impedimentis conseruari: præter ea quæ de Ecclesiasticis porsonis constituit, sæculares quoque Principes officij sui admonendos esse censuit, confidens eos vt Catholicos, quos Deus sanctæ fidei, Ecclesiæque protectores esse voluit, ius suum Ecclesiæ restitui, non tantum esse concessuros, sed etiam subitos suos omnes ad debitā erga Clerum, Parochos, & superiores Ordines reuerentiam reuocaturos, nec permissuros, vt officiales, aut inferiores magistratus Ecclesiæ, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem Dei ordinatione, & canonicis sanctionibus constitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violent, sed vna cum ipsis principibus debitam sacris summorum Pontificum, & Concilio-

Ecclesiastica libertas, & immunitas obseruanda.

rum

rum constitutionibus obseruantiam præstent. Decernit itaque & præcipit, sacros Canones & Concilia generalia omnia, necnon alias Apostolicas sanctiones, in fauorem Ecclesiasticarum personarum libertatis Ecclesiasticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innouat, exacte ab omnibus obseruari debere, proptereaque admonet Imperatorem, Reges, Resp. Principes, & omnes, & singulos, cuiuscunque status, & dignitatis extiterint, vt quo largius bonis temporalibus atque in alios potestate sunt ornati, eo sanctius, quæ ecclesiastici iuris sunt, tanquam Dei præcipua, eiusque patrocinio tecta, venerentur, nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, alijsve Dominis temporalibus, seu magistratibus, maximeque ministris ipsorum principum lædi patiantur, sed seuerè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iurisdictionem impediunt, animaduertant: quibus etiam ipsi net exemplo ad pietatem, religionem, ecclesiarumq; protectionem existant, imitantes anteriores optimos, religiosissimosque Principes, qui res Ecclesiæ sua in primis autoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoque in ea re quisque officium suum sedulo præstet, quò cultus diuinus deuotè exerceri, & Prelati, cæterique Clerici in residentijs, & officijs suis quieti, & sine impedimentis, cum fructu; & ædificatione populi permanere valeant.

c. peruenit, 86. di. ca. si quis suadente, 17. q. 4 toto titu. de immu. Ecclesia. c. quam quã de cens. in 6.

Caput

Caput XXI.

POstremò sancta Synodus, omnia, & singula, sub quibuscunque clausulis, & verbis quæ de morum reformatione, atq; Ecclesiastica disciplina, tam sub feli. recor. Paulo III. ac Iulio III. quam sub Beatissimo Pio IIII. Pontificibus Maximis in hoc sacro Cõcilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, vt in his salua semper autoritas Sedis Apostolicæ, & sit, & esse intelligatur.

Sup. ses. 7. de ref. in prin.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

CVm ea omnia, quæ in præsenti Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commode expedire non possint, propterea iuxta id, qđ in generali Congregatione à Patribus statutũ fuit ea quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eandem Sessionem continuando, differentur.

CONTINVATIO
Sessionis die iiii. Decembr.

Decretum de Indulgentijs.

CVM potestas conferendi indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit atque huiusmodi potestate, diuinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa vsa fuerit, sacrosancta Synodus indulgentiarum vsum Christiano po-

Matt. 16. Ioan. 20.

ſunt, vult ſancta Synodus, vt illa nunc recitentur, & legantur. Recitata ſunt.

De fine Concilij; & confirmatione petenda à Sanctiſſimo Domino noſtro.

ILluſtriſſimi Domini, Reuerendiſſimique Patres, placet ne vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis huic ſacrę œcumenicę Synodo finis imponatur, & omnium, & ſingulorum, quę tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quã ſub Sãctiſſimo Domino noſtro Pio IIII. Romanis Pontificibus, in ea decreta & definita ſunt, confirmatio nomine ſanctę huius Synodi per Apoſtolicę Sedis Legatos, & Pręſidentes à Beatiſſimo Romano Ponti. petatur?

Reſponderunt, Placet.

Poſtmodum Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præſidens, benedicens ſanctę Synodo dixit. Poſt gratias Deo actas Reuerẽdiſſimi Patres ite in pace. Qui Reſponderunt. Amen.

ACCLAMATIONES
Patrum in fine Concilij.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

BEatiſſimo Pio Papę, & Domino noſtro, ſanctæ Vniuerſalis Eccleſię Pontifici, multi anni, & ęterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus Sanctiſſ. Patrem diutiſſimè Eccleſiæ tuæ conſerua multos annos.

Beatiſſ.

Beatiſſimorum ſummorum Pontificum animabus. Pauli III. & Iulii III. quorum autoritate hoc ſacrum Generale Concilium inchoatum eſt. Pax à Domino, & ęterna gloria, atq; fœlicitas in luce Sanctorum. Card.

Memoria in benedictione ſit. Reſp.

Caroli V. Imperatoris, & Sereniſſimorũ Regum, qui hoc vniuerſale Cõciliũ promouerũt, & protexerunt memoria in Benedictione ſit. Card.

Amen. Amen. Reſp.

Sereniſſimo Imperatori Ferdinãdo, ſemper Auguſto, orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regib. Rebuſp. & Principib. nr̃is multi anni. Card.

Pium, & Chriſtianum Imperatorem Domine conſerua. Imperator cœleſtis terrenos Reges, rectę fidei conſeruatores, cuſtodi. Reſp.

Apoſtolicę Romanę Sedis Legatis, & in hac ſynodo pręſidentibus, cum multis annis magnę gratię. Card.

Magnæ gratię Dominus retribuat. Reſp.

Reuer. Card. & illuſtribus Oratoribus. Card.

Magnas gratias, multos annos. Reſp.

Sanctiſſimis Epiſcopis vita, & felix ad Eccleſias ſuas reditus. Card.

Præconibus veritatis perpetua memoria, Orthodoxo Senatui multos annos. Reſp.

Sacroſancta œcumenica Trid. ſynodus, eius fidẽ cõfiteamur, eius decreta ſemper ſeruemus. Card.

Semper confiteamur, ſemper ſeruemus. Reſp.

Oẽs ita credimus, oẽs id ipſum ſentimus, oẽs conſentientes, & amplectentes ſubſcribimus. Card.

Hæc est fides B. Petri, & Apostolorũ, Hæc est fides Patrũ, hæc est fides Orthodoxorũ.

Resp. Ita credimus, sentimus, ita subscribimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur misericordijs, & gratia primi, & magni supremi Sacerdotis Iesu Christi Dei; intercedente simul inuiolata Domina nostra sancta Deipara, & omnibus sanctis.

Resp. Fiat, fiat, Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Resp. Anathema, anathema.

Post hæc mandatũ fuit a Legatis, & præsidentibus sub pœna excõicationis oĩbus patribus, vt antequã discederent è ciuitate Tridẽtina subscriberent manu propria Decretis Concilij, aut ea per publicũ instrumentũ approbarent, qui oẽs deinde subscripserunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet Legati quatuor, Card. duo, Patriarchę tres, Archiepiscopi 25. Episcopi 168. Abbates septem, procuratores absentium cum legitimo mandato 39. Generales ordinum 7.

LAVS DEO.

Concordat cum origina li, in cuius fidem subscripsimus.

Ego Angelus Massarelus, Episcopus Thelesinus, Sacri Concilij Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus Comensis eiusdem Concilij Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus Clericus Camerinẽsis diœcesis eiusdem Concilij Notarius.

CON-

CONFIRMATIO CONCILII.

NOS Alexãder S.Laurẽtij in Dæmaso Diaconus Cardinalis de Farnesio S.R.E. Vicecancellarius, fidẽ facimus, & attestamur; qualiter hodie die Merc. 26. Ian.M.D.LXIIII. Põtificatus Sãctissimi D.N.D.Pij, diuina prouidentia Papę IIII. anno quinto in Concistorio secreto, apud sanctum Petrum Reuerendiss.DD. mei, Cardinalis Moronus, & Simoneta nuper reuersi a sacro Concilio Trid. cui vti Sedis Apostolicę Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctissimo Domino nostro, vt infra.

Beatissime pater, in Decreto super fine concilij œcumenici Trid. pridię nonas decẽb. præteriti publicato, statutum fuit, vt per Sanctitatis vestræ, & sanctæ Sedis Apost. Legatos, & præsidentes peteretur nomine dicti Concilii a Sanctitate vestra confirmatio, & omnium, & singulorum, quæ tam sub fel.rec. Paulo III. & Iulio III. quam sub sanctitate vestra in eo decreta, & definita sunt. Quapropter nos Ioannes Card. Moron⁹, & Lud. Cardinalis Symoneta, qui tũc Legati, & Præsidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto Decreto stabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij Oecumenici Triden. vt sanctitas vestra dignetur confirmare omnia, & singula, quæ tam sub feli. record.

cum alio permutare extra Ecclesiam intra triũ mensium spatium, aliàs ipso iure eo priuatus existat,& super ijs quæcunque dispensatio subreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, vt alter alterius beneficium cõsequatur, in fraudem huius decreti & canonicarum sanctionum factæ omnino censeantur, nec collationes secutæ, vigore huiusmodi resignationum, seu aliarum quarumcunque,quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filijs suffragentur.

Caput XVI.

Beneficia curata in simplicia conuerti non possunt.

STatuit sancta Synodus, vt Ecclesiastica beneficia sæcularia,quocunque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæua eorum institutione,aut aliter quomodocunque retineant, illa deinceps in simplex beneficium etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur,non obstantibus quibuscunque gratijs, quæ suum plenarium effectuum non sunt consecutæ. In ijs vero, in quibus contra earum institutionem,seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario Ecclesiæ,quocunque nomine is appelletur, non fuerit assignata, ea quamprimum, & ad minus intra annum à fine præsentis Concilij arbitrio Ordinarij, iuxta formã decreti sub fel.recor.Paulo III.assignet.

Quod

Quòd si id commode fieri non possit, aut intra dictum terminum factum non erit, cum primùm per accessum, vel decessum Vicarij, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur. Sup. sess. 7. de ref. c. 7.

Caput XVII.

Epi dignitatem suã conseruẽt.

NOn potest sancta Synodus non grauiter dolere, audiens Episcopos aliquos sui status oblitos Pontificiam dignitatem non leuiter dehonestare, qui cum Regũ ministris Regulis, & Baronibus in Ecclesia, & extra indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indignè non solum loco cedunt, sed ẽt personaliter illis inseruiunt. Quare hæc, & similia de estis sancta Synodus, sacros Canones omnes Conciliaque generalia, atque alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorem, & grauitatem pertinentes renouando præcipit, vt ab huiusmodi in posterum Episcopi se abstineant, mandans eisdem, vt tam in ecclesia, quam foris suũ gradum, & Ordinem præoculis habentes, vbique se Patres, & Pastores esse meminerint, reliquis verò tam Principibus, quàm cæteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia prosequantur.

Sup. ca. 5. c. Valentinianus 63. dist. c. eps 95. dist. c. quis dubitet, c. duo sunt, cum seq. 96. di. & c. solita de ma. & obe.

Caput XVIII.

SIcuti publicè expedit, legis vinculum quandoq; relaxare, vt plenius, euenientibus casibus,

ſibus, & neceſſitatibus, pro communi vtilitate ſatisfiat ſic frequentius legem ſoluere, exẽploq; potius quàm certo perſonarum, rerumq; delectu petentibus indulgere, nil aliud eſt, quã vnicuique ad leges tranſgrediendas aditũ aperire. Quapropter ſciant vniuerſi ſacratiſſimos canones exactè ab omnibus, & quoad eius fieri poterit, indiſtinctè obſeruandos. Quod ſi vrgens, iuſtaque ratio, & maior quandoque vtilitas poſtulauerit, cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis, à quibuſcunque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum, aliterq; facta diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur.

Sacri canones exacte obſeruandi, nec niſi vrgenti cauſa diſpenſandũ

Caput XIX.

DEteſtabilis duellorum vſus fabricante Diabolo introductus, vt cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocunque alio nomine, Domini temporales, qui locũ ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eò ipſo ſint excommunicati, ac iuriſdictione, & Dominio ciuitatis, caſtri, aut loci in quo, vel apud quam duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuari intelligantur, & ſi feudalia ſint, directis Dominis ſtatim acquirantur. Qui verò pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis

Duellorũ vſus tollẽdus, & pugnantium ac permittentium, & ſpectantium pœnæ.

c. 1. de cle. pug. i duello. de torneа. per to

ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrãt, & vt homicidæ, iuxta sacros Canones, puniri debeant, & si in ipso conflictu decesserint perpetuò careant Ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui cõsilium in causa duelli, tam in iure, quam facto dederint, aut alia quacunque ratione ad id quemquam suaserint, necnon spectatores excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur, non obstante quocunq; priuilegio, seu praua consuetudine, etiam immemorabili.

tum, & 10 to titu. de homicid.

Caput XX.

Ecclesiastica libertas, & immunitas obseruanda.

CVpiens sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuò sartam tectam à quibuscunque impedimentis conseruari: præter ea quæ de Ecclesiasticis personis constituit, sæculares quoque Principes officij sui admonendos esse censuit, confidens eos vt Catholicos, quos Deus sanctæ fidei, Ecclesiæque protectores esse voluit, ius suum Ecclesiæ restitui, non tantum esse concessuros, sed etiam subitos suos omnes ad debitã erga Clerum, Parochos, & superiores Ordines reuerentiam reuocaturos, nec permissuros, vt officiales, aut inferiores magistratus Ecclesiæ, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem Dei ordinatione, & canonicis sanctionibus constitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violent, sed vna cum ipsis principibus debitam sacris summorum Pontificum, & Concilio-

rum

rum constitutionibus obseruantiam præstent. Decernit itaque & præcipit, sacros Canones & Concilia generalia omnia, necnon alias Apostolicas sanctiones, in fauorem Ecclesiasticarum personarum libertatis Ecclesiasticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innouat, exacte ab omnib. obseruari debere, propterea que admonet Imperatorem, Reges, Resp. Principes, & omnes, & singulos, cuiuscunque status, & dignitatis extiterint, vt quo largius bonis temporalibus atque in alios potestate sunt ornati, eo sanctius, quæ ecclesiastici iuris sunt, tanquam Dei præcipua, eiusque patrocinio tecta, venerentur, nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, alijsve Dominis temporalibus, seu magistratibus, maximeque ministris ipsorum principum lædi patiantur, sed seuerè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iurisdictionem impediunt, animaduertant: quibus etiam ipsi net exemplo ad pietatem, religionem, ecclesiarumq; protectionem existant, imitantes anteriores optimos, religiosissimosque Principes, qui res Ecclesiæ sua in primis autoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoque in ea re quisque officium suum sedulo præstet, quò cultus diuinus deuotè exerceri, & Prelati, cæterique Clerici in residentijs, & officijs suis quieti, & sine impedimentis, cum fructu; & ædificatione populi permanere valeant.

c. peruenit, 86. di. ca. si quis suadente, 17. q. 4 toto titu. de immu. Ecclesia. c. quamquam de cens. in 6.

Caput

Caput XXI.

POstremò sancta Synodus, omnia, & singula, sub quibuscunque clausulis, & verbis quæ de morum reformatione, atq; Ecclesiastica disciplina, tam sub feli. recor. Paulo III. ac Iulio III. quam sub Beatissimo Pio IIII. Pontificibus Maximis in hoc sacro Cōcilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, vt in his salua semper autoritas Sedis Apostolicæ, & sit, & esse intelligatur. Sup. sess. 7. de ref. in prin.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

CVm ea omnia, quæ in præsenti Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commode expedire non possint, propterea iuxta id, qđ in generali Congregatione à Patribus statutū fuit ea quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eandem Sessionem continuando, differentur.

CONTINVATIO

Sessionis die iiii. Decembr.

Decretum de Indulgentijs.

CVM potestas conferendi indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit atque huiusmodi potestate, diuinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa vsa fuerit, sacrosancta Synodus indulgentiarum vsum Christiano po- Matt. 16. Ioan. 20.

pulo maximè salutarem,& sacrorum Concilio rum autoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit, eosq; anathemate damnat,qui aut inutiles esse asserunt,vel eas cócedendi in Ecclesia potestatem esse negant, in his tamen concedẽdis moderationem iuxta veterem,& probatam in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina eneruetur. Abusus verò,qui in his irrepserunt,& quorum occasione insigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur,emẽdatos,& correctos cupiens,præsenti decreto generaliter statuit,prauos quęstus omnes pro his consequẽdis,vnde plurima in Christiano populo abusuum causa fluxit, omnino abolendos esse.Cœteros verò,qui ex superstitione, ignorantia,irreuerentia,aut aliunde quomodocunque prouenerunt,cùm ob multiplices locorum & prouinciarum,apud quas hi committũtur, corruptelas commodè nequeāt specialiter prohiberi:mandat omnibus Episcopis,vt diligẽter quisque huiusmodi abusus Ecclesię suæ colligat, eosque in prima Synodo prouinciali referat,vt aliorum quoque Episcoporum sententiæ cogniti,statim ad summum Romanum Põtificem deferantur,cuius autoritate, & prudentia quod vniuersali Ecclesiæ expediet, statuatur, vt ita sanctarum indulgentiarum munus piè,sanctè, & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur.

Su.sess.21. de ref.c.9.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus festis.

INsuper hortatur sancta Synodus, & per sanctissimum Domini nostri, atque Saluatoris aduentum Pastores oẽs obtestatur, vt tanquam boni milites illa omnia, quæ S. R. E. omniũ ecclesiarum mater, & magistra, statuit, necnon ea, quæ tam in hoc Concilio, q̃ in alijs œcumenicis statuta sunt, quibuscunq; fidelibus sedulo cõmendent, omniq; diligentia vtantur; vt illis omnibus, & ijs precipuè sint obsequentes, quę ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia, vel etiã, quę faciunt ad pietatem augẽdam, vt dierum festorum deuota & religiosa celebratio, admonentes populos crebro obedire præpositis suis quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient, qui verò contemnunt Deum ipsum vltorem sentient. c. non decet 12. di. sup. ses. 22. c. 8. de cele. miss. Luca 10.

De indice librorum, Catechismo, Breuiario, & Missali.

SAcrosancta Synodus in secunda Sessione, sub sanctissimo Domino nostro Pio IIII. celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, vt de varijs censuris, ac libris, vel suspectis, vel perniciosis, quid facto opus esset considerarent, atque ad ipsam sanctam Synodum referrent, audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impositam esse, nec tamen ob librorum varietatem, & multitudinem, distincte, & commodè possit à Sãcta Synodo diiudi- Sup. ses. 18 in prin.

cari, præcipit, vt quidquid ab illis pręstitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur, vt eius iudicio, atq; autoritate terminetur & euulgetur. Idemq; de Cathechismo a Patrib. quib. illud mandatum fuerit, & de Missali, & Breuiario fieri mandat.

DE LOCO ORATORVM.

DEclarat sancta Synodus, ex loco assignato Oratoribus, tam ecclesiasticis, quam sęcularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscunq; alijs, actibus nullum cuiquam eorũ factum fuisse præiudicium sed oĩa illorum, & Imperatoris Regum, Rerumpublicarum, ac Principũ suorum iura, & pręrogatiuas illesas, & saluas esse, in eodemq; statu permanere, prout ante præsens Concilium reperiebantur.

De recipiendis & obseruandis Decretis Concilij.

TAnta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorũ inueterata malitia, vt nihil ta clarũ in fide nostra asserenda vnquã fuerit, aut tã certò statutum, quod nõ humani generis hoste suadente, illi errore aliquo cõtaminauerint, ęapropter sancta Synodus id potissimum curauit, vt præcipuos hæreticorum nostri temporis errores dãnaret, & anathematizaret, veramq; & Catholicã doctrinã traderet, & doceret, pro-
1.Petr.5. ut dãnauit, anathematizauit, & definiuit. Cũq;
Ephes.6. tamdiu tot Episcopi ex varijs Christiani orbis prouincijs euocati, sine magna gregis sibi cõmis-

si iactura, & vniuersali periculo ab ecclesijs abesse nõ possint, nec vlla spes restet hæreticos, toties, fide etiam publica, quam desiderarunt, inuitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius aduenturos, ideoq; tandem huic sacro Concilio finẽ imponere necesse sit, superest nunc, vt Principes omnes, quod facit, in Dño moneat ad operam suam ita præstandam, vt, quæ ab ea decreta sũt, ab hæreticis deprauari, aut violari non permittant, sed ab his, & omnib. deuotè recipiantur, & fideliter obseruentur. Quod si in his recipiẽdis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua inciderint quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem postulent. Præter alia remedia, in hoc Concilio instituta, cõfidet sancta Synodus Beatissimum Roma. Pontificẽ curaturũ, vt vel euocatis ex illis præsertim prouincijs, vnde difficultas orta fuerit ijs, quos eidem negotio tractãdo viderit expedire; vel etiam Concilij generalis celebratione, si necessarium iudicauerit, vel cõmodiore quacunq; ratione ei visum fuerit, prouinciarum necessitatibus pro Dei gloria, & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

De recitandis Decretis Concilij sub Paulo III. & Iulio III. in Sessione.

QVoniam diuersis temporibus, tam sub felic. rec. Paulo III. quam Iulio III. multa in hoc sacro Concilio quò ad Dogmata, ac morum reformationem, statuta, & definita Su. sess. 56. 7. 13. & 14

 sunt,

ſunt, vult ſancta Synodus, vt illa nunc recitentur,& legantur. Recitata ſunt.

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctiſſimo Domino noſtro.

ILluſtriſſimi Domini, Reuerendiſſimique Patres, placet ne vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis huic ſacrę œcumenicę Synodo finis imponatur, & omnium, & ſingulorum, quę tam ſub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quã ſub Sãctiſſimo Domino noſtro Pio IIII. Romanis Pontificibus, in ea decreta & definita ſunt, confirmatio nomine ſanctę huius Synodi per Apoſtolicę Sedis Legatos, & Pręſidentes à Beatiſſimo Romano Ponti. petatur?

Reſponderunt, Placet.

Poſtmodum Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præſidens, benedicens ſanctę Synodo dixit.

Poſt gratias Deo actas Reuerẽdiſſimi Patres ite in pace. Qui Reſponderunt. Amen.

ACCLAMATIONES Patrum in fine Concilij.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

BEatiſſimo Pio Papę, & Domino noſtro, ſanctæ Vniuerſalis Eccleſię Pontifici, multi anni, & ęterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus Sanctiſſ. Patrem diutiſſimè Eccleſiæ tuæ conſerua multos annos.

Beatiſſ.

Beatiſſimorum ſummorum Pontificum animabus. Pauli III. & Iulii III. quorum autoritate hoc ſacrum Generale Concilium inchoatum eſt. Pax à Domino, & ęterna gloria, atq; fœlicitas in luce Sanctorum. Card.

Memoria in benedictione ſit. Reſp.

Caroli V. Imperatoris, & Sereniſſimorũ Regum, qui hoc vniuerſale Cõciliũ promouerũt, & protexerunt memoria in Benedictione ſit. Card.

Amen. Amen. Reſp.

Sereniſſimo Imperatori Ferdinãdo, ſemper Auguſto, orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regib. Rebuſp. & Principib. nr̃is multi anni. Card.

Pium, & Chriſtianum Imperatorem Domine conſerua. Imperator cœleſtis terrenos Reges, rectę fidei conſeruatores, cuſtodi. Reſp.

Apoſtolicę Romanę Sedis Legatis, & in hac ſynodo prę ſidentibus, cum multis annis magnę gratię. Card.

Magnæ gratię Dominus retribuat. Reſp.

Reuer. Card. & illuſtribus Oratoribus. Card.

Magnas gratias, multos annos. Reſp.

Sanctiſſimis Epiſcopis vita, & felix ad Eccleſias ſuas reditus. Card.

Præconibus veritatis perpetua memoria, Orthodoxo Senatui multos annos. Reſp.

Sacroſancta œcumenica Trid. ſynodus, eius fidẽ cõfiteamur, eius decreta ſemper ſeruemus. Card.

Semper confiteamur, ſemper ſeruemus. Reſp.

Oẽs ita credimus, oẽs id ipſum ſentimus, oẽs conſentientes, & amplectentes ſubſcribimus. Card.

Hæc est fides B. Petri, & Apostolorũ, Hæc est fides Patrũ, hæc est fides Orthodoxorũ. Ita credimus, sentimus, ita subscribimus.

Resp. Ita credimus, sentimus, ita subscribimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur misericordijs, & gratiã primi, & magni supremi Sacerdotis Iesu Christi Dei; intercedente simul inuiolata Domina nostra sancta Deipara, & omnibus sanctis.

Resp. Fiat, fiat, Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Resp. Anathema, anathema.

Post hæc manditũ fuit a Legatis, & præsidentibus sub pœna excõicationis oĩbus patribus, vt antequã discederent è ciuitate Tridẽtina subscriberent manu propria Decretis Concilij, aut ea per publicũ instrumentũ approbarent, qui oẽs deinde subscripserunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet Legati quatuor, Card. duo, Patriarchę tres, Archiepiscopi 25. Episcopi 168. Abbates septem, procuratores absentium cum legitimo mandato 39. Generales ordinum 7.

LAVS DEO.

Concordat cum origina li, in cuius fidem subscripsimus.

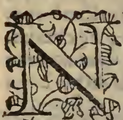
Ego Angelus Massarelus, Episcopus Thelesinus, Sacri Concilij Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus Comensis eiusdem Concilij Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus Clericus Camerinẽsis diœcesis eiusdem Concilij Notarius.

CON-

CONFIRMATIO CONCILII.

OS Alexãder S.Laurẽtij in Damaso, Diaconus Cardinalis de Farnesio S.R.E. Viceecancellarius, fidẽ facimus,& attestamur, qualiter hodie die Merc. 26. Ian.M.D.LXIIII. Põtificatus Sãctissimi D.N.D.Pij, diuina prouidentia Papę IIII. anno quinto in Concistorio secreto, apud sanctum Petrum Reuerendiss.DD. mei, Cardinalis Moronus, & Simoneta nuper reuersi a sacro Concilio Trid. cui vti Sedis Apostolicę Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctissimo Domino nostro, vt infra.

Beatissime pater, in Decreto super fine concilij œcumenici Trid. pridię nonas decẽb. præteriti publicato, statutum fuit, vt per Sanctitatis vestræ,& sanctæ Sedis Apost. Legatos,& præsidentes peteretur nomine dicti Concilii a Sanctitate vestra confirmatio,& omnium, & singulorum, quæ tam sub fel.rec.Paulo III. & Iulio III. quam sub sanctitate vestra in eo decreta, & definita sunt. Quapropter nos Ioannes Card. Moron⁹,& Lud.Cardinalis Symoneta, qui tũc Legati,& Præsidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto Decreto stabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij Oecumenici Triden. vt sanctitas vestra dignetur confirmare omnia, & singula, quæ tam sub feli. record.

Paulo III.& Iulio III. quàm sub sanctitate vestra in eo decreta,& definita sunt.

Quibus auditis,Sanctitas sua,viso & lecto tenore dicti Decreti, & habitis votis Reuerend. DD. meorũ Cardinaliũ respõdit p hęc verba.

Petitioni, nomine Concilii Oecumenici Trid.super eius confirmatione per dictos Legatos nobis factę annuentes,omnia, & singula, quæ in dicto Concilio, tam sub fel.rec.Paulo III.& Iulio III.prędecessoribus nostris,quam Pontificatus nostri tempore decreta,& definita sunt,authoritate Apostolica etiam de Venerabilium fratrum nostrorum Cardinalium consilio, & assensu, matura cum illis deliberatione prehabita, confirmamus, atque ab omnibus Christi fidelibus recipi, & inuiolabiliter obseruari mandamus,in nomine Patris,& Filij,Spiritus Sancti.Amen.

Ita est A.Cardinalis Farn. Vicecanc.

BVLLA

BVLLA S. D. N. D. PII
Diuina Prouidentia Papæ IIII.

Super confirmatione œcumenici generalis Concilij Tridentini.

Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BEnedictus Deus, & Pater Domini nostri Iesu Christi, Pater misericordiarũ, & Deus totius cõsolationis, q respicere dignatus Ecclesiam suam sanctã, tot procellis, & tẽpestatibus agitatam, atq; vexatam, & grauius in dies laborantẽ, apto tandẽ ei subuenit optatoq; remedio ad plurimas, & perniciosissimas hœreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam ecclesiasticam disciplinam, ad pacem, & concordiã Christiani populi procurandam, indictum iampridem in ciuitate Tridentina, œcumenicum, & Generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III. prædecessore nostro, & Sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat, ab eius autem successore Iulio in eãdem vrbem reuocatum, post alias Sessiones celebratas varijs impedi-

pedimentis, & difficultatibus obiectis, nē tum quidem peragi potuerat. Itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorū omniū, cum quotidie magis Ecclesia eiusmodi remediū imploraret. Nos aūt post susceptū Sedis Apostolicæ regimen, tā necessarium, ac salutare opus sicut pastoralis solicitudo monebat diuinæ misericordiæ, fiducia perficere aggressi, adiuti pio studio carissimi ī Christo Filii nostri Ferdinādi Romano. Imperatoris electi, aliorumq; Christianorum Regū rerumpublicarum, ac Principum tandē consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodq; à patre luminum assiduè præcati sumus, cum enim eam in vrbē vndiq; ex Christiani nominis nationibus conuenisset nostris conuocā a literis, & sua etiā ipsorū pietate excitata Eporum, & aliorum insigniū Prælatorū maxima, & œcumenico Concilio digna frequētia præter plurimos alios pios, & sacrarū literarū scientia, diuiniq; & humani Iuris cognitione præstantes viros, præsidentibus ipsi synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis adeo Concilij libertati fauentibus, vt etiam de rebus Sedis Apostolicæ propriè reseruatis liberū ipsi Cōcilio arbitriū per literas ad Legatos nostros scriptas vltro permiserimus, quę de sacramētis, & aliis rebus quæ quidē necessariæ visæ sint tractāda, diffiniēda, & statuēda restabant, & ad cōfutādas hæreses, ad tollēdos abusus, & emēdandos mores à Sacrosancta Synodo.

do summa libertate diligentiaq; tractata,& accuratè ac maturè admodũ diffinita,explicata, statuta sunt. Quib.rebuspfectis Conciliũ tãtã omniũ q illi interfuerũtcõcordia peractũ fuit; vt consensum cum planè à Dño effectum fuisse,constiterit, idq; in nostris atq; omnium oculis valdè mirabile fuerit.Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in Alma Vrbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt:laudesque,& gratias diuinæ maiestati meritò persoluendas curauimus, cum eiusmodi Concilij exitus spem magnam, & propè certam attulerit fore, vt maiores in dies fructus ad ecclesiam ex ipsis decretis, constitutionibusque proueniant. Cum autem ipsa sancta synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorũ vestigiis inhęrẽs,decretorum suorum omnium quæ nostro,& prædecessorum nostrorum tempore facta sunt,cõfirmatione à nobis petierit decreto de ea re in publica sessione facto: nos ex Legatorum literis prius, deinde post reditum eorum ex ijs, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re, cum venerabilibus fratribus nostris S.Ro.Ecc.Cardinalibus deliberatione matura, sanctique spiritus in primis auxilio inuocato.Cum ea decreta omnia Catholica & populo christiano vtilia ac salutaria esse cognouissemus,ad Dei omnipotentis laudem & eorundem fratrum nostrorum

strorum

ſtrorum conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto illa omnia , & ſingula autoritate Apoſtolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Chriſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſeruanda eſſe decreuimus,ſicut harum quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus,& ſuſcipi obſeruarique decernimus.

Mandamus autem in virtutę ſanctę obedientię,ſub pœnis à ſacris Canonibus conſtitutis, alijſque grauioribus,etiam priuationis arbitrio noſtro infligendis,vniuerſis,& ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis,Archiepiſcopis,Epiſcopis,& alijs quibuſuis eccleſiarum prę latis, cuiuſcunque ſtatus, gradus,ordinis,& dignitatis ſint,etiam ſi Cardinalatus honore prę fulgeant,vt eadem decreta, & ſtatuta in eccleſijs ſuis,Ciuitatibus,& diœceſibus in iudicio,& extra iudicium diligenter obſeruent, & à ſubditis quiſque ſuis ad quos quomodolibet pertinent inuiolabiliter faciat obſeruari, contradictores quoſlibet, & contumaces per ſententias cenſuras,& pœnas eccleſiaſticas,etiam in ipſis decretis contentas appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam (ſi opus fuerit) brachij ſęcularis auxilio. Ipſum verò cariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cęteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus,& per viſcera miſericordię Domini Noſt.Ieſu Chriſti obteſtamur, vt qua pietate Concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate ac pari ſtudio diuini ho-

noris,

noris, & populorum suorum salutis causa, pro sedis quoque Apostolicæ, & Sacræ Synodi reuerentia ad eiusdem Concilij exequenda, & obseruanda decreta Prælatis, cum opus fuerit auxilio, & fauore suo adsint, neque aduersantes sanæ, ac salutari Concilij doctrinæ opiniones à populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas penitus interdicant. Ad vitandum præterea peruersionem, & confusionem, quæ oriri posset, si vnicuique liceret prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios, & interpretationes suas edere, Apostolica autoritate inhibemus omnibus, tam ecclesiasticis personis cuiuscunque sint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis quocunque honore ac potestate præditis. Prælatis quidé sub interdicti ingressus Ecclesiæ, alijs vero quicũq; fuerint sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, nè quis sine autoritate nostra audeat vllos commentarios, glossas, annotationes, scholia, vllumve omnino interpretationis genus super ipsius Concilij decretis quocunque modo edere, aut quidquam quocunque nomine, etiam sub prætextu maioris decretorum corroborationis aut executionis aliove quæsito colore statuere. Si cui verò in eis aliquid obscurius dictum, & statutum fuisse, eamque ob causam interpretatione, aut decisione aliqua egere visum fuerit, ascendat ad locum quem dominus elegit, ad sedem videlicet Apostolicam omnium fidelium magistram, cuius

auto-

authoritatem, etiam ſancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuerſitas (ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint) nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque Sancta Synodus decreuit, ſeruamus. parati ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium prouinciarum neceſſitatibus ea ratione quæ commodior nobis viſa fuerit prouidere. Decernentes nihilominus irritum, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis autoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant neve quis excuſatione ignorationis vti poſſit. Volumus, & mandamus, vt hæ literæ, per aliquos curiæ noſtrę curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum: & in Eccleſia Lateran. tunc enim in eis populus, vt Miſſarum ſolennibus interſit congregari ſolet, palam & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint ad valuas earum eccleſiarum, Itéque Cācellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito campi Flore affigantur, ibique, vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint aliquantiſper relinquantur, cum autem inde amouebūtur, relictis de more ibidem exemplis in alma Vrbe ad impreſſionem tradātur, quo commodius per chriſtiani nominis Prouincias, & regna diuulgari poſſint. Transſumptis quoque earum quæ per manum alicuius publici Notarij ſcripta ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ

munita

munita fuerint fidem sine vlla dubitatione haberi mandamus atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ cõfirmationis, monitionis, inhibitionis, reseruationis, volũtatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ. M. D. L X I I I I. Septimo Kalend. Febr. Pontificatus nostri Anno Quinto.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
Ego F. Sard. Pisanus Episcopus Ostien. Deca.
Ego Fed. Card. Cæsius Episcop. Portuen.
Ego Io. Card. Moronus Episcop. Tusculan.
Ego A. Card. Farnesius Vicecan. Epis. Sab.
: : : : : : : : : : : :
Ego R. Card. S. Angeli maior Pœniten.
. . . .
: : : : : : : : : : :
Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Io. Michael Card. Saracenus.
. . . .
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clem.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Io. Cardinalis Reomanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.

Ego Clemens Card. Aracęli.
Ego Ia. Card. Sabellus.
: : : : : : : : :
Ego B. Cardinalis Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.
: : : : : : : : :
Ego F.C. Pacieccus, y de to.
Ego M.A. Card. Amulius.
Ego Io. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromeus.
. . . .
Ego M.S. Card Conſt.
Ego Alph. Card. Geſualdus.
Ego Hip. Card. Ferrar.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga;
. . . .
Ego Gui. Aſc. Diac. Card. Cam.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
: : : : : : : : : : :
: : : : : : : : : : :

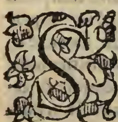
Anto. Florebellus Lauellinus.

H. Cumyn.

BVLLA S.D.N.D. PII
Diuina Prouidentia Papæ IIII.

Super declaratione temporis, ad obſeruanda Decreta Sacri Oecumenici,& Generalis Concilij Tridentini.

Pius Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ICVT ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac Canones autoritas atque confirmatio Apoſtolicæ ſedis, & debet, & ſolet accedere. Ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio eiuſdem ſedis iudicio,& declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit multos eſſe qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta ſacri Generalis Cõcilij Tridentini ad reformationem, & ius poſitiuum duntaxat ſpectantia, eos ad quos pertinent obligare, illa præſertim quæ tempora certa præſtituunt ad prouinciales diœceſanaſque Synodus celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales eccleſias,aliaque beneficia eccleſiaſtica, quæ eiuſdem Concilij decretis retineri prohibitum ſit,reſignanda,& ad complures huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædi-

ctam reformationem iuſque poſitiuum tantum ſpectantes quæ obſeruari, aut euitari debeant. Nos itaque vt omnis controuerſia, dubitatioq; tollatur, Motu proprio eam rem prout rationi, iuri, & equitati conuenire cenſuimus duximus declarandam. Nam, & ſi ipſius Concilij decreta etiam de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu in conciſtorio noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerunt ſub finem Menſis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam ſedem obſeruari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendatéque imprimendis neceſſariò conſumptum fuit, & iure etiam communi ſancitum eſt, vt conſtitutiones nouę vim non niſi poſt certum tempus obtineant, æquum nobis, & iuſtum viſum eſt, prędicta decreta omnia ad dictam reformationem iuſque poſitiuum duntaxat ſpectantia à Kalen. Maij proximè præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem executionem cuiuſquam, quod ea ignorauerit, admittendam, atque ita apoſtolica autoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum. & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacunque dignitate, autoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari: Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, alijſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum li-

ceat,

ceat, hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti, & decreti infringere; vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ M. D. LXIIII. quintodecimo Kal. Augusti, Pontificatus nostri Anno V.

Fed. Card. Cęsius.

Cęs. Glorierius.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII DIVINA Prouidentia Papæ IIII.

Per quem deputantur octo Reuer. Car. qui faciant obseruari reformationes ab ipso editas necnon decreta sacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IIII.

MOTV Proprio, &c. Aliàs nos nónullas constitutiones, & ordinationes, reformationē, maioris Pœnitentiarii, ac sacrę Pœnitentiariæ nostræ, ac Vicarij nostri, ac eius officii, necnon Camerarii & cameræ Apostolicæ, ac illius causarum Auditoris, necnon palatij Apostolici causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & capitolinæ curiarum, & contradictarum, aliorumque almæ Vrbis nostræ ac Romanæ curiæ tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus: quæ tamen (vt intelle ximus) ab eorundem officiorum, & tribunalium prefectis, ac officialibus minus diligenter obseruantur. cum autem enixæ nostræ voluntatis sit, vt illa, & pariter decreta sacri Concilij Tridentini, in his, quæ ad eorum officia spectant, ab eisdem omnino obseruentur, Nos propterea considerantes, parum esse iura condere,

dere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito pastoralis officij nobis (meritis licèt imparibus) iniuncti obligamur, salubriter, & vtiliter prouidere, præfatasque constitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quæ hic haberi volumus pro expressis, inuiolabiliter obseruari volentes, venerabili fratri nostro Ioanni Episcopo Tuscu. Morono, Io. Michaeli Sanctæ Anastasiæ Saraceno, ac Ioan. Baptistæ Sancti Clementis Cicadæ, necnon Michaeli Sanctæ Sabinæ Alexandrino, Clementi Sãctæ Mariæ in Araceli, & Ludouico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S. Martini in Montibus Borromeo presbyteris, necnõ Vitellotio S. Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, diacono Cardinalibus, committimus, & mandamus, quatenus ipsi, seu eorum maior pars, coniunctim, vel diuisim, eorum arbitrio etiam tanquam executores dictarum literarum, constitutionum, & decretorum prædictorum, constitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata iuxta tenores eorum, ac literarum desuper confectarum, per quoscunque pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ curiarum, ac tribunalium, prædictorum iudices, & officiales, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis officiorum, & aliis eisdem Cardinalibus bene visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœnis firmiter obseruari faciant, & cum effectu, nisi tam in executione di-

ctorum decretorum Concilij, quam dictarum literarum nostrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerserit, quo casu ad nos referant, inuocato etiã ab hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sæcularis, ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorundem Cardinalium mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & econtra, illorum officiis priuatos, nec non ad illa Romanæ curiæ officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsis ab eisdem officiis sic priuatis, illa tanquam per priuationem vacantia à Datario nostro vendi, & à quibusuis personis idoneis pro pretio conuenienti emi, liberè, & licitè posse autoritate nostra curent, nunciẽt, decernant, ac declarent, prout nos harum serie nunciamus, decernimus, & declaramus. Non obstantibus quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, necnon tribunalium prædictorum statutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis, priuililegijs quoq;, indultis, & literis Apostolicis illis, ac dictis officialibus, & tribunalibus sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis, etiam motu simili, &c. & aliàs quõocunq; concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorũ tenores, &c. hac vice latissimè derogamus, eaq; aduersus præmissa nullatenus suffragari volumus: cęterisque contrariis quibuscunque.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ, apud S. M. 4. Nonas Aug. anno 5.

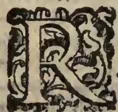
BVLLA

BVLLA S. D. N. D. PII

Diuina prouidentia Papæ IIII.

Contra quoscunq; Ecclesias, & beneficia Ecclesiastica quocunq; in confidentiam retinentes, siue recipientes.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Omanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesiæ specula constitutum vigiles mentis oculos non solum in absentium extendere, sed potissimum in præsentium domesticorumque fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos aliquando reflectere, ac eos præsertim quos in Apostolicæ solicitudinis partem euocauit altissimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omnimoda suspitione, vacuos & immunes conseruare decet: vt qui cœteros illustris officij sublimitate antecellunt, eosdem prisca etiam illa morum integritate præstare dignoscantur. Sanè licet dudum, cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum adeo in sacrum venerabilium fratrum nostrorum Sanctę Ro. Ecclesiæ Cardinalium colle-

gium, quasi per cuniculos irrrepsisse ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate seu potius importunis amicorum familiariumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendę, seu amicitię, colendę viam, à tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in Consistorio nostrô secreto, non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, neve illa hoc pacto reciperent, vtque sic recepta dimitterent. Nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, eorum aliquos monitionis nostrę; imò potius suimet oblitos, ea quæ custodienda receperant beneficia nondum tamen dimisisse. Et insuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicę Clericos, Ecclesias, monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi, in sui fauorem resignata, cessa vel aliàs dimissa, acceptasse, aut de illis per obitum, vel aliàs vacantibus, à nobis, & prædecessoribus nostris seu etiam ab ordinarijs & alijs inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præsentationem, ad alterius commodum sibi prouidere obtinuisse, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut aliàs dicta autoritate concessa, quandoque in resignantium, vel

ceden-

cedentium, seu etiam aliorum fauorem cessisse, vel aliàs dimisisse, ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiusmodi, in toto vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, prouisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorum ecclesiasticorum, ad earundem ecclesiarum, monasteriorum, & dignitatum prelatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, siue accessus, & ingressus ad Ecclesias, etiam cathedrales, monasteria, ac alia diuersa beneficia ecclesiastica, sibi reseruari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel communis dicti Collegij, & annatę, aliorumque iurium dictę Camerę debitorum, solutionem eludant, integrisq; beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut aliàs dispositioni Sedis Apostolicę generaliter reseruatorum, collationibus, ac interdum vt beneficia, ipsa tempore procedente, in aliquorum, tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum, fauorem cedantur, seu resignentur, vel vt personę inhabiles, & incapaces huiusmodi, etiam laici pensionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ecclesiasticis fruantur, & gaudeant,

deant, seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorundem in monitionibus nostris patendo incuriam, & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcunque indignam fallaciam, conniuentibus oculis diutius minime dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurendum tandem esse censentes. Et quoniam hanc ipsorum qui monitioni nostræ nō parentes beneficia huiusmodi in confidentiam, vt præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo vel per alios nomine suo, etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remissiones percipi sinendo, grauiter excesserunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga suos indulgentia, quám aliquo præceptorum nostrorum spretu processisse facilè reputamus. iccirco omnes, & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias cathedrales ac monasteria, etiam consistoralia, prioratus, præposituras, præpositatus, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, personatus, administrationes, & officia, cæteraque beneficia ecclesiastica, cum cura & sine cura, sæcularia, & quorumuis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam

ex sum-

ex fundatione, & donatione existentia, per eiusdem Romanæ Ecclesiæ etiam Episcopos Cardinales, & quoscunque alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam eiusdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam, cuiusuis personæ vt prefertur, contemplatione vel intuitu, quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis & Sedi Apostolicę, harum serie reseruantes, ipso iure a die receptionis eorundem, vacauisse, & vacare. Ac fructuum, & pensionum reseruationes ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessiones, eis, vt premittitur, factas, ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse. Et eosdem Cardinales, seu quosuis alios, a prima die receptionis beneficiorum huiusmodi citra, fructus, reditus, & prouentus, earundem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones predictas, indebite percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & ad alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum restitutionem, in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remediis compelli

compelli debere, autoritate Apostolica, tenore pręsentium, decernimus,& declaramus. Et insuper vniuersis & singulis, tam eiusdem Romanę Ecclesię Cardinalibus etiam Episcopis, quam Pręlatis,& Clericis, & alijs pręfatis pręsentibus, & futuris, ne deinceps vllo vnquam tempore, aliquas Ecclesias, monasteria, dignitates, vel alia beneficia etiam de dicto iure patronatus, vti pręfertur existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus, in confidentiam pręd ctam aut ad effectum reseruationum huiusmodi, sibi postmodum cedentibus procurandarum recipere pręsumant: Cardinalibus vero, & alijs pręlatis huiusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub maioris excommunicationis latę sententiæ pœna, per contrafacientes eò ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Roman. Pontifice pro tempore existente præterquam in mortis articulo constituti absolui nequeant, districtius inhibemus, Ac quascunque collationes, prouisiones, præfectiones, commendas, reseruationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, siue accedendi & ingrediendi ac alias dispositiones de Ecclesijs, monasterijs, dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros etiam Motu proprio, seu Consistorialiter, aut etiam pe

Ordinarios,

Ordinarios, & alios inferiores collatores, & ad patronorum eorundem præsentationem, & aliàs quomodolibet cum interuentu confidentię huiusmodi, expressæ, siue occultæ, ac de iure præsumptæ, & aliàs contra præmissa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque cui quam suffragari: Sed Ecclesias, monasteria, dignitates, ac alia beneficia huiusmodi, ipso iure vacare, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ dispositioni reseruata, fructusque & pensiones Cameræ Apostolicæ applicatos, vt præfertur esse, & censeri. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscunque iudices, & Commissarios. Etiam ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata eis quauis aliter interpretandi, & iudicādi facultate, et per præsumptiones & coniecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum aliàs confidentias huiusmodi, in lucem erui, & probari non posse constet) procedendo, iudicari, & definiri debere. Ac quicquid secus super his a quoquam, quauis autoritate scienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane similiter decernimus. Non obstantibus fel.re. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, ac aliis constitutionibus Apostolicis, necnon Collegij præfati, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscunque. Aut si ali-

si aliquibus,communiter vel diuisim,ab eadem sit Sede indultum,quod interdici, suspendi vel excõicari non possint, per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam,ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et nè quispiam vllo vnquã tempore præsentiũ ignorantiam prętendere possit. Volumus,& eadem autoritate decernimus,quod ipsæ præsentes literæ ad Basilicæ principis Apostolorũ de vrbe valuas,per aliquem ex Cursoribus nostris, illarum copia ibi affixa &. dimissa , & etiam in Cancellaria Apostolica, de more publicentur, ac in eiusdem Cancellariæ quinterno,ad maio rem partium illas in iudicio producere volentium commoditatem describantur. Nulli ergo omnino hominum liceat,hanc paginam nostrę reseruationis , declarationis , inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere,vel ei ausu temerario contraire . Si quis autem hoc attentare præsumpserit , indignationem omnipotentis Dei,ac beatotum Petri,& Pauli Apostolorum eius,se nouerit incursurum.

Datũ Rom. apud Sanctum Petrum , Anno Incarnationis Dominicæ M.D.LXIIII. Decimoseptimo Kalend. Nouemb. Pontificatus nostri Anno Quinto.

Visa de curia M.de Enciso.

Cæ.Glorierius.

H.Cumyn.

BVLLA S.D.N.D. PII

Diuina Prouidentia Papæ IIII.

Super forma iuramenti professionis fidei.

Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INIVNCTVM nobis Apostolicæ seruitutis officium requirit, vt ea, quę dominus Omnipotēs ad prouidam Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus in nomine suo congregatis, diuinitus inspirare dignatus est, ad eius laudem & gloriā incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Cōcilij Tridentini dispositionē oēs, quos deinceps cathedralib. & superioribus Ecclesijs præfici, vel quib. de illarum dignitatib. canonicatibus, & aliis quibuscunq; beneficijs ecclesiasticis, curā animarum habentibus prouideri cōtinget, publicā orthodoxæ fidei professionē facere, seq; in Romanæ Ecclesiæ obediētia pmāsuros spondere, & iurare teneant. Nos volentes, ét per quoscunq;, quib. de monasterijs, conuentib. domibus & alijs quibuscunq; locis, Regulariū quorumcunq; Ordinū, ét Militiarum, quocūq; nomine vel titulo prouidebit, idē seruari, & ad hoc, vt vnius eiusdem fidei professio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque &

certa illius forma cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minimè desiderari, formã ipsam præsentibus annotatã, publicari, & vbiq; gentium per eos, ad quos ex decretis ipsius Cōcilij, & alios prædictos spectat, recipi, & obseruari, ac sub pœnis per Conciliũ ipsum in contrauenientes latis, iuxta hanc & non aliam formam professionem prędictam sollemniter fieri autoritate Apostolica tenore præsentium districtè præcipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Simbolo fidei, quo sancta Ro. Ecclesia vtitur, videlicet.

CREDO in vnum Deum patrem Omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium, & in vnum Dominum Iesum Christum, Filium Dei vnigenitum, & ex patre natum ante omnia sęcula, Deũ de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, Genitum non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descēdit de cœlis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virg. & homo factus est, Crucifixus etiã pro nobis sub Pontio Pilato, Passus, & sepultus est; & resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in cœlum, sedet ad dexterã Dei Patris, & iterum venturus est cum gloria, iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominũ, & viuificantem,

ficantem,qui ex Patre,Filioq; procedit, qui cũ Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur,qui locutus eſt per prophetas,& vnam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum,& vitam venturi ſæculi. Amen.

Apoſtolicas & eccleſiaſticas traditiones, reliquasq;, eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes & conſtitutiones firmiſsimè admitto, & amplector.

Item ſacram ſcripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta Mater Eccleſia,cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum, admitto, nec eam vnquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum patrum accipiam & interpretabor.

Profiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè ſacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis licèt non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationẽ,Euchariſtiam,Pœnitentiam, extremã Vnctionẽ, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam cõferre,& ex his Baptiſmum, Confirmationẽ, & Ordinem,ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolenni adminiſtratione recipio, & admitto,omnia & ſingula quæ de peccato originali,& de iuſtificatione in Sacroſancta Tridẽtina Synodo definita & declarata fuerunt,am-

plector, & recipio. profiteor Pariter in Missa offerri Deo verum,proprium, & propiciatoriũ sacrificium,pro viuis & defunctis, atque in sanctissimò Eucharistię Sacraméto esse verè,realiter,& substantialiter corpus, & sanguinem,vnà cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi. fieriq; conuersionem totius substantię panis in corpus,& totius substantiæ vini, in sanguinem,quam conuersionem Catholica Ecclesia Transubstãtiationem appellat.Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse. Animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari, similiter & Sanctos vnà cum Christo regnãtes venerandos atque inuocandos esse eosque orationes Deo pro nobis offerre: atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissimè assero imagines Christi,ac Deiparæ semper virginis,necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiã potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque vsum Christiano populo maximè salutarem esse, affirmo, Sanctam Catholicam,& Apostolicam Romanam Ecclesiam,omnium Ecclesiarum matrem,& magistram agnosco,Romanoque Pontifici beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiã spondeo,ac iuro. Cætera item omnia à sacris canonibus & œcumeni-

cis Concilijs, ac præcipuè à Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, & definita & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hęreses quascunque ab Ecclesia damnatas & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in pręsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eãdem integram & inuiolatam, vsque ad extremum vitæ spiritum, constantissime (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit teneri, doceri, & prædicari quantum in me erit, curaturum ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Volumus aũt, quod præsentes literæ in Cãcellaria nostra Apostolica de more legant: Et vt omnib. facilius pateant, in eius Quinterno describãtur, ac ẽt imprimantur. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã nostræ voluntatis & mãdati infringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Si quis aũt hoc attentare præsimpserit indignationẽ Omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurũ.

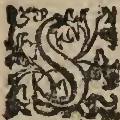
Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnat. Dominic. M.D.LXIIII. Idib. Nouemb. Pontificatus nostri Anno V.

Fed. Cardinalis Cęsius.

Cęs. Glorierius.

DECLARATIO Quod Gratiæ de non residendo,

ET PERCIPENDO FRVCTVS ratione studij, non valeant sine consensu Ordinarij.

ANCTISSIMVS in Christo pater, & Dominus noster Dominus Pius diuina prouidentia Papa IIII. ad cuius aures nuper peruenit nonnullos curata, vel aliàs sacros ordines aut personalem residentiam requirentia beneficia obtinentes, sub prætextu ꝙ literis operam dare cupiebant, post confirmationem Concilij Triden. per sanctitatem suam factam, & publicatam secum, vt literarum studio in loco, vbi illud vigeat generale, actu insistendo ratione beneficiorum, per eos obtentorum huiusmodi vsq; ad quinquennium, vel aliud tps, tunc expressum, dummodo infra primum illius annũ Subdiaconi fierêt ad reliquos ordines promoueri minimè teneantur, & tam ijdem interim, quam alij, etiam ad eosdem ordines, vel eorum aliquem seu aliquos promoti, quod similiter studentes beneficijs per eos obtentis per Vicarios idoneos per locorum Ordinarios, etiã congrua fructuum beneficiorum huiusmodi portione il-

lis

lis assignata, vel aliàs deputãdos in diuinis deseruiendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera supportando, vsq; ad simile tempus personaliter in eisdem beneficijs residere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorundem beneficiorum fructus percipere possent: per ordinariam Sanctitatis suæ signaturam, seu Pœnitentiariæ suę officium dispensari, sibiq; pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his vel fraudi, vel circumuentioni locum, præsertim quo ad absentes Romana Curia de quorum qualitatibus facile notitia haberi non potest, quantum humana ratione prouideri potest, relinquere volens, Concilij etiam Tridentini decretis inhęrendo; huiusmodi dispensationes, & indulta hactenus concessa, ac tam ipsius Pœnitentiariæ quam Apostolicas, & aliàs desuper confectas & conficiendas literas, processusq; habitos, & habendos, per easdem dictis absentibus nullatenus suffragari, nisi singulorum Ordinariorum locorum in quibus singula beneficia huiusmodi consistunt, consensus gratis prestandus ad id accedat, Apostolica autoritate declarauit, decernens irritum, &c.

Placet. Publicetur & describatur. I.

BVLLA S. D. N. D. PII

Diuina Prouidentia Papæ IIII.

Super residentia Prælatorum, Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium.

Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN suprema militantis Ecclesiæ specula meritis licèt insufficientibus diuina dispositione constituti, cunctos non solum vigilantiæ nostræ commissos Dominicos greges, sed etiam singulorum pastorum suorum actus intensa nostræ mentis acie collustrãtes, studium efficax, operamq; sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere, vt quemadmodum operosum sacri Concilij Tridentini progressum, fœlicemq́ne exitum, Domino cooperante, præstitimus. Ita sanctissima illius decreta, ipsorum præsertim, qui in Apostolicæ solicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concernentia non tepidè, neque dissimulanter exequamur. Sanè licet in Concilio præfato saluberrima fuerit ordinatione decretum, ꝙ omnes et singuli venerabiles fratres nostri Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episco

pi,

pi, & alij beneficiati apud Ecclesias sponsas suas residere teneantur, nonnulli tamen quod non sine animi nostri mœrore referimus, adeo sui, gregumque quos olim deperditos Saluator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum obliti sunt, vt etiam nunc in Alma Vrbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonij inter eos suasque ecclesias solenniter contracti iura confundentes, sponsas suas in longa quasi viduitate relictas, ac prædictas ecclesias quomodocunque sibi concessas inuisere, & apud illas (vt probos, & prouidos patresfamilias decet) residere non curent, in perditionem animarum suarum, & subditorum suorum, ac perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam aliciuius etiam temporalis pœnæ metu, frangendam seu conuincendam esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis præfatis, ac alijs quibuscunque, etiam quauis autoritate, dignitate, gradu, vel pręeminentia pręfulgentibus, pręedictas ecclesias in commendam, vel administrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & alijs, & quibuscunque beneficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti super residentia in Concilio prędicto promulgati tenore personalem in suis ecclesijs resi-

dentiam facere tenentur, in virtute sanctæ obedientiæ, & vltra pœnas in dicto decreto Concilio contentas, etiam sub priuationis eorũ a regimine, & administratione ecclesiarum suarũ, ac alijs nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis successoris nostri, arbitrio imponendis pœnis, districtè præcipiendo per Apostolica scripta mandamus, quatenus omni morà cessante in eisdem suis Ecclesijs iuxta formam, & tenorem dicti Concili personaliter resideant. Et nihilominus, si quos mandato nostro huiusmodi (quod absit) non parere contigerit, nè etiam tales absentes melioris in hac parte conditionis, quam cæteri in suis ecclesijs residentes existant, ac nostra perpetuò valitura sanctione per præsentes statuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & singula mobilia, immobilia, etiam in vrbe uel eius districtu existentia, & se mouentia, res, & bona iura & actiones cuiuscunque qualitatis, quantitatis, & valoris, ac vbicunque locorum consistãt, ad Patriarchas, Primates, Archiepiscopos Episcopos & alios quoscunque, etiam quauis autoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, ecclesias prædictas in titulum, vel commendam, siue administrationem, aut alio quouis nomine obtinentes, & alios quoscunque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas ecclesias, & diœceses, etiam in Romana curia, aut alibi degentes, & iuxta decretum, & formam Concilij huiusmodi

di non residentes decesserint, pertinentia, & per illos suarum ecclesiarum , ac quorumcunque monasteriorum prioratuum , præpositurarum, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, cum cura , & sine cura sæcularium , & regularium quæ illi quomodolibet obtinuerint , ac fructuum , redituum , & prouentuum ecclesiasticorum , necnon pensionum annuarum sibi super similibus fructibus , reditibus , & prouentibus reseruatarum , & assignatarum occasione , quæsita , etiam si facultatem specialem de illis., aut eorum parte testandi , & aliàs liberè disponendi à nobis , & quibusuis alijs Romanis Pontificibus prædecessoribus , & successoribus nostris etiam cum clausulis, quod facultates huiusmodi reuocari nequeant illisque irritantibus decretis obtinuerint , & in uim illarum literarum desuper confectarum de rebus , & bonis huiusmodi iam disposuerint, tanquam spolia , ad cameram Apostolicam legitimè pertineant liceatque dilectis filiis moderno , & pro tempore existenti commissario nostro generali , & suis dictęque cameræ deputatis , in euentum decessus huiusmodi solitum inuentarium super rebus , & bonis præfatis conficere , illaque prout de reliquis clericorum spolijs fieri solet , ad dilecti filij nostri moderni , & pro tempore existentis generalis Thesaurar j manus redigere , dictęque cameræ applicare , cuiusuis licentia desuper minimè requisita , Ac facultates , & de-

super confectas literas prędictas, etiam motu, & scientia similibus, etiam in recompensam laborum, & obsequiorum, etiam nobis, & Ecclesię Romanę, dictęque Sedi impensorum quomodolibet concessas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores pręsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, in euentum obitus huiusmodi, etiam si in Vrbe, aut eius districtu, vel alibi extra suas Ecclesias, vt pręfertur, contigerit, ex nunc, prout ex tunc, & contra in dictę contumacię pœnam eiusdem potestatis plenitudine, & tenore reuocamus, cassamus,& annullamus. Ac tam eas, quàm earum prętextu quomodolibet pro tempore condita factaque testamenta,codicillos, legata,donationes, & alias dispositiones quaslibet etiam ad pias causas, vel in remunerationem seruitiorum, nulla, & inualida, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque quicquam contra quoscunque Iudices, & Commissarios quauis autoritate fungentes, etiam Sanctę Romanæ Ecclesiæ Cardinales in quauis instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate, iudicari,& definiri debere. Ac quicquid secus à quoquam quauis autoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.
Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum ordinationibus, reseruationibus, & decretis, quò ad

præ-

prælatorum,& aliorum beneficiatorum, etiam in ſuis eccleſijs, aut diœceſibus reſidentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampl' mus, & extendimus ad habentes eccleſias in Vrbis diſtrictu, ibiq́ue reſidentes, & decedentes ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicata, haſtenus emanatis nullatenus præiudicare,neq; quicquã in eis alterare intendimus, ſed ea in ſuo robore,vt antea,manere volumus,præterquam quò ad eos,qui in ſuis eccleſijs iuxta formam prædicti Concilij reſederint, & ſpecialem licentiã teſtandi habuerint, hanc enim tantum ſaluam eis eſſe volumus. Ita vt generalis licentia teſtandi eis, quanquam reſidentibus, minimè ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali, ſi quam habuerint, tueri ſe poſſint. Cæterum,vt præceptum, mandatum,ſtatutum,ordinatio, reuocatio,caſſatio,decretum,& alia præmiſſa, præſenteſq́ue literæ ad eorum,quorum intereſt,notitiam deducantur, nulluſq́ue poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma,& illibata permaneant, volumus, & mandamus, quod eædem præſentes in Baſilica Principis Apoſtolorum de vrbe, & Cancellariæ noſtræ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquẽ ex curſoribus noſtris affixæ copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus præmiſſis, ac in fauorem curialium per fel. recor. Sixtum IIII. Leonem X. Iulium III. & quoſcunque alios

Rom.

Rom.Pontif.prædecessores nostros ac etiã per nos editis,& approbatis,necnon alijs literis,constitutionibus,& ordinationibus Apostolicis, cęterisq; contrarijs quibuscunq;.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri præcepti,mandati,statuti,ordinationis, reuocationis,cassationis,annullationis,decreti,ampliationis,extensionis,intensionis,& voluntatis infringere,vel ausu temerario contraire.Si quis auté hoc præsumpserit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius,se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum,Anno Incarnationis Domini. M. D. LXIIII. Septimo Kalend.Decemb. Pontificatus nostri Anno Quinto.

Visa de Curia M.de Enciso.

Cæs.Glorierius.

H.Cumyn.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII DIVINA Prouidentia Papæ IIII.

Super executione Concilij, & litterarum eiusdem Sanctis. contra Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, & alias personas Ecclesiasticas non residentes in eorum Ecclesiis.

PIVS PAPA IIII.

MOTV proprio, &c. cum tam per sacrosanctum œcumenicum Conciliũ Tridentinum, quàm etiam per nostras litteras, siue bullas etiam desuper emanatas, & inter alias sub datum Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ M. D. L X I I I I. Septimo Kalend. Decemb. Pontificatus nostri anno quinto. Mandatum sit omnibus Episcopis, Archiepiscopis; & alijs, quibus animarum cura cõmissa est, oues suas agnoscere, pro eis sacrificium offerre, verbique diuini prædicatione, sacramentorum administratione, ac bonorum omnium exemplo pascere, pauperum, aliarumq; miserabiliũ personarum curam paternam gerere, & signanter munera pastoralia, & eis diligenter incumbere, et assistere, aliaque facere, quæ in dicto sacro Concilio, & in dictis nostris literis, siue bullis con-

cõtinentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præstari, & adimpleri possunt, cum gregibus suis non inuigilant, neq; assistunt, sed mercernariorum more oues suas deserunt, & propterea debuissent, & deberẽt omnes, & singuli Episcopi, Archiepiscopi, & alij in dignitatibus ecclesiasticis constituti, & præfecti, & quibus animarum cura existit, iuxta diuina præcepta, & prædicti œcumenici Concilii, ac prædictarum nostrarum litterarum, seu bullarum vim, formam, continentiam, & tenorem, ad eorum respectiuè ecclesias, diœceses, ac alia beneficia, quibus personalis residentia requiritur, ad effectum in eis personalem residentiam faciendi sese contulisse, ac omnia, & singula in eisdem præceptis, concilio, & literis, siue bullis respectiuè contenta adimpleuisse, & obseruasse.
Attamen, sicut accepimus, multi præfatorum præceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque suarum propriæ salutis immemores in dictis dignitatibus ecclesiasticis, quibus cura animarum imminet, ac Episcopalibus, & Archiepiscopalibus respectiuè constituti præmissa facere, & adimplere hactenus minimè curarunt, sed distulerunt, & differunt in graue animarum suarum, gregumque sibi commissorum periculum, & ouium suarum pernitiosum exemplum, et scandalum, sententias, cẽsuras et pœnas propterea sibi inflictas temerè, et damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non sint conniuen-

tibus oculis, aut impunè prætermittenda, sed grauiter, vt cæteris transeant in exemplum, cum iam per tot menses inobedientes fuerint censuras præfatas sustinentes. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque potestatis nostrę plenitudine Dilecto filio nostro Alexandro Riario Cameræ Apostolicę generali Auditori, cui aliàs etiam, seu prędecessori suo viuæ uocis oraculo commisimus, ut dictos Archiepiscopos, Episcopos, & alias personas Ecclesiasticas animarum curam habentes, non residentes, pœnas pręfatas in dicto Concilio, & literis, siue bullis nostris contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaque grauiora procederet, viuæ vocis oraculo commisimus, tamen quia non nulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas præfatas in vim commissionis nostræ huiusmodi sibi factæ tunc decreuerat, & relaxauerat, nè in posterum de illius iurisdictione dubitari contingat, denuò eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus exercente, autoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus statim tam contra Episcopos, Archiepiscopos, & alios quoscunque Prælatos, tam in Vrbe, quàm alibi, & vbique locorum existentes, & in propriis diœcesibus non residentes, constito sibi quantum sufficere videretur summariè, simpliciter, de plano, sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria vsque ad sententiam ex-

clusiuè procedat,& deinde,nobis referat,vt nos in Concistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio (vt moris est) ad sententiam priuationis, & depositionis Prælatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus,prout procedere intendimus; quo vero ad alios curam animarum habentes, vsq; ad sententiam inclusiuè procedat, & exequatur iuxta formã, & tenorem dicti Concilij, & literarum nostrarum prædictarum cum eiusdem facultatibus, vt supra, ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis, siue bullis continetur cum potestate citandi,inhibendi, excommunicandi,suspendendi à diuinis,declarandi,interdicendi,aggrauandi,reaggrauãdi,carcerandi,& brachium sæculare decernendi,relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodolibet, & opportuna, contrariis quibuscunque non obstantibus. Et quod præsentis nostri Motus proprij sola signatura sufficiat,ac vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria, & aliis quibuscunquè, quibus omnibus expresse derogamus,non obstantibus.

Placet Motu proprio I.

Præsentetur B.Amerin Regens.

BVLLA

BVLLA S. D. N. D. PII

Diuina Prouidentia Papæ IIII.

Reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conseruatoriarum, indultorum, confessionalium, Maris magni, & aliarum quarumcunq; similium gratiarum, quibuscunque, locis, & personis concessarum in his, in quibus statutis, & decretis sacri Concilii Tridentini contrariantur.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum sede, meritis licèt imparibus, diuina dispositione constituti, nihil neq; vniuersalis ecclesię curę, & solicitudini nostrę cõmissę salubrius, neq; iniũctò nobis Apostolicę seruitutis officio, decentius pręstare possumus, quàm quod prouidentię nostrę ministerio œcumenicũ Cõcilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspicijs, summaque sanctorum patrum concordia per Dei misericordiam fœliciter absolutum fuit, ita per vniuersos, qui Christiana pietate censentur, ubique suscipiatur, & remotis quibuslibet obstaculis ab omnibus ęqualiter obseruetur. Cum itaque in eodem Con-

 cilio

decretis Concilii huiusmodi contrariantur ipso iure reuocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilij terminos, atque limites reducta sint, & esse censeantur, nec quicquam aduersus ipsa decreta, & statuta, quominus vbique, & apud omnes obseruentur, in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nunquam emanassent; Apostolica autoritate tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & singula, quæ uigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & dispensationum, Conseruatoriarum, Indultorum, Confessionalium, & aliarum quarumcunque gratiarum huiusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & gesta quomodolibet fuerunt, & in posterum fient, in his, in quibus dicti Concilij decretis aduersantur, nulla, inualida, & irrita esse, & censeri, ac neminini, etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tam in foro (quod aiunt) fori, quam conscientiæ suffragari posse, & debere. Et ita per quoscunque locorum Ordinarios, aliosque Iudices, & Commissarios quauis autoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro, iudicari, & definiri debere, ac quicquid secus a quoquam quauis autoritate scienter, uel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutioni-

bus, &

bus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurũ.

Datum Romę apud S. Petrũ, Anno Incar. Dominicę, M. D. L X V. Tertio decimo Kalen. Martij. Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cęſ. Glorierius.

P. Epiſcopus Narnien.

H. Cumyn.

decretis Concilii huiusmodi contrariantur ipso iure reuocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilij terminos, atque limites reducta sint, & esse censeantur, nec quicquam aduersus ipsa decreta, & statuta, quominus vbique, & apud omnes obseruentur, in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nunquam emanassent, Apostolica autoritate tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & singula, quæ uigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & dispensationum, Conseruatoriarum, Indultorum, Confessionalium, & aliarum quarumcunque gratiarum huiusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & gesta quomodolibet fuerunt, & in posterum fient, in his, in quibus dicti Concilij decretis aduersantur, nulla, inualida, & irrita esse, & censeri, ac nemini, etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tam in foro (quod aiunt) fori, quam conscientiæ suffragari posse, & debere. Et ita per quoscunque locorum Ordinarios, aliosque Iudices, & Commissarios quauis autoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro, iudicari, & definiri debere, ac quicquid secus a quoquam quauis autoritate scienter, uel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutioni-

bus, &

bus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę declarationis, statuti, ordinationis, & decreti infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurũ.

Datum Romę apud S. Petrũ, Anno Incar. Dominicę, M. D. L X V. Tertio decimo Kalen. Martij. Pontificatus nostri Anno Sexto.

Cęs. Glorierius.

P. Episcopus Narnien.

H. Cumyn.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII DIVINA Prouidentia Papæ V.

De veritate exprimenda, &c. in dispensationibus matrimonialibus, & alijs gratijs sub pœna falsi.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio, &c. Cũ sicut accepimus nonnulli suę cõscientię prodigi, ac proprię salutis immemores, vt facilius à nobis, & Sede Apostolica dispẽsationes matrimoniales, & alias gratias, & concessiones obtineãt, & gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, ac scientiã illorũ, aliter quã eis, à principio ab ipsis partibus significatũ, vel narratũ fuerit, exponunt, & si matrimonia hmõi adhuc contracta non fuerunt, pro cõtractis narrant, ac aliàs diuersimode veram facti speciem tam in ipsis dispensationibus matrimonialibus, quã pro aliis quibuscunque gratiis, & concessionibus obtinendis immutant, ac propterea cum non solũ in impetrationibus huiusmodi falsitas narretur, verum etiam in partibus plerunque pro verificatione gratiarũ huiusmodi veritas immutetur, & falsitas committatur. Nos igitur huiusmodi abusibus, & erroribus obuiare

uiare cupientes,Motu proprio,&c.omnes,& singulos procuratores tam officij pœnitẽtiariȩ,seu contradictarũ, quàm alios quoscunque solicitatores, & scriptores, quos copistas vocant, qui veritatem facti à narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt,quo ad substãtialia,& qualitates necessario exprimẽdas diuersam faciũt, seu quoquomodo inuertunt,aut immutant,deprauant, & per subreptionem, & obreptionem gratias à nobis extorquent, pœnam falsi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus.Mandantes propterea Almȩ Vrbis Gubernatori,Camerȩ Apostolicȩ Auditori,& Vicario, quatenus in prȩmissis reos,& culpabiles repertos pœna falsi,vt prȩmittitur, puniant,cum potestate citandi etiam per edictum constito summariè de non tuto accessu,aliaque dicendi, & faciendi in prȩmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna.Non obstãtibus prȩmissis,constitutionibus,& ordinationibus apostolicis,cæterisque contrariis nequaquã obstantibus:irritum quoque,& inane,&c.diciq; , &c. iudicari, & definiri debere, sublata, &c. decernentes. Et quòd præsentis motus proprii, & absque data, & registratura sola signatura sufficiat, & vbiq; fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obstãte,eiusque transumptis manu alicuius notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fidès adhibeatur, quȩ præsentibus adhiberetur,

si forét exhibitæ,vel ostensæ. Quodq; Cameræ, & Cancellariæ Apostolicę,ac audiẽtiæ causarũ Palatij Apostolici valuis,& in acie Cãpi Floræ dimissis inibi copijs affixis oẽs ita afficiãt, & arctent,ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet Motu proprio M.

BVLLA S. D. N. D. PII
Diuina Prouidentia Papæ V.

Super declaratione decreti Concilij Tridentini, de cognatione spirituali in maritum, vel vxorem suscipientis,& baptizatum, baptizatique patrem,& matrem, & quascunq; alias personas,tam ex parte suscipientis,quàm baptizantis,& baptizati.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CVm illius vicem, licèt minimè suffragantibus meritis gerámus in terris, de cuius cultu prodit iudicium, & vident oculi ęquitatem, officij nostri debitam prosequimur actionem,si obscuros sacrorum Canonum sensus, ita aperire studemus, vt pijs Christi fidelium mentibus nulla dubitãdi occasio relinquatur, Sanè licèt ex eo,

quod

quod in Cõcilio Tridentino decretum fuerit, cognationem ſpiritualem inter eos tantum cõ trahi, qui ſuſcipiunt baptizatum de Baptiſmo, ac baptizatum ipſum,& illius patrem,& matrẽ, necnon baptizantem, & baptizatũ baptizatiq; patrẽ,& matrẽ in reliquis perſonis,quæ per antiquos Canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere prohibentur,omne impedimentum ſublatum eſſe videatur, adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus,an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmodi inter maritum,vel vxorem ſuſcipientis,& baptizatum,necnon inter maritum vel vxorem ſuſcipientis,& patrẽ,ac matrem baptizati vigeat,pro pterea quod prohibitũ de vno coniuge,de altero et prohibitũ eſſe videatur. Nos piarũ mentium quieti,& Matrimoniorum fauori (quantum ex alto nobis permittitur) cõſulere volentes,à præciſis verbis Concilij minime diſcedendum in præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum rõne cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus,& declaramus,quo minus inter dictos maritũ, vel vxorẽ ſuſcipiẽtis,& baptizatũ,baptizatiq; patrem, matrẽ,& quaſcunq; alias perſonas, tã ex parte ſuſcipientis,quàm baptizãtis,& baptizati in dicto Concilio nõminatim non expreſſas, Matrimonium liberè,& licite cõtrahi poſſit,& ita ab omnibus iudicari debere mãdamus atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacunque dignitate, auto-

clusiuè procedat,& deinde,nobis referat,vt nos in Concistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio (vt moris est) ad sententiam priuationis, & depositionis Prælatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus,prout procedere intendimus; quo vero ad alios curam animarum habentes, vsq; ad sententiam inclusiuè procedat, & exequatur iuxta formã, & tenorem dicti Concilij, & literarum nostrarum prædictarum cum eiusdem facultatibus, vt supra, ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis, siue bullis continetur cum potestate citandi,inhibendi, excommunicandi,suspendendi à diuinis,declarandi,interdicendi,aggrauandi,reaggrauãdi,carcerandi,& brachium sæculare decernendi,relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodolibet, & opportuna, contrariis quibuscunque non obstantibus. Et quod præsentis nostri Motus proprij sola signatura sufficiat,ac vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria, & aliis quibuscunque, quibus omnibus expresse derogamus,non obstantibus.

Placet Motu proprio I.

Præsentetur B.Amerin Regens.

BVLLA

BVLLA S. D. N. D. PII

Diuina Prouidentia Papæ IIII.

Reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conseruatoriarum, indultorum, confessionalium, Maris magni, & aliarum quarumcunq; similium gratiarum, quibuscunque, locis, & personis concessarum in his, in quibus statutis, & decretis sacri Concilii Tridentini contrariantur.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum sede, meritis licèt imparibus, diuina dispositione constituti, nihil neq; vniuersalis ecclesię curę, & solicitudini nostrę cõmissę salubrius, neq; iniũctò nobis Apostolicę seruitutis officio, decentius pręstarè possumus, quàm ꝙ prouidentię nostrę ministerio œcumenicũ Cõcilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspicijs, summaque sanctorum patrum concordia per Dei misericordiam fœliciter absolutum fuit, ita per vniuersos, qui Christiana pietate censentur, ubique suscipiatur, & remotis quibuslibet obstaculis ab omnibus ęqualiter obseruetur. Cum itaque in eodem Con-

cilio quamplurima salubria, & ad vniuersalem morum reformationem valdè vtilia decreta, atque statuta, maturo præsentium ipsorũ examine præcedente, sint edita, quibus multa, atque diuersa priuilegia, exemptiones, immunitates, dispensationes, facultates, conseruatoriç, indulta (& vt vocant) confessionalia, & Mare magnum, & aliç gratiç, quç variis tam cathedralibus, etiam Metropolitanis, quàm collegiatis ecclesijs, monasterijs, conuentibus, & alijs religiosis, etiam fratrum mendicantium domibus, & ordinibus, necnon sancti Spiritus in Saxia, Sancti Iohannis Lateranensis, ac Incurabilium de Vrbe, Sancti Antonij Viennen. & Sancti Bernardi Iuren. alijsque Hospitalibus, Militijs, eorumque Capitulis, & conuentibus, ac vniuersalibus, etiam studiorum generalium collegijs, tam sęcularibus, quam ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apostolorum de Vrbe, quàm aliis fabricis, sanctæ Cruciatę, aliisque pijs locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Prœlatis, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Prępositis, & aliis ecclesiasticis, tam sæcularibus, quàm diuersorum ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiuscunque dignitatis, & status, ac gradus, & excellentię, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus vtriusque sexus personis, Necnon aliquibus Notarijs, & etiam de latere Legatis, atque

Nunciis,

Nuncijs, tam perpetuò, quàm ad tempus per plures Romanos Pontifices prędecessores nostros, ac nos, & sedem Apostolicam, eiusque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de fratrum consilio, diuersimodè, varijsque temporibus in genere, vel specie, ex quauis etiam honesta causa concessa, & etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt, in plerisque contrariantur. Nos, quibus in primis cordi est, tam sancta, & Ecclesię Dei saluberrima decreta suos (vt par est) effectus vbique consequi, & ab omnibus obedienter obseruari, priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatū, Conseruatoriarum, Indultorum, Confessionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prędictarum, ac quorumcunq; Apostolicarum, & aliarum literarum desuper confectarum, processuumque, decretorum, & aliorum inde secutorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, pręsentibus pro sufficienter expressis, & plenè insertis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod eadem omnia, & singula priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes, Conseruatorię, Indulta, Confessionalia, Mare magnum, & alię gratię in his omnibus, & singulis, in quibus illa statutis, &

decretis Concilii huiusmodi contrariantur ipso iure reuocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilij terminos, atque limites reducta sint; & esse censeantur, nec quicquam aduersus ipsa decreta, & statuta, quominus vbique, & apud omnes obseruentur, in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nunquam emanassent, Apostolica autoritate tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & singula, quæ uigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & dispensationum, Conseruatoriarum, Indultorum, Confessionalium, & aliarum quarumcunque gratiarum huiusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & gesta quomodolibet fuerunt, & in posterum fient, in his, in quibus dicti Concilij decretis aduersantur, nulla, inualida, & irrita esse, & censeri, ac neminem, etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tam in foro (quod aiunt) fori, quam conscientiæ suffragari posse, & debere. Et ita per quoscunque locorum Ordinarios, aliosque Iudices, & Commissarios quauis autoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro, iudicari, & definiri debere, ac quicquid secus a quoquam quauis autoritate scienter, uel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutioni-

bus, &

bus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurũ.

Datum Romę apud S. Petrũ, Anno Incar. Dominicę, M. D. L X V. Tertio decimo Kalen. Martij. Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cęſ. Glorierius.

P. Epiſcopus Narnien.

H. Cumyn.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII DIVINA Prouidentia Papæ V.

De veritate exprimenda, &c. in dispensationibus matrimonialibus, & alijs gratijs sub pœna falsi.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio,&c. Cũ sicut accepimus nonnulli suę cõscientię prodigi, ac proprię salutis immemores,vt facilius à nobis, & Sede Apostolica dispẽsationes matrimoniales,& alias gratias,& concessiones obtineãt,& gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis,ac scientiã illorũ,aliter quã eis,à principio ab ipsis partibus significatũ,vel narratũ fuerit,exponunt,& si matrimonia hmõi adhuc contracta non fuerunt, pro cõtractis narrant, ac aliàs diuersimode veram facti speciem tam in ipsis dispensationibus matrimonialibus,quã pro aliis quibuscunque gratiis, & concessionibus obtinendis immutant,ac propterea cum non solũ in impetrationibus huiusmodi falsitas narretur,verum etiam in partibus plerunque pro verificatione gratiarũ huiusmodi veritas immutetur , & falsitas committatur. Nos igitur huiusmodi abusibus,& erroribus ob

uiare cupientes, Motu proprio, &c. omnes, & singulos procuratores tam officij pœnitétiarię, seu contradictarũ, quàm alios quoscunque solicitatores, & scriptores, quos copistas vocant, qui veritatem facti à narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt, quo ad substãtialia, & qualitates necessario expriméd as diuersam faciũt, seu quoquomodo inuertunt, aut immutant, deprauant, & per subreptionem, & obreptionem gratias à nobis extorquent, pœnam falsi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus. Mandantes propterea Almę Vrbis Gubernatori, Camerę Apostolicę Auditori, & Vicario, quatenus in pręmissis reos, & culpabiles repertos pœna falsi, vt pręmittitur, puniant, cum potestate citandi etiam per edictum constito summariè de non tuto accessu, aliaque dicendi, & faciendi in pręmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna. Non obstãtibus pręmissis, constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis nequaquã obstantibus: irritum quoque, & inane, &c. diciq; , &c. iudicari, & definiri debere, sublata, &c. decernentes. Et quòd præsentis motus proprii, & absque data, & registratura sola signatura sufficiat, & vbiq; fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obstãte, eiusque transumptis manu alicuius notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quę præsentibus adhiberetur,

si forēt exhibitæ,vel ostensæ. Quodq; Cameræ, & Cancellariæ Apostolicæ,ac audiētiæ causarū Palatij Apostolici valuis,& in acie Cāpi Floræ dimissis inibi copijs affixis oēs ita afficiāt, & arctent,ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet Motu proprio M.

BVLLA S. D. N. D. PII
Diuina Prouidentia Papæ V.

Super declaratione decreti Concilij Tridentini,de cognatione spirituali in maritum, vel vxorem suscipientis,& baptizatum, baptizatique patrem,& matrem, & quascunq; alias personas,tam ex parte suscipientis,quàm baptizantis,& baptizati.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CVm illius vicem, licèt minimè suffragantibus meritis gerámus in terris, de cuius cultu prodit iudicium, & vident oculi æquitatem, officij nostri debitam prosequimur actionem,si obscuros sacrorum Canonum sensus, ita aperire studemus, vt pijs Christi fidelium mentibus nulla dubitādi occasio relinquatur, Sanè licèt ex eo, quod

quod in Cōcilio Tridentino decretum fuerit, cognationem spiritualem inter eos tantum cō trahi, qui suscipiunt baptizatum de Baptismo, ac baptizatum ipsum,& illius patrem,& matrē, necnon baptizantem, & baptizatū baptizatiq; patrē,& matrē in reliquis personis,quæ per antiquos Canones occasione cognationis huiusmodi contrahere prohibentur,omne impedimentum sublatum esse videatur, adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus,an saltem impedimentum cognationis spiritualis huiusmodi inter maritum,vel vxorem suscipientis,& baptizatum,necnon inter maritum vel vxorem suscipiētis,& patrē,ac matrem baptizati vigeat,propterea quod prohibitū de vno coniuge,de altero et prohibitū esse videatur. Nos piarū mentium quieti,& Matrimoniorum fauori (quantum ex alto nobis permittitur) consulere volentes,à præcisis verbis Concilij minime discedendum in præmissis esse censuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum rōne cognationis huiusmodi subesse decernimus,& declaramus,quo minus inter dictos maritū, vel vxorē suscipiētis,& baptizatū,baptizatiq; patrem, matrē,& quascunq; alias personas, tā ex parte suscipientis,quàm baptizātis,& baptizati in dicto Concilio nominatim non expressas, Matrimonium liberè,& licite cōtrahi possit,& ita ab omnibus iudicari debere mādamus atque statuimus, decernentes irritum, & inane, si quid secus à quoquam quacunque dignitate, auto-

ritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Nõ obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis aliisq; contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, quòd præſentes literæ in cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter cõſtitutiones perpetuò valituras deſcribantur. Et quia difficilè foret præſentes ad ſingula quæq; loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis eadẽ prorſus fides adhibeatur, quæ pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & volũtatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incar. Dom. M. D. LXVI. Quarto Kalen. Decemb. Pontificatus noſtri, Anno primo.

Cæſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Viſa de Curia Io. Barengus.

BVLLA S. D. N. D. PII

Diuina prouidentia Papæ IIII.

Super declaratione Concilij Tridentini, de impedimento affinitatis ex fornicatione prouenientis.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem spectat Canonicas sanctiones, quę expressiorem sensum postulare videntur, re diligenter perspecta ita declarare, & alias prouidere, vt omnis dubietas de piis Christi fidelium mentibus euellatur. Sanè postquam ex eo, quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens per quod non solum Matrimonium contrahi prohibetur, sed etiam postea factum dirimitur, ad eos tantum restrinxit, qui primo, & secundo gradu coniunguntur, in ulterioribus verò gradibus statuit. Matrimoniũ postea factum nõ dirimi, à pluribus Christi fidelibus, vt accepimus, est dubitatum, an licet in vlterioribus gradibus huiusmodi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamẽ iuxta antiquos Canones cõtrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatẽ tollere, & animarum trãquillitati, ac Matrimonii libertati, quãtum cũ Deo possumus, consulere uolentes, Declaramus, & Aposto. autoritate decernimus, nul-

lum

lum hodie impedimentū remanere, quo minus in vlterioribꝰ gradibus huiusmodi liberè, & licitè matrimoniū contrahi possit, & ita ab omnib. iudicari debere mādamus atq; statuimus, decernentes irritū, & inane si quid secus à quoquam quacunq; dignitate, autoritate, & potestate prædito cōtigerit iudicari. Non obstantib. constitutionibus, & ordinationib. Apostolicis, alijsq; cōtrarijs quibuscunq;. Volumus aūt quod p̄sentes literæ ī Cācellaria nostra Apostolica, & in acie cāpi Floræ de more publicentur, & inter constitutiones perpetuò valituras describanī. Et quia difficile foret p̄sentes ad singula quæq; loca deferri, ꝙ earum transumptis, et impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius prælati munitis eadē prorsus fides adhibeatur, ꝗ præsentib. adhiberet, si forent exhibitæ, vel ostēsæ. Nulli ergo omino hominū liceat hanc paginā nostrę declarationis, decreti, mādati, statuti, & volūtatis, infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis aūt hoc attētare p̄sumpserit, indignationē Omnipotentis Dei, ac beatorū Petri, & Pauli Apostolorū eius, se nouerit incursurū.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno incarna. Dominic. M.D.LXVI. Decimoseptimo. Kal. Nouemb. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Cæs. Glorierius.

Visa de Curia.

Io. Barengus.

DE-

DECLARATIO

Concilii Tridentini de compaternitate, & affinitate ex fornicatione.

Ac matrimonijs desuper contractis, & contrahendis.

SANCTISSIMVS in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Pius diuina Prouidentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quòd cum in decretis sacri Concilij Tridentini certæ tantum personæ enumerentur, inter quas duntàxat cognatio spiritualis deinceps contrahatùr, ab aliquibus reuocatur in dubium, an qui vltra personas in dictis decretis enùmeratas quoquomodo cognatione spirituali ante confirmationem dicti Concilij coniuncti erant, absque dispensatione Apostolica Matrimonium post dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie;& de cætero contrahere possint, cum ante prædictam confirmationem id facere de iure minimè liceret, Et insuper cum in eisdem decretis statuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis solummodo attendi debere, qui primo, vel secundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur, An matrimonia inter personas, quæ ante confir-

matione dicti Concilij tertio, vel ulteriori huiusmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, post confirmationem eiusdem concilii absq; dispensatione Apostolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant, Sanctitas sua ad tollendū omne dubium, eos qui ante cōfirmationem prædicti Concilii cognationem spiritualem cōtraxerunt, dummodo nō sint ex personis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum cōcilium uoluit deinceps contrahi: hanc cognationē spiritualem matrimonij vinculo inter se absque dispensatione aliqua libere, & licitè copulari posse, ac matrimonia et post confirmationem huiusmodi, absque dispensatione Sedis Apost. inter eas iam contracta valere, plenamq; roboris firmitatem obtinere. Et similiter matrimonia, post cōfirmationē concilii absq; dispensatione Apostolica secuta, & quæ de cœtero sequentur, inter personas, quæ ante dictam cōfirmationem affinitatem (infra tamen secundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiusmodi affinitatem dirimi nō debere, sed valida, & efficacia existere declarauit. Sicq; per quoscunque Iudices, & commissarios, etiā S. R. E. Cardinal. sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quoquam quauis autoritate, scienter, uel ignoranter attētari contigerit, irritum, & inane decreuit.

Placet Motu proprio. I.

DE-

DECLARATIO

Regulæ Pij Quarti.

Super expreßione gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SAnctiſſimus in Christo Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa V. Attendens per quandam conſtitutioné dudum per fel. rec. Piũ Papã IIII. Sãctitatis ſuæ prædeceſſoré editã, qua cauet, q̃ in diſpenſationib. Matrimonialibus, pro diuerſis cõſanguinitatis ſeu affinitatis ex eodé ſtipite prouenientib. gradib. coniunctis non remotioris ſolũ, prout olim fieri ſolebat, ſed ét propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literę nullius ſint roboris, vel momenti, prout in dicta cõſtitutione plenius continetur, à diſpoſitione iuris communis, & laudabili ac antiquo Rom. Cur. ſtilo nimiũ recedi, ac fauorem matrimonij debitum reſtringi. Volenſque propterea iuri, & ſtilo prædictis, necnon piæ memoriæ Gregorij XI. & Clementis VI. Romanor. Pontif. etiam Sanctitatis ſuæ prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonij, quantum cum Deo poteſt, fauere. Statuit, & ordinauit, q̃ de cęte-

ro in quibuſcunque diſpenſationibus, quas pro matrimonijs contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres inuicem diuerſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicunque illi ſint; dummodo primum quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nunquam diſpenſare intendat, gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate ſua, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, aut Sede Apoſtolica impetrari, vel aliàs concedi cōtigerit, ac in literis, commiſſionibuſque deſuper etiam locorum ordinarijs faciendis gradus remotior attēdatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratorijs, iuxta Gregor. & Clem. præd. huiuſmodi conſtitutiones, quas quò ad hoc innouauit, & inuiolabiliter obſeruari mandauit, diſpenſationeſque, ſeu diſpenſandi commiſſiones, ac deſuper confectas litteras, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis, ſeu his, cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus huiuſmodi nō expreſſionem, de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe, ſed in omnibus, & per omnia ſuffragari, perinde ac ſi in literis, ſeu commiſſionibus huiuſmodi de proximiore, ſeu vtroque gradu ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuiſſet. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales, ſubla-

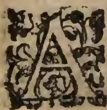
ta eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quocunque, quauis autoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decreuit, constitutione Pij prædecessoris huiusmodi, cęterisque contrarijs non obstantibus quibuscunque.

Placet, publicetur & describatur. M.

BVLLA S. D. N, D. PII Diuina Prouidentia Papæ V.

Perquàm declaratur Decretum Sacri Concilij Tridentini, super impedimento publicę honestatis editum.

Pius Episcopus Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

D Romanum spectat Pontificem sua solicitudine diligenter prouidere, vt sacrorum conciliorum decreta ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur, quòd nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquat. Sanè ad aures nostras peruenit, multos esse, qui dubitent, an decretum œcumenici Concilij Trident. Sessione xxiiij. de reformatione Matrimonij tertio, quo cauetur impedimentum pu-

blicæ honestatis, vbi sponsalia valida non fuerint, prosus tolli, vbi verò valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in vlterioribus gradibus non possit huiusmodi prohibitio seruari, de sponsalibus per verba (vt aiunt) de futuro tantum conceptis intelligatur. vel etiam Matrimonia per verba de præsenti contracta non tamen consummata, quæ interdum sponsalia appellantur, comprehendat: ita ut etiam, in eo casu impedimentũ inde proueniens sublatum fuerit. Nos itaque vt omnis difficultas, dubitatioque tollatur, attendentes, quod Spõsaliorum appellatione, qua dictum Concilium vtitur, non nisi impropriè Matrimonium verbis de præsenti conceptis contractum continetur, quodq; agitur de correctione iuris veteris. quo casu s̃m proprietatem verborum, duntaxat procedendum est, præsertim cũ longè maiorem rationẽ prohibitionis in Matrimonio per verba de præsenti contracto, q̃ in Sponsalibus de futuro vigere à nemine dubitet. Iccirco Motu proprio autoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, & diffinimus decretum Concilij huiusmodi omnino intelligendũ esse, & procedere in Sponsalib. de futuro duntaxat, non aũt in Matrimonio sic (vt præfertur) contracto, sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus & gradibus, quib. de iure veteri ante prędictum decretum Concilij introductũ erat, & ita ab omnibus iudicari debere mãdamus, atq; statuimus. Nõ obstantibus constitutionib. & ordina-

dinationibus Apoſtolicis, alijſq; contrarijs quibuſcunq;. Volumus autem quod pręſentes literę in cancellaria noſtra,& in acie campi Floræ de more publicentur,& inter cōſtitutiones perpetuò valituras deſcribantur . Et quia difficile foret pręſentes ad ſingula quęq; loca deferri; volumus,& etiam declaramus , ꝙ earum tranſumptis,etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis , ac ſigillo alicuius pręlati munitis eadem prorſus fides adhibeatur,quæ pręſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitę, vel oſtenſæ . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis , diffinitionis , & mandati infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem Omnipotentis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli Apoſtoloram eius,ſe noturerit incuſurum.

Datum Romæ apud S.Petrum Anno Incarnationis Domin. M.D.LXVIII. Kalen.Iulij. Pontificatus noſtri,Anno Tertio.

Cæſ. Glorierius.

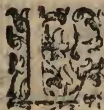
H Cumyn.

S. D. N. D. PII

Papæ Quinti Constitutio.

De trium votorum professione ab ijs emittenda, qui in congregationibus sub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus à secularibus presbyteris est distinctus.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Vbricum vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præse ferêtes, nec proprijs renunciant, nec vllam profitentur ex regulis approbatis, quando horum plerique proprio instinctui obsequentes, alij odio incensi, alij, dũ quod ambiunt, minus consequunt, alij vel dilapidatis, vel interuersis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, vt ratiocinia effugiant, quidam & in suos ipsorum mores inquisitum iri præsentientes, quasi impunitatẽ adeptu ri, è sodalitio suo, vt lubet, exiliunt, eiectisq; illius insignibus vestẽ accipiunt secularem. Hinc graues, & periculosæ quotidie offensiones in populos concitantur, dum quos disciplinę regulari perpetuò mancipatos credunt; rursus eos, etiam vbi consenuerint, contempto post tot annos,

nos,& relicto,indignis sępe modis, eius, qui se-se dediderant, vitę instituto, liberos vident, & solutos in sæculum euagari. Cum igitur conueniat vt cuius arma induit, eam miles militiam persequatur,hanc de prędictis rationem capere instituimus,vt vel permanendi, vel abscedendi facultate semel singulis proposita, certus dein-ceps,& immobilis disciplinę regularis cultus debeat in ipsis sodalitatibus perpetuò obseruari. Itaq; de nobis attributę potestatis plenitudine statuimus,vt oēs & singuli Priores, Præpositi, & alij Præsidentes, Generales, Prouinciales,& Conuentuales, necnon Canonici, & fratres S. Georgij in Alga Venetiarū, ac Eremitarum S. Hieronymi,aliàs B.Petri Pisarum, & oīum,ac quarumcunq; aliarum congregationū, necnon ecclesiarū, domorū, & conuentuū in cōi & sub obedientia voluntaria, & extra votū solenne religionis viuentes, quorum habitus à ſęcularib. presbyteris est distinctus,qui religionem amplecti,& professionem regularem solennem emittere voluerint, id in suis quisque Conuentibus, & domibus,intra 24.horarū spatium postquam delegatus noster præsentes literas eis significa-uerit,palā,& sponte deliberent,& declarēt,inde conuocato quamprimū per singulas huiusmodi cōgregationes generali, vel alio supremo,iuxta morécuiusq; congregationis,capitulo,ibiq; electa vna,sub qua degāt,ex regulis approbatis,in quā maior pars vocū ipsius capituli consense-rit triū votorū substantialiū professionē regula

rem intra menſem ſolenniter emittant, & intra ea tam ipſi, q̃ illam deinceps ingreſſuri atq; pro feſſuri perpetui ferant altiſſimo famulatũ, ſicq; profeſſi vel in ſuis quiſq; prioratibus, præpoſitu ris, pręſidentijs, adminiſtrationib. & officiis con firmentur, vel ad alia transferantur, prout cuiq; congregationi, & ſuperioribus ſuis videbit̃ vtilius expedire. Qui verò excurſo iam anni ſpatio in ipſa congregatione morati, refugerint in tra tempus prędictum profiteri, detracto religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis ſi opus ſit, receptorum, & adminiſtratorum omnium rationibns, eijciantur, nec deinceps patiãtur in vllis eiſdem cõgregationis domibus, ſeu conuentibus amplius conuerſari. Quocirca mã damus vniuerſis & ſingulis Prioribus, Prępoſitis, Generalibus, prouincialibus, & conuentualibus, ac alijs cuiuſcunque dignitatis, & nominis Miniſtris, necnon conuentibus, canonicis, fratribus, & perſonis congregationum huiuſmo di, vt ſtatutum noſtrum prædictum non expectata alia iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, humiliter recipiant, & ſtudiosè obſeruare procurent. Quod ſi fortè aliqui in eo, quo nunc ſunt ſtatu (qnem omnino tollimus & abolemus) contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint, ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione, & beneficio priuamus, & ad futura perpetuò indignos decernimus, excõmu nicationis quoq; ſententia innodamus eo ipſo. Non obſtantibus fundationibus, & inſtitutioni

bus,

bus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus congregatio num, domorum, & conuentuum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel qua uis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis, illis, eorumq; ſuperioribus, & perſonis, ac eorum ſingu lis per quoſcunque Romanos Pontifices prędeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac aliàs ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cũ quibuſuis clauſulis, & Decretis in genere, & in ſpecie conceſſis, & confirmatis, ac etiam alijs reformationib. quotieſcunque ac quocunq; tempore factis, & promul gatis, & quibuſlibet alijs indulgentijs, et literis Apoſtolicis, ſpecialibus, et generalibus, quorum cunq; tenorum exiſtant, per quæ p̃ſentibus, non expreſſa, uel totaliter non inſerta, effectus earũ impediri ualeat quomodolibet, uel differri, et de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata, contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Cœterum mandamus præſentes ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari. Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, & prelati Eccleſiaſtici vel eius curię ſigillo, & Notarij publici manu obſignata, eandem illam

mationẽ dicti Concilij tertio,vel ulteriori huiusmodi affinitatis gradu coniunctæ erant,post confirmationem eiusdem concilii absq; dispensatione Apostolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant, Sanctitas sua ad tollendũ omne dubium,eos qui ante cõfirmationem prædicti Concilii cognationem spiritualem cõtraxerunt, dummodo nõ sint ex personis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum cõcilium uoluit deinceps contrahi: hanc cognationẽ spiritualem matrimonij vinculo inter se absque dispensatione aliqua libere,& licitè copulari posse, ac matrimonia ét post confirmationem huiusmodi, absque dispensatione Sedis Apost. inter eas iam contracta valere,plenamq; roboris firmitatem obtinere. Et similiter matrimonia, post cõfirmationẽ concilii absq; dispensatione Apostolica secuta, & quæ de cœtero sequentur,inter personas, quæ ante dictam cõfirmationem affinitatem (infra tamen secundum gradum ex fornicatione prouenientem)contraxerant,propter huiusmodi affinitatem dirimi nõ debere, sed valida, & efficacia existere declarauit. Sicq; per quoscunque Iudices,& commissarios, etiã S. R. E. Cardinal. sublata eis quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate,iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quoquam quauis autoritate,scienter,uel ignoranter attẽtari contigerit,irritum,& inane decreuit.

Placet Motu proprio. I.

DECLARATIO
Regulæ Pij Quarti.

Super expreſſione gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa V. Attendens per quandam conſtitutioné dudum per fel. rec. Piũ Papã IIII. Sãctitatis ſuæ prædeceſſoré editã, qua caueť, ꝙ in diſpenſationib. Matrimonialibus, pro diuerſis cõſanguinitatis ſeu affinitatis ex eodé ſtipite prouenientib. gradib. coniunctis non remotioris ſolũ, prout olim fieri ſolebat, ſed ẽt propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literę nullius ſint roboris, vel momenti, prout in dicta cõſtitutione plenius continetur, à diſpoſitione iuris communis, & laudabili ac antiquo Rom. Cur. ſtilo, nimiũ recedi, ac fauorem matrimonij debitum reſtringi. Volenſque propterea iuri, & ſtilo prædictis, necnon piæ memoriæ Gregorij XI. & Clementis VI. Romanor. Pontif. etiam Sanctitatis ſuæ prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonij, quantum cum Deo poteſt, fauere. Statuit, & ordinauit, ꝙ de cæte-

ro in quibuſcunque diſpenſationibus, quas pro matrimonijs contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres inuicem diuerſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicunque illi ſint; dummodo primum quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nunquam diſpenſare intendat, gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate ſua, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, aut Sede Apoſtolica impetrari, vel aliàs concedi cōtigerit, ac in literis, commiſſionibuſque deſuper etiam locorum ordinarijs faciendis gradus remotior attēdatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratorijs, iuxta Gregor. & Clem. præd. huiuſmodi conſtitutiones, quas quò ad hoc innouauit, & inuiolabiliter obſeruari mandauit, diſpenſationeſque, ſeu diſpenſandi commiſſiones, ac deſuper confectas litteras, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis, ſeu his, cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus huiuſmodi nō expreſſionem, de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe, ſed in omnibus, & per omnia ſuffragari, perinde ac ſi in literis, ſeu commiſſionibus huiuſmodi de proximiore, ſeu vtroque gradu ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuiſſet. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales, ſubla-

ta

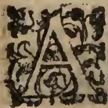
ta eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quocunque, quauis autoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decreuit, constitutione Pij prædecessoris huiusmodi, cęterisque contrarijs non obstantibus quibuscunque.

Placet, publicetur & describatur. M.

BVLLA S. D. N, D. PII Diuina Prouidentia Papæ V.

Per quam declaratur Decretum. Sacri Concilij Tridentini, super impedimento publicę honestatis editum.

Pius Episcopus Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

D Romanum spectat Pontificem sua solicitudine diligenter prouidere, vt sacrorum conciliorum decreta ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur, quòd nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquat. Sane ad aures nostras peruenit, multos esse, qui dubitent, an decretum œcumenici Concilij Trident. Sessione xxiiij. de reformatione Matrimonij tertio, quo cauetur impedimentum pu-

dinationibus Apostolicis, alijsq; contrarijs quibuscunq;. Volumus autem quod presentes literę in cancellaria nostra, & in acie campi Floræ de more publicentur, & inter cōstitutiones perpetuò valituras describantur. Et quia difficile foret pręsentes ad singula quęq; loca deferri; volumus, & etiam declaramus, q; earum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius pręlati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ pręsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensæ.. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, diffinitionis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Domin. M.D.LXVIII. Kalen. Iulij. Pontificatus nostri, Anno Tertio.

Cæs. Glorierius.

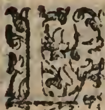
H Cumyn.

S. D. N. D. PII

Papæ Quinti Constitutio.

De trium votorum professione ab ijs emittenda, qui in congregationibus sub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus à secularibus presbyteris est distinctus.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Vbricum vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præse ferētes, nec proprijs renunciant, nec vllam profitentur ex regulis approbatis, quando horum plerique proprio instinctui obsequentes, alij odio incensi, alij, dũ quod ambiunt, minus consequunt̄; alij vel dilapidatis, vel interuersis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, vt ratiocinia effugiant, quidam & in suos ipsorum mores inquisitum iri præsentientes, quasi impunitatẽ adeptu ri, è sodalitio suo, vt lubet, exiliunt, eiectisq; illius insignibus vestẽ accipiunt secularem. Hinc graues, & periculosæ quotidie offensiones in populos concitantur, dum quos disciplinę regulari perpetuò mancipatos credunt; rursus eos, etiam vbi consenuerint, contempto post tot annos,

nos,& relicto,indignis ſępe modis, eius, qui ſe-
ſe dediderant, vitę inſtituto, liberos vident, &
ſolutos in ſæculum euagari. Cum igitur conue
niat vt cuius arma induit, eam miles militiam
perſequatur,hanc de prędictis rationem capere
inſtituimus,vt vel permanendi, vel abſcedendi
facultate ſemel ſingulis propoſita, certus dein-
ceps,& immobilis diſciplinę regularis cultus de
beat in ipſis ſodalitatibus perpetuò obſeruari.
Itaq; de nobis attributę poteſtatis plenitudine
ſtatuimus,vt oẽs & ſinguli Priores, Præpoſiti,
& alij Præſidentes, Generales, Prouinciales,&
Conuentuales, necnon Canonici, & fratres S.
Georgij in Alga Venetiarũ, ac Eremitarum S.
Hieronymi,aliàs B.Petri Piſarum, & oĩum,ac
quarumcunq; aliarum congregationũ, necnon
eccleſiarũ, domorũ, & conuentuũ in cõi & ſub
obedientia voluntaria, & extra votũ ſolenne re
ligionis viuentes, quorum habitus à ſęcularib.
presbyteris eſt diſtinctus,qui religionem ample
cti,& profeſſionem regularem ſolennem emit-
tere voluerint, id in ſuis quiſque Conuentibus,
& domibus,intra 24.horarũ ſpatium poſtquam
delegatus noſter præſentes literas eis ſignifica-
uerit,palã,& ſponte deliberent,& declarẽt,inde
conuocato quamprimũ per ſingulas huiuſmodi
cõgregationes generali, vel alio ſupremo,iuxta
morẽcuiuſq; congregationis,capitulo,ibiq; ele
cta vna,ſub qua degãt,ex regulis approbatis,in
quã maior pars vocũ ipſius capituli conſenſe-
rit triũ votorũ ſubſtantialiũ profeſſionẽ regula

rem intra mensem solenniter emittant, & intra ea tam ipsi, q̃ illam deinceps ingressuri atq; professuri perpetui ferant altissimo famulatũ, sicq; professi vel in suis quisq; prioratibus, præpositu ris, prȩsidentijs, administrationib. & officiis confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuiq; congregationi, & superioribus suis videbit vtilius expedire. Qui verò excurso iam anni spatio in ipsa congregatione morati, refugerint intra tempus prȩdictum profiteri, detracto religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis si opus sit, receptorum, & administratorum omnium rationibus, eijciantur, nec deinceps patiãtur in vllis eisdem cõgregationis domibus, seu conuentibus amplius conuersari. Quocirca mãdamus vniuersis & singulis Prioribus, Prȩpositis, Generalibus, prouincialibus, & conuentualibus, ac alijs cuiuscunque dignitatis, & nominis Ministris, necnon conuentibus, canonicis, fratribus, & personis congregationum huiusmodi, vt statutum nostrum prædictum non expectata alia iussione, aut mentis nostræ declaratione, humiliter recipiant, & studiosè obseruare procurent. Quod si fortè aliqui in eo, quo nunc sunt statu (quem omnino tollimus & abolemus) contra nostrum hoc statutum persistere contenderint, singulos omni dignitate, officio, administratione, & beneficio priuamus, & ad futura perpetuò indignos decernimus, excõmunicationis quoq; sententia innodamus eo ipso. Non obstantibus fundationibus, & institutioni

bus,

bus,ac ſtatutis,& conſuetudinibus congregatio num, domorum, & conuentuum prædictorum iuramento,confirmatione Apoſtolica, vel qua uis firmitate alia roboratis,priuilegijs quoque, exemptionibus,& indultis Apoſtolicis,illis,eorumq; ſuperioribus,& perſonis,ac eorum ſingulis per quoſcunque Romanos Pontifices prędecessores noſtros,ac nos,& Sedem Apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac aliàs ſub quibuſcunque tenoribus,& formis,ac cũ quibuſuis clauſulis,& Decretis in genere,& in ſpecie conceſſis,& confirmatis, ac etiam alijs reformationib. quotieſcunque ac quocunq; tempore factis,& promulgatis,& quibuſlibet alijs indulgentijs, et literis Apoſtolicis,ſpecialibus,et generalibus,quorumcunq; tenorum exiſtant,per quæ p̃ſentibus, non expreſſa,uel totaliter non inſerta, effectus earũ impediri ualeat quomodolibet, uel differri, et de quibus,quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata, contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Cœterum mandamus præſentes ad ualuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,& Cancellariæ Apoſtolicæ,ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari. Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, & prelati Eccleſiaſtici vel eius curię ſigillo,& Notarij publici manu obſignata, eandem illam

fidem vbiq; locorum, in iudicio, & extra illud faciãt, quã ipsæ præsentes facerent, si ibi ostenderẽtur, aut exhiberẽtur. Nulli ergo oĩno homi nũ liceat hanc paginã nostræ sublationis, abolitionis, priuationis, statuti, mandati, innouationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datũ Rom. apud S. Petrum, Anno Incar. Domi. M.D.LXVIII. Decimoquinto Kal. Decemb. Pontificatus nostri Anno Tertio.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

S. D. N. D. PII

Papæ Quinti Extensio.

Decreti Concilij Tridenti. Sessio. 21. Cap. 11. Quod incipit, Cum non deceat, loquẽtis de Clericis sæcularibus, ad Clericos regulares non professos, ꝙ non promoueantur ad sacros ordines, nisi seruata forma dicti decreti.

Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pont. sacrorum Conciliorũ autor, & interpres, illa quæ in huiusmodi cõcilijs à prudẽtibus patribus, in Spiritu sancto legitimè

gitimè congregatis,salubriter sancita sunt,pro sui pastoralis officij debito dũ æquitas, honestas,& decus suadet,sicuti declarare, & moderari; ita etiam ad alios casus extẽdere consueuit. Sane cum non deceat diuino ministerio adscriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, à sacro Tridenti. Concilio inter alia decretum fuit, nè quis deinceps clericus sęcularis, quamuis aliàs moribus,scientia, & ætate esset idoneus, ad sacros ordines promoueretur, nisi prius legitimè constaret eũ beneficium ecclesiasticũ,quod sibi ad victum honestè sufficeret, pacificè possidere, vel aliàs ordinari nõ posset, nisi iuxta Decreti ab ipso concilio desuper editi formã,& tenorem.Cum autẽ nulla in hmõi Decreto religiosorum clericorũ mentio facta fuerit,ac propterea nonnulli(vti molestè accepimus)cæterorum ordinum religiosi,seu canonici,vel clerici intra claustra monasteriorum,seu domorũ more regularium in communi viuentes, qui nunquam,seu non nisi ad certum tempus professionem emittũt,& ex claustro exire,vel dimitti, & ad sæculum redire liberè,& licitè possunt, religionis prætextu absq; titulo sufficientis beneficij,nec iuxta dicti Decreti tenorẽ ad sacros ordines se promoueri prætendunt, & à nonnullis Episcopis passim promoueãtur,atque inde plerunq; illud incõueniẽs eueniat,vt sic promoti, & è claustro exeuntes, & per sęculum vagãtes vel mendicare,vel sordidum quęstum exercere

non

non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio,& quamplurimorum Chriſti fideliũ ſcandalo cogãtur. Nos igitur qui ſingulorũ Dei Miniſtrorum honorem,& decus(quãtum in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus, Motu proprio,& ex certa noſtra ſcientia, deq́; Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac perpetuò valitura ſanctione decretum prędictum de clericis ſęcularibus loquens,ad omnes, & ſingulos etiam cuiuſcunque ordinis clericos religioſos,ſiue ſęculares more religioſorum viuentes in communi non profeſſos harum ſerie extendimus, & ampliamus. Ac religioſis, & alijs prædictis nõ profeſſis, vt ad ſacros Ordinęs promoueri, necnõ omnibus,& ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis,Archiepiſcopis,& Epiſcopis gratiã, & cõionem Sedis Apoſtolicæ habentibus, vt ordines ipſos huiuſmodi religioſis perſonis impendere, niſi obſeruata forma dicti decreti non valeãt in virtute ſanctæ obediẽtiæ & ſub indignationis noſtræ pęna interdicimus, & prohibemus, ac contrafacientes per annũ à præſtatione talium ordinum ipſo iure ſuſpendimus. Statuẽtes,& decernẽtes promotiones quarumlibet religioſarum perſonarum prædictarũ ad ordines huiuſmodi contra ipſius decreti Cõcilij Tridentini formam,etiam cuiuſuis licẽtiæ illis ab Apoſtolica ſede,vel illarum ſuperioribus cuiuſcũq; dignitatis,ſtatus,gradus,& præeminentiæ exiſtant,etiam ſi pontificali dignitate fungantur,vel Cardinalatus honore præful-

geant

geant conceſſa, prætextu factas, executione præ dictorum ordinum omnino carere, nullaſque prorſus, & irritas exiſtere, ſicque promotas perſo nas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe. Quinimo miniſtrantes priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, & alijs gratijs clericis conceſſis omnino priuari, & irregularitatis, aliaſque in dicto decreto contentas pœnas eo ipſo incurrere, à quibus, niſi à Romano Pontifice, vel in mortis articulo, minimè abſolui poſſint. Non obſtantibus quibuſuis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorumuis Monaſteriorum, & ordinum etiam iuramento, & confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſſimis, reſtitutiuis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & alijs decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi aliàs pro illorum ſufficiẽti derogatione, de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua: non autẽ per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, formas, datas, &

decre-

decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; cōtrariis quibuscunq;. Et vt præsentes literæ ad omniū notitiam perueniant, neve quis illarum ignorantia excusari possit, volumus, & Apostolica autoritate decernimus, præsentes literas ad valuas principis Apostolorum de Vrbe, & cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumq; exemplis etiam impressis manu alicuius Notarij publici, ac sigillo prælati ecclesiastici, vel eius curiæ obsignatis eādē prorsus fidē adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberētur, si forēt exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ extensionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, suppositionis, statuti, decreti, derogationis, & uoluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentate præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrū Anno Incar. Dominicæ M. D. LXVIII: Pridie Idus Oct. Pontificatus nostri Anno Tertio.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

FINIS.

INDEX LIBRORVM PROHIBIT.

Cum regulis confectis per Patres à Tridentina Synodo delectos:

Sanctissimi Domini Pij IIII. Pontificis Maximi, authoritate comprobatus.

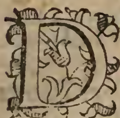

VENETIIS, MDXCIII.

Apud Minimam Societatem.

PIVS PAPA IIII.

Ad futuram rei memoriam.

Ominici gregis custodię, Domino disponente præpositi, vigilis more Pastoris, nō desistimus ipsi gregi ab imminentibus periculis, quam maxima possumus cura, & diligentia pręcauere: ne propter negligentiam nostrā pereant oues, quæ pretiosissimo D. N. Iesu Christi sanguine sunt redēptæ. Etsi autem, quæ ad Fidei veritatem patefaciendam, & ad horum temporum hæreses confutandas pertinebant, in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, sancti Spiritus assistente gratia, nuper adeo enucleata, ac definita fuerunt, vt facile iam sit vnicuique, sanam, Catholicāque doctrinam a falsa, adulterinaq; internoscere; tamen, cum librorum ab hęreticis editorum lectio non modo simpliciores homines corrumpere soleat, verum sæpe etiam doctos, eruditosque in varios errores, & a veritate fidei Catholicæ alienas opiniones inducere; huic quoque rei esse duximus prouidendum. Cum autem aptissimum ei malo remedium esse sciremus, si componeretur, atque ederetur Index siue Catalogus librorum, qui vel hæretici sint, vel de heretica prauitate suspecti, vel certe moribus, & pietati noceant; id negocium ad sacram Tridentinam Synodum reieceramus. Ea vero ex tanta Episcoporum, & aliorum doctissimorum virorum copia delegit ad eum conficiendum Indicem multos cum doctrina, tum iudicio insignes Prælatos ex omnibus fere nationibus. Qui quidem non sine maximo labore, plurimisq; vigilijs, eū Indicem tandem, Deo iuuante, perfecerunt, adhibitis ętiam in consilium lectissimis quibusdam Theologis. Peracto autem Concilio, cum ex ipsius Synodi decreto is Index nobis oblatus fuisset, vt ne ante ederetur, quam a nobis approbatus fuisset: Nos doctissimis qui-

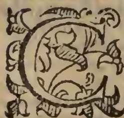
quibusdam, probatissimisque Prælatis eum accuratissime legendum, examinādumque tradidimus, & ipsi etiam legimus. Cum igitur eum magno studio, acri iudicio, diuturna cura confectum, & præterea commodissime digestum esse cognouerimus: Nos saluti aīarum consulere, eamq; ob cām prouidere cupientes, ne libri, & scripta cu iuscunque generis, quæ in eo improbantur, siue vt hæretica, siue vt de hæretica prauitate suspecta, siue vt pietati, ac morum honestati inutilia, aut aliqua correctione saltem indigentia, posthac a Christi fidelibus legantur, ipsum Indicem, vna cum regulis ei præpositis, authoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, imprimique ac diuulgari, & ab omnibus Vniuersitatibus, Catholicis, ac q-buscunque aliis vbique suscipi, easque regulas obseruari mandamus, atque decernimus: inhibentes omnibus, & singulis, tam Ecclesiasticis personis sæcularibus, & regularibus, cuiuscunque gradus, ordinis, & dignitatis sint, quā laicis, quocunque honore, ac dignitate præditis, ne quis contra earum regularum præscriptum, aut ipsius prohibitionem Indicis, libros vllos legere habere ve audeat. Si quis autem aduersus eas regulas, prohibitionemque fecerit, is quidem, qui hæreticorum libros, vel cuiusuis authoris scripta propter hæresim, vel falsi dogmatis suspicionē damnata, atque prohibita legerit, habueritve; ipso iure in excommunicationis pœnam incidat, eamque ob causam in eum tanquam de hæresi suspectum inquiri, & procedi liceat, præter alias pœnas super hoc ab Apostolica Sede, sacrisque Canonibus constitutas Qui autem libros alia de causa prohibitos legerit, habueritve, præter peccati mor talis reatum, Episcoporum arbitrio seuere se nouerit puniendum. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscunque, aut si quibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, ne excommunicari possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbū de indulto huiusmodi mentionem. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neve quis excusatione ignorationis uti possit, volumus, & mandamus, ut hæ litteræ per aliquos Curiæ nostræ Cursores in Basilica Vaticana Prin-

cipis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, ut Missarum solennibus intersit, congregari solet, palam, & clara voce recitentur; & postquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur, ibique, ut legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur; earum exempla in iisdem locis affixa remaneant Nos. enim, per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & singulos, qui his literis comprehendenduntur, post tres menses, a die publicationis, & affixionis earum, numerandos, uolumus perinde astrictos & obligatos esse, ac si ipsiimet illæ editæ, lectæq; fuissent. Transumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij scripta, subscriptave, & sigillo, ac subscriptione alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris. Die xxiij. Martij. M. D. L X I I I I. Pontificatus nostri anno V.

Ant. Florebellus, Lauellinus.

PRÆFATIO
IN INDICEM LIBRORVM PROH.
Confectum à Deputatione Tridentinæ Synodi, Reuerendi Patris Fratris Francisci Forerij, Ordinis Fratrum Prædicatorum Sacræ Theologiæ professoris, & eiusdem Deputationis Secretarij.

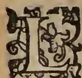

VM sancta œcumenica Tridētina Synodus ijs rationibus adducta quæ in secunda Sessionis Decreto sub Beatissimo Pio IIII Pōt. Max. explicatæ sunt, cē suisset vt Patres aliquot ex omnibus fere nationibus delecti, de librorū censuris quid statuendum esset, diligenter cogitarent: in eam tandē sniam post diuturnam deliberationem venerunt, vt iudicarint nihil vtilius fieri posse, quam si Romanus ille prohibitorum librorū Index, ab Inquisitoribus Romæ postremo confectus, paucis tantum demptis, atque etiam additis retineretur, quippe qui cum magna maturitate à multis viris doctis compositus plurimos comprehendat Authores, atque in ordinem satis commodum digestus esse uideatur. Quoniam vero ijdem Patres intelligebant, propterea in aliquibus prouincijs, ac locis hactenus Indicem receptum non esse, quod in eo quidem libri prohiberentur, quorum lectione viri docti priuati, magno incommodo afficerentur: atque animaduertentes etiam in eo esse nonnulla parum explicate posita, quæ interpretatione indigerent: re multum diuq; deliberationibus agitata, ac viris etiam ex omni natione Theologicæ facultatis scientissimis in consilium adhibitis, subiectas Regulas componendas iudicarunt; vt quo ad eius fieri posset doctorum hominum commodis, & studijs, salua veritate, ac religione, prospiceretur. Illud igitur in primis obseruare oportet, vnamquamque per alphabeti literam tres habere Classes In prima non tam libri, quam librorum scriptores continentur, qui aut hæretici, aut notæ hæresis suspecti fuerunt: horum enim catalogum fieri oportuit, vt omnes intelligant, eo-

rum scripta, non edita solum, sed edenda etiam prohibita esse. Sed illud etiam animaduertendum est, quod licet multi praeterea sint, qui iustissimis de causis in hanc Classem referri poterant: Patribus tamen non is fuit animus aut ad eorum pertineb t institutum vt eos ad vnum perquirerent: sed ijs pene contenti fuere, qui in Romano catalogo descripti sunt: de alijs vero eiusdem generis Authoribus idem ab Ordinarijs, & Inquisitoribus statuendum esse existimarunt In secundam Classem non Authores, sed libri sunt relati, qui propter doctrinã, quam continent, non sanam, aut suspectam, aut quæ offensionem etiam in moribus tantum fidelibus afferre potest, reijciuntur, etiam si Authores, a quibus prodiere, ab Ecclesia nunquam desciuerint. Tertia vero & vltima Classis eos libros complectitur, qui sine scriptoris nomine exièrunt in vulgus, & eam doctrinam continent, quam Romana Ecclesia, tanquam Catholicæ fidei, aut morum integritati contrariam, refutandam, ac repellendam esse decernit. Non enim omnes libros, qui nomen Authoris non præferunt, damnandos putarunt: quandoquidem sæpe viros doctos ac sanctos nouimus, vt Christiana quidem Resp. ex eorum vigilijs fructum caperet, ipsi uero inanem gloriam euitarent, libros optimos sine nomine dedisse: sed eos tantum, qui aut liquido prauam aut dubiam fidei doctrinam, siue moribus perniciosam continent. At vero qui sint huiusmodi, aut tales censeri debeant, præter eos, qui in hoc catalogo descripti sunt, Episcopi, & Inquisitores vna cum Theologorum Catholicorum consilio dijudicabunt. Sed propter nostrorum temporum malitiam, ne in posterum libri sine nomine Authoris edantur, decreto quartæ Sessionis Tridentini concilij sub fel. rec. Paulo III. quod incipit, Sed & impressoribus, &c. prouisum est.

REGV-

REGVLA PRIMA.

IBRI omnes, quos ante annum M. D. XV. aut Summi Pontifices aut Concilia œcumenica dãnarunt, & in hoc Indice non sunt, eodem modo damnati esse censeantur, sicut olim damnati fuerunt.

REGVLA SECVNDA.

HAERESIARCHARVM libri, tã eorum, qui post prædictum annum hæreses inuenerunt, vel suscitarũt, quam qui hæreticorum capita, aut duces sunt, vel fuerunt, quales sunt Lutherus, Zuinglius, Caluinus, Balthasar Pacimontanus, Suuenchfeldius, & his similes, cuiusq; nominis, tituli, aut argumenti existant, omnino prohibentur. Aliorum autem hæreticorum libri, qui de religione quidem ex professo tractant omnino damnantur. Qui vero de religione non tractant, à Theologis Catholicis iussu Episcoporum, & inquisitorum examinati, & approbati permittuntur. Libri etiam Catholicæ conscripti, tã ab illis, qui postea in hæresim lapsi sunt, quam ab illis, qui post lapsum ad Ecclesiæ gremium, rediere, approbati a facultate Theologica alicuius Vniuersitatis Catholicæ, vel ab inquisitione generali, permitti poterunt.

REGVLA TERTIA.

VERSIONES scriptorum etiam Ecclesiasticorũ, quæ hactenus editæ sunt a dãnatis auctoribus, modo nihil contra sanam doctrinã contineant, permittuntur. Librorũ autem veteris Testamenti versiones viris tantum doctis & piis iudicio Episcopi concedi poterunt; modo huiusmodi versionibus tanquam elucidationibus vulgatæ editionis ad intelligendam sacram Scripturã, non autem tamquam sacro textu vtantur. Versiones vero noui Testamenti ab auctoribus primę Classis huius Indicis factæ nemini concedantur: quia vtilitatis parum, periculi vero plurimum lectoribus ex earum lectione manare solet. Si quæ vero annotationes cum huiusmodi, quæ permittuntur, versionibus, vel cum vulgata editione circumferuntur, expunctis locis suspectis a facultate Theologica alicuius Vniuersitatis Catholi-

ex, aut Inquisitione generali; permitti eisdem poterūt, quibus & versiones. Quibus conditionib. totum volumen Bibliorū, quod vulgo Biblia Vatabli dī, aut partes eius cōc. di viris pijs, & doctis poterunt. Ex Biblijs vero Isidori Clari Brixiani prologus, & prolegomena præcidantur: eius vero textum nemo textum vulgatę editionis esse existimet.

REGVLA QVARTA.

CVM experimento manifestum sit, si sacra Biblia vulgari lingua passim sine discrimine permittantur, plus inde ob hominum temeritatem, detrimenti, quam vtilitatis oriri; hac in parte iudicio Episcopi, aut Inquisitoris stetur; vt cū consilio Parochi, vel Confessoris Bibliorū à Catholicis auctoribus versorum lectiones in vulgari lingua eis concedere possint, quos intellexerint ex huiusmodi lectione nō damnum, sed fidei, atq; pietatis augumētum capere posse: quam facultatem in scriptis habeant. Qui autem absq; tali facultate ea legere, seu habere præsumpserit, nisi prius Biblijs Ordinario redditis peccatorum absolutionem percipere non possit. Bibliopolæ vero, qui prædictam facultatem non habenti Biblia idiomate vulgari conscripta vendiderint vel alio quouis modo concesserint, librorum pretium in vsus pios ab Episcopo conuertendum, amittant, aliisq; pœnis pro delicti qualitate eiusdem Episcopi arbitrio subiaceant. Regulares vero non nisi facultate a Prælatis suis habita, ea legere, aut emere possint.

REGVLA QVINTA.

LIBRI illi, qui hæreticorū auctorū opera interdum prodeunt, in quibus nulla, aut pauca de suo apponunt, sed aliorum dicta colligunt, cuiusmodi sunt Lexica, Concordātiæ, Apophthegmata Similitudines, Indices, & huiusmodi si quæ habeant admixta, quæ expurgatione indigeant, illis Episcopi, & inquisitoris vna cum Theologorum Catolicorum consilio sublatis, aut emendatis permittantur.

REGVLA SEXTA.

LIBRI vulgari idiomate de controuersijs inter Catholicos, & hæreticos nostri tēporis disserentes, non passim permittantur; sed idem de ijs seruetur, quod de Biblijs vulgari lingua scriptis statutum est Qui vero de ratione bene viuendi, contemplandi, confiten di, ac similibus argumentis

tis vulgari sermone conscripti sunt, si sanam doctrinam contineant, non est cur prohibeantur, sicut nec sermones populares vulgari lingua habiti. Quod si hactenus in aliquo regno, vel prouincia aliqui libri sunt prohibiti, quod nõnulla cõtinerent, quæ sine delectu ab omnib. legi nõ expediat, si eorũ auctores Catholici sunt, postquã emendati fuerint, permitti ab Episcopo & inquisitore poterunt.

REGVLA SEPTIMA.

LIBRI, qui res lasciuas, seu obscœnas, ex professo tractant, narrant aut docent, cum non solum fidei, sed & morum, qui huiusmodi librorũ lectione facile corrumpi solẽt, ratio habenda sit, omnino prohibentur; & qui eos habuerint, seuerè ab Episcopis puniantur. Antiqui vero ab Ethnicis conscripti, pp sermonis elegantiam, & proprietatem permittuntur: nulla tamẽ ratione pueris prælegendi erunt.

REGVLA OCTAVA.

LIBRI, quorum principale argumentũ bonum est, in quibus tamẽ obiter aliqua inserta sunt, quæ ad hæresim, seu impietatem, diuinationem, seu superstitionem spectãt, a Catholicis Theologis inquisitionis generalis auctoritate expurgati concedi possunt Idem iudicium sit de prologis, summariis, seu annotationibus quæ a damnatis auctoribus, libris non damnatis, apposita sunt, sed posthac non nisi emendati excudantnr.

REGVLA NONA.

LIBRI omnes, & scripta Geomantiæ, Hydromãtiæ, Acromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, siue in quib. cõtinẽtur Sortilegia, Veneficia, Auguria, Auspicia, incantationes, artes Magicæ, prorsus reiiciũtur. Episcopi vero diligẽter prouideãt, ne Astrologiæ iudiciariæ libri tractatus, indices legantur, vel habeantur, qui de futuris contingentib. successibus, fortuitisve casibus, aut iis actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certo aliquid euenturũ affirmare. Permittunt autem iudicia, & naturales obseruationes, quæ nauigationib. agriculturæ, siue medicæ artis iuuandæ gratia conscripta sunt.

REGVLA DECIMA.

IN librorum, aliarumve scripturarum impressione seruetur, quod in Cõcilio Lateranensi, sub Leone X. Sessione x,

statutum est. Quare, si in alma vrbe Roma liber aliquis sit imprimēdus; per Vicariū summi Pontificis, & sacri Palatij Magistrū, vel per personas a Sāctissimo Dño nostro deputādas prius examinetur. In aliis vero locis ad Epm, vel aliū habentē scientiam libri, vel scripturę imprimendæ, ab eodē Epo deputandum, ac inquisitorem hæreticę prauitatis eius ciuitatis, vel diœcesis, in qua impressio fiet, eius approbatio, & examē pertineat, & p eorū manū propria subscriptione gratis & sine dilatione imponēdā, sub pęnis, & censuris in eodē Decreto contentis approbet; hac lege, & conditione addita, vt exemplū libri imprimendi autenticum, & manu auctoris subscriptū apud examinatorē remaneat. eos vero, qui libellos manu scriptos vulgāt, nisi ante examinati probatiq; fuerint, eisdē pęnis subiici debere iudicarunt Patres Deputati, quibus impressores: & qui eos habuerint, & legerint, nisi auctores prodiderint, pro auctoribus habeātur. Ipsa vero huiusmōi librorū probō in scriptis detur & in fronte libri, vel scripti, vel impressi authēticè appareat probatioq; & examen, ac cætera gratis fiant. Præterea in singulis ciuitatibus, ac diœcesibus, domus; vel loci vbi ars impressoria exercetur, & bibliothecæ librorum venalium sæpius visitē tur a personis ad id deputādis ab Epo, siue eius Vicario, atque etiam ab inquisitore hæreticæ prauitatis, vt nihil eorū, quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur. Omnes vero librarij, & quicumq; librorum vēditores habeant in suis bibliothecis indicem librorum venalium, quos habent, cum subscriptione dictarū personarum; nec alios libros habeant, aut vēdant, aut quacunq; ratione tradant sine licentia eorundē deputandorum, sub pœna amissionis librorum, & aliis arbitrio Eporum, vel inquisitorum imponēdis. Emptores vero, lectores, vel impressores eorūdem arbitrio puniantur. Quod si aliqui libros quoscunque in aliquā ciuitatem introducant; teneantur eisdem personis deputādis renunciare: vel, si locus publicus mercibus eiusmodi constitutus sit, ministri publici eius loci prædictis personis significent libros esse adductos. Nemo vero audeat librum, quem ipse, vel alius in ciuitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare, aut commodare, nisi ostēso prius libro, & habita licētia a per-

sonis

fonis deputandis; aut nisi notorie constet, librum iam esse omnibus permissum. Idem quoque seruetur ab haeredibus, & executoribus vltimarum volūtatum, vt libros a defuncto relictos, siue eorum indicem illis personis deputandis afferant, & ab eis licentiam obtineant, priusquam eis vtantur, aut in alias personas quacunq; ratione eos transferant. In his autem omnibus, & singulis, poena statuatur, uel amissionis librorum, vel alia arbitrio eorūdē Episcoporum, vel Inquisitorum, pro qualitate cōtumacię, vel delicti.

Circa vero libros, quos Patres deputati aut examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus vt rursus excuderentur, concesserūt; quidquid illos statuisse constiterit, tam bibliopolæ, quam cæteri obseruent; liberum tamen sit Episcopis aut Inquisitoribus generalibus secundum facultatem, quam habent, eos etiam libros, qui his Regulis permitti videtur, prohibere si hoc in suis regnis, aut prouinciis, vel dioecesibus expedire iudicauerint. Cæterum nomina cum librorum, qui a Patribus deputatis purgati sunt, tum eorum quibus illi hanc prouinciam dederunt, eorundem Deputatorum Secretarius notario sacræ vniuersalis Inquisitionis Romanæ descripta Sanctissimi Domini nostri iussu tradidit.

Ad extremum vero omnibus fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra harum Regularum præscriptum, aut huius Indicis prohibitionem libros aliquos legere, aut habere. Quod si quis libros hæreticorum, vel cuiusuis auctoris scripta, ob hæresim, vel ob falsi dogmatis suspicionem damnata, atque prohibita legerit, siue habuerit, statim in excommunicationis sententiam incurrat. Qui vero libros alio nomine interdictos legerit, aut habuerit; præter peccati mortalis reatum, quo afficitur, iudicio Episcoporum seuerè puniatur.

Admo-

Admonitio Ministrorū verbi Argentinensium.
Aequitatis discussio super cōsiliorum delectorum Cardinalium, &c.
Alchimia Purgatorij.
Alcoranus Franciscanorum.
Alchoranus Maomethis Basileæ impressus, & similes cū scholijs, & impijs annotationibus & præfationibus. Itē in vulgari lingua, nō nisi ex cōcessione Inquisitorum haberi possit.
Alphabetum Christianum.
Amica, & humilis, & deuota admonitio.
anatomia excusa Marpurgii p Euchariū Cernicornū.
Anatomia della Messa.
Annotationes in acta Conci lii Tridentini.
Annotationes in Chronica Abbatis Vrspergensis.
Anonymi cuiusdam liber de repugnātia doctrinæ Christianæ.
Apologia confessionis Augu(stanæ.
Apologia de doctrina Vualdensium.
Apologia ꝯ Henricū Ducē.
Apologia Græcorum de igne Purgatorii, &c.
Argyrophylacis, seu Thesaurariū epistola.
articuli Anabaptistarū Mora(uiæ.
Articuli anabaptistarum Saxoniæ.
Articuli a faculate Theologica Parisiēsi determinati sup materiis fidei nrę hodie ꝯtrouersis, cū antidoto, authore (vt credit) Caluino.
Articuli nouorum Vuormatię Euangelistarum.
Articuli 47. plebis Francfordiensis.
Augustanæ Confessionis Ecclesiarū cāę, quare & amplexæ sint, & retinendam ducant suam doctrinam.

Authores primæ Classis.

B

Balthesar Hiebmaier.
Balthesar Pacimontanus.
Baptista Laidesmius.
Bartholomæus Conformi.
Bartholomæus Bernardi.
Bartholomæus Rosinus.
Bartholomę⁹ Ouesthemer⁹.
Basilius Gronigensis, alias Vuesselus.
Basilius Io. Herold. Acropo(lita.
Benedictus Scurmegistus.
Bertoldus Hallerus.
Bernardin⁹ Ocinus Senēsis.
Bernardus Rotmanus.
Benedictus Morgestein.
Bernardus Zieglerus.
Berengarius Diaconus Andegauensis.
Bilibaldus Pirkhaymerus.
Belicanus Theobaldus.
Blauterus Ambrosius.
Bucerus Martinus.
Burgenhagius Pomeranus, seu Ioannes Burgenhaius Pomeranus.

Bulin-

Cyprianus Leouitius
Certorum Authorum libri prohibiti.
Capricci del Bottaio di Giã battista Gelli, quandiu emendatus non prodierit.
Chumani Elinspachii de tabernis montanis chronologia ex sacris litteris.
Cyri Theodori Prodomi Epigrammata.
Authorum incerti nominis libri prohibiti.
capita fidei Christianæ cõtra Papam, et portas inferorũ.
Capofinto.
Carõtis, et Mercurii Dialogi.
Catalogus Papæ, & Mosis.
Catalogus testium veritatis ex sanctis Patribus.
Cathechisinus Ecclesiæ Argentoratensis.
Catechismus Tubicensis.
Catechismus pro Ecclesia Vuirtembergen.
catechismus, cui titulus. Qual maniera.
Catechismus, cui titulus est.
Catechism⁹ maior, & minor
Catechismo, cioè Formulario per instituire, & ammaestrare i fanciulli nella religione Christiana, fatto a modo di Dialogo.
Catechismus paruus pro pueris in scholis, nuper auctus.
Catechismus super Euangelium Marci.
Catechismus, siue Symboli expositio.
Catechismus, siue explicatio symboli Apostolici.
Catechesis puerorum in fide, literis & moribus.
Causę, quare Synodũ indictã a Rom. Pont. Paulo III. recusarint Principes, Status & ciuitates Imperii, profitentes puram, & catholicam doctrinam.
Centum, & quatuordecim sentẽtię Patrũ de officio verorum Rectorũ Ecclesiæ.
Centum grauamina, &c.
christiana institutio.
christianæ scholæ Epigrammatum libri duo ex variis poetis excerpti.
christianæ iuuentutis crepundia.
christiana respõsio ministrorum Euangelii Basileæ, cur Missam, &c.
ciuitatis Magdeburgẽsis publicatio litterarum ad oẽs Chr̃i fideles, anno M.D.L.
clauicula Salomonis
collatio diuinorum & Papaliũ Canonum.
collectanea demonstrationũ ex Prophetis Apostolis, & Doctoribus Ecclesiæ, q̃d Spiritus sanctus a solo Patre procedit.
colloquium Cochlæi, & Lutheri.
colloquium Marpurgense.
Colloquium Vuormatię institutum anno M.D.XL.

mitano in Italicam linguã cõuersa est: cætera vero opera ipsius, in q.b. de religione tractat, tãdiu prohibita sint, q̃diu a facultate Theologica Parisiensi, vel Louaniensi expurgata nõ fuerint.

Adagia vero ex editione, quã molitur Paulus Manutius, pmittẽtur. Interim vero, quæ iã edita sunt, expũctis locis suspectis iudicio alicu us facultatis Theologicę Vniuersitatis Catholicę; vel Inquisitionis alicuius generalis permittantur.

Authorum incerti nominis libri prohibiti.

Declaratoria del Giubileo.

Decretũ Nurembergense, editũ anno M.D.XX.III

defensio pro Zuinglio.

defẽsio aduersus axioma Catholicũ. i. criminationem Roberti Epi Abrincẽsis.

dialogi di Mercurio & Caronte.

dialogi Aduersus Ioannem Eckium.

dialogus de Doctrina Christiana.

dialogus de morte Iulij II. PP. siue Iulius.

dialog⁹ Karstãs, & Regelliãs

dialogus Murnar⁹, Leuiathã

dialogus obscurorum uirorum, in quo tres colloquuntur Theologi.

dialogus Paradoxos, quo Romani Pontificis orator vna cum eo, qui est, &c.

dialogus oratoris Pontificis Romani, & illius qui est Põtifici a confessionibus.

discorsi sopra i fioretti di San Francesco.

disordine della Chiesa.

disputatio Badensis.

disputatio Bernensis.

disputatio Gronicensis cum duabus epistolis.

disputatio inter Clericũ, & militem super ptãte Pręlatis Ecclesię, atq; principibus Terrarum commissa, alias Somnium Viridarii.

disputatio Lypsica inter Martinum, & Hieronymum Emserum

diurnale Romanũ impressum Lugduni, in ędibus Phil berti Rolleti, & Bartholomæi Freni.

doct[illegible]a vetus, & noua.

doctrina verissima sumpta a capit. 4. Epistolę ad Romanos; ut consolentur afflictæ conscientiæ.

Dragale locorum cõium.

due lettere d'un Cortigiano, nelle quali si dimostra, che la fede, &c.

due disputationi Herffordiane, Langi, & Nauclerii.

Authores primæ Classis.

E

Eobanus Hessus.

Erasmus Roterodamus, vide supra

alleolus Tigurinus.
ansius.
s Bettus.
s Burgardi.
s Cotta Lëburgius
s Enmnas.
s Kolbius.
Lambertus.
s Lamperti.
s Lismaninus.
s Niger Bassanẽsis
Portus, Græcus.
Stancarus.
s a Dinhein.
Iacob.
Myconius.
s a Than.
s Brombach.
s Lindouerus.

Authorum libri prohibiti.

aurentii Abstemii,
erti Cognati.
alduini I. C. Con-
us Magnus, siue de
ntini Imperatoris
Ecclesiasticis, atq;
us comment.
Franchini liber
tum.
rachælei Statij Pro
ata oratoria.
Zabarellę liber de
ate, atq; eiusdem li
æfationes Argenti-
pressæ, quamdiu nõ
erit expurgatus.
Fregosii tractatus
tione, de iustificatio
ne, de fide, & operibus, & p̃fatio in Epistolã D Pauli ad Romanos, qui tñ falso illi creditur adscriptus.
Friderici Furii Curiolani Valentini Bononia, siue de libris sacris in vernaculam conuertendis.

Autorum incerti nominis libri prohibiti.

Farrago concordantiarum insignium totius Bibliæ.
Fasciculus rerum expetendarum, & fugiendarum.
Forma delle orationi ecclesiastiche, & il modo di amministrare i Sacramenti, & di celebrare il santo Matrimonio: author creditur esse Caluinus.
Frãcisci noctuina apparitio.
Fundamentum malorum, & bonorum operum.

Authores primæ Classis.

G

Galasius, Zuinglii defensor.
Gaspar Bruschius Egranus.
Gaspar Churrerus.
Gaspar Cruciger.
Gaspar Gretterus.
Gaspar Hedio.
Gaspar Heldelinus
Gaspar Hubertinus.
Gaspar Megãder Tigurinus.
Gaspar Rodulpius.
Gaspar Scuuenkfeldius.
Georgius Aemilius Mansfelden.
Georgius Barthenheimer.

statutum est. Quare, si in alma vrbe Roma liber aliquis sit imprimẽdus; per Vicariũ summi Pontificis, & sacri Palatij Magistrũ, vel per personas a Sãctissimo Dño nostro deputãdas prius examinetur. In aliis vero locis ad Epm, vel aliũ habentẽ scientiam libri, vel scripturę imprimendæ, ab eodẽ Epo deputandum, ac inquisitorem hæreticę prauitatis eius ciuitatis, vel diœcesis, in qua impressio fiet, eius approbatio, & examẽ pertineat, & p eorũ manũ propria subscriptione gratis & sine dilatione imponẽdã, sub pęnis, & censuris in eodẽ Decreto contentis approbet; hac lege, & conditione addita, vt exemplũ libri imprimendi autenticum, & manu auctoris subscriptũ apud examinatorẽ remaneat. eos vero, qui libellos manu scriptos vulgãt, nisi ante examinati probatiq; fuerint, eisdẽ pęnis subiici debere iudicarunt Patres Deputati, quibus impressores: & qui eos habuerint, & legerint, nisi auctores prodiderint, pro auctoribus habeãtur. Ipsa vero hmõi librorũ probõ in scriptis detur & in fronte libri, vel scripti, vel impressi authẽticè appareat probatioq; & examen, ac cætera gratis fiant. Præterea in singulis ciuitatibus, ac diœcesibus, domus; vel loci vbi ars impressoria exercetur, & bibliothecæ librorum venalium sæpius visitẽtur a personis ad id deputãdis ab Epo, siue eius Vicario, atque etiam ab inquisitore hæreticæ prauitatis, vt nihil eorũ, quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur. Omnes vero librarij, & quicumq; librorum vẽditores habeant in suis bibliothecis indicem librorum venalium, quos habent, cum subscriptione dictarũ personarum; nec alios libros habeant, aut vẽdant, aut quacunq; ratione tradant sine licentia eorundẽ deputandorum, sub pœna amissionis librorum, & aliis arbitrio Eporum, vel inquisitorum imponẽdis. Emptores vero, lectores, vel impressores eorũdem arbitrio puniantur. Quod si aliqui libros quoscunque in aliquã ciuitatem introducant; teneantur eisdem personis deputãdis renunciare: vel, si locus publicus mercibus eiusmodi constitutus sit, ministri publici eius loci prædictis personis significent libros esse adductos. Nemo vero audeat librum, quem ipse, vel alius in ciuitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare, aut commodare, nisi ostẽso prius libro, & habita licẽtia a per-

sonis

sonis deputandis; aut nisi notorie constet, librum iam esse omnibus permissum. Idem quoque seruetur ab hęredibus, & executoribus vltimarum volũtatũm, vt libros a defuncto relictos, siue eorum indicem illis personis deputandis afferant, & ab eis licentiam obtineant, priusquam eis vtantur, aut in alias personas quacunq; ratione eos transferant. In his autem omnibus, & singulis, pœna statuatur, uel amissionis librorum, vel alia arbitrio eorũdẽ Episcoporum, vel Inquisitorum, pro qualitate cõtumacię, vel delicti.

Circa vero libros, quos Patres depũtati aut examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus vt rursus excuderentur, concesserũt; quidquid illos statuisse constiterit, tam bibliopolæ, quam cæteri obseruent, liberum tamen sit Episcopis aut Inquisitoribus generalibus secundum facultatem, quam habent, eos etiam libros, qui his Regulis permitti videtur, prohibere si hoc in suis regnis, aut prouinciis, vel diœcesibus expedire iudicauerint. Cæterum nomina cum librorum, qui a Patribus deputatis purgati sunt, tum eorum quibus illi hanc prouinciam dederunt, eorundem Deputatorum Secretarius notario sacræ vniuersalis Inquisitionis Romanæ descripta Sanctissimi Domini nostri iussu tradidit.

Ad extremum vero omnibus fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra harum Regularum præscriptum, aut huius Indicis prohibitionem libros aliquos legere, aut habere. Quod si quis libros hæreticorum, vel cuiusuis auctoris scripta, ob hæresim, vel ob falsi dogmatis suspicionem damnata, atque prohibita legerit, siue habuerit, statim in excommunicationis sententiam incurrat. Qui vero libros alio nomine interdictos legerit, aut habuerit, præter peccati mortalis reatum, quo afficitur, iudicio Episcoporum seuerè puniatur.

Admo-

Cypria-

Cyprianus Leouitius

Certorum Authorum libri prohibiti.

Capricci del Bottaio di Giã battiſta Gelli, quandiu emendatus non prodierit.

Chumani Elinſpachii de tabernis montanis chronolo gia ex ſacris litteris.

Cyri Theodori Prodomi Epi grammata.

Authorum incerti nominis libri prohibiti.

capita fidei Chriſtianæ cõtra Papam, et portas inferorũ.

Capoſinto.

Carõtis, et Mercurii Dialogi.

Catalogus Papæ, & Moſis.

Catalogus teſtium veritatis ex ſanctis Patribus.

Cathechiſmus Eccleſiæ Argentoratenſis.

Catechiſmus Tubicenſis.

Catechiſmus pro Eccleſia Vuirtembergen.

catechiſmus, cui titulus. Qual maniera.

Catechiſmus, cui titulus eſt.

Catechiſm⁹ maior, & minor

Catechiſmo, cioè Formulario per inſtituire, & ammaeſtrare i fanciulli nella religione Chriſtiana, fatto a modo di Dialogo.

Catechiſmus paruus pro pueris in ſcholis, nup auctus.

Catechiſmus ſuper Euangelium Marci.

Catechiſmus, ſiue Symboli expoſitio.

Catechiſmus, ſiue explicatio ſymboli Apoſtolici.

Catechſis puerorum in fide, literis & moribus.

Cauſę, quare Synodũ indictã a Rom. Pont. Paulo III. recuſarint Principes, Status & ciuitates Imperii, profitentes puram, & catholicam doctrinam.

Centum, & quatuordecim ſentẽtię Patrũ de officio verorum Rectorũ Eccleſiæ.

Centum grauamina, &c.

christiana inſtitutio.

chriſtianæ ſcholæ Epigrammatum libri duo ex variis poetis excerpti.

chriſtianæ iuuentutis crepundia.

chriſtiana reſpõſio miniſtrorum Euangelii Baſileæ, cur Miſſam, &c.

ciuitatis Magdeburgẽſis publicatio litterarum ad oẽs Chr̃i fideles, anno M.D.L.

clauicula Salomonis

collatio diuinorum & Papaliũ Canonum.

collectanea demonſtrationũ ex Prophetis Apoſtolis, & Doctoribus Eccleſiæ, q̃d Spiritus ſanctus a ſolo Patre procedit.

colloquium Cochlæi, & Lutheri.

colloquium Marpurgenſe.

Colloquium Vuormatię inſtitutum anno M.D.XL.

mitano in Italicam linguã cõuersa est: cætera vero opera ipsius, in q.b. de religione tractat, tãdiu prohibita sint, q̃diu a facultate Theologica Parisiensi, vel Louaniensi expurgata nõ fuerint.

Adagia vero ex editione, quã molitur Paulus Manutius, pmittẽtur. Interim vero, quæ iã edita sunt, expũctis locis suspectis iudicio alicu us facul tatis Theologi cę Vniuersitatis Catholicę, vel Inquisitionis alicuius generalis permittantur.

Authorum incerti nominis libri prohibiti.

Declaratoria del Giubileo.

Decretũ Nurembergense, editũ anno M.D.XX.III

defensio pro Zuinglio.

defẽsio aduersus axioma Catholicũ. i. criminationem Roberti Epi Abrincẽsis.

dialogi di Mercurio & Caronte.

dialogi Aduersus Ioannem Eckium.

dialogus de Doctrina Christiana.

dialogus de morte Iulij II. PP. siue Iulius.

dialog⁹ Karstãs, & Regelliãs

dialogus Murnar⁹, Leuiathã

dialogus obscurorum uirorum, in quo tres colloquuntur Theologi.

dialogus Paradoxos, quo Romani Pontificis orator vna cum eo, qui est, &c.

dialogus oratoris Pontificis Romani, & illius qui est Põtifici a confessionibus.

discorsi sopra i fioretti di San Francesco.

disordine della Chiesa.

disputatio Badensis.

disputatio Bernensis.

disputatio Gronicensis cum duabus epistolis.

disputatio inter Clericũ, & militem super ptãte Pręlatis Ecclesię, atq; principibus Terrarum commissa, alias Somnium Viridarii.

disputatio Lypsica inter Martinum, & Hieronymum Emserum

diurnale Romanũ impressum Lugduni, in ędibus Philberti Rolleti, & Bartholomæi Freni.

doct[illegible]a vetus, & noua.

doctrina verissima sumpta a capit. 4. Epistolę ad Romanos; ut consolentur afflictæ conscientiæ.

Dragale locorum cõium.

due lettere d'un Cortigiano, nelle quali si dimostra, che la fede, &c.

due disputationi Herffordiane, Langi, & Nauclerii.

Authores primæ Classis.

E

Eobanus Hessus.

Erasmus Roterodamus, vide supra

Fœlix

Fœlix Malleolus Tigurinus.
Fœlix Mansius.
Franciſcus Bettus.
Franciſcus Burgardi.
Franciſcus Cotta Lēburgius
Franciſcus Ermnas.
Franciſcus Kolbius.
Franciſcus Lambertus.
Franciſcus Lamperti.
Franciſcus Liſmaninus.
Franciſcus Niger Baſſanēſis
Franciſcus Portus, Græcus.
Franciſcus Stancarus.
Fridericus a Dinhein.
Fridericus Iacob.
Fridericus Myconius.
Fridericus a Than.
Fridolinus Brombach.
Fridolinus Lindouerus.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Fabulæ Laurentii Abſtemii, & Gilberti Cognati.
Frāciſci Balduini I. C. Conſtantinus Magnus, ſiue de Conſtantini Imperatoris legib. Eccleſiaſticis, atq; ciuilibus comment.
Franciſci Franchini liber poematum.
Frāciſci Trachælei Statij Propaedèumata oratoria.
Frāciſci Zabarellę liber de ſchiſmate, atq; eiuſdem libri præfationes Argentinę impreſſæ, quamdiu nō prodierit expurgatus.
Friderici Fregoſii tractatus de oratione, de iuſtificatione, de fide, & operibus, & p̄fatio in Epiſtolā D Pauli ad Romanos, qui tā falſo illi creditur adſcriptus.
Friderici Furii Curiolani Valentini Bononia, ſiue de libris ſacris in vernaculam conuertendis.

Autorum incerti nominis libri prohibiti.

Farrago concordantiarum inſignium totius Bibliæ.
Faſciculus rerum expetendarum, & fugiendarum.
Forma delle orationi eccleſiaſtiche, & il modo di amministrare i Sacramenti, & di celebrare il ſanto Matrimonio: author creditur eſſe Caluinus.
Frāciſci nocturna apparitio.
Fundamentum malorum, & bonorum operum.

Authores primæ Claſsis.

G

Galaſius, Zuinglii defenſor.
Gaſpar Bruſchius Egranus.
Gaſpar Churrerus.
Gaſpar Cruciger.
Gaſpar Gretterus.
Gaſpar Hedio.
Gaſpar Heldelinus
Gaſpar Hubertinus.
Gaſpar Megāder Tigurinus.
Gaſpar Rodulpius.
Gaſpar Scuuenkfeldius.
Georgius Aemilius Mansfelden.
Georgius Barthenheimer.

Henricus Lupulus.
Henricus Pantaleon.
Henricus Scotus.
Henricus Stollius.
Henricus Sudphanus.
Henricus Vlingerus.
Henricus Vuelpius Ligen.
Hermannus Bodius.
Hermannus Bonnus.
Hermannus Buschius Pasiphilus.
Hermannus Hessus.
Hermannus Kilianick.
Hermannus Italus.
Hermannus Luscus.
Herzerus.
Hieronymus Bassanus.
Hieronymus Cato Pisauriē.
Hieronymus Marius.
Hieronymus de Praga.
Hieronymus Sabir de sancto Gallo.
Hieronymus Sauonen.
Hieronymus Schiurpff.
Hieronymus Vicellerius Friburgen.
Hieronymus Vuolfius.
Hiob Gast.
Hippinus.
Hortēsius Tranquillus, aliàs Ieremias, aliàs Landus.
Hugo Latimerus.
Huldrycus Euchaustius.
Huldrycus Huttenus, siue de Vtten.
Huldrycus Mutius Huguualdus.
Huldrycus Zuinglius, Toggius.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Henrici Bebelii Iustingensis facetiæ, Institutio puerorum, Triumphus Veneris.
Hieronymi Gebuileri liber de sacrilegio: item exhortatio ad sacram Communionem.
Hieronymi Messii discursus, Prouerbia, & Prognostica.
Hieronymi Sauonarolæ Ferrariensis, Sermones illi, qui olim in Romano indice prohibiti fuerunt, nō legātur donec iuxta cēsus patrum Deputatorū emen dati prodeant.
Hirenei Tripolitani Aphorismi ex Ambrosio Augustino Lactantio.
Hippophyli Melangię Theologiæ compendium. Item expositio in Euangeliū D. Matthæi.
Hugonis Hugaldi Epistolæ.

Authorum incerti nominis libri prohibiti.

Hērici Quarti Cæsaris vita.
historia de morte Ioannis Diazij Hispani, quem frater eius germanus interfecit.
historia de Germanorum origine.
historia de ijs, quæ Ioanni Huss Constantiensi Concilio euenerunt.

Ioannes Functius, Norimbergen.
Ioannes Fursteras.
Ioannes Gastius Brisacen.
Ioãnes Gigas Northusianus.
Ioannes Gerardus.
Ioannes Gocchius.
Ioannes Grellus.
Ioannes Halerus Tigurinus.
Ioannes Hanerus.
Ioannes Herold. Acrpolita.
Ioannes Hessus.
Ioannes Heruagius.
Ioannes Homburgius.
Ioannes Hoperus Anglus.
Ioannes Host.
Ioannes Huschinus.
Ioãnes Hospinianus Steinanus.
Ioannes Huss.
Ioannes Husserus.
Ioannes Huttichius.
Ioannes de Indagine, non il le Carthusianus.
Ioannes Knobolouchus.
Ioannes a Lasko Polonus.
Ioannes Kleinauu.
Ioannes Lathman.
Ioãnes Leonardus Sertorius
Ioannes a Leydis.
Ioannes Licaula.
Ioannes Lonicerus.
Ioannes de Lukauuck.
Ioannes Mantelius.
Ioannes Mardeley.
Ioannes Marcellus Regio Montan.
Ioannes Marpachius.
Ioannes Matter.
Ioannes Mayre.
Ioannes Meyer.
Ioannes Mulchkius.
Ioannes Musserius.
Ioannes Oecolampadius.
Ioãnes Oldencastel, Anglus
Ioannes Oldendorpius.
Ioannes Oporinus.
Ioannes Pfeffinger.
Ioannes Philonius Rugo.
Ioannes Philologus.
Ioannes Pistorius a Vuordē.
Ioãnes Policarius Cygnæus.
Ioãnes Polius Vuestphalus.
Iannes Pomeranus.
Ioannes Postellus.
Ioãnes Pupperus Gochian⁹.
Ioannes Purpurei.
Ioannes Puruei Anglus.
Ioannes Przibram.
Ioannes Rhellicanus, Tigurinus.
Ioannes Rhodophanta.
Ioannes Ribitius.
Ioannes Rhielius.
Ioãnes Riuius, Atthēdorieñ.
Ioannes Ruthenus.
Ioannes de Rochefort.
Ioannes de Rochesana.
Ioannes Rogors Anglus.
Ioãnes Sagittari⁹, Burdegalē.
Ioannes Sapidus.
Ioannes Sartoris.
Ioannes Schneppius.
Ioannes Schelthing.
Ioannes Schonerus. Caralostad.
Ioannes Scopher.
Ioannes Seccrius.
Ioannes Sleidanus.

Messia Iudæorum.

Ioannis Pici Carthusiensis, Paraphrases, & annotationes in Psalmos.

Ioannis Reuclini speculum oculare, De verbo mirifico. Ars Cabalistica.

Ioannis Soteris liber, siue Epigrammata ex variis authoribus collecta.

Ioannis Sutel de terribili excidio Ierosolymitarum.

Ioannis Vuunkherburgensis de signis, & miraculis falsis, & de superstitionib.

Iuliani Colen. tractatus de certitudine gratiæ Dei, & salutis nostræ.

Incertorum Authorum libri prohibiti.

Imperatorũ, & Cæsarũ vitę.

Instructio Visitationis Saxonicæ.

Interpretatio nominũ Chaldæorum.

Introductio puerorum.

Iulius Dialogus, aliàs Aula.

Authores primæ Classis.

K

Kaotius.

Knipstio Pomeranus.

Knopper Delingius.

Kolbeius.

Authores primæ Classis.

L

Lactantius Ragnonus.

Lambertus de Nigro Monte

Laurentius Humpedrus, Anglus.

Laurentius Czoch.

Laurentius Tubius Pomeranus.

Leo Iudas.

Leonardus Cólman.

Leonardus Fuchsius.

Leonardus Iacobus, Northulianus.

Leonardus Strubin.

Leopoldus Dickius.

Lostardus.

Lucas Losius.

Lucas Schrotek'en, Rubeaquensis.

Lucius Hecterus.

Lucius Pilæus

Ludouicus ab Eberssthain.

Ludouicus Heizer.

Lutherus.

Lysinaninus.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Laurentii Vallæ de falsa donatione Constantini. Itẽ de libero arbitrio. Item de voluptate.

Lucæ Beruni lib. inscrip. Oraculo della renouatione della Chiesa.

Lælii Capilupi Cento ex Virgilio, non nisi, expurgatus legatur.

Luciani Mantuani annotationes in commentum D Io Chrysostomi in epistolam ad Roma.

Luciani Samosatensis Dialogi, videlicet, Mors Peregrini, & Philopatris.

Incertorum Authorum libri prohibiti.

tellectu,& vſu,&c.

Liber inſcriptus, De falſa religione.

Liber inſcriptus, De fatis monarchiæ Romanæ, Sõniũ Vaticinium Eſdræ &c.

Liber inſcriptus, De gratia, & libero eius velocique curſu.

Liber inſcriptus, Delle ſtatue,& imagini, &c.

Liber inſcriptus, La forma delle preghiere eccleſiaſtiche con la maniera de amministrare i ſacramenti,& celebrare il matrimonio.

Liber inſcriptus, Delle commiſſioni,e facoltà, che Papa Iulio III. ha dato à M. Paulo Odeſcalcho.

Libri Hermetis Magi ad Ariſtotelem.

Liber inſcript⁹, Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Senatus, populique Angliæ ſententia de eo conſilio, quod Paulus Eps Roma.&c.

Liber inſcript. Opus Illuſtriſſimi, & Excellentiſſimi, ſeu ſpectabilis viri Caroli Magni,&c. contra Synodum, quæ in partibus Grçciæ pro adorandis imaginibus ſtolide, ſiue arroganter geſta eſt.

Liber inſcriptus, In orationẽ Dominicam,&c.

Liber ĩſcriptus, In orationes Dominicas ſaluberrimæ & ſanctiſſimæ meditationes ex libro Catholicorũ Patrum.

Liber inſcriptus, Militantis,&c.

liber inſcriptus, De prouidentia Dei.

Liber inſcriptus, de ſacerdotio, legibus, & ſacrificijs Papæ,&c.

liber inſcriptus, De vera differentia Regię poteſtatis, & Eccleſiaſticæ.

Liber inſcriptus, De vita iuuentutis inſtituenda, moribus,& ſtudijs corrigendis.

Liber inſcriptus, De vnitate Eccleſiaſtica.

liber inſcriptus, Nicodemus de paſſione Chriſti.

liber inſcriptus, lettera di N ad vno Ambaſciatore di Papa Iulio III.

liber inſcriptus, Pontificij oratoris legatio in conuentu Norembergenſi.

liber inſcriptus, Pauli IIII. Papæ Romani, epiſtola conſolatoria, & hortatoria ad ſuos dilectos filios.

Authores primæ Claſsis.

M

Marcellus Falingenius, Stellatus.

Marcus Antonius Caluini⁹.

Marcus Antonius Coruinus

Certorum Authorum libri prohibiti.

Authorum incerti nominis libri prohibiti:

Methodus in præcipuos Scripturæ diuinæ locos.
Methodi sacræ Scripturæ tomi duo.
Microsynodus Norimbergensis.
Ministrorum verbi Argentinensium admonitio ad ministros Helueticos.
modo di tener nell'insegnare & nel predicare al principio della religione Christiana.
modo, e via breue di consolare quelli che stanno in pericolo di morte.
modus solemnis, & authenticus ad inquirendum.

Authores primæ Classis.

N

Nicolaus Amsdorfius.
Nicolaus Balingius.
Nicolaus Borbonius, Vandoporanus.
Nicolaus Bryling.
Nicolaus de Calabria.
Nicolaus Galecus.
Nicolaus Gallasius.
Nicolaus Gallus.
Nicolaus Gerbellius.
Nicolaus Herforde, Anglus.
Nicolaus Krompach.
Nicolaus Macchiauellus.
Nicolaus de Pelhrzimouu.
Nicolaus Quodus.
Nicolaus Radiuil Palatinus, Vuilnen.
Nicolaus Ridleus.
Nicolaus Scæbelins.
Nicolaus Seluecerus.
Nicolaus Storkius.
Nicolaus Vdall. Anglus.

Certorum Authorum libri prohibiti.

Nicolai Franci carmina contra Petrum Aretinum.
Nicolai Clemangis opera: illa tantummodo permitti poterunt, quæ iuxta censuras Patrum deputatorũ emendata excudentur.
Nicolai Rodigini exhortatio ad Germaniam.
Item prædicationes carmine conscriptæ.
Nicolai Vuimmani Colymbetes siue De arte natandi dialogus.

Incertorum Authorum libri prohibiti.

Notariæ artis opera.
Nomenclator insignium scriptorum.
Notæ veræ Ecclesiæ.

Authores primæ Classis.

O

Oecolampadius Ioannes.
Ortholphus Marott, Francus.
Osiander Andreas.
Osualdus Myconius.
Otho Brunsfelsius.
Otho Cerberus, Papergen.

Hierusalem.

Philippi Catti aduersus Heri cum Brunsuuicensem.

Pogij Florentini facetiæ.

Polydori Virgilii de Inuentoribus rerum liber, qui ab hæreticis auctus, & deprauatus est.

Pompeij Barbæ, liber de secretis naturæ.

Incertorum Authorum libri prohibiti.

Paralipomena rerum memorabilium.

Pasquilli, & Marphorij hymnus in Paulum III.

Pasquillus Fagius.

Pasquillus Germanicus.

Pasquillus proscriptus à Tridentino Concilio.

Pasquillus semipoeta.

Pasquillorum tomi duo.

Pasquilli omnes verbis sacræ Scripturæ confecti.

Pasquilli omnes, omnesque conscriptiones, in quibus Deo, aut Sanctis, aut Sacramentis, aut Catholicæ Ecclesiæ, & eius cultui, aut Apostolicæ Sedi quomodocunque detrahatur.

Passio Martini Lutheri, secūdum Marcellum.

Phalarismus.

Phrases sacræ Scripturæ, quā diu non fuerint expurgatæ, atq; ab Inquisitoribus generalibus recognitæ.

Piæ, & Christianæ Epistolæ cuiusdam serui Iesu Christi de fide, operib. & charitate.

Precationum aliquod, & piarum meditationum enchiridion.

Precationes Biblicæ.

Precationes Christianæ ad imitationem Psalmorum.

Precationes Dominicæ, Gryphii.

Precationes Psalmorum per Ioannem Homburgium, Latinitate donatæ.

Precedentie all'apologia della cōfessione Vitēbergēse.

Processus consistorialis martyrij Io. Huss.

Psalteriū translationis veteris cum noua præfatione Martini Lutheri.

Authores primæ Classis.

R

Rebelesius.

Raydenus.

Raymundus Neophytus.

Raphael Musæus.

Reinhardus Lorichius, Hadamarius.

Rapsodus.

Rhegius Vrbanus.

Rellicanus Tigurinus.

Ricardus Morison, Anglus.

Ricardus Sanson.

Ricardus Tauerner.

Ricardus Thracius de Todyngton.

Ricardus Vuic.

Robertus Anglus.

Simplex, & succinctus orandi modus.

Simolacri, historie, & figure della morte.

Somnium, & vaticinium Esdræ, de factis Monarchiæ Romanæ.

Speculum cæcorum ad cognitionem Euangelicę veritatis.

Suuermenica doctrina.

Summa totius Scripturæ.

Summa in Smaragdum super Euangelia, & Epistolas totius anni, tam separatim, quam vna cum ipso authore impressa.

Summarium Scripturæ.

Supplicatio quorũdam apud Heluetios Euãgelistarum ad Episcopum Constantiensem.

Supputatio annorum mundi.

Supplice eshortatione di nuouo mandata allinuittissimo Cesare, Carlo Quinto.

Syncrama clarissimorum virorum, qui Halæ conuenerunt super verbis in cœna Domini.

Synodus Marcpurgensis.

Authores primæ Classis.

T

Theobald⁹ Gerthachius Billicanus.

Theodorus Bibliander.

Thomas Blaurerus.

Thomas Cranmerus.

Thomas ab Hofen.

Thomas Muncerus.

Thomas Neogeorgus.

Thomas Platerus.

Thomas Venatorius.

Thomas Vuolphius.

Tilemanus Heshusius.

Timotheus Neocorus.

Incertorum Authorum libri prohibiti.

Thalmud Hebræorũ, cuiusque glossæ, annotationes, interpretationes, expositiones oẽs: si tamen prodierint, sine noĩe Thalmud, & sine iniuriis, & calũnijs in religionem Christianã, tolerabuntur.

Themata 114 Basilææ disputata.

Threni Ieremiæ Mysticati.

Tractatus ad oẽs in Christianã libertatem maleuolos.

Tractatus de redditibus, & decimis.

Tragœdia de libero arbitrio

Trigamus.

Trilogium pro Catechistis.

Troporũ Theologicorũ, etc.

Turricella.

Tractat⁹ de vera & pura Ecclesia, D. Athanasio falsissime ascriptus.

Trattati del beneficio di Christo.

Autho-

Auctores primæ Classis.

V

Vadianus Ioachimus.
Valerius Anselmus Rid.
Valerius Philarchus.
Varemundus Luitholdus.
Velcurio. Vergerius.
Victor de Bordeus.
Victorinus Strigelius.
Vincentius Obsopæus.
Virilingius, siue Brentius.
Viretus Petrus.
Vitus Theodorus.
Vitus VVitemius.
Vlricus Studerius.
Vlric⁹ Velen⁹ Minthoniēsis.
Vlricus de Vttem.
Vrbanus Rhegius.
VVendelinus ab Helbach.
VVentzelaus Linck.
VVeselus, siue Basilius Groningensis.
VVilhielmus Radensis.
VVilhielmus Hesenus.
VVigandus Grosher.
VVolphangus Fabritius Capito.
VVolphangus Meusel.
VVuolphangus Musculus.
VVolphangus Ruesz.
VVolphangus Rupertus.
VVolphangus Vualdernus.
VVolphangus Vuissenburgius.
Vuesphalus Ioachimus.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

Viti Amerbachii antiparadoxarum commentaria in Pytagoræ & Phocylidis poemata: item historia de sacerdotio Christi.

Incertorum Auctorum libri prohibiti.

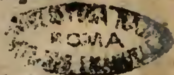
Vualdensium confessio, & apologia fidei ad Vladislaum Regem Hungariæ.
Varia doctorum, piorumq; virorum de corrupto Ecclesiæ statu poemata.
Viridarii somnium, de potestate Papæ, & Principum sæcularium.
Visitatio Saxonica.
Vitæ Patrum cum præfatione Marthini Lutheri.
Vita, & gesta Ildobrandi.
Vitæ Pontifi. Romanoru Vuittembergę impressę.
Vn breue modo, qual de tenere ciascum padre.
Vnio diffidentium tripartita
Vniuersitatis Vuittembergensis seria actio apud Principem Fridericum.

X

Xystus Betuleius Augustanus.

Z

Zellius Keyserspergensis.
Zuinglius.

FINIS.

